

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΛΙΤΣΑΡΑ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ Β/Γ =

ΙΣΤΟΡΙΑ

99

ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Β
164

25

22

EKI

Κοζιζόδρας (Γωάννης)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΔΩΡΕΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΙΓ 22 ΕΚ2
(ΙΩΑΝΝΟΥ) ΚΟΛΙΤΣΑΡΑ

Κολιτσαράς (Ιωάννης)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ Β' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΛΛΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ
21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΕΛΩΓΗΣΑΤΟ

Υφ. Ευδ. Διδ. Βιβλίου
αύξ. αριθ. είσπ. 316 του έτους 1941

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1970

002
h1E
ET2B
164

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΛΕΥΚΟΒΟΥΛΕΥΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΙΟΝΥΣΙΩΝ

1. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, Ο ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Μοναδικόν φαινόμενον εις τὴν Ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἀποτελεῖ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Οὔτε εἶχε οὔτε καὶ θά ἔχη ποτὲ τὸν ὅμοιόν του. Διότι αὐτὸς εἶναι Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ὁ σαρκωθείς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. "Ὁλη του ἡ ζωὴ, ἀπὸ τῆς γεννήσεώς τοῦ μέχρι τῆς ἀναλήψεως, τὸν παρουσιάζει ὡς Θεάνθρωπον. "Ἐλαβε σάρκα κατὰ ἓνα τόσον ὑπερφυσικὸν τρόπον ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου. Ἐγεννήθη μὲν μέσα εἰς ἓνα σπήλαιον, ἀλλ' ὑμνήθη ὑπὸ τῶν ἀγγέλων. Ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, ἐκηρύχθη ὁμῶς ὑπὸ τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς ὡς Υἱὸς του καὶ ἔλαβε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ δημοσίου βίου του ἔκαμνε μέγιστα θαύματα καὶ ἐκήρυττε πρωτάκουστον διδασκαλίαν. Τίποτε δὲν τοῦ ἦτο ἀδύνατον. Χωρὶς καμμίαν προσπάθειαν, μὲ ἓνα λόγον, μὲ μίαν προσευχήν, μὲ μίαν χειρονομίαν ἔκαμνε τὰ μεγαλύτερα θαύματα. "Ἐδίδε τὸ φῶς εἰς τοὺς τυφλοὺς, τὴν κίνησιν εἰς τοὺς παραλύτους, τὴν θεραπείαν εἰς τοὺς λεπροὺς, τὴν ὑγίαν εἰς πάντας τοὺς ἀσθενεῖς. Ἐπερνοῦσε τὰς ἡμέρας αὐτοῦ εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πᾶσαν νόσον. Καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν θάνατον εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Διέτασσε τὰ πνεύματα τῶν ἀποθανόντων καὶ ἐπανήρχοντο ἀμέσως εἰς τὰ νεκρωθέντα σώματά των. Τὰ φυσικὰ στοιχεῖα ὑπήκουον εἰς τὸν λόγον του. Διέτασσε τὴν τρικυμίαν καὶ ἡσυχάζε. Κατέπαυε τὴν θύελλαν, περιεπάτει ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα, ἐπολλαπλασίαζε τοὺς ἄρτους. Τὰ δαιμόνια ἐφριττον, ὅταν τὸν ἔβλεπον. Ἐφευγον ἀμέσως ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους, ὅταν διετάσσοντο ἀπὸ αὐτόν. Οἱ ἄνθρωποι ἔμενον ἐκπληκτοί, ὅταν ἔβλεπον τὰ ἀναρίθμητα αὐτὰ μέγιστα θαύματα. Φίλοι καὶ ἐχθροὶ ὡμολογοῦσαν, ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν. Ἡ διδασκαλία του ἦτο γεμάτη ἀπὸ δυνάμιν καὶ

ζωήν. Δὲν ὠμοίαζε μὲ τὴν τυπικὴν καὶ ξηρὰν διδασκαλίαν τῶν Φαρισαίων. Συνεκλίνει βαθύτατα τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Ἐφάνέρωσε τὴν μεγίστην ἀξίαν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. Τὶ ὠφελεῖται ἄνθρωπος ἔλεγεν, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; Ἡ τὶ δώσῃ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;—Κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἐδίδασκεν, ὅτι αὐτὴ φέρει εἰς τὴν ψυχὴν τὸν αἰώνιον θάνατον, τὸν χωρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐδίδασκεν, ὅτι ἡ ἀρετὴ μόνη ἐξυψώνει τὸν ἄνθρωπον, τὸν κάμνει τέκνον τοῦ Θεοῦ καὶ κληρονόμον τῆς αἰωνίου Βασιλείας.

Ἐφάνέρωσεν ὅλας τὰς ἀρετάς, ποὺ ἀρμόζουν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἰδιαιτέρως ὁμῶς ἐτόνισε τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποῖαν μάλιστα ὠνόμασε «νέαν ἐντολήν». Αὕτη ἡ ἀγάπη ἦτο πράγματι ἄγνωστος εἰς τὸν προχριστιανικὸν κόσμον. Ἐδίδασκεν, ὅτι πρέπει οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀγαποῦν ὄχι μόνον ἐκείνους ποὺ τοὺς ἀγαποῦν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐχθροὺς των. Ἐφάνέρωσεν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πολὺ διαφορετικὸς ἀπὸ ἐκείνων, ποὺ ἐγνώριζον οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἑθνικοί. Ὁ Θεὸς δὲν κατοικεῖ εἰς ὠρισμένους ναοὺς καὶ τόπους. Κατέχει τὸ πᾶν. «Πνεῦμα ὁ Θεός». Εἶναι γεμᾶτος ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ὡς στοργικὸς καὶ παντοδύναμος Πατὴρ προνοεῖ δι' ὅλους. Μισεῖ τὴν ἁμαρτίαν· ἀγαπᾷ ὁμῶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ καλεῖ αὐτοὺς νὰ μετανοήσουν. Δι' ὅλους ἔχει ἐτοιμάσει, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, Βασιλείαν Οὐράνιον. Ὅλους δὲ ὁ Χριστὸς ἐκάλει πρὸς σωτηρίαν. «Δεῦτε πρὸς με πάντες, οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, ἔλεγε, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς» Ἡ διδασκαλία του ἦτο τόσον γοητευτικὴ, ὥστε ὅλοι ἐκρέμαντο ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ἐχθροὶ του ὠμολόγουν, ὅτι οὐδέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.

Ὁ βίος του ὑπῆρξεν ἀναμάρτητος καὶ ἅγιος. Οὔτε ἡ παραμικροτέρα ἁμαρτία δὲν ἐμόλυνεν αὐτόν. Οἱ μαθηταί, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τρία ἔτη τὸν παρηκολούθησαν καὶ τὸν ἐγνώρισαν καλὰ, ἐβεβαίωναν, ὅτι αὐτὸς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι

αὐτοῦ. Καὶ ὁμῶς αὐτὸν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ ἕνεκα τοῦ φθόνου των κατεδίκασαν εἰς σταυρικὸν θάνατον μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Ποντίου Πιλάτου. Εἰς τὸν Γολγοθὰν δέ, ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν, ἐν μέσῳ κακούργων, παρέδωκε τὸ πνεῦμα του πρὸς τὸν Πατέρα. Ἀλλ' ὁ θάνατός του, ἔργον μερικῶν κακῶν ἀνθρώπων, ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ εὕρουν σωτηρίαν οἱ ἄνθρωποι.

Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἀκόμη ὁ Κύριος ἐκάλεσε τὸν ληστὴν εἰς τὸν Παράδεισον. Ἀπὸ τὸν Σταυρὸν ἐβροντοφώνησεν ὅτι, τετέλεσται τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὡς Παντοδύναμος ἀνεστήθη ἀπὸ τὸν τάφον, πρὸς τρόμον τῶν ἐχθρῶν του καὶ πρὸς χαρὰν τῶν μαθητῶν του. Ἐπὶ τεσσαράκοντα δὲ ἡμέρας παρουσιάζετο εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς καθωδηγοῦσε πρὸς τὸ μεγάλο ἔργον, τὸ ὁποῖον τοὺς εἶχεν ἀναθέσει. Αὐτοὶ θὰ ἐκήρυττον τὸ Εὐαγγέλιον παντοῦ. Αὐτοὶ θὰ ἐξήπλωναν τὴν Ἐκκλησίαν εἰς πάντα τὰ Ἔθνη. Τοὺς ὑπεσχέθη δὲ πολλάκις, ὅτι αὐτὸς θὰ τοὺς στείλῃ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, δύνάμιν ἐξ ὕψους. Κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν τοὺς παρέλαβεν ἀπὸ τὸ Ὄρος τῶν Ἑλαιῶν, τοὺς ἔδωκε τὰς τελευταίας του συμβουλὰς, τοὺς ἡὐλόγησε καὶ βλεπόντων αὐτῶν ἀνελήθη εἰς τοὺς Οὐρανοὺς.

2. ΟΙ ΕΝΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΕΚΛΕΓΟΥΝ ΝΕΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΟΝ ΜΑΤΘΙΑΝ (Πράξ. α', 12 - 26)

Οἱ μαθηταὶ μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἦσαν λυπημένοι μὲν, διότι δὲν θὰ ἔβλεπον πλέον μετὰ τῶν τὸν διδάσκαλον· ἔχαιρον ὁμῶς, διότι ὁ ἴδιος τοὺς ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ εἶναι πάντοτε μαζὶ των ἀοράτως εἰς ὅλην των τὴν ζωὴν. Τοὺς παρηγοροῦσε ἀκόμη ἡ πεποίθησις, ὅτι συντόμως θὰ λάβουν τὸν Παράκλητον, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Οὐτε κἂν ἐσκέφθησαν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰς πατρίδας των. Ὁ διδάσκαλός των τοὺς εἶχε συστήσει ρητῶς νὰ παραμείνουν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, μέχρις ὅτου λάβουν τὴν δύνάμιν ἐξ ὕψους.

Ἐπερνοῦσαν λοιπὸν τὰς ἡμέρας ὅλοι μαζὶ ἐπάνω εἰς τὸ γινώ-

στὸν ὑπερφῶν. Ἐκεῖ ἦτο ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἰάκωβος, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ναθαναήλ, ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Ἰάκωβος τοῦ Ἀλφαίου, ὁ Θωμᾶς, Σίμων ὁ ζηλωτὴς καὶ ὁ Ἰούδας, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβου. Ἐλείπεν ὁμοῦς ὁ ἄλλος Ἰούδας, ὁ Ἰσκαριώτης.

Αὐτὸς, ἕνεκα τῆς μοχθηρίας καὶ φιλαργυρίας του, ἐπώλησε τὸν διδάσκαλόν του καὶ κατόπιν ἠυτοκτόνησεν ἐλεεινῶς. Ἡ θέσις του εἰς τὴν ἀγίαν ὁμάδα τῶν μαθητῶν ἔμεινε κενή. Καὶ ὁμοῦς ἔπρεπε κάποιος νὰ καταλάβῃ τὴν ἀποστολικὴν θέσιν ποῦ ἐγκατέλειπεν ἐκεῖνος. Δώδεκα ἀποστόλους ἐξέλεξεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὁ Κύριος, δώδεκα ἔπρεπε καὶ τώρα νὰ ἐξέλθουν εἰς τὸ κήρυγμα. Ποῖος θὰ ἦτο ὁ δωδέκατος ;

Ὅλιγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάληψιν, ἐνῶ οἱ ἔνδεκα ἀπόστολοι καὶ ἑκατὸν εἴκοσι ἄλλοι μαθηταὶ τοῦ Κυρίου εὐρίσκοντο συγκεντρωμένοι εἰς τὸ εὐρύχωρον ὑπερφῶν, ἐσηκώθη ὁ Πέτρος καὶ ὠμίλησε πρὸς ὅλους ὡς ἑξῆς :

— Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰς τὸν Ἰούδαν ἐπραγματοποιήθησαν διὰ μίαν ἀκόμη φοράν αἱ προφητεῖαι. Ὅπως ἐπροφητεύθη, ἔτσι καὶ ἔγινεν. Ὁ Ἰούδας, ὁ μαθητὴς, ἔγινε προδότης τοῦ διδασκάλου. Ἐλοβεν ὁμοῦς ὡς μισθὸν τῆς προδοσίας του ἕνα ἐλεεινὸν θάνατον. Ἀλλ' εἶναι γεγραμμένον ἀκόμη εἰς τὰς προφητείας, ὅτι τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ, τὴν θέσιν του δηλαδὴ εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἔργον, θὰ λάβῃ ἄλλος. Λοιπόν, σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐδῶ μαθητάς, ὁ ὁποῖος παρηκολούθησε τὸν Κύριον ἐξ ἀρχῆς, ἤκουσε τὴν διδασκαλίαν του, εἶδε τὰ θαύματά του καὶ τὴν ἀνάστασιν, αὐτὸς ὁ αὐτόπτης μάρτυς πρέπει νὰ γίνῃ ἀπόστολος. Ἄνδρες ἀδελφοί, ποῖον φρονεῖτε κατάλληλον ;

Ἐσκέφθησαν τότε ὅλοι, ἀπόστολοι καὶ μαθηταί, συνεζήτησαν, ἐξήτησαν καὶ εὔρον, ὅτι δύο ἦσαν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἶχον τὰ προσόντα διὰ τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα. Ὁ Ἰούστος καὶ ὁ Ματθίας. Ποῖον ὁμοῦς ἀπὸ τοὺς δύο ἔπρεπε νὰ προτιμήσουν ; καὶ οἱ δύο τοὺς ἐφαίνοντο ἐξ Ἰσου ἅξιοι. Ἄν ἦτο μαζὶ τῶν ὁ διδάσκαλος, θὰ ἐξέλεγεν ἐκεῖνος τὸν ἀπόστολόν του. Ἀλλὰ τώρα τί ἔπρεπε νὰ κάμουν ; Ἐσκέφθησαν νὰ παρακαλέσουν τὸν Θεὸν καὶ διδάσκα-

λον, νά ἐκλέξῃ πάλιν αὐτὸς ἐκ τῶν δύο τὸν ἕνα. Πράγματι, ὅλοι μὲ μίαν καρδίαν καὶ μίαν φωνὴν προσηυχήθησαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶπον: «Κύριε, σὺ, ὁ ὁποῖος γνωρίζεις τὰ βάθη τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἐνάδειξεν ἀπὸ τοὺς δύο αὐτοὺς μαθητὰς τὸν ἄξιον ἀποστόλόν σου, διὰ νὰ λάβῃ τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν ἐγκατέλειψεν ὁ Ἰούδας».

Ἀμέσως δὲ κατόπιν ἔβαλαν κλήρους καὶ ὁ κληρὸς ἔπεσεν εἰς τὸν Ματθαῖον. Καὶ τότε ὁ Ματθαῖος συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἐκλογή τοῦ Ματθαίου εἶναι ἔργον τῶν ἀποστόλων καὶ τοῦ Θεοῦ· ἔχει τὸ θεῖον καὶ ἀνθρώπινον κύρος.

Ἐχάρησαν ὅλοι διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου ἀποστόλου, συνεχάρησαν αὐτὸν καὶ τοῦ ἠυχθήθησαν ἐκ βάθους ψυχῆς νὰ φανῇ ἀντάξιός τῆς μεγάλης ἀποστολῆς του. Ὁ Ματθαῖος ἐδέχθη μὲ χαρὰν ἀλλὰ καὶ μὲ ταπεινοφροσύνην τὴν ἐκλογὴν του. Ἐσκέπτετο βέβαια, ὅτι ἀποτελεῖ δι' αὐτὸν μεγάλην τιμὴν νὰ γίνῃ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἀνελογίζετο τοὺς μεγάλους κινδύνους τοὺς ὁποῖους θὰ συναντοῦσε εἰς τὸ ἔργον του. Ἐπίστευεν ὅμως, ὅτι ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος τὸν ἐξέλεξεν ἀπόστολόν του θὰ τοῦ ἔδιδε συγχρόνως φωτισμόν καὶ δύναμιν, ὥστε νὰ φανῇ ἀντάξιός τῆς ἀποστολῆς του.

3. ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΚΑΤΕΡΧΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ

(Πράξ. β', 1 - 13)

Δέκα ἡμέραι παρήλθον ἀπὸ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ πενήκοντα ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως. Πάλιν λαὸς πολὺς Ἰσραηλιτῶν συνεκεντρώθησαν ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς, διὰ νὰ ἐορτάσουν ὅλοι ὁμοῦ τὴν Πεντηκοστήν. Ὅπως τὸ Πάσχα, οὕτω καὶ ἡ Πεντηκοστή ἦτο μία ἀπὸ τὰς ἐπισήμους ἐορτὰς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Αἱ ὁδοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐγέμισαν πάλιν ἀπὸ τοὺς ἰδίους προσκυνητὰς, οἱ ὁποῖοι πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων εἶχον ζητήσῃ τὴν καταδίκην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καθὼς δὲ τὴν ὥραν αὐτὴν μετὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν νὰ ἤλэгχοντο ἀπὸ τὴν συνείδησιν, διὰ τὸ ἔγκλημα, τὸ ὁποῖον εἶχον διαπράξει.

Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν οἱ μαθηταὶ ἦσαν πάλιν συγκεντρωμένοι εἰς τὸ εὐρύχωρον ὑπερῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ. Εἴτε διότι ἐτρόμαζαν ἀπὸ τὰ πλήθη ἐκεῖνα, εἴτε μᾶλλον διότι ἐπερίμεναν τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δὲν ἐξῆλθον εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἀπασχολοῦσε τὴν καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀγαπημένου των διδασκάλου καὶ ἡ ἐξ ὕψους δύναμις. Πότε τάχα θὰ ἤρχετο τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον; Τί εἶδους δύναμιν θὰ ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς; Αὐταὶ ἦσαν αἱ συνήθεις σκέψεις των. Συγχρόνως δὲν παρέλειπον νὰ προσεύχωνται ὅλοι μαζί ἢ καὶ ἕνας ἕκαστος ἰδιαίτερος πρὸς τὸν Κύριον.

· Αἴφνης τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, κατὰ τὴν ἐνάτην πρωτὴν ὥραν, ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ οὐρανοῦ ἠκούσθη μία παράδοξος βοή. Ἡ βοή ἐπλησίαζε πρὸς τὴν πόλιν καὶ ὅλοεν ἐμεγάλωνεν. Ἡκούετο τώρα καθαρὰ ἀπὸ ὅλους. Ἐκπληκτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἐσταμάτησαν καὶ παρηκολούθησαν τὴν ἰσχυρὰν βοήν, ἡ ὁποία ὠμοίαζε πρὸς βιαίαν πνεύσιν ἀνέμου. Ἀντελήφθησαν, ὅτι κατήλθε πρὸς τὴν πόλιν καὶ μάλιστα ὅτι εἰσῆλθεν εἰς μίαν εὐρύχωρον ὑψηλὴν οἰκίαν, ὅπου καὶ ἔσβυσεν. Ἀλλ' ἡ οἰκία αὐτὴ ἦτο ἀκριβῶς ἐκεῖνη, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκοντο συγκεντρωμένοι οἱ μαθηταί.

Καὶ οἱ μαθηταὶ ἤκουσαν τὴν βοήν καὶ πρὸς μεγάλην των ἐκπληξιν ἠσθάνθησαν, ὅτι ἐπληρώσε τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι. Αἴφνης εἶδον νὰ αἰωροῦνται ἐντὸς τῆς αἰθούσης παράδοξοι φλόγες, ὅμοιαι πρὸς πυρίνας γλώσσας. Αὐταὶ ἐκάθησαν ἐπάνω εἰς ἕνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν. Καὶ τότε μία ἀπερίγραπτος μυστηριώδης δύναμις ἐγέμισεν αὐτοὺς. Ἡσθάνθησαν μίαν τεραστίαν μεταβολὴν εἰς τὰς ψυχὰς των. Ἡ διάνοιά των ἀμέσως ἐφωτίσθη, ἔγιναν σοφοὶ κατὰ Θεόν. Ἡ θέλησίς των, ἡ χαλὰρ καὶ ἀσθενής, ἔγινεν ἰσχυρὰ καὶ ἀκατανίκητος. Ἕνα μεγάλο θάρρος ἐπλημύρισε τὴν καρδίαν των. Οἱ ἀμόρφωτοι ψαράδες τῆς Τιβεριάδος ἔγιναν διὰ μιᾶς οἱ ἐμπνευσμένοι ἀπόστολοι τοῦ κόσμου. Αὐτὴ ἡ θαυμασία μεταβολὴ ἦτο ἔργον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ πλήθη συνεκεντρώθησαν ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν. Ὅταν αἱ θύραι ἦνοιξαν καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐξῆλθον πρὸς αὐτοὺς, τοὺς περιεκύκλωσαν μὲ πολλὴν περιέργειαν, διὰ νὰ

μάθουν τὰ γενόμενα. Τότε οἱ ἀπόστολοι ἤρχισαν νὰ διηγοῦνται τὰ παράδοξα γεγονότα. Καί τὸ περίερον, ὠμιλοῦσαν διαφόρους γλώσσας, ἀναλόγως τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπηυθύνοντο. Πρὸς τοὺς Ἑλλήνας ὠμιλοῦσαν τὴν ἑλληνικὴν, πρὸς τοὺς Πέρσας τὴν περσικὴν, πρὸς τοὺς Ἀσσυρίους τὴν ἀσσυριακὴν, πρὸς τοὺς Ἀραβας τὴν ἀραβικὴν, πρὸς τοὺς Ῥωμαίους τὴν λατινικὴν, πρὸς ὅλους ὅλας τὰς γλώσσας.

Ἄλλ' ἡ παγγλῶσσία αὐτὴ καὶ ἡ σοφία τῶν ἀποστόλων ἔκαμεν ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἐγνώριζον, ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἦσαν ἀγράμματοι Γαλιλαῖοι. Τώρα δὲ τοὺς ἔβλεπον σοφωτέρους ἀπὸ τοὺς σοφούς. Μὲ δικαιολογημένην ἀπορίαν ἐρωτοῦσαν ἀλλήλους: «Δὲν εἶναι ὅλοι αὐτοὶ Γαλιλαῖοι; πῶς ἡμεῖς σήμερον ἀκούομεν αὐτοὺς νὰ ὁμιλοῦν διαφόρους γλώσσας καὶ νὰ διηγοῦνται εἰς ἡμᾶς τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ;» Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι;

Παραστατικώτατα ὁ μελωδὸς τῆς Ἐκκλησίας ζωγραφίζει εἰς ἓνα τροπάριον τὸ παράδοξον καὶ ἐκπληκτικὸν αὐτὸ γεγονός, λέγων:

«Παράδοξον σήμερον εἶδον τὰ Ἔθνη πάντα ἐν πόλει Δαβὶδ, ὅτε τὸ Πνεῦμα κατήλθε τὸ Ἅγιον ἐν πυρίναις γλώσσαις καθὼς ὁ θεηγόρος Λουκᾶς ἀπεφθέγγετο. Φησὶ γάρ· συνιγμένων τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ἐγένετο ἤχος καθάπερ φερομένης βιαίας νοῆς καὶ ἐπλήρωσε τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι· καὶ πάντες ἤρξαντο φθέγγεσθαι ξένοις ῥήμασι, ξένοις δόγμασι, ξένοις διδάγμασι, τῆς Ἁγίας Τριᾶδος».

4. ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΙΔΡΥΘΥΝ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ

(Πράξ. β', 13 - 41)

Τὸ παράδοξον γεγονός τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος εὐρέθησαν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἄνθρωποι πρόθυμοι νὰ τὸ συκοφαντήσουν. Αὐτοὶ ὅταν εἶδον καὶ ἤκουσαν τοὺς ἀποστόλους νὰ ὁμιλοῦν διαφόρους γλώσσας, ἤρχισαν νὰ λέ-

γουν πρὸς τοὺς ἄλλους. «Μὴ τοὺς προσέχετε. Αὐτοὶ εἶναι μεθυσμένοι. Γλεῦκουσ μεμεστωμένοι εἰσί.» Τὴν ἀνόητος κατηγορία ! «Ὅταν εἶναι κανεὶς μεθυσμένος, ὁμιλεῖ τάχα ξένας γλώσσας ; Ὁ μεθυσμένος οὐτε τὴν ἰδικήν του γλώσσαν δὲν δύναται νὰ ὁμιλήσῃ. Καὶ ἔπειτα οἱ μαθηταὶ δὲν ὠμίλουν ἀπλῶς ξένας γλώσσας, ἀλλ' ἐκήρυττον μὲ δύναμιν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Πέτρος πρῶτος, φαίνεται, ἤκουσε τὴν κατηγορίαν τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνων. Ἔλαβε τὸν λόγον καὶ ὠμίλησε μεγαλοφώνως πρὸς ὅλα τὰ πλήθη ὡς ἑξῆς :

— «Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ ὅλοι ὅσοι κατοικεῖτε τὴν Ἰερουσαλήμ, προσέξατε καλὰ αὐτά, τὰ ὅποια θὰ σᾶς εἰπῶ. Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα μεθυσμένοι, ὅπως σεῖς νομίζετε. Μόλις ἄλλως τε εἶναι ἐνάτη πρωΐνῃ. Ἐὰν ὁμιλοῦμεν εἰς διαφόρους γλώσσας τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τὸ παράδοξον αὐτὸ γεγονὸς τὸ προεῖπε πρὸ πολλῶν αἰώνων ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ. Καὶ ἔστι ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σὰρκα καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὁψονται... καὶ ἔστι πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται. Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἐπαναλαμβάνω, ἀκούσατε μὲ προσοχὴν τοὺς λόγους τούτους.

Καὶ ἤρχισεν ὁ Πέτρος μὲ μεγάλην εὐχέρειαν καὶ δύναμιν νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ Χριστοῦ. Ὑπενθύμισεν εἰς ὅλους τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου, τὰ ὅποια καὶ αὐτοὶ ἄλλως τε εἶχον ἴδει. Περιέγραψε τὸν σκληρὸν καὶ ἄδικον θάνατον, εἰς τὸν ὁποῖον αὐτοὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων τὸν εἶχον καταδικάσει. Ἐπέμεινε πέρυσσότερον εἰς τὸ μέγα γεγονὸς τῆς Ἀναστάσεως. Ἐβεβαίωσεν, ὅτι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ ἀπόστολοι καὶ πλῆθος ἄλλο μαθητῶν εἶδον τὸν ἀναστάντα διδάσκαλον. Ἀνέφερε προφητείας, διὰ τῶν ὁποίων ἐπροφητεύετο πρὸ αἰώνων πολλῶν ὃχι μόνον τὸ πάθος ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου. Ὁ Δαβὶδ παρουσιάζει τὸν Χριστὸν προσευχόμενον πρὸς τὸν Πατέρα καὶ λέγοντα :

«Δὲν θά ἀφήσης τὴν ψυχὴν μου κάτω εἰς τὸν Ἄδην, οὔτε θά ἐπιτρέψης νὰ ὑποστῇ τὸ σῶμα μου ἀποσύνθεσιν καὶ φθοράν».

— Αὐτὸν λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐξηκολούθησεν ὁ Πέτρος, ἀνέστησεν ὁ Θεὸς καὶ τὸν ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου του. Τοῦ ἔδωσε κάθε δύναμιν καὶ ἐξουσίαν καὶ τῷ ὑπεσχέθη νὰ συντρίψῃ καὶ νὰ ὑποιάξῃ κάτω ἀπὸ τοὺς πόδας του ὅλους τοὺς ἐχθρούς του. Καὶ ὁμῶς τὸν Κύριον τοῦ παντός, τὸν Χριστόν, σεῖς οἱ Ἰσραηλῖται τὸν ἐσταυρώσατε. Ἀσφαλῶς γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ Κύριον καὶ Χριστόν ὁ Θεὸς ἐποίησε τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

Βαθυτάτην ἐντύπωσιν ἔκαμαν τὰ λόγια τοῦ Πέτρου εἰς τὰς καρδίας ὅλων. Ἐσκέφθησαν τότε τὸ μέγα ἔγκλημά των, ἐφοβήθησαν τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ καὶ κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ. Μὲ ζωηρόν δὲ ἐνδιαφέρον ἠρώτησαν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς ἄλλους ἀποσιδῶντας :

— Ἄνδρες ἀδελφοί, τί πρέπει νὰ κάμωμεν διὰ νὰ σωθῶμεν ;

— Νὰ μετανοήσετε εἰλικρινῶς, ἀπήντησεν ἀμέσως ὁ Πέτρος, καὶ νὰ βαπτισθῇτε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι θὰ συγχωρηθοῦν αἱ ἁμαρτίαι σας καὶ θὰ λάβετε ἀκόμη τὴν δωρεάν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ Χριστὸς καλεῖ καὶ σᾶς καὶ τὰ τέκνα σας καὶ τοὺς ἄλλους ἀπομακρυσμένους λαοὺς εἰς μετάνοιαν καὶ σωτηρίαν. Λοιπὸν, σωθῇτε ἀπὸ τὴν κακίαν τῆς πονηρᾶς αὐτῆς ἐποχῆς.

Μὲ μεγάλην χαρὰν καὶ ἀνακούφισιν ἐδέχθησαν τὴν συμβουλὴν τοῦ Πέτρου. Ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν τρεῖς χιλιάδες. Καὶ οὕτως ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι πρὸ ὀλίγων ἐβδομάδων ἀνεθεμάτιζον τὸν Χριστόν καὶ ἐφώναζον «ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν», τώρα ἐβαπτίζοντο εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Αὐτοὶ δὲ μαζὶ μὲ τοὺς ἀποσιδῶντας καὶ τοὺς ἄλλους μαθητὰς ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Πεντηκοστὴ δὲν θεωρεῖται μόνον ὡς ἡμέρα τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἡ γενέθλιος ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Πρὸς ἑορτασμόν τῶν δύο μεγάλων αὐτῶν γεγονότων ἡ Ἐκκλησία ψάλλει :

«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἄλλοις ἱναδείξας, καταπέμψας αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγήνεύσας, φιλόανθρωπε, δόξα σοι».

5. ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

(Πράξ. γ', 1 - 26)

«Ἐπὶ ἁρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσι καὶ καλῶς ἔξουσιν» (Μάρκ. ις', 18). Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ προεῖπεν ὁ Κύριος τὰς θαυμασίας θεραπείας, τὰς ὁποίας μὲ τὴν δύναμιν τοῦ θὰ ἔκαμνον οἱ μαθηταί. Καὶ ὁ λόγος τοῦ ἐπραγματοποιήθη διότι πράγματι ἀναρίθμητα θαύματα ἔκαμνον οἱ ἀπόστολοι.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἀνέβαιναν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Ἦτο τρίτη ἀπογευματινὴ ὥρα. Ἐπλησίασαν πρὸς τὴν Ὠραίαν πύλην. Αὐτὴ ἦτο μεγάλη ὀρειχάλκινος πύλη κορινθιακοῦ ρυθμοῦ, κοσμημένη μὲ ἀναγλύφους παραστάσεις ἀμπέλου καὶ ἐχώριζε τὴν αὐλὴν τῶν Ἑθνῶν ἀπὸ τὴν αὐλὴν τῶν γυναικῶν.

Εἰς τὰς μαρμαρίνας βαθμίδας τῆς Ὠραίας αὐτῆς πύλης κατέκειτο ἓνας δυστυχὴς ἐπαίτης, ἡλικίας τεσσαράκοντα ἐτῶν χλωρὸς ἐκ κοιλίας μητρός. Αὐτὸν οἱ συγγενεῖς τὸν ἔφεραν κάθε πρωὶ ἐκεῖ διὰ νὰ ἐπαιτῇ ἐλεημοσύνην ἀπὸ τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὸ ἱερόν. Δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ συρθῇ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς αὐλῆς, διότι ἡ εἴσοδος ἀπηγορεύετο αὐστηρῶς εἰς τοὺς χλωροὺς καὶ παραμορφωμένους.

Ὅταν εἶδε τοὺς δύο ἀποστόλους νὰ διέρχωνται τὴν Ὠραίαν πύλην, ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτοὺς μὲ θλιβεράν φωνὴν ἐλεημοσύνην. Συνεκινήθησαν οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τὴν διπλὴν δυστυχίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου. Τὸν συνεπάθησαν, ἀφοῦ μάλιστα ἀντελήφθησαν, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ καλοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ δὲν εἶχον χρήματα νὰ τοῦ δώσουν. Εἶχον ὅμως νὰ τοῦ δώσουν ἄλλο ἀγαθόν, πολυτιμότερον ἀπὸ τὰ χρήματα. Παρετήρησεν αὐτὸν

κατάμματα ὁ Πέτρος καὶ τοῦ εἶπε: «Κοίταξέ μας». Ὁ ἐπαίτης ὕψωσε τὴν κεφαλὴν. Ἐκοίταξε τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ ἄπλωσε τὸ χέρι, διότι ἐνόμισεν, ὅτι κάποιαν ἐλεημοσύνην θὰ ἐλάμβανε.

— Χρήματα δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω, τοῦ λέγει ὁ Πέτρος. Ἀλλὰ θὰ σοῦ δώσω ὅ,τι ἔχω. Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει

«Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει».

Καὶ καθὼς ἔλεγε τοὺς λόγους αὐτοὺς, ἔπιασε τὸν χωλὸν ἀπὸ τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ τὸν ἀνεσήκωσεν. Ἀμέσως ὁ χωλὸς ἠσθάνθη νὰ εἰσέρχεται εἰς τὰ παράλυτα μέλη του μία νέα ἰσχυρὰ δύναμις. Τὰ πόδια του ἐστερεώθησαν. Οἱ μύες ἀπέκτησαν ἐλαστικότητα καὶ δύναμιν καὶ ὁ χωλὸς ἀνεπήδησεν. Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του ἤρχισε νὰ περιπατῇ καὶ μαζὶ μὲ τοὺς δύο ἀποστόλους εἰσῆλθε χαίρων εἰς τὸν ναόν.

Ἐκεῖ ἤρχισε νά δοξολογῇ τόν Θεόν. Περιπατοῦσε δεξιὰ καί ἀριστερά καί διὰ νά δοκιμάσῃ ἴσως τήν δύναμιν τῶν ποδῶν του, ἐπήδα πολλάκις ἀπό τήν χαράν του. Οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι κατὰ τήν ὥραν ἐκείνην εὐρίσκοντο εἰς τό ἱερόν, εἶδον τόν χωλόν νά περιπατῇ καί ἐξεπλάγησαν μεγάλως. Καθώς δέ ὁ Πέτρος ἐπροχώρησε μέ τόν τέως χωλόν εἰς τήν εὐρύχωρον στοάν τοῦ Σολομῶντος, ὅλος ὁ λαός ἔσπευσε πρὸς αὐτούς ἔκθαμβος. Ἐπεθύμουν νά μάθουν, πῶς ὁ ἐκ γενετῆς χωλός ἔθεραπεύθη.

— "Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τοὺς εἶπεν ὁ Πέτρος, τί θαυμάζετε καί διατί ἀπορεῖτε μέ τὸ γεγονός αὐτό; αὐτὸ δὲν εἶναι ἔργον ἰδικόν μας, εἶναι ἔργον τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὅποιον σεῖς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου ἠρνήθητε. Ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ὁ Πιλάτος ἠθέλησε νά ἀπολύσῃ τὸν Χριστὸν καί σεῖς ἐζητήσατε τὸν μὲν Χριστὸν νά θανατώσῃ, νά ἀπολύσῃ δέ τὸν Βαραββάν, τὸν ληστήν. Ἰδού, ὅτι ὁ σταυρωθεὶς ἀπὸ σᾶς ἀνεστήθη ἀπὸ τὸν Θεόν. Αὐτὸς μᾶς ἔδωσε τήν δύναμιν νά κάμωμεν σήμερον τέτοια θαύματα. Γνωρίζω ὅμως, ὅτι ἕνεκα ἀγνοίας ἐπράξατε τὸ μέγα ἔγκλημα κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ζωῆς. Ὑπάρχει δέ τώρα τρόπος καί καιρὸς νά διορθώσητε τὸ κακόν, τὸ ὅποιον εἰς τὸν ἑαυτὸν σας κυρίως ἐκάματε. Ὁ μὲν Χριστὸς ἐσταυρώθη καί ἀνεστήθη, ὅπως ἦτο γραμμένον εἰς τοὺς προφῆτας. Σεῖς ὅμως πρέπει νά μετανοήσετε διὰ τὸ ἔγκλημα σας. Καί ὁ Χριστὸς θά συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας σας καί θά σᾶς δώσῃ τὴν εὐλογίαν εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σας· διότι ὁ Θεὸς ὑμῶν πρῶτον Ἰησοῦν ἀπέστειλεν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν αὐτῶν.

6. ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

(Πράξ. 8', 1-31)

Ἐνῷ τὰ πλήθη ἦσαν συγκεντρωμένα γύρω ἀπὸ τοὺς δύο ἀποστόλους καί ἤκουσαν μέ προσοχήν τὸ κήρυγμα, αἴφνης ἐπέρρασαν ὀρμητικοὶ διὰ μέσου αὐτῶν καί περιεκύκλωσαν τοὺς δύο ἀποστόλους ἱερεῖς, Σαδουκαῖοι καί ὁ στρατηγὸς τοῦ ναοῦ μαζί μέ στρατιώτας. Αὐτοὶ δὲν ἤθελον μέ κανένα τρόπον νά

γίνεται λόγος περί τοῦ Χριστοῦ καί μάλιστα περί τῆς ἀναστάσεώς του. Ἦνωχλοῦντο καί ἐφοβοῦντο, ὅταν ἔβλεπαν τὸν λαὸν νὰ προσέχῃ καί νὰ πιστεῦῃ εἰς τὸ κήρυγμα περί Χριστοῦ. Λοιπόν, χωρὶς νὰ ἔχουν καμμίαν διαταγὴν, συνέλαβον τοὺς ἀποστόλους καί τοὺς ἐφυλάκισαν. Τὴν ἐπομένην πρωίαν θὰ τοὺς ὠδηγοῦσαν ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου, διὰ νὰ τοὺς δικάσουν, ὅπως ἐδίκασαν τὸν Χριστόν. Ὁ λαὸς ἐδυσφόρησε διὰ τὴν σύλληψιν. Οἱ ἄνθρωποι ἠθοάνθησαν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἐκήρυτταν τὴν ἀλήθειαν. Πάρα πολλοὶ μάλιστα ἐπίστευσαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν ἀνῆλθεν εἰς πέντε χιλιάδας.

Κατὰ τὴν ἰδίαν ἑσπέραν εἰδοποιήθησαν ὅλα τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου καί τὴν πρωίαν συνήχθη τὸ συνέδριον. Ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας καί πρεσβυτέρους καί γραμματεῖς, ἀπὸ τὸν Ἄνναν καί Καϊάφαν, ἀπὸ ὅλους ἐκείνους, πού εἶχον καταδικάσει τὸν Κύριον. Ἐνώπιον λοιπὸν τῶν ἰδίων κριτῶν καί εἰς τὴν ἰδίαν αἵθουσαν ὠδηγήθησαν τώρα οἱ ἀπόστολοι. Καὶ ἄλλοτε εἰσῆλθον εἰς τὰς αὐλὰς τῶν ἀρχιερέων, ἀλλὰ μὲ φόβον καί τρόμον, καί μάλιστα ὁ Πέτρος. Τώρα εἰσῆλθον μὲ θάρρος καί δύναμιν, ἔτοιμοι νὰ ἀπολογηθοῦν καί νὰ κηρύξουν τὸν Χριστὸν ἐνώπιον αὐτῶν τούτων τῶν ἀδίκων δικαστῶν.

Ἡ στάσις των ἔκαμεν ἐντύπωσιν εἰς τὸ συνέδριον. Ὁ ἀρχιερεὺς τότε τοὺς ἠρώτησε :

— Μὲ ποίαν δύναμιν καί ἐν ὀνόματι τίνος ἐκάματε τοῦτο τὸ θαῦμα ;

Τότε ὁ Πέτρος, πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, εἶπε πρὸς αὐτούς :

— Μάθετε σεῖς καὶ ὁ λαὸς ὅλος, ὅτι ἡ θαυμαστὴ θεραπεία τοῦ χωλοῦ ἐγένεν ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ἐν ᾧ μετὰ ἑσταυρώσατε, ὁ δὲ Θεὸς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν. Ὁ Χριστός, τὸν ὅποιον σεῖς κατεδικάσατε, αὐτὸς ἵδρυσεν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς δὲ μόνον ἔχει τὴν δύναμιν νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ σύεδροι ἔμειναν κατάπληκτοι, ἰδόντες τὸ θάρρος καί τὴν ρητορείαν τῶν δύο ἀποστόλων. Ἡ ἐκπληξίς των δὲ ἐγένετο ἀκόμη μεγαλυτέρα, διότι ἐσκέπτοντο, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἀγράμματοι ἄνθρωποι, ἀλλεῖς τῆς Τιβεριάδος. Καὶ κάποιος φόβος,

φαίνεται, κατέλαβε τὰς καρδίας των. Ἐσκέφθησαν, ὅτι ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ὑπῆρξαν μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, ἤκουσαν καὶ εἶδον καὶ ἐγνώρισαν καλὰ τὸν Χριστόν. Καὶ ἐπομένως ἦσαν εἰς θέσιν νὰ μαρτυρήσουν πολλὰ μὲν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, πολλὰ δὲ ἐναντίον τῶν συνέδρων. Ἦθελαν νὰ διαψεύσουν τὸ θαῦμα. Ἀλλὰ πῶς; Ἐκεῖ, πλησίον τῶν ἀποστόλων, ἴστατο καὶ ὁ εὐγνώμων χωλὸς βεβαιῶνων αὐτό. Εὐρέθησαν εἰς ἀπορίαν καὶ δὲν ἐγνώριζαν τί νὰ πράξουν. Διέταξαν καὶ ἔβγαλαν ἔξω τοὺς ἀποστόλους καὶ ἤρχισαν νὰ συζητοῦν ἀναμεταξύ των λέγοντες: «Τί ποιήσωμεν τοῖς ἀνθρώποις τοῦτοις; Τὸ θαῦμα δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ διαψεύσωμεν». Μετὰ πολλὰς συζητήσεις κατέληξαν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀπειλήσουν τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ τοὺς ἐξαναγκάσουν νὰ παύσουν τὰ κηρύγματα τῶν περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πράγματι τοὺς ἐκάλεσαν πάλιν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ δικαστηρίου καὶ τοὺς ἀπηγόρευσαν μὲ φοβερὰς ἀπειλὰς νὰ διδάσκουν περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ' ὁ Πέτρος εἶπεν, ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ ὑπακούῃ κάθε ἄνθρωπος εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὄχι εἰς τοὺς ἀνθρώπους. «Ἡμεῖς θὰ ὑπακούσωμεν εἰς τὸν Θεόν· καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ κηρύξωμεν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν».

Τὴν ὥραν ἐκείνην θὰ τοὺς ἐτιμωροῦσαν ἀσφαλῶς οἱ σύνεδροι, ἀλλ' ἐφοβήθησαν τὸν λαόν. Ἦναγκάσθησαν καὶ τοὺς ἀπέλυσαν ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου, ἀφοῦ καὶ πάλιν τοὺς ἐφοβήσαν πολὺ. Χαίροντες οἱ ἀπόστολοι ἐπέστρεψαν πλησίον τῶν πιστῶν καὶ διηγήθησαν τὰ γενόμενα. «Ὅλοι δὲ μαζὶ ἠὺχαρίστησαν τὸν Θεόν καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοὺς δώσῃ δύναμιν, νὰ κηρύττουν παντοῦ καὶ πάντοτε μὲ τὰ ἔργα καὶ μὲ τὰ λόγια χωρὶς δειλίαν καὶ φόβον τὸν Χριστόν. Ἀμέσως, μόλις ἐτελειώσεν ἡ προσευχή των, ἦλθεν ἡ ἀπάντησις τοῦ Θεοῦ. Ἐσείσθη ὁ τόπος καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος ἁγίου καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας.

7. Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

(Πράξ. β', 42 - 47 και δ', 32 - 37)

Ἀξιοθαύμαστος ἦτο ἡ ζωὴ τῶν πρώτων Χριστιανῶν. Πρὸς τὴν φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος παρουσιάζοντο ἄνθρωποι νὰ ζοῦν ἔτσι. Εἰλικρινῆς καὶ μεγάλη ἀγάπη ἐπικρατοῦσε μεταξὺ αὐτῶν. "Οἱ ἐθεωροῦσαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον ὡς ἀδελφούς, χωρὶς νὰ κάμνουν διακρίσεις τάξεως καὶ μορφώσεως. Ὁ πτωχός, ὅπως καὶ ὁ πλούσιος, ὁ μορφωμένος καὶ ὁ ἀμόρφωτος, ἦσαν ἐξ Ἰesu ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Ἦγαπῶντο δὲ περισσότερο ἀπὸ ὅσον ἀγαπῶνται συνήθως οἱ σαρκικοὶ ἀδελφοί. Καὶ τὴν ἀγάπην των ἐξεδήλωνον μὲ ἔργα. "Οχι μόνον ἀπέφευγον νὰ βλάπτουν καὶ νὰ πειράζουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, ἀλλ' ἐφρόντιζον νὰ βοηθοῦν ἀλλήλους καὶ μάλιστα τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους. Οἱ πλούσιοι, οἱ κτηματῖαι, οἱ εὐποροὶ διέθετον τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν διὰ τὴν συντήρησιν ὄλων. Τὴν περιουσίαν των δὲν τὴν ἐθεωροῦσαν πλέον ὡς ἰδικὴν των, ἀλλ' ὡς περιουσίαν ὄλων τῶν ἀδελφῶν. Αὐτοὶ ἦσαν μόνον οἱ οἰκονόμοι, οἱ διαχειρισταί, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐνεπιστεύθη τὴν κοινὴν περιουσίαν. Πολλοὶ μάλιστα ἐπώλουν τὰ κτήματά των καὶ τὰ χρήματα ποὺ εἰσέπραττον τὰ παρέδιδον εἰς τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν πρὸς τὸ καλὸν ὄλων.

Τὸ καλὸν παράδειγμα τὸ ἔδωκεν ὁ Ἰωσῆς, ὁ ἐπονομαζόμενος Βαρνάβας. Αὐτὸς ἦτο Λευίτης, κατήγετο ἀπὸ τὴν Κύπρον καὶ διεκρίνετο διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ πίστιν καὶ ἀρετὴν. Εἶχεν ἓνα ἀγρόν· τὸν ἐπώλησε, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν ἐξαναγκάσῃ. "Ολα τὰ χρήματα, ποὺ εἰσέπραξε, τὰ παρέδωκεν εἰς τοὺς ἀποστόλους. Μετ' ὀλίγον καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀδελφοὶ ἐμμήθησαν τὸν Βαρνάβαν. Ἐπωλοῦσαν τὴν ἀκίνητον αὐτῶν περιουσίαν καὶ τὰ χρήματα κατέθετον εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον. Ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρήματα συνετηροῦντο οἱ ἀδελφοί. Συνηθέστατα ἔκαμνον κοινὰς τραπέζας φαγητοῦ, εἰς τὰς ὁποίας συνέτρωγον ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ μαζί μὲ τοὺς ἀποστόλους. Πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς ἐστελλόντο πορὰ τῶν ἀδελφῶν εἰς τὰς οἰκίας χρήματα καὶ τροφαί. Τοιοῦτοτρόπως οὐδεὶς ἐνδεὴς ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς... καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά.

Ἀλλὰ μεγαλυτέρα προσπάθεια κατεβάλλετο διὰ τὴν χριστιανικὴν τῶν μόρφωσιν. Ἦκουον μὲ μεγάλην προσοχὴν τὰ κηρύγματα τῶν ἀποστόλων. Ἐφρόντιζον νὰ γνωρίζουν ὅλοεν καὶ βαθύτερον τὴν νέαν τῶν θρησκειῶν. Αἱ ἰδιαιτεραὶ συνομιλίαι τῶν εἶχον ὡς κύριον θέμα τὸν Χριστόν, τὸ ἔργον καὶ τὰ θαύματα τῶν ἀποστόλων. Συνεβούλευον ἀλλήλους διὰ τὴν πνευματικὴν τῶν πρόοδον. Τὸ δὲ σπουδαιότερον, ἐκοινωνοῦσαν καθημερινῶς τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου. Ἐπίστευον, ὅτι ὅπως τὸ σῶμα ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ καθημερινὴν τροφήν, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ ἔχει ἀνάγκην νὰ τρέφεται τακτικὰ μὲ τὴν θείαν Κοινωνίαν. Ἀλλωστε αὐτὸς ὁ Κύριος κατὰ τὴν ἐσπέραν τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου συνέστησεν εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ τελοῦν τακτικὰ τὸ ἱερὸν τοῦτο μυστήριον. «Τοῦτο ποιεῖτε, εἶπεν, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν».

Τὸν Κύριον τὸν ἐνεθυμοῦντο πάντοτε. Ἐζῶν ἐν τῷ Χριστῷ καὶ ὁ Χριστὸς ἔζη ἐν αὐτοῖς. Προσηύχοντο πρὸς αὐτὸν ὁ καθένας ἰδιαιτέρως καὶ πολλάκις ὅλοι μαζί. Κατ' ἀρχάς, συνειθισμένοι ἀπὸ τὰς ἰουδαϊκὰς παραδόσεις, συνεκεντρώνοντο εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομώντος, διὰ νὰ προσευχηθοῦν καὶ παρακολουθήσουν τὰς ἰουδαϊκὰς τελετάς. Πολὺ ἐνωρὶς ὁμῶς ἐνόησαν, ὅτι ὁ ναὸς τοῦ Σολομώντος ἔπαυσε νὰ εἶναι καὶ ναὸς ἰδικὸς τῶν. Αὐτοὶ εἶχον ἰδιαιτέρας προσευχὰς καὶ ἰδικὰς τῶν τελετάς, ὅπως ἦτο τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ ἐπομένως ἔπρεπε νὰ ἔχουν ἰδιαιτέρον ναόν. Κατ' ἀρχάς ὥρισαν μερικὰς οἰκίας ὡς οἴκους προσευχῆς. Ὡς τοιοῦτος ἐχρησιμοποιήθη καὶ ἡ οἰκία τῆς μητρὸς τοῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου. Ἐκεῖ τακτικώτερον συνεκεντρώνοντο διὰ νὰ προσεύχωνται καὶ νὰ ἀκούουν διδασκαλίας ἐκ μέρους τῶν ἀποστόλων καὶ ἀνακοινώσεις ἐπὶ ἐνδιαφερόντων θρησκευτικῶν θεμάτων καὶ γεγονότων.

Ὅλοι μαζί ἔψαλλον καὶ ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν. Εὐθύς ἐξ ἀρχῆς οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ δὲν εἶχον ἰδιαιτέρους ὕμνους. Ἐχρησιμοποιοῦν τοὺς ψάλλμους τοῦ Δαβὶδ καὶ τὰς ἄλλας ψᾶς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὀλίγον ἀργότερον ἔψαλλον ψᾶς καὶ εὐχὰς τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐψαλλον ἐπὶ παραδείγματι τὸν ὕμνον τῆς Θεοτόκου: «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ ἠναλλίσσε τὸ πνεῦμα μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι μου...» ἢ τὴν

εὐχὴν Συμεῶν τοῦ Θεοδόχου: «Νῦν ἀπολύης τὸν δοῦλον Σου, Δέσποτα, κατὰ τὸ ρημὰ Σου ἐν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν Σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, φῶς εἰς ἀνοκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ Σου Ἰσραὴλ» καὶ ἄλλα ἐκλεκτὰ χωρία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μετὰ ταῦτα ὅμως συνέθεσαν καὶ ἰδιαιτέρους ὕμνους καὶ ᾠσματα χριστιανικοῦ καθαρῶς περιεχομένου.

Τοιοῦτοτρόπως οἱ πρῶτοι Χριστιανοί, χάρις εἰς τὴν συνε-
τὴν διοίκησιν τῶν ἀποστόλων, ὠργανώθησαν εἰς ἐκκλησιαστι-
κὴν κοινωνίαν καὶ προώδευον εἰς τὴν ἀρετὴν. Ἦσαν προσ-
καρτεροῦντες τῇ διδασκίᾳ τῶν ἀποστόλων
καὶ τῇ κοινωνίᾳ τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προ-
σευχαῖς. Αὐτὴ δὲ ἡ εὐσεβὴς ζωὴ ἔφερε μεταξύ των μεγά-
λην ἀγάπην καὶ ἐνότητα, ὥστε τοῦ πλήθους τῶν πι-
στευσάντων ἦν ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ μία.

8. ΕΝΑ ΘΑΛΙΒΕΡΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

(Πράξ. ε', 1-11)

Μεταξύ τῶν δώδεκα ἀποστόλων εὐρέθη ἓνας, ὁ ὁποῖος
ἔνεκα τῶν χρημάτων ἐπώλησε τὸν Κύριον. Μεταξύ τῶν πρῶ-
των Χριστιανῶν εὐρέθησαν δύο νὰ κάμουν ὁμοίαν σχεδὸν πρᾶ-
ξιν. Αὐτοὶ δὲ ἦσαν ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ σύζυγος του Σαπφείρα.
Ὅταν αὐτοὶ εἶδον τὸν Βαρνάβαν καὶ τοὺς ἄλλους πλουσίους
Χριστιανούς νὰ καταθέτουν εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον τὴν τιμὴν
τῶν ἀγρῶν των, ἠθέλησαν νὰ τοὺς μιμηθοῦν. Τοῦτο δὲ ὄχι τό-
σον ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς, ὅσον διότι ἤθε-
λον νὰ ἐπαινεθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους. Ἀγαποῦσαν ὅμως
πολὺ τὰ χρήματα.

Ἐσκέφθησαν λοιπὸν νὰ εὑρουν ἓνα τρόπον, ὥστε ναὶ μὲν
νὰ παρουσιασθοῦν ὡς εὐεργεταὶ τῆς χριστιανικῆς κοινότητος,
ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ χάσουν ὅλα τὰ χρήματά των. Κατέληξαν εἰς
τὴν ἀπόφασιν νὰ πωλήσουν τὸν ἀγρόν. Νὰ προσφέρουν ὅμως
ὀλίγα χρήματα καὶ νὰ βεβαιώσουν, ὅτι τόσον μόνον ἐπώλησαν
τὸν ἀγρόν των. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐφαίνοντο εἰς τὰ
μάτια ὅλων ὡς ἐνάρετοι, θὰ ἐπῆνοῦντο ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους,

θὰ εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ τρέφωνται διαρκῶς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ συγχρόνως θὰ ἤμποροῦσαν νὰ διαχειρίζωνται ἰδιαιτέρως τὰ ὑπόλοιπα χρήματά των. Ἡ φιλαργυρία, ἡ φιλοδοξία καὶ ἡ δολιότης κατέλαβον τὴν ψυχὴν των. Τὸ σχέδιον των τὸ ἔθεσαν εἰς ἐνέργειαν.

Τὴν ἐπομένην ἐπώλησαν τὸν ἀγρόν των. Ἐλαβεν ὁ Ἀνανίας μερικὰ χρήματα καὶ τὰ ἔφερεν ἐπιδεικτικῶς εἰς τοὺς ἀποστόλους. Ἐπερίμενε βέβαια νὰ ἀκούσῃ εὐχαριστίας καὶ ἐπαίνους. Οὔτε πρὸς στιγμὴν δὲν τοῦ ἤλθεν ἡ ἰδέα, ὅτι ἤμπορεῖ νὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ δολιότης του. Ἀλλ' ὁ Πέτρος, φωτισθεὶς ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, εἶδε καθαρὰ τὴν ἀπάτην καὶ εἶπε με ἀυστηρότητα πρὸς τὸν φιλάργυρον καὶ ψεύστην Χριστιανόν.

— Ἀνανία, διατὶ ἄφηκες τὸν Σατανὰν νὰ παροσύρῃ τὴν καρδίαν σου καὶ νὰ σὲ κάμῃ νὰ ψευσθῇς ἐνώπιον τοῦ Ἀγίου Πνεύματος; Τὸ κτήμα ἦτο ἰδικόν σου· δὲν σὲ ἠνάγκασε κανεὶς νὰ τὸ πωλήσῃς. Ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ τὸ ἐπώλησες, δὲν σὲ ἠνάγκασε κανεὶς νὰ δώσῃς τὰ χρήματα. Ἐμποροῦσες νὰ τὰ κρατήσῃς, ἐφ' ὅσον τόσον πολὺ τὰ ἀγαπᾷς. Διατὶ ἄφησες νὰ καταλάβουν τὴν καρδίαν σου τοιαῦτα πονηρὰ; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ Θεῷ.

Ὁ ταλαίπωρος Ἀνανίας, ἀκούσας τοὺς λόγους αὐτοῦς, κατελήφθη ἀπὸ μέγιστον τρόμον καὶ ἔπεσεν ἀμέσως νεκρός. Ἡ θεία δίκη ἐτιμώρησε παραδειγματικῶς τὸν ψεύστην. Ἡ τιμωρία αὕτη ἔφερε μέγαν φόβον καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἄλλων. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς νεωτέρους Χριστιανοὺς παρέλαβον τὸ νεκρὸν σῶμα καὶ τὸ ἔφεραν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου καὶ τὸ ἔθαψαν.

Ἐπέρασαν τρεῖς ὥρες καὶ ἡ Σαπφείρα, χωρὶς νὰ μάθῃ τίποτε διὰ τὸν φοβερόν θάνατον τοῦ συζύγου της, ἤλθεν εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν Χριστιανῶν, μετὰ τὴν πεποίθησιν, ὅτι θὰ ἐπαινοῦσαν καὶ αὐτὴν διὰ τὴν γενναιοδωρίαν της.

— Εἰπέ μου, Σαπφείρα, τῆς λέγει ὁ Πέτρος, ἀντὶ τόσοῦ μόνον ποσοῦ ἐπώλησατε τὸν ἀγρόν σας;

— Μάλιστα, ἀντὶ τόσοῦ, ἀπήντησεν ἐκείνη.

— Διατὶ συνεφώνησες μετὰ τὸν σύζυγόν σου, ἠρώτησε με ἀγανάκτησιν ὁ Πέτρος, νὰ ἐξαπατήσῃς τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ;

ὁ σύζυγός σου ἐτιμωρήθη ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἰδοὺ ἀκούονται τώρα τὰ βήματα τῶν νέων, οἱ ὅποιοι ἐπανερχονται ἀπὸ τὴν ταφὴν τοῦ συζύγου σου. Οἱ ἴδιοι θὰ θάψουν ἀμέσως καὶ τὸ ἰδικόν σου νεκρὸν σῶμα.

Ἀμέσως ἡ πονηρὰ γυνὴ ἔπεσε νεκρά τὴν ὥραν ἀκριβῶς, κατὰ τὴν ὁποίαν διήρχοντο τὴν θύραν οἱ θάψαντες τὸν σύζυγόν της. Οἱ ἴδιοι παρέλαβον αὐτὴν καὶ τὴν ἔθαψαν πλησίον τοῦ ἀνδρός της. Οἱ Χριστιανοὶ ἐγνώρισαν τότε καλὰ, ὅτι ὁ Θεὸς κάμνει μὲν μεγάλα θαύματα διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως τιμωρεῖ αὐστηρὰ τοὺς πονηροὺς καὶ ἀμετανοήτους. Καὶ ὅταν τὸ ὄνομα τοῦ Ἀνανίου καὶ τῆς Σαπφείρας διεγράφησαν ἐπισήμως ἀπὸ τὸν κατάλογον τῆς ἀρτισυστάτου Ἐκκλησίας, ὅλοι ὅσοι ἦσαν τότε παρόντες παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς προφυλάξῃ ἀπὸ τὸ θλιβερὸν κατάντημα, εἰς τὸ ὁποῖον ὁδηγοῦν τὸν ἄνθρωπον αἱ ὑποκριτικαὶ πράξεις. Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

9. ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΚΑΤΑΔΙΩΚΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

(Πράξ. ε', 12-42)

«Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς διώξουσιν» (Ἰωάν. ιε', 30). Τὰ λόγια αὐτά, τὰ ὁποῖα ὁ Κύριος εἶπεν εἰς τοὺς μαθητὰς κατὰ τὴν νύκτα τοῦ Μουσικοῦ Δείπνου ἐπραγματοποιήθησαν ἀκριβῶς. Οἱ ἀπόστολοι ὑπέστησαν διωγμούς, διότι ἐκήρυττον τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἔκαμνον θαύματα μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἔκαμνον πάρα πολλὰ θαύματα. Κάθε ἓνας, ὁ ὁποῖος κατέφευγεν εἰς αὐτοὺς μὲ πίστιν, ἐλάμβανεν ὅ,τι ἐποθοῦσε. Ἀσθενεῖς, παράλυτοι, χωλοὶ, τυφλοὶ, δαιμονιζόμενοι ἐφέροντο πρὸ τῶν ἀποστόλων. Ἐπίστευον δέ, ὅτι καὶ ἡ σκιά ἀκόμῃ τοῦ διερχομένου Πέτρου ἐὰν ἔπιπτεν ἐπάνω των, θὰ ἐθεραπεύοντο ἀμέσως.

Πάντες οἱ κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐβλεπον τοὺς ἀποστόλους μὲ σεβασμὸν καὶ φόβον. Κανεῖς ἐκ τῶν Ἰουδαίων δὲν ἐτόλμα νὰ τοὺς πλησιάσῃ ἐλευθέρως καὶ νὰ τοὺς ὁμιλήσῃ μὲ θάρρος. Πολλοὶ ὅμως ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστόν. Καὶ οὕτω

πλήθη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν προσετίθεντο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ φήμη τῶν ἀποστόλων ἐξηπλώθη εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν Παλαιστίνην. Πλήθη λαοῦ ἤρχοντο τώρα καὶ ἀπὸ τὰς πέριξ πόλεις καὶ ἔφερον τοὺς ἀσθενεῖς τῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ λάβουν τὴν θεραπείαν. Ὅλοι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας δὲν ὠμιλοῦσαν, παρὰ μόνον περὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τοῦ Χριστοῦ.

Ἄλλ' ἡ κατάστασις αὕτη δὲν ἦτο καθόλου εὐχάριστος διὰ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ δι' ὅλον τὸ συνέδριον. Αὐτοὶ ἐθανάτωσαν τὸν Χριστόν, διὰ νὰ σβύσουν τὸ ὄνομα τοῦ ἀπὸ τὴν γῆν. Καὶ τώρα ἔβλεπον, ὅτι ὁλοὲν καὶ περισσότεροι Ἰουδαῖοι ἐπίστευον εἰς αὐτόν. Οἱ αἵτιοι δὲ ὅλης αὐτῆς τῆς κινήσεως ἦσαν οἱ ψαράδες τῆς Γαλιλαίας. Ἠγανάκτησαν ἐναντίον αὐτῶν καὶ ἠθέλησαν νὰ θέσουν τέρμα πλέον εἰς τὸ κήρυγμα καὶ τὰ θαύματά των. Καὶ λοιπὸν τάχα ἔνεκα ζήλου ὑπὲρ τῆς μωσαϊκῆς θρησκείας συνέλαβον τοὺς ἀποστόλους, τοὺς ἔθεσαν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ διέταξαν αὐστηρὰν φρουρήσιν. Τὴν ἐπομένην θὰ τοὺς ἐδίκαζον καὶ θὰ τοὺς κατεδίκαζον.

Τὴν νύκτα ὁμοῦς παρουσιάσθη ἄγγελος Κυρίου εἰς τοὺς φυλακισμένους ἀποστόλους, ἤνοιξε τὰς πύλας τῆς φυλακῆς, τοὺς ὠδήγησεν ἔξω, χωρὶς κανεῖς ἀπὸ τοὺς φρουροὺς νὰ ἀντιληφθῇ τίποτε καὶ τοὺς συνέστησε νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ κηρύττουν τὸν Χριστόν. Χαίροντες οἱ ἀπόστολοι καὶ δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἦλθον εἰς τὸν ναόν, ἐνῶ ἀκόμη ἦτο ὄρθρος. Ἐκεῖ ἤρχισαν πάλιν νὰ διδάσκουν τὸν λαόν.

Ὅταν ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συνεδρίου ὁ ἀρχιερεὺς, οἱ σύεδροι καὶ ὅλη ἡ γερουσία. Ἔστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριόν στρατιώτας, διὰ νὰ φέρουν τοὺς ἀποστόλους. Ἄλλ' ἡ ἐκπληξὶς τῶν ὑπῆρξε μεγάλη, ὅταν ἐπέστρεψαν οἱ στρατιῶται καὶ εἶπον, ὅτι ἡ φυλακὴ ἦτο κλειστή, οἱ φρουροὶ εἰς τὰς θέσεις των, ἀλλ' οἱ ἀπόστολοι ἔλειπον.

Ἐνῶ ὅλοι ἀποροῦσαν καὶ δὲν ἐγνώριζον πῶς νὰ ἐξηγήσουν τὸ γεγονός, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Δικαστηρίου ἓνας Ἰουδαῖος καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι κηρύττουν τὸν Χριστόν εἰς τὸ ἱερόν. Τότε ὁ στρατηγὸς μὲ πολλοὺς στρατιώτας

ἐπορεύθη εἰς τὸν ναόν. Εὗρε τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς εἶπε νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὸ συνέδριον. Δὲν ἐτόλμησε νὰ μεταχειρισθῇ βίαν, διότι ἐφοβεῖτο μήπως λιθοβοληθῇ ἀπὸ τὸν λαόν. "Ὅταν δὲ ἐκεῖνοι μὲ θάρρος παρουσιάσθησαν, ὁ ἀρχιερεὺς τοὺς εἶπε :

— Δὲν σὰς διετάξαμεν ἡμεῖς νὰ μὴ κηρύττετε τὸν Χριστόν ; Ἰδοὺ, σεῖς, ἐγεμίσατε τὴν Ἱερουσαλὴμ μὲ τὰς διδασκαλίας αὐτὰς καὶ θέλετε νὰ ρίψετε εἰς ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου.

Καὶ ὅμως αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πρὸ ὀλίγων μηνῶν κάτω ἀπὸ τὸ πραιτώριον ἐφώναζον : « Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν » !

— Ἡμεῖς ὅτι εἶδομεν, αὐτὸ καὶ θὰ κηρύττωμεν, εἶπον μὲ ἓνα στόμα οἱ ἀπόστολοι. Ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη ἀπὸ σὰς καὶ ἀνεστήθη ἀπὸ τὸν Θεόν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον. "Ὅσα καὶ ἂν ἀπειλῇτε σεῖς, ἡμεῖς δὲν θὰ ἀποκρῦψωμεν τὴν ἀλήθειαν, διότι πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις.

"Ἐτριξαν τὰ δόντια των ἀπὸ ὀργὴν οἱ σύεδροι καὶ ἠθέλησαν ἐκείνην τὴν στιγμὴν νὰ τοὺς θανατώσουν. Τοὺς ἐστάματησεν ὅμως ἓνας σοφὸς διδάσκαλος καὶ τίμιος ἄνθρωπος, ὁ Γαμαλιήλ. Αὐτός, ἀφοῦ διέταξε νὰ ἐξέλθουν οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τὴν αἴθουσαν, εἶπε :

— Σκεφθῆτε καλὰ αὐτό, τὸ ὁποῖον μέλλετε νὰ πράξετε. Ἐνθυμηθῆτε, ὅτι πρὶν ἔλθῃ ὁ Ἰησοῦς, παρουσιάσθησαν ἄλλοι ψευδομεσῖαι. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἦσαν ἐκ τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ μὲν κακῶς ἀπέθανον, τὸ δὲ ἔργον των διελύθη καὶ ὅσοι τοὺς ἠκολούθησαν διεσκορπίσθησαν. Ἐὰν τὸ ἔργον τῶν ἀποστόλων εἶναι ἀνθρώπινον, θὰ σβύσῃ μόνον τοῦ· ἐὰν ὅμως εἶναι θεῖον, τίποτε δὲν θὰ κατορθώσετε σεῖς μὲ τοὺς διωγμούς σας. Μόνον θὰ γίνετε θεομάχοι. Λοιπὸν, ἀφήσατε ἐλευθέρους τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς.

Ἐπεχώρησαν οἱ σύεδροι μὲ μεγάλην δυσφορίαν καὶ ἀγανάκτησιν. Διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν κάπως τὴν ὀργὴν των διέταξαν νὰ δείρουν τοὺς ἀποστόλους. Ἐπειτα δαρμένους τοὺς ἔδιωξαν, ἀφοῦ καὶ πάλιν μὲ φοβεράς ἀπειλὰς τοὺς διέταξαν νὰ μὴ διδάξουν πλέον περὶ τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ἀπόστολοι ἔφυ-

γαν ἀπὸ τὸ συνέδριον χαίροντες, διότι ἐδάρησαν διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ μεγαλύτερον ζῆλον ἐξηκολούθησαν τὰ κηρύγματα τῶν πρὸς τὸν λαόν.

10. Ο ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

(Πράξ. ᾚ. 1 - ἡ', 3)

Ὁ διωγμὸς τῶν Ἰουδαίων συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ δισδοθῇ ταχύτερον τὸ Εὐαγγέλιον. Οἱ ἀπόστολοι μὲ μεγαλύτερον ζῆλον ἐκήρυττον καὶ τὰ πλήθη μὲ μεγαλυτέραν προθυμίαν ἐδέχοντο τὴν νέαν πίστιν. Οἱ πιστοὶ ἠύξανον πάρα πολύ. Ἀλλὰ τότε συνέβη μία παρεξήγησις μετοξὺ αὐτῶν. Οἱ Ἑλληνισταί, ὁμοῦ καὶ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι κατήγοντο ἀπὸ ἑλληνικὰς χώρας καὶ ὠμιλοῦσαν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, Χριστιανοὶ ὅμως τώρα, ἐνόμισαν, ὅτι εἰς τὴν διανομὴν τῶν βοηθημάτων δὲν ἐλαμβάνοντο πάντοτε ὅσον ὅσιν αἱ χῆραι αὐτῶν. Ἐγόγγυσαν λοιπὸν κάπως ἐναντίον τῶν Ἑβραίων Χριστιανῶν.

Διὰ νὰ σταματήσουν οἱ γόγγυσμοὶ καὶ νὰ γίνεταί τοῦ λοιποῦ καλύτερον ἡ διανομὴ τῶν βοηθημάτων καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν τραπεζῶν, ἐκάλεσαν ἀμέσως οἱ ἀπόστολοι τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν καὶ τοὺς εἶπον:

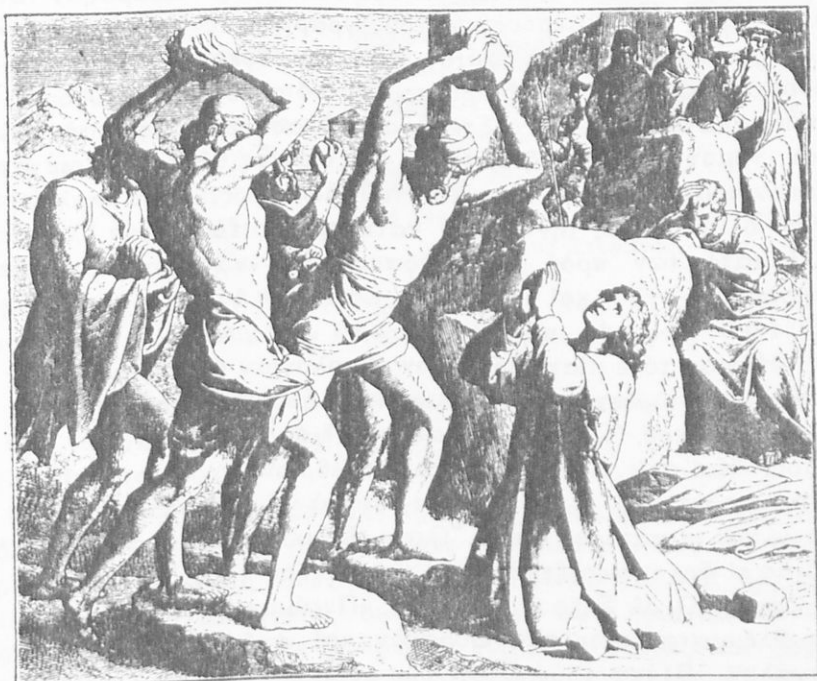
Ἀδελφοί, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀφήσωμεν ἡμεῖς τὸ κήρυγμα καὶ νὰ ἀναλάβωμεν τὴν διαχείρισιν τῶν βοηθημάτων καὶ τῶν τραπεζῶν. Διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι νὰ ἐκλέξετε σεῖς ἐπὶ ἑναρέτους ἄνδρας, εἰς τοὺς ὁποίους νὰ ἀναθέσωμεν τὴν ὑπηρεσίαν αὐτήν. Ἡμεῖς δὲ θὰ ἀσχολούμεθα ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν προσευχὴν καὶ τὸ κήρυγμα.

Ἦρσεν ἡ πρότασις αὕτη εἰς τοὺς πιστοὺς. Ἀμέσως ἐξελέξαν ἐπὶ ἄνδρας, τὸν Στέφανον, τὸν Φίλιππον, τὸν Πρόχρον, τὸν Νικάνορα, τὸν Τίμωνα, τὸν Παρμενᾶν καὶ τὸν Νικόλαον. Αὐτοὺς ἡλόγησαν οἱ ἀπόστολοι, τοὺς ὠνόμασαν διακόνους, καὶ ἀνέθεσαν εἰς αὐτοὺς νὰ ὑπηρετοῦν τὰς τραπέζας, ἀλλ' ὅταν ἐδίδοτο εὐκαιρία, νὰ κηρύττουν καὶ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Μεταξὺ αὐτῶν ἀνώτερος, ὥς πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν μόρφωσιν, ἦτο ὁ Στέφανος, ἀνὴρ πλήρης πίστεως καὶ Πνεύμα

τος αγίου. Αὐτὸς μὲ δύναμιν πολλὴν ἐκήρυτε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἔκαμνε τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα. Προσείλκυεν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν ὄχι μόνον λαϊκοὺς, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἱερεῖς.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, ἕνεκα ἴσως κάποιας ἰουδαϊκῆς ἑορτῆς, πολλοὶ Ἰσραηλῖται εὗρισκοντο συγκεντρωμένοι εἰς τὴν

«Κύριε μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην !»

Ἱερουσαλήμ. Ἐξ αὐτῶν ἐθεωροῦντο περισσότερον μορφωμένοι οἱ προερχόμενοι ἀπὸ τὴν Κυρήνην, τὴν Ἀλεξανδρεῖαν καὶ τὴν Κιλικίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἰδίως δὲ οἱ Λιβερτῖνοι. Αὐτοὶ ἦσαν Ἰουδαῖοι· εἶχον ὁδηγηθῆ αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἐκεῖ, ὕστερον ἀπὸ πολλὰ ἔτη δουλείας, ἀπηλευθέρωθησαν. Αὐτοὶ λοιπόν, διὰ νὰ ἐπιδειχθοῦν εἰς τοὺς ἄλλους, ἤρχισαν νὰ

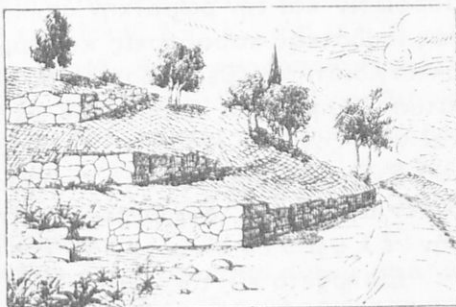
συζητούν και να αντιλέγουν πρὸς τὸν Στέφανον. Ἐννοεῖται, ὅτι κανεὶς δὲν κατώρθωσε νὰ νικήσῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ νεαροῦ διακόνου. Πάντες ἀπεστομώνοντο.

Τότε οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, γνήσιοι Ἰουδαῖοι, διὰ νὰ ἐκδικηθοῦν, κατέφυγον εἰς τὴν συκοφαντίαν. Ἐβαλαν ἀνθρώπους καὶ διέδωσαν εἰς ὅλην τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅτι ὁ Στέφανος λέγει βλασφημίας κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μωυσέως. Ἐτάραξαν τὸν λαόν, τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ ὀρμήσαντες ἤρπασαν ὅλοι μαζί αὐτὸν καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸ συνέδριον. Ἐνώπιον δὲ τοῦ διαβοήτου αὐτοῦ συνεδρίου ψευδομάρτυρες ἐπανέλαβον, ὅτι ὁ Στέφανος ἐβλασφήμησε τὸν ναὸν καὶ τὸν νόμον καὶ ἐδίδαξεν, ὅτι ὁ Ναζωραῖος θὰ καταλύσῃ τὸν τόπον τοῦτον καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Μωυσέως. Ἀφοῦ ἐτελείωσαν οἱ μάρτυρες τὴν ψευδῆ κατηγορίαν, ἔστρεψαν ὅλοι τὰ βλέμματά των πρὸς τὸν Στέφανον, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν ἀπολογίαν του καὶ εἶδον τότε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

Ἦρχισε τότε μίαν ὑπέροχον ἀπολογία ὁ Στέφανος. Διηγῆθη τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἔδειξε φανερά τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Ὡμίλησεν ὅμως καὶ διὰ τὴν ἀσπλαχνίαν τοῦ λαοῦ. «Καὶ σεῖς, λέγει πρὸς τὸ συνέδριον, σκληροτράχηλοι, πάντοτε τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε ὅπως καὶ οἱ πατέρες σας». Ὅταν ἤκουσαν τὰς κατηγορίας αὐτάς οἱ ἄρχοντες ἐξεμάνησαν καὶ ἔτριζον τοὺς ὀδόντας των ἐξ ὀργῆς. Ὁ δὲ Στέφανος, πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, ὕψωσε τὰ βλέμματα πρὸς τὸν Οὐρανὸν καὶ ἀνέκραξε μὲ φωνὴν μεγάλην. «Βλέπω τοὺς Οὐρανούς ανοικτοὺς καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ». Φανερώνοντες τότε ὅλην τὴν μανίαν αὐτῶν οἱ ἄρχοντες, ἔφραξαν τὰ αὐτιά των, διὰ νὰ μὴ ἀκούουν τάχα τοιαύτας βλασφημίας καὶ ὥρμησαν κατὰ τοῦ νεαροῦ μάρτυρος. Τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν καὶ διὰ μέσου τῆς πόλεως τὸν ὠδήγησαν ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη.

Καθ' ὁδὸν οἱ ψευδομάρτυρες, σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐπροπορεύοντο καὶ ἐφώναζον τὸ ἔγκλημα τοῦ Στεφάνου καὶ τὴν καταδίκην του εἰς θάνατον. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως, πρῶτοι αὐτοὶ ἔρριψαν λίθους κατὰ

τοῦ μάρτυρος καὶ ἔπειτα οἱ ἄρχοντες καὶ ὅλος ὁ λαός. Κάποιος νεαρός Φαρισαῖος, Σαῦλος ὀνόματι, ἐφύλαττε τὰ ἐνδύματα τῶν λιθοβολούντων. Ἐνῶ δὲ οἱ λίθοι ἔπιπτον, ὁ Στέφανος προσηύχετο πρὸς τὸν Κύριον. «Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμα» ἔλεγε. Καὶ μετ' ὀλίγον ἐγονάτισε καὶ προσυχήθη ὑπὲρ τῶν δεινῶν του. «Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην». Μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις τῆς συγγνώμης παρέδωσε τὸ πνεῦμα του εἰς τὸν Θεόν, ἐνῶ τὸ σῶμα του καταπληγώμενον καὶ καταματωμένον ἔπιπτε νεκρὸν εἰς τὴν γῆν.

Ἡ θέσις, ὅπου ἐλιθοβολήθη ὁ πρωτό-μάρτυς Στέφανος.

11. Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΑΜΑΡΕΙΑΝ

(Πράξ. η', 1-25)

«Ὅταν διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην» (Ματθ. ι', 23). Λίγος καιρὸς εἶχε περάσει ἀπὸ τὴν ἡμέραν, ποῦ ἱδρῦθη ἡ πρώτη χριστιανικὴ Ἐκκλησία καὶ ἤρχισε τώρα συνεχῆς καὶ ἄγριος διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Ὁ ἅγιος Στέφανος ὑπῆρξε τὸ πρῶτον θῦμα τῆς μανίας τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ἐνῶ οἱ Χριστιανοὶ μὲ εὐλάβειαν, ἀλλὰ καὶ μὲ πόνον ψυχῆς παρέλαβον τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, τὸ ἐθρήνησαν καὶ τὸ ἔθαψαν, οἱ Ἰουδαῖοι, φανατισμένοι καὶ ἐξηρεθισμένοι ἀπὸ τὸ πρῶτον χριστιανικὸν αἷμα, ἔκαμον ἀγριώτερον τὸν διωγμὸν. Μεταξὺ αὐτῶν διεκρίνετο διὰ τὴν ἀγριότητά του ὁ Σαῦλος.

Αὐτὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν φυλὴν Βενιαμίν. Ἐγεννήθη εἰς τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, πόλιν ἐπίσημον καὶ μεγάλην. Ἐκεῖ δὲ ἐγνώρισεν καὶ πῶς τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν καὶ ποίησιν. Εἰς δὲ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐδιδάχθη μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν τὸν νόμον καὶ ὅλην τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν ἀπὸ τὸν σοφῶν διδά-

σκαλον Γαμαλιήλ. Θρησκευτικῶς ἀνῆκεν εἰς τὴν αὐστηράν τάξιν τῶν Φαρισαίων, πολιτικῶς δὲ ἦτο Ρωμαῖος πολίτης. Τοιοῦτοτρόπως συνεδύαζε τὴν Ἰουδαϊκὴν καταγωγὴν, τὴν ἑλληνικὴν μόρφωσιν καὶ τὴν ρωμαϊκὴν ὑπηκοότητα. Ἦτο φανατικὸς διὰ τὰς Ἰουδαϊκὰς παραδόσεις καὶ ἐμισεῖσε τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, διότι τὴν ἐθεωροῦσε ψευδὴ καὶ ἀντίθετον πρὸς τὴν Ἰσραηλιτικὴν θρησκείαν. Ἐνόμιζε δέ, ὅτι εἶχε καθῆκον νὰ καταδιώκῃ καὶ νὰ ἐξοντώνῃ τοὺς Χριστιανούς. Κατὰ τὸν λιθοβολισμόν τοῦ Στεφάνου ἐφύλαττε τὰ ἐνδύματα τῶν φονέων καὶ ἐνεθάρρυνέν αὐτοὺς εἰς τὸ φοβερὸν ἔργον των. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐλυμάλινετο τὴν Ἑκκλησίαν τοῦ Θεοῦ.

Εἰσῆρχετο εἰς τὰς οἰκίας τῶν Χριστιανῶν μὲ στρατιώτας, συνελάμβανεν ἄνδρας, γυναῖκες καὶ παιδιὰ καὶ τοὺς ἔρριπτεν εἰς τὰς φυλακάς. Τὸ ὄνομά του εἶχε καταντήσῃ φόβος καὶ τρόμος διὰ τοὺς Χριστιανούς. Οἱ περισσότεροι τότε ἐκ τῶν πιστῶν, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὸν σκληρὸν διωγμόν, διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Παλαιστίνης. Ἀλλωστε καὶ ὁ Κύριος αὐτὸ εἶχε συμβουλεύσει. Ὅταν τοὺς καταδιώκουν εἰς μίαν πόλιν, νὰ φεύγουν πρὸς τὴν ἄλλην. Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔμειναν μόνον οἱ ἀπόστολοι καὶ ὀλίγοι Χριστιανοί.

Μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἀνεχώρησαν, ἦτο καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς διακόνους, ὁ Φίλιππος, ἀντάξιος συνάδελφος τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου. Αὐτὸς ἦλθεν εἰς τὴν Σαμάρειαν καὶ ἐκεῖ ἤρχισε νὰ διδάσκῃ τὸ Εὐαγγέλιον. Με τὴν δὲ δύναμιν καὶ χάριν ἀνέπτυσσε τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας, ὥστε οἱ Σαμαρεῖται προθύμως καὶ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὸν ἤκουον. Ὅταν δὲ εἶδον ὅτι ὁ νέος κῆρυξ ἔκαμνε πολλὰ καὶ μεγάλα θαύματα, ἐθεράπευεν ἀσθενεῖς, χωλοὺς, παραλύτους, ἐξεδίωκε δαιμόνια, ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ἔγινε χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

Μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἐβαπτίσθησαν, ἦτο καὶ ἓνας μάγος, ὀνομαζόμενος Σίμων. Αὐτὸς μὲ τὰς μαγείας καὶ ἀγυρτείας του εἶχε προκαλέσει τὸν θαυμασμόν τῶν Σαμαρειτῶν καὶ τοὺς εἶχε πείσει νὰ τὸν θεωροῦν ὡς εἶδος Θεοῦ. Ἀλλ' ὅταν εἶδε τὰ πραγματικὰ θαύματα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Φιλίππου, ἔκρυσεν ὅλην αὐτοῦ τὴν ματαιοφροσύνην καὶ ἐβαπτίσθη.

Ἐν τῷ μεταξύ οἱ ἀπόστολοι ἐπληροφορήθησαν, ὅτι οἱ Σαμαρεῖται ἔγιναν Χριστιανοί. Κατ' ἀρχάς τοὺς ἐξέπληξε τὸ γεγονός αὐτό, διότι ἐπίστευον, ὅτι ὁ χριστιανισμός ἔπρεπε νὰ κηρυχθῇ μόνον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Ἀλλ' ὅταν ἐνεθυμήθησαν ὅτι ὁ Χριστὸς τοὺς εἶπε νὰ κηρύξουν ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ (Πράξ. Α', 8) ἐχάρησαν μεγάλην χαράν. Καὶ τότε ἔστειλαν τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην, διὰ νὰ ἐνισχύσουν τοὺς νεοφωτίστους Χριστιανούς καὶ νὰ μεταδώσουν εἰς αὐτοὺς Πνεῦμα Ἅγιον. Οἱ δύο ἀπόστολοι ἦλθον, ἔθετον εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ἔδιδον τὰ χαρίσματα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ Σίμων ὁ μάγος ἐσκέφθη, ὅτι ἔπρεπε καὶ αὐτὸς νὰ ἀποκτήσῃ τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ τὴν χρησιμοποίησῃ ὅπως θὰ τὸν συνέφερε. Προσηλθε λοιπὸν εἰς τοὺς ἀποστόλους, τοὺς προσέφερεν ἄφθονα χρήματα καὶ τοὺς εἶπε:

— Δώστε καὶ εἰς ἐμένα τὴν ἐξουσίαν αὐτήν.

Ὡργίσθη ὁ Πέτρος ἀπὸ τὰς πονηρὰς αὐτὰς σκέψεις καὶ προτάσεις τοῦ Σίμωνος, τὸν κατηράσθη καὶ τοῦ εἶπε:

— Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοι εἶη εἰς ἀπώλειαν, διότι ἐνόμισες, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκτήσῃς μὲ χρήματα τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ.

Ἀπὸ τότε δὲ ἡ Ἐκκλησία καταδικάζει αὐστηρῶς τὴν πώλησιν τῶν δωρεῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μάλιστα τὴν πώλησιν τῆς ἱερωσύνης. Ὀνομάζει δὲ τὴν πράξιν αὐτὴν σιμωνίαν.

Ἀφοῦ ἔμειναν μερικὰς ἡμέρας ἐκεῖ οἱ ἀπόστολοι καὶ ἐστήριξαν τοὺς πιστοὺς, περιώδευσαν ἔπειτα εἰς ἄλλας κωμοπόλεις τῆς Σαμαρείας καὶ ἐκήρυξαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὑστερὸν ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ δοξάζοντες τὸν Θεὸν δι' ὅλα αὐτὰ τὰ γεγονότα.

12. ΕΝΑΣ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

(Πράξ. ιγ', 26 - 40)

Ὅχι μόνον οἱ Σαμαρεῖται, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐθνικοὶ ἔπρεπε νὰ γίνουν Χριστιανοί. Ὁ Χριστὸς ἦλθε νὰ σώσῃ ὅλον τὸν κόσμον

καὶ μάλιστα ἐκείνους ποὺ εἶχον τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ σωθοῦν. Καλὴν πράγματι διάθεσιν καὶ καλὴν καρδίαν εἶχεν ἕνας ἐπίσημος ἐθνικός, ἄρχων τῆς Αἰθιοπίας. Ὁ Αἰθίοψ αὐτὸς ἦτο γενικὸς διαχειριστὴς τοῦ θησαυροῦ τῆς Κανδάκης, δηλαδὴ τῆς βασιλείας τῆς Αἰθιοπίας. Ἦτο ὡς ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν. Φαίνεται δέ, ὅτι εἶχε γνωρίσει τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν, ἐπίστευσεν εἰς αὐτὴν καὶ πολλάκις ἤρχετο εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ νὰ προσκυνήσῃ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ.

Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν πατρίδα του. Καθ' ὁδόν, διὰ νὰ μὴ χάνῃ τὸν καιρὸν τοῦ, ἐμελετοῦσε τὴν Παλαιὰν Διαθήκην. Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν τοῦ ἔκαμνεν ὁ προφήτης Ἡσαΐας καὶ μάλιστα τὸ χωρίον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον προλέγει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ. Κατὰ τὴν συνήθειαν, ποὺ ἐπεκράτει καὶ ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἐδιόβαζε μεγαλοφώνως τὸ ἱερὸν κείμενον, διὰ νὰ τὸ ἐννοῇ καλύτερον.

Ἐνῶ δὲ ἡ πολυτελής ἄμαξά του ἐκυλοῦσεν ἡσυχά, αὐτὸς ἐδιόβαζεν: «Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν, ἄφωνος οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ...» Καὶ ἐρωτοῦσε τὸν ἑαυτὸν του, «τί τάχα θέλει νὰ σημάνῃ ὁ προφήτης μὲ τὰ λόγια αὐτά;» Αἴφνης ἤκουσε πλησίον του φωνὴν νὰ τοῦ λέγῃ: «Γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;» Ἐστράφη καὶ εἶδεν ἕνα ἄνδρα νὰ ἀκολουθεῖ ἀπὸ πλησίον τὴν ἄμαξαν. Αὐτὸς ὁ ἀνὴρ ἦτο ὁ Φίλιππος ὁ διάκονος. Ἀλλὰ πῶς εὐρέθη ἐκεῖ;

Ὁ Φίλιππος προηγουμένως ἦτο εἰς τὴν Σαμάρειαν. Τὸ Πνεῦμα ὁμῶς τοῦ Θεοῦ τοῦ εἶπεν: «Ἀφῆσε τὴν Σαμάρειαν καὶ βάδιζε πρὸς τὸν δρόμον, ποὺ ὁδηγεῖ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Γάζαν. Θὰ ἴδῃς τὸν δρόμον ἔρημον· οὐ ὁμῶς θὰ προχωρήσῃς». Ὁ Φίλιππος ὑπήκουσεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπορεύετο ἐπὶ ὥραν πολλὴν εἰς τὴν ἔρημον αὐτὴν ὁδόν. Αἴφνης συνήντησε μίαν ἄμαξαν, ἣ ὁποία ἐπροχώρει εἰς τὴν ἰδίαν διεύθυνσιν. «Πλησίασε τὴν ἄμαξαν», τοῦ εἶπε πάλιν τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Καὶ τότε ὁ Φίλιππος ἐπλησίασε καὶ ἤκουσε τὸν Αἰ-

θιοπα ὑπουργὸν νὰ διαβάζη. Ὑψοχριστήθη πολὺ καὶ μὲ θάρρος τὸν ἠρώτησε :

— Γινώσκεις ἂ ἀναγινώσκεις ;

Ὁ Αἰθίοψ ὑπουργός, χαίρων διότι εὗρηκεν ἄνθρωπον νὰ συζητήσῃ δι' ἓνα τόσον σοβαρὸν ζήτημα, ἀπήντησε μὲ ὄλην τὴν εἰλικρίνειαν :

— Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γνωρίζω τὸ νόημα τῶν λόγων αὐτῶν, ἐὰν δὲν εὗρεθῇ ἄνθρωπος νὰ μὲ καθοδηγήσῃ ;

Παρεκάλεσε τὸν Φίλιππον νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν ἄμαξαν. Τότε τὸν ἠρώτησε πάλιν :

— Σὲ παρακαλῶ πολὺ, εἰπέ μου διὰ ποῖον ὁμιλεῖ ὁ προφήτης εἰς τὸ χωρίον αὐτό ; Περὶ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ ἢ περὶ κανενὸς ἄλλου ;

Ἐλαβεν ἀφορμὴν ὁ Φίλιππος ἀπὸ τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδαξε πρὸς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἐνῶ ἡ ἄμαξα ἐπροχωροῦσε, ὁ Φίλιππος ἀνέπτυσε ὅλα τὰ περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὡμίλησε περὶ τῆς γεννήσεως, περὶ τῆς διδασκαλίας, περὶ τῶν θαυμάτων. Περιέγραψε τὸ πάθος, τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν ἀνάληψιν. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀπεδείκνυε διὰ τῶν προφητειῶν. Καὶ ἐνῶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐδυνάμωνεν αὐτὸν νὰ διδάσκῃ τὴν ἀλήθειαν, τὸ ἴδιον Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐφώτιζε τὸν Αἰθίοπα νὰ δέχεται αὐτὴν.

— Ὁ Χριστὸς, ἔλεγεν ὁ Φίλιππος, ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμε, διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον. Ὅταν δὲ ἀνεστήθῃ, εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς : «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

— Ἴδου νερὸ ἐνώπιόν μας, εἶπεν ὁ Αἰθίοψ ὑπουργός δεικνύων μίαν πηγὴν πλησίον τῆς ὁδοῦ. Τί μὲ ἐμποδίζει νὰ βαπτισθῶ τώρα ;

— Ἐὰν πιστεῦς μὲ ὄλην σου τὴν καρδίαν εἰς τὸν Ἰησοῦν, δύνασαι νὰ βαπτισθῇς, ἀπήντησεν ὁ Φίλιππος.

— Πιστεύω, εἶπεν ἐκεῖνος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τότε εἰς τὸ ἐρημικὸν ἐκεῖνο μέρος ἔγινε τὸ ἅγιον βάπτισμα. Ὁ Αἰθίοψ ἄρχων ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς

καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος καὶ ἔγινεν αὐτὸς ὁ πρῶτος Χριστιανὸς ἀπὸ τὴν χώραν ἐκείνην. Μετὰ τὸ βάπτισμα, τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου ἤρπασε τὸν Φίλιππον καὶ τὸν μετέφερεν ἀμέσως εἰς κάποιαν ἄλλην μεγάλην παράλιον πόλιν, τὴν Ἄζωτον. Ἐκεῖ δὲ καὶ εἰς τὰ περίχωρα τῆς πόλεως αὐτῆς ἐκήρυττε μὲ περισσότερον ζῆλον τὴν ἀλήθειαν τοῦ Κυρίου. Ὁ Αἰθιόψ Χριστιανός, ὅταν ἐξηφανίσθη μυστηριωδῶς ὁ Φίλιππος, ἀνέβηκεν εἰς τὴν ἁμαξάν του καὶ ἐξηκολούθησε μὲ χαρὰν μεγάλην τὸ ταξιδιὸν του πρὸς τὴν μακρυνὴν χώραν του. Ἐκεῖ δέ, καθὼς διηγοῦνται οἱ ἱστορικοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐκήρυξεν εἰς τοὺς συμπολίτας του τὸν Χριστὸν καὶ ἵδρυσεν τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν.

13. Ο ΔΙΩΚΤΗΣ ΣΑΟΥΛ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Πράξ. θ', 1-30 καὶ κς', 12-18)

Ἐνῶ ὁ Φίλιππος κατέβαλλε τόσας προσπάθειας διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου, ἓνας ἄλλος ζηλωτής, ὃχι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τῶν Ἰουδαϊκῶν παραδόσεων, κατέβαλλε μεγίστας προσπάθειας νὰ καταπνίξῃ τὸν Χριστιανισμόν. Αὐτὸς ἦτο ὁ Σαοὺλ ἢ Σαῦλος. Ὁ ζῆλος του ὑπὲρ τῶν πατρικῶν του παραδόσεων εἶχε μεταβληθῇ εἰς φανατισμὸν καὶ ὁ φανατισμὸς τὸν ἔκαμε νὰ μισήσῃ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ κατεδίωκε τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ. Ἀφοῦ ἐφυλάκισεν, ἐβασάνισε καὶ διεσκόρπισε τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς συστατικὰς ἐπιστολάς πρὸς τὰς συναγωγὰς τῆς Δαμασκοῦ, διὰ νὰ τὸν διευκολύνουν εἰς τὸν διωγμὸν τῶν Χριστιανῶν ποὺ ἦσαν ἐκεῖ.

Εἶχε πληροφορηθῇ, ὅτι εἰς τὴν μεγάλην καὶ ἀρχαιοτάτην αὐτὴν πόλιν, πάρα πολλοὶ Ἰουδαῖοι εἶχον πιστεύσει εἰς τὸν Χριστόν. Εἶχε τὴν ἀπόφασιν νὰ τοὺς εὕρῃ, νὰ τοὺς συλλάβῃ ὅλους, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ νὰ τοὺς φέρῃ δεμένους εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, διὰ νὰ δικασθοῦν ἀπὸ τὸ συνέδριον. Ὅπως δὲ οἱ Ρωμαῖοι κατακτεταί, ὅταν ἐπέστρεφον εἰς τὴν Ρώμην, ἔκαμναν θριαμβευτικὴν εἴσοδον καὶ ἐδείκνυαν τὸ πλῆθος τῶν αἰχμαλώτων, ἔτσι καὶ ὁ Σαῦλος, ἤθελε νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὴν

Ἱερουσαλὴμ τὸν θρίαμβόν του ἐναντίον τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ Χριστιανοὶ τῆς Δαμασκοῦ ἐπληροφορήθησαν ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς τῆς Ἱερουσαλὴμ τὰ σχέδια τοῦ τρομεροῦ διώκτου. Εἶχον δὲ μάθει προηγουμένως ὅσα κακὰ ἐποίησε κατὰ τῶν ἀδελφῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Ἐλυπήθησαν μὲν διὰ τὸν πλησιάζοντα διωγμόν, δὲν ἔχασαν ὁμως τὸ θάρρος των· τὸν ἐπερίμεναν ἡσυχοὶ μὲ πίστιν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἔσωσε.

Ὁ Σαούλος, μὲ τὰς συστατικὰς ἐπιστολάς εἰς τὴν τσέπην του, συνοδευόμενος ἀπὸ πολλοὺς στρατιώτας, ἐβάδιζε κατὰ τῆς Δαμασκοῦ. Καθ' ὁδὸν κατέστρωνε σχέδια. Ὅταν ἐφθασε, καθὼς ἀρχαία παράδοσις ἀναφέρει, δέκα περίπου χιλιόμετρα πλησίον τῆς Δαμασκοῦ, συνέβη ἕνα παράδοξον γεγονός. Ἐνα ὀλόλαμπρον φῶς, λαμπρότερον ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, κατήλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ ἤστραψε γύρω ἀπὸ τὸν Σαοῦλ καὶ τὴν συνοδείαν του. Ὅλοι κατετρόμαξαν καὶ ἔπεσαν κάτω εἰς τὴν γῆν. Τότε ἠκούσθη μία αὐστηρὰ φωνὴ νὰ λέγῃ εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν :

— Σαοῦλ, Σαοῦλ, τί μὲ διώκεις; Εἶναι σκληρὸν διὰ σὲ νὰ λακτίζῃς πρὸς τὰ καρφία.

Τρομαγμένος περισσότερον τώρα ὁ Σαοῦλ ἀπὸ τὴν φωνὴν διότι ἐνόησεν, ὅτι τοῦ ὠμιλοῦσε ὁ Θεός, μόλις κατάρθωσε νὰ ἐρωτήσῃ :

— Κύριε, ποῖος εἶσαι;

— Ἐγὼ εἶμαι, ἀπήντησε ἡ φωνή, ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον οὐ διώκεις. Ἀλλὰ μὴ φοβεῖσαι. Γνωρίζω τὴν καλὴν σου πρόθεσιν. Σῆκω, στάσου εἰς τὰ πόδια σου. Ἐγὼ σὲ προορίζω νὰ γίνῃς ἀπόστολός μου. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ παρουσιάσθην εἰς σέ. Λοιπὸν ἀπὸ τὴν στιγμήν αὐτὴν θὰ κηρύττῃς αὐτά, τὰ ὁποῖα εἶδες καὶ ὅσα εἰς τὸ μέλλον ἐγὼ θὰ σοῦ φανερώσω. Διότι ἐγὼ ἐξέλεξα σὲ ἀπὸ τὸν λαόν Ἰσραὴλ καὶ τὰ ἔθνη ὡς ἀπόστολον τῶν ἔθνων. Ἐγὼ σὲ ἀποστείλω ἀνοίξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃς αὐτοὺς ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας. Πήγαινε ὁμως πρῶτον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐκεῖ θὰ μάθῃς τί πρέπει νὰ κάμῃς.

Οἱ ἄνδρες, ποῦ συνώδευον τὸν Σαοῦλ, ἔμειναν κατάπληκτοι. Ἦκουαν τοὺς λόγους, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐννοοῦσαν, διότι ἐλέγοντο εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, οὔτε δὲ καὶ ἔβλεπον αὐτόν, ποῦ ὠμιλοῦσε. Ἀλλὰ καὶ ὁ Σαοῦλ δὲν ἔβλεπεν ὄχι μόνον τὸν ὀμιλοῦντα Θεόν, ἀλλ' οὔτε καὶ τοὺς γύρω του στρατιώτας. Ἀπὸ τὸ ἐκτυφλωτικὸν ἐκεῖνο φῶς ἔχασε τὴν ὄρασίν του. Συντετριμμένος καὶ μετανοημένος, μὲ φόβον καὶ ἀνησυχίαν εἰς τὴν καρδίαν, ὁδηγούμενος ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

Τρεῖς ἡμέρας ἔμεινε μόνος εἰς μίαν οἰκίαν, ἐντελῶς τυφλός, χωρὶς νὰ φάγη καὶ χωρὶς νὰ πῃ τίποτε. Εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἐσκέπτετο τοὺς διωγμούς, τοὺς ὁποίους ἔκαμε κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ τὴν συμπεριφορὰν, τὴν ὁποῖαν ἔδειξε πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Μετανοοῦσε τώρα πικρά, προσήυχετο συνεχῶς καὶ ἐζητοῦσε συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν.

Τὴν τρίτην ἡμέραν παρουσιάσθη ὁ Θεὸς εἰς ἓνα εὐσεβῆ Χριστιανὸν τῆς Δαμασκοῦ, τὸν Ἀνανίαν, καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀνανία, πῆγαινε εἰς τὴν ὁδόν, ἣ ὁποία λέγεται Εὐθεΐα, ἔμπα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰούδα καὶ θὰ εὕρῃς τὸν Σαῦλον. Αὐτὴν τὴν στιγμήν προσεύχεται καὶ βλέπει εἰς ἓνα ὄραμα σέ, νὰ προσέρχεσαι πρὸς αὐτόν καὶ νὰ θέτῃς εἰς αὐτόν τὰς χεῖρας.

— Κύριε, ἀπήντησεν ὁ Ἀνανίας, αὐτὸς εἶναι τρομερὸς διώκτης τῶν ἀδελφῶν μου.

— Ἦτο, δὲν εἶναι τώρα, εἶπεν ὁ Θεός. Τώρα σκεῦος ἐκλογῆς μου ἐστίν. Θὰ κηρύξῃ τὸ θέλημά μου εἰς ὅλον τὸν κόσμον, πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ πρὸς τοὺς ἔθνικους καὶ ἐνώπιον ἀκόμη βασιλέων. Πῆγαινε λοιπὸν πρὸς αὐτόν.

Ὑπήκουσεν ὁ Ἀνανίας, προσήλθε πρὸς τὸν Σαῦλον καὶ τοῦ εἶπεν:

— Ἀδελφέ μου Σαοῦλ, μὲ ἔστειλεν ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ ἀναβλέψῃς καὶ νὰ λάβῃς Πνεῦμα Ἅγιον. Καὶ καθὼς ἔθεσεν εἰς αὐτόν τὰς χεῖρας, ἔπεσαν εἴδος τι λέπια ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Σαοῦλ καὶ ἀμέσως ἀνέβλεψεν. Ἐδιδάχθη τότε ἀπὸ τὸν Ἀνανίαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπίστευσε μὲ ὄλην τὴν ψυχὴν καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ διώκτης ἐγίνε

Χριστιανός απόστολος. Ἡ ἐπιστροφή αὐτῇ τοῦ Σαύλου ἐγένετο γύρω εἰς τὸ 37 μ. Χ.

14. Ο ΝΕΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΗΡΥΣΣΕΙ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΝ

(Πράξ. 9', 19 - 30. Γαλάτ. α', 13 - 21)

Ἀπὸ τὴν στιγμήν ποῦ ἐβαπτίσθη ὁ Σαῦλος, ἔγινεν ἄλλος ἄνθρωπος. Ὁ νοῦς του ἐφωτίσθη αἱ πεποιθήσεις του μετεβλήθησαν. Ἐλάτρευε τώρα ἐκ βάθους ψυχῆς τὸν Χριστόν. Ἀγαποῦσε καὶ ἐσέβετο τοὺς Χριστιανούς, τοὺς ὁποίους ἐθεωροῦσε τώρα πραγματικούς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ. Ἐπιζητοῦσε τὴν συναναστροφὴν των. Συνωμιλοῦσε μὲ αὐτοὺς περὶ τοῦ Σωτῆρος. Ὅσον περισσότερον ἐσχετίζετο μαζί των, τόσον θερμότερον τοὺς ἀγαποῦσε καὶ τόσον καλύτερον ἐγνώριζε τὸν Κύριον. Ἀφοῦ δὲ ἔμεινεν ὀλίγον χρόνον εἰς τὴν Δαμασκόν, ἔφυγε διὰ τὴν Ἀραβίαν.

Ἐκεῖ ἤρχισε τὸ ἀποστολικόν του ἔργον. Ἐπὶ τρία ὀλόκληρα ἔτη ἐκήρυττε τὸν Χριστόν καὶ ἵδρυνεν Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἐκεῖ ἐξήρχετο πολλάκις εἰς τὴν ἔρημον, ἐμελετοῦσε βαθύτερον τὸν Χριστιανισμόν καὶ ἐλάμβανεν ἀποκαλύψεις παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ὅσα-εἶχον διδαχθῇ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ἐδιδάχθη ὁ Σαῦλος τώρα δι' ἀποκαλύψεως. Πιθανώτατα τότε ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εἶδε τὸν Παράδεισον καὶ ἤκουσε παρὰ τοῦ Κυρίου ἄρρητα ῥήματα (Β' Κορινθίους, ιβ' 2 - 4).

Καθηρτισμένος πλέον εἰς τὴν γνώσιν καὶ ἀρετὴν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Δαμασκόν. Οἱ Χριστιανοὶ ἐχάρησαν, ὅταν τὸν εἶδον. Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως ἐλυπήθησαν. Αὐτοὶ ἐγνώριζαν, ὅτι ὁ Σαῦλος ἦτο διώκτης τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπερίμεναν νὰ συνεχίσῃ καὶ ἐκεῖ τὸν διωγμόν. Ἀλλ' ἡ ἐκπληξὶς των ὑπῆρξε μεγάλη, ὅταν ἤκουσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν των νὰ κηρύσῃ τὸν Χριστόν. Καὶ ἡ ἐκπληξὶς των μετεβλήθη εἰς ἀγρίαν ὀργήν, ὅταν εἶδον ὅτι προσπαθοῦσε νὰ κάμῃ καὶ αὐτοὺς Χριστιανούς. Ματαίως συνεζήτουν μὲ πείσμα καὶ ἀντέλεγον πρὸς αὐτόν. Μὲ ἀκατανίκητον δύναμιν ἐκεῖνος τοὺς ἀπεστόμωνεν. Ἀπεδείκνυνεν εἰς αὐτοὺς διὰ τῶν Γραφῶν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶνε ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας. Ἐπὶ ἑβδομάδας ἀρκετάς μετὰ

κήρυγμά του ἄλλους μὲν προσεῖλκυεν, ἄλλους δὲ ἐξηρέθιζε

Οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι, ἴσως κατὰ συμβουλὴν τῶν ἀρχόντων τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀπεφάσισαν νὰ θανατώσουν αὐτόν. Συνεννοήθησαν λοιπὸν μὲ τὸν Ἀρέθαν, τὸν διοικητὴν τῆς πόλεως, καὶ ἐφρουροῦσαν τὰς πύλας, διὰ νὰ τὸν συλλάβουν, ἐὰν ἐπεχειρεῖ νὰ φύγῃ. Εὐτυχῶς τὰ ἐγκληματικά των σχέδια τὰ ἔμαθον οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἀπέκρυψαν τὸν Σαοῦλ ἀπὸ αὐτοῦς. Μίαν δὲ νύκτα ὠδήγησαν τὸν ἀπόστολον εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς Χριστιανοῦ, ἡ ὁποία ἦτο κτισμένη ἐπὶ τοῦ τείχους. Ἀπὸ ἐκεῖ μὲ ἓνα καλάθι κατεβίβασαν αὐτὸν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ τὸν ἀφῆκαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ.

Μὲ πόσῃ συγκίνησιν ἐπανήρχετο εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν ! Πῶς εἶχεν ἀναχωρήσει καὶ πῶς ἐπέστρεφεν ! Εὐχαριστοῦσε τὸν Θεόν, διότι τὸν ἐπανάφερεν ὄχι διώκτην, ἀλλὰ ἀπόστολον. Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἠθέλησε νὰ σχετισθῇ μὲ τοὺς Χριστιανούς καὶ μάλιστα μὲ τὸν κορυφαῖον τῶν ἀποστόλων, τὸν Πέτρον. Ἀλλ' οἱ Χριστιανοί, παρ' ὅλα ὅσα εἶχον μάθει ἀπὸ τὴν Δαμασκόν, ἐδίσταζον νὰ δεχθοῦν αὐτόν. Ἐφοβοῦντο μήπως

ὑπεκρίνετο τὸν Χριστιανὸν διὰ νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς πιστοὺς καὶ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ γνωρίσῃ αὐτοὺς καλὰ καὶ νὰ τοὺς καταδιώξῃ κατόπιν εὐκολώτερον.

Ἀλλ' ὁ Βαρνάβας, ὁ εὐσεβὴς αὐτὸς καὶ διακεκριμένος Χριστιανός, ἔσπευσε μὲ θάρρος καὶ ἐπλησίασε πρῶτος τὸν Σαοῦλ. Πιθανὸν νὰ τὸν εἶχε γνωρίσει προηγουμένως εἰς τὴν Ταρσόν, ἡ ὁποία δὲν ἀπείχε πολὺ ἀπὸ τὴν Κύπρον, τὴν πατρίδα τοῦ. Ὅπως δὲποτε, αὐτὸς ὠδήγησε καὶ παρουσίασεν εἰς

Ἀρχικὴ περιοδεία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

τὸν Πέτρον καὶ τοὺς Χριστιανοὺς τὸν νέον ἀπόστολον. "Οἱ οὖν ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ὅταν ἔμαθον τὰς λεπτομερείας τῆς ἐπιστροφῆς του.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁ Σαῦλος ἤρχισε νὰ κηρύττῃ μὲ θάρρος τὸν Χριστόν, εἰς τὸν ναὸν καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἀπεστόμωνε τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἑλληνιστάς, οἱ ὅποιοι συνεζήτουν πρὸς αὐτόν. "Ἐπειθε τοὺς καλοπροαιρέτους νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστόν. Ἀλλ' ὅπως εἰς τὴν Δαμασκόν, οὕτω καὶ ἐδῶ οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι ἠθέλησαν νὰ τὸν θανατώσουν. Οἱ ἀδελφοὶ ἔμαθον καὶ πάλιν τὰ κακὰ αὐτὰ σχέδια. Ὁ δὲ Θεός, τὴν ὥραν, πού ὁ Σαῦλος προσηύχετο εἰς τὸ ἱερόν, παρουσιάσθη καὶ τοῦ εἶπε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ πορευθῇ εἰς τὰ Ἑθνη. «Ὅτι ἐγὼ εἰς Ἑθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε» (Πράξ. κβ', 17 - 21).

Εἰς τὴν ἐντολὴν αὐτὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς προτροπὰς τῶν ἀδελφῶν ὑπήκουσεν ὁ Σαῦλος καὶ ἐγκατέλειψε τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ἦλθεν εἰς τὴν Καισάρειαν, ἀπὸ ὅπου οἱ ἀδελφοὶ μὲ πλοῖον τὸν ἀπέστειλαν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα, τὴν Ταρσόν. Ἐκεῖ ὁ Σαῦλος θὰ ἐργασθῇ ἐπὶ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα, μέχρις ὅτου ὁ Κύριος ἀνοίξῃ πρὸς αὐτὸν νέαν ὁδὸν κηρύγματος. Πιθανώτατα ἦλθεν εἰς Ταρσὸν περὶ τὸ 40 μ. Χ.

15. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ ΚΗΡΥΤΤΕΙ ΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

(Πράξ. θ', 31 - 43)

Κατὰ τὸ ἔτος αὐτό, τὸ 40 δηλαδὴ μ.Χ., αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἰουδαίας, τῆς Σαμαρείας καὶ τῆς Γαλιλαίας εἶχον εἰρήνην. Ὁ διωγμὸς εἶχε χαλαρωθῇ πολὺ. Ὁ κύριος διώκτης τῶν χριστιανῶν, ὁ Σαούλ, εἶχε γίνεи μαθητὴς τοῦ Ναζωραίου. Ἐπειτα, ἄλλα πράγματα σοβαρώτερα ἀπασχολοῦσαν τοὺς Ἰουδαίους. Ὁ Καλιγούλας, αὐτοκράτωρ τότε τῆς Ρώμης, διέταξε τὸν ἀνθύπατον τῆς Συρίας Πετρώνιον, νὰ τοποθετήσῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος τὸ αὐτοκρατορικὸν του ἄγαλμα, διὰ νὰ τιμᾷται σὰν θεός.

Οἱ Ἰουδαῖοι, ὅπως ἦτο ἐπόμενον, ἐταράχθησαν ἀπὸ τὴν βεβήλωσιν, πού ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ εἰς τὸν ναόν των. Δέκα δὲ χιλιάδες ἀπὸ αὐτοὺς ἦλθον εἰς τὴν Πτολεμαῖδα καὶ παρεκάλουν τὸν Πετρώνιον, νὰ μὴ πραγματοποιήσῃ τὴν αὐτοκρατορικὴν διαταγὴν. Ἦκολούθησαν αὐτὸν εἰς τὴν Τιβεριάδα καὶ τοῦ εἶπον, ὅτι ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ ἀποθάνουν μᾶλλον, παρὰ νὰ ἴδουν βεβηλωμένον τὸν ναόν των. Αἱ παρακλήσεις των ὁμῶς δὲν εἰσηκούοντο καὶ ὑπῆρχε φόβος νὰ ἐκραγῇ νέος Ἰουδαϊκὸς πόλεμος. Εἰς τόσον ἀνώμαλον κατάστασιν δὲν ἦτο δυνατόν βέβαια νὰ συνεχίσουν τὸν διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν.

Οἱ Χριστιανοὶ ὁμῶς ἔμενον ἡσυχοί. Ἐγνώριζον, ὅτι σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας τοῦ Κυρίου, δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμῃ ὁ καιρὸς τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλὴμ. Ἐλάτρευον τὸν Θεόν, ἐκήρυττον παντοῦ τὴν νέαν θρησκείαν καὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος προσεέλκυον πολλοὺς νέους μαθητάς. Τότε ὁ Πέτρος ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ νέαν περιοδεῖαν πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἐκκλησίας. Ἐπεσκέφθη φαίνεται πάλιν τὰ μέρη τῆς Σαμαρείας καὶ ὕστερον κατῆλθε πρὸς τὰ παράλια μέρη τῆς Παλαιστίνης, εἰς τὴν εὐφορον ἐπαρχίαν τοῦ Σάρωνος.

Εἰς τὴν πόλιν Λύδδαν ἐκάλεσε τοὺς Χριστιανούς, ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐστήριξεν εἰς τὴν πίστιν. Εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν ἔζοῦσε ἕνας δυστυχὴς παράλυτος ὀνομαζόμενος Αἰνέας, ὁ ὁποῖος ἐπὶ δεκαοκτὼ ὀλόκληρα ἔτη κατέκειτο εἰς τὸ κρεβάτι του. Ἐπειδὴ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, ὁ Πέτρος τὸν ἐθεράπευσεν. «Αἰνέα, τοῦ εἶπε, σήκω ἐπάνω· ἕως τώρα ἄλλοι σὲ ἔφερον καὶ σὲ ἐπεριποιοῦντο· τώρα σ τ ρ ῶ σ ο ν σ ε α υ τ ῶ». Ἀμέσως ὁ παράλυτος ἔγινε τελείως ὑγιὴς καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν.

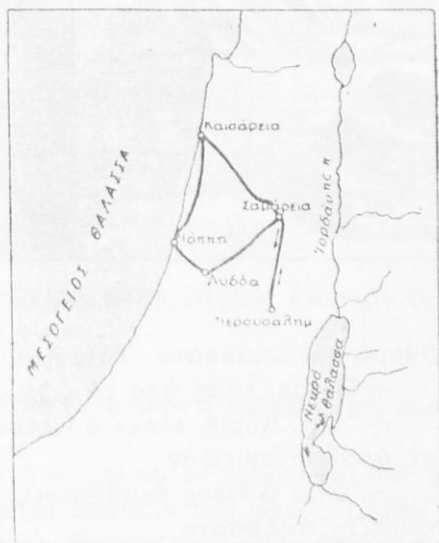
Ἡ θαυμαστὴ αὐτὴ θεραπεία ἔπεισε πολλοὺς ἀπὸ τοὺς Ἑθνικοὺς νὰ πιστεύσουν εἰς Χριστόν. Ἄλλωστε ἡ ἐπίσκεψις καὶ τὸ θαῦμα τοῦ Πέτρου εἰς Λύδδαν διεδόθησαν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν καὶ εἰς ὅλην τὴν περιφέρειαν Σάρωνος. Διεδόθησαν ἀκόμῃ καὶ εἰς τὴν Ἰόππην, ὡραίαν παράλιον πόλιν. Ἐκεῖ ὑπῆρχε πλῆθος Χριστιανῶν. Μεταξὺ αὐτῶν διεκρίνετο διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς ἡ εὐσεβῆς Ταβιθά, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα σημαίνει δορκάς.

Αὐτὴ εἰς ὅλην τῆς τὴν ζωὴν ἐβοηθοῦσε τοὺς πάσχοντας, ἔτρεφε τοὺς πεινῶντας καὶ ἐνέδυνε τοὺς γυμνοὺς.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ὅμως ἐκείνας ἡσθένησε καὶ παρὰ τὰς πολλὰς περιποιήσεις τῶν Χριστιανῶν ἀπέθανεν. "Ὅλοι ἐλυπήθησαν καὶ περισσότερον ἀπὸ ὅλους ἐλυπήθησαν αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ. Ἐπάνω εἰς τὴν λύπην τῶν ἐνεθυμήθησαν τὸν ἀπὸστολον Πέτρον. Αὐτός, ὁ ὁποῖος τόσα θαύματα ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ ἔκαμνε, δὲν θὰ ἠμποροῦσε τάχα, ὅπως καὶ ὁ Διδάσκαλος, νὰ ἀναστήσῃ καὶ νεκρόν; "Εστεῖλαν λοιπὸν καὶ καὶ τὸν ἐκάλεσαν. Ἀμέσως δὲ μόλις τὸν εἶδον, τὸν παρακάλεσαν θερμῶς νὰ ἀναστήσῃ τὴν Ταβιθάν. Θερμότερον τὸν παρακαλοῦσαν τὰ ὀρφανὰ καὶ αἱ πτωχαὶ χῆραι, αἱ ὁποῖαι μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐδείκνυνον εἰς αὐτὸν τοὺς χιτῶνας καὶ τὰ ἱμάτια, ποὺ τοῦ εἶχε δωρήσει ἡ Ταβιθά.

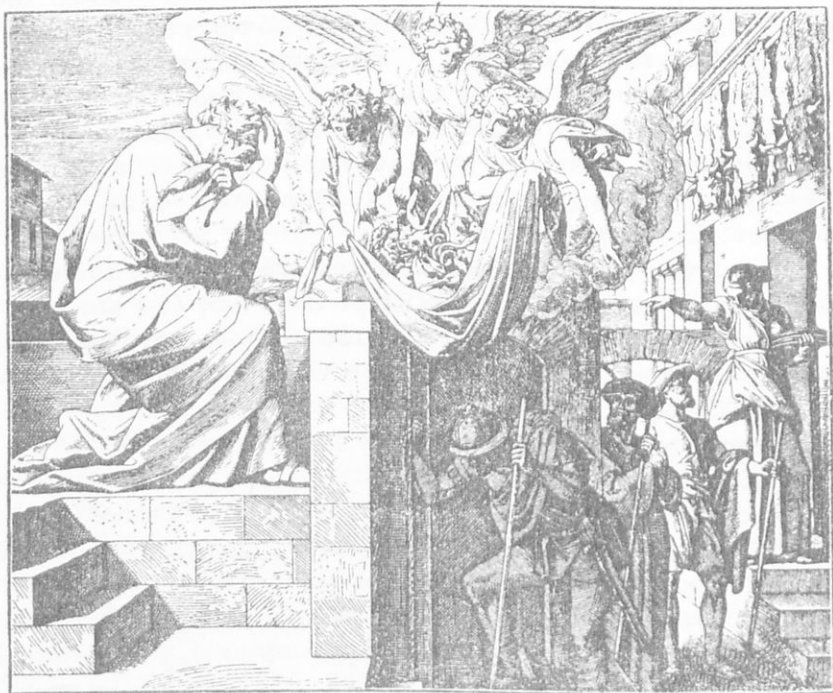
Μὲ μεγάλην συγκίνησιν ὁ Πέτρος εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου κατέκειτο ἡ νεκρά. Ἐξέβαλεν ὅλους ἔξω καὶ γονυπετὴς παρεκάλει θερμῶς τὸν Χριστὸν νὰ τοῦ δώσῃ δύναμιν, διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὴν νεκράν. Καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωκε τὴν δύναμιν. Ὅπως δὲ ἄλλοτε ὁ Κύριος εἶπε πρὸς τὴν νεκράν κόρην τοῦ Ἰαείρου: «Ταλιθὰ κουμμι» (Μάρκου ε' 41), ἔτσι καὶ ὁ Πέτρος εἶπε: «Ταβιθὰ κουμμι, Ταβιθὰ ἐγέρθητι» καὶ ἡ Ταβιθὰ ἀνέστη καὶ ἡγήθη. Τὸ θαῦμα ἐξαρποποίησε τοὺς Χριστιανοὺς καὶ προσέειλκεν εἰς τὴν πίστιν πολλοὺς Ἑθνικοὺς.

Ὁ Πέτρος μετὰ τοῦτο ἔμεινε μερικὰς ἡμέρας ἀκόμη εἰς τὴν Ἰόππην, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος βυρσοδέψου. Μίαν ἡμέραν, ὅταν ἐπλησίαζε μεσημβρία,

Περιοδεῖα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου.

άνεβη εἰς τὸ ὑπερφῶν καὶ προσήυχετο. Ἡ ὥρα παρήλθε καὶ ἐπειδὴ ἐπείνασεν, ἡτοιμάζετο νὰ κατέλθῃ διὰ τὸ φαγητόν. Αἴφνης ἔπεσεν εἰς ἑκστασιν καὶ εἶδεν ἓνα περίεργον δράμα. Εἶδεν ἀπὸ τὸν ἀνοιχθέντα οὐρανὸν νὰ κατεβαίνει πρὸς αὐτὸν ἓν εἶδος σινδόνης κρεμασμένης ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἄκρα. Μέσα εἰς αὐτὴν ὑπῆρχον τετράποδα, θηρία, ἔρπετά καὶ πτηνά, ζῶσ

Τὸ δράμα τοῦ Πέτρου.

καθαρὰ καὶ ἀκάθαρτα. Τότε ἤκουσε μίαν φωνὴν νὰ τοῦ λέγῃ

— Πέτρε, λάβε ἀπὸ τὰ ζῶα αὐτά, σφάξε καὶ φάγε.

— Ὅχι, Κύριε, εἶπεν ὁ Πέτρος. Οὐδέποτε ἕως τώρα ἔφαγον ἀκάθαρτον ζῶον.

— Ὅσα ὁ Θεὸς ἑκαθάρισεν, ἀπήντησεν ἡ φωνή, σὺ μὴ τὰ ὀνομάζῃς ἀκάθαρτα.

Τὸ φαινόμενον αὐτὸ ἐπανελήφθη τρεῖς φορές καὶ κατόπιν

ἡ σινδόνη ἐξηφανίσθη εἰς τὸν Οὐρανόν. "Ὅταν συνῆλθεν ὁ Πέτρος, ἐσυλλογίζετο μὲ πολλὴν ἀπορίαν: «Τί τάχα σημαίνει τὸ ὄραμα αὐτό; Τί ἤθελε μὲ αὐτὸ νὰ φανερώσῃ ὁ Θεός;»

16. ΕΝΑΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

(Πράξ. ι' - ια', 18)

Σαράντα περίπου χιλιόμετρα βορειότερον ἀπὸ τὴν Ἰόππην, ἐπὶ ὥρας τοποθεσίας, πλησίον τῆς θαλάσσης, ὑπῆρχε νεόκτιστος καὶ πολυπληθὴς πόλις, ἡ Καισάρεια. Εἶχεν ἀνοικοδομηθῇ, σύμφωνα μὲ τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς τότε ἀρχιτεκτονικῆς, ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου. Ἐκοσμεῖτο μὲ ὑπέροχα οἰκοδομήματα ἐκ λευκοῦ μαρμάρου. Εἶχεν ὠραῖον ὕδραγωγεῖον καὶ λιμένα. Ὠνομάσθη δὲ Καισάρεια πρὸς τιμὴν τοῦ Αὐγούστου Καίσαρος. Εἰς αὐτὴν εἶχε τὴν μόνιμον κατακίαν τοῦ ὁ Ρωμαῖος κυβερνήτης τῆς Ἰουδαίας, ὁ πραιτωρ. Εἰς αὐτὴν ἐστρατοπέδευον πάντοτε ἀρκετοὶ λόχοι ρωμαϊκοῦ στρατοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἐκεῖ Ρωμαίων ἀξιωματικῶν διεκρίνετο τότε διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἑνὸς ἐκατόνταρχος, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Κορνήλιος. Αὐτὸς μὲ ὅλους τοὺς οἰκεῖλους τοῦ ἐφοβεῖτο καὶ ἐλάτρευε τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐνήστευε πολλάκις, προσηύχετο μὲ πίστιν καὶ παρακαλοῦσε διαρκῶς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ ἀποκάλυψῃ τὴν καθαρὰν θρησκευτικὴν ἀλήθειαν. Πάντοτε δὲ ἔκαμνεν ἐλεημοσύνας πολλὰς πρὸς τὸν λαόν. Διὰ τοῦτο εἶχεν ἀποκτήσῃ, πολὺ δικαίως, τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὑπόληψιν ἐκ μέρους Ἰουδαίων καὶ Ἑθνικῶν.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ προσηύχετο, εἶδεν αἴφνης ἐνώπιόν του ἄγγελον Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε:

— Κορνήλιε!

— Τί συμβαίνει, Κύριε; εἶπε μὲ φόβον ὁ εὐσεβὴς ἀξιωματικός.

— Κορνήλιε, ἐπανέλαβεν ὁ ἄγγελος, αἱ προσευχαὶ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἔγιναν δεκταὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν. Στείλε λοιπὸν ἄν-

δρας εἰς Ἰόππην καὶ κάλεσε τὸν ἀπόστολον Πέτρον, ὁ ὁποῖος φιλοξενεῖται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βυρσοδέψου Σίμωνος.

Ἀμέσως μόλις ὁ ἄγγελος ἐξηφανίσθη, ὁ Κορνήλιος ἐκάλεσε δύο εὐσεβεῖς ὑπηρετάς του καὶ ἓνα εὐσεβῆ στρατιώτην. Τοὺς ἐφάνέρωσεν ὅσα εἶδε καὶ ὅσα ἤκουσε παρὰ τοῦ ἀγγέλου, καὶ τοὺς εἶπε νὰ μεταβοῦν πρὸς συνάντησιν τοῦ Πέτρου εἰς Ἰόππην. Ἐκεῖνοι λίαν πρῶι ἀνεχώρησαν. Ἐφθασαν τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος καὶ ἐζήτησαν τὸν Πέτρον. Τὴν ὥραν ἀκριβῶς ἐκείνην ὁ Πέτρος εἶχεν ἶδει τὸ ὄραμα καὶ ἐσυλλογίζετο «τί τάχα σημαίνει αὐτό!». Ἐνῶ δὲ οἱ ἐπισκέπται ἔξω τὸν ἐζητοῦσαν, τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τοῦ συνέστησε νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς ξένους χωρὶς ἀντίρρησην. Κατῆλθε πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀφοῦ ἤκουσε τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς των, ἐδέχθη εὐχαρίστως νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ.

Τὴν ἐπομένην, συνοδευόμενος ἀπὸ μερικοὺς Ἰουδαίους Χριστιανούς, ἐπορεύθη εἰς Καισάρειαν, ὅπου ὁ Κορνήλιος μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ μὲ πολλοὺς εὐσεβεῖς φίλους του τὸν προσεκύνησεν. Ὁ Πέτρος τὸν ἐσήκωσε καὶ τοῦ εἶπε:

— Δὲν ἀρμόζει προσκύνησις πρὸς ἐμέ, διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος, ὅπως σύ. Μολονότι Ἰουδαῖος ἦλθον πρὸς σέ τὸν Ἐθνικόν, διότι ὁ Θεὸς μὲ διέταξεν. Αὐτὸς μοῦ ἐφάνέρωσεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρῶ κανένα ἄνθρωπον ἀκάθαρτον, οὔτε καὶ τοὺς Ἐθνικοὺς.

Τότε ὁ Κορνήλιος διηγήθη λεπτομερῶς ὅλα ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ ἄγγελος καὶ ἐπερίμενεν αὐτὸς καὶ ὅλοι ὅσοι ἦσαν παρόντες, νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Πέτρου. Ἀνοίξας δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ ὁ Πέτρος ἐκήρυξε πρὸς αὐτοὺς τὸν Χριστόν. Ἐβεβαίωσεν, ὅτι ὁ Θεὸς δέχεται προθύμως κάθε εὐσεβῆ, εἴτε Ἰουδαῖος εἶναι οὗτος εἴτε καὶ Ἐθνικός. Ὁ Χριστὸς ἦλθε νὰ χαρίσῃ τὴν εἰρήνην καὶ νὰ δώσῃ σωτηρίαν εἰς ὅλους. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν καὶ ἐδίδασκε καὶ ἐθαυματούργησεν, ἀπέθανε καὶ ἀνέστη.

Καθὼς δὲ ὁ Πέτρος ὠμιλοῦσε, τὰ λόγια του εἰσῆρχοντο βαθύτατα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν. Πιστις θερμὴ ἐγεννήθη εἰς τὰς ψυχὰς των. Καὶ ἰδοὺ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατῆλθεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν γλώσσας. Ἐκπληκτοὶ οἱ Ἰου-

δαῖτοι Χριστιανοὶ εἶδον τὸ θαῦμα καὶ ἐπέσθην, ὅτι ὁ Θεὸς καλεῖ εἰς σωτηρίαν καὶ τοὺς Ἑθνικοὺς. Τότε ὁ Πέτρος ἐβόησεν αὐτοὺς προθύμως. Ἀφοῦ δὲ ἔμεινε μερικὰς ἡμέρας μαζί των ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ.

Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐπληροφόρηθησαν τὴν πρᾶξιν τοῦ Πέτρου καὶ ἐδυσφόρησαν. Ἐπίστευον, ὅτι μόνον οἱ Ἰουδαῖοι ἢ κατὰ συγκατάβασιν οἱ Ἑθνικοί, ποὺ εἶχαν δεχθῇ τὴν ἐβραϊκὴν θρησκείαν, δικαιοῦνται νὰ γίνουν Χριστιανοί. Ὅταν δὲ εἶδον τὸν Πέτρον, ἤρχισαν νὰ τὸν ἐλέγχουν. Ἀλλ' ὁ Πέτρος διηγῆθη εἰς αὐτοὺς λεπτομερῶς τὰ συμβάντα καὶ τὰς θαυμαστάς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι δὲ τότε ἐπέσθην, ὅτι καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν. Ἡσυχάσαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν.

17. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ ΦΥΛΑΚΙΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

(Πράξ. ιβ', 1 - 23)

Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν, ἀπὸ τοῦ 41 μέχρι τοῦ 44 μ.Χ., βασιλεὺς τῆς Παλαιστίνης, διωρισμένος ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ἦτο ὁ Ἡρώδης Ἀγρίππας, ἑγγονος τοῦ μεγάλου Ἡρώδου. Αὐτός, φιλόδοξος καὶ δημοκόπος, προσεπάθει μὲ κάθε τρόπον νὰ προσελκύσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ λαοῦ. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον εἶχε ματαιώσει τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀγάλματος τοῦ Καλιγούλα εἰς τὸν ναόν. Ἐπειδὴ δὲ ἀντελήφθη, ὅτι ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς ἐμισοῦσε τοὺς Χριστιανούς, ἤρχισε διωγμὸν ἐναντίον αὐτῶν.

Συνέλαβε τὸν ἀπόστολον Ἰάκωβον, τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωάννου καὶ τὸν ἀπεκεφάλισεν. Ἐπειδὴ εἶδεν, ὅτι ἡ κακοῦργος αὐτὴ πρᾶξις ἠὐχαρίστησε τὸν λαόν, συνέλαβε καὶ ἐφυλάκισε τὸν ἀπόστολον Πέτρον, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὸν θανατώσῃ. Συνέλαβε δὲ αὐτὸν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα, διότι κατ' αὐτὰς ἠῤῥαζαν ἡ μισαλλοδοξία τῶν Ἰσραηλιτῶν. Δὲν τὸν ἐφόνευσεν ὅμως ἀμέσως, διότι κατὰ τὰς ἐορτάς τοῦ Πάσχα δὲν ἔπρεπε νὰ γίνωνται θανατικαὶ ἐκτελέσεις. Μετὰ τὸ Πάσχα θὰ ἐπραγματοποιήσῃ τὴν κακὴν του ἀπόφασιν.

Ἐν τῷ μεταξύ διέταξε νὰ φρουροῦν αὐστηρῶς τὸν Πέτρον. Ὡρισε δεκαεὶ στρατιώτας, εἰς τέσσαρας τετράδας διηρημένους, νὰ τὸν φυλάττουν. Δύο ἐξ αὐτῶν ἐφρουροῦσαν τὴν πύλην τῆς φυλακῆς. Ἄλλοι δύο ἐδένοντο κατὰ τὴν νύκτα μέσα εἰς τὸ δεσμωτήριον μαζί μὲ τὸν Πέτρον, μὲ τὰς ἰδίας ἀλύσεις, ἕνας ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνας ἐξ ἀριστερῶν, διὰ νὰ ἀντιλαμβάνωνται ἀμέσως καὶ τὴν παραμικροτέραν κίνησιν τοῦ δεσμώτου. Τοιοῦτοτρόπως ἦτο ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ διαφύγῃ ὁ Πέτρος. Ἀλλὰ τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ ἐστὶ παρὰ τῷ Θεῷ.

Ἐπέρασαν ἀκόμη ὀλίγαι ἡμέραι. Ἐφθασεν ἡ τελευταία νύξ τοῦ Πάσχα, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ εἶναι καὶ ἡ τελευταία διὰ τὸν Πέτρον. Κατὰ τὴν ἐπομένην ὥραιαν πρῶταν τοῦ Ἀπριλίου, ὁ Πέτρος θὰ ἐθανατώνετο. Ἡρεμος ἐν τούτοις καὶ ἀτάραχος, ἀφοῦ προσηυχῆθη, ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθη. Θὰ ἐκοιμήθη τάχα τόσον ἥσυχά καὶ ὁ Ἡρώδης ἢ ἀνήσυχος θὰ ἀγρυπνοῦσε, διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν δημοκοπικὴν του αὐριανὴν ἀγόρευσιν; Κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτὴν νύκτα ἀγρυπνοὶ καὶ οἱ Χριστιανοὶ συνηθροίσθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρὸς τοῦ Μάρκου καὶ προσηύχοντο. Παρεκάλουν θερμῶς τὸν Θεὸν νὰ ἀπελευθερώσῃ τὸν ἀπόστολόν του. Καὶ αἱ προσευχαὶ τῶν εἰσηκούσθησαν.

Κατὰ τὸ μεσονύκτιον, ἐνῷ ὁ Πέτρος ἐκοιμάτο, αἴφνης φῶς λαμπρὸν ἔλαμψεν εἰς τὸ δεσμωτήριον, διότι ἄγγελος ἐλευθερωτῆς κατήλθεν εἰς αὐτό. Ἐκτύπησε τὸν Πέτρον εἰς τὴν πλευράν, τὸν διέταξε νὰ φορέσῃ τὸ ἱμάτιον καὶ τὰ σανδάλια του καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Αἱ ἀλύσεις ἔπεσαν ἀπὸ τὰ χεῖρα τοῦ Πέτρου, χωρὶς οἱ φύλακες νὰ ἀντιληφθοῦν τίποτε. Ἡ θύρα ἠνοιχθῇ καὶ ὁ Πέτρος ὥσάν μέσα εἰς ὄνειρον ἠκολούθει τὸν ἄγγελον. Ἐπροχώρησαν πρὸς τὴν αὐλὴν, ἐπέρασαν ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς φρουροῦντας στρατιώτας, ἔφθασαν εἰς τὴν μεγάλην σιδηρᾶν θύραν, ἡ ὁποία ἠνοιχθῇ μόνη τῆς καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ὁδόν. Ἐβάδισαν ὀλίγον διάστημα μαζί καὶ ἔπειτα ὁ ἄγγελος ἐξηφανίσθη.

Τότε ὁ Πέτρος συνῆλθε τελείως καὶ ἀντελήφθη καλὰ, ὅτι αὐτὸ δὲν ἦτο οὔτε ὄνειρον οὔτε ὄραμα ἀλλὰ πραγματικότης. Ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἦσαν συν-

ηθροισμένοι καὶ προσηύχοντο ὑπὲρ αὐτοῦ οἱ Χριστιανοί. Ἐκρουσε τὴν θύραν καὶ ἡ παιδίσκη Ῥόδη κατήλθε, διὰ νὰ ἀνοίξῃ. "Ὅταν ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, κατελήφθη ἀπὸ τόσῃν χαρὰν, ὥστε, χωρὶς νὰ ἀνοίξῃ, ἔσπευσε πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς καὶ ἀνήγγελε τὸ εὐχάριστο γεγονός. 'Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἐδυσπίστησαν. Ὑπέθεσαν, ὅτι ὁ Πέτρος ἐθανατώθη καὶ ὅτι ὁ ἄγγελος αὐτοῦ παρουσιάσθη εἰς τὴν κόρην.

Ἐν τῷ μεταξύ τὰ κτυπήματα εἰς τὴν θύραν ἐσυνεχίζοντο. Κατέβησαν ὅλοι, ἤνοιξαν, εἶδον τὸν Πέτρον, ἐπίσθησαν, ὅτι αὐτὸς ἦτο καὶ ἀπὸ τὴν χαρὰν τῶν ἐκραύγασαν. Ὁ Πέτρος τοὺς συνέστησε νὰ σιωπήσουν. Διηγῆθη τὰ γενόμενα καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ ἀναφέρουν αὐτὰ εἰς τὸν ἀδελφόθεον Ἰάκωβον, τὸν προϋστάμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὁ Πέτρος δὲν εἶχε καιρὸν νὰ ἴδῃ τὸν Ἰάκωβον. Κατὰ διαταγὴν βέβαια τοῦ ἀγγέλου, ἔπρεπε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ ἀμέσως. Πράγματι τὴν ἰδίαν νύκτα ἀπεχαιρέτησε τοὺς ἀδελφούς καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.

Ἡ θαυμάσιη ἀποφυλάκισις τοῦ Πέτρου εἶχε πολὺ κακὰς συνεπείας διὰ τοὺς στρατιώτας. "Ὅταν ὁ Ἡρώδης ἐπληροφόρηθη τὴν πρωΐαν, ὅτι ὁ Πέτρος δὲν ἀνευρέθη εἰς τὴν φυλακὴν, μολονότι αἱ πύλαι ἦσαν κλεισταί, ὠργίσθη πάρα πολὺ. Διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ δὲ ὁπωσδήποτε τὴν ὀργὴν του καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λαοῦ, διέταξε καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς δεκαεὶς στρατιώτας. Ἐτιμωρήθη ὁμῶς σκληρῶς ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἐγκλήματατά του.

Μίαν ἡμέραν ἐφόρεσε τὴν βασιλικὴν ἀργυρόχρωμον ἐσθῆτα ἀνέβη ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ ἐρρητόρευε πρὸς τὰ συγκεντρωμένα πλήθη. Μὲ τόσῃν ἀλαζονείαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ὡμιλοῦσε, ὥστε τὰ πλήθη ἔκπληκτα ἐφώναζον: «Θεὸς καὶ ὄχι ἄνθρωπος ὁμιλεῖ». Καὶ ὁ δημοκόπος αὐτὸς βασιλεὺς ἤκουε μὲ ὑπερρφάνειαν τοὺς ἐπαίνους τοῦ λαοῦ. Ἦρχισε νὰ πιστεύῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ἀμέσως ἡ φοβερὰ ἀσθένειαν τοῦ πάππου του ἐκτύπησε καὶ αὐτόν. Τὸ σῶμα του ἐγέμισε πληγὰς. Ὑπέφερε πάρα πολὺ. Ἀπέθανεν ἐλεεινὸς καὶ ἀξιοδάκρυτος μέσα εἰς φρικτοὺς πόνους.

18. Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΝ

(Πράξ. ια', 19-30)

Ἡ Ἱερουσαλὴμ μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ γενέθλιος πόλις τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀπὸ αὐτὴν, ὅπως αἱ φωτειναὶ ἀκτῖνες ἀπὸ τὸν ἥλιον, μετεδίδετο ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἰς τὰς γύρω πόλεις τῆς Παλαιστίνης. Ἦτο ἓνα εἶδος γενικοῦ ἐπιτελείου διὰ τὸν Χριστιανισμόν. Ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι ὑπῆρξαν οἱ θεμελιωταὶ καὶ ἐμψυχῶνται τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς. Ἀλλ' ἰδοὺ, ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους, ὁ Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου, ἐσφάγη. Ὁ Πέτρος ἀνεχώρησεν εἰς μεγάλην ὑπερδεκαετῇ περιοδεῖαν. Οἱ περισσότεροι δὲ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους ἔφυγον, διὰ τὰς μαθητεύσους πάντας τὰς Ἑθνεύς. Πλεῖστοι ἐκ τῶν Χριστιανῶν ἕνεκα τῶν διωγμῶν διεσκορπίσθησαν εἰς ἄλλας πόλεις, ὅπου καὶ ἐκήρυττον τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν. Τοιοῦτοτρόπως ἡ μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ Ἱερουσαλὴμ, ἔχασε τὴν πρώτην αὐτῆς θρησκευτικὴν ζωὴν καὶ κίνησιν.

Νέα ὁμως ζωὴ ἐδημιουργήθη τῶρα καὶ εἰς ἄλλην πόλιν, ὅχι Ἰουδαϊκὴν, ἀλλ' ἐθνικὴν, εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. Τὸ κέντρον τοῦ Χριστιανισμοῦ μετετέθη εἰς αὐτήν. Ἡ Ἀντιόχεια, ἐπίσημος πόλις μετὰ πληθυσμὸν ἡμίσεος ἑκατομμυρίου, πρωτεύουσα τῆς Συρίας, παρὰ τὸν Ὀρόντην ποταμὸν οἰκοδομημένη, ἦτο μίᾳ ἀπὸ τὰς πλέον φημισμένας πόλεις τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Μετὰ τὴν Ρώμην καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν αὕτη ἦρχετο πρώτη.

Εἶχεν ὥραϊαν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ ρυμοτομίαν. Ἡ κεντρικὴ ὁδὸς τῆς ἦτο μακροτέρα ἀπὸ δέκα χιλιόμετρα, ὅλη στρωμένη μετὰ λευκὸν μάρμαρον. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐξετείνετο σειρὰ ἀπὸ μαρμαρίνους στύλους. Δένδρα, ἄνθη, ὥραϊαι πηγᾶι, ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ συμβολικὰ συμπλέγματα ἐκόσμουσαν τὰς πλατείας καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῆς. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀπετελεῖτο ἀπὸ Συρίους, Ἑλλήνας, Ἰουδαίους καὶ Ρωμαίους. Ἀπαντες ὠμιλοῦσαν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Πλουσίαι, φιλελευθέρα, μορφωμένη, ἀλλὰ καὶ ἁμαρτωλὴ ἡ πόλις αὕτη, ἦτο κατάλληλος νὰ δεχθῇ τὸν Χριστιανισμόν.

Εἰς αὐτὴν ἦλθαν ἕνεκα τῶν διωγμῶν πολλοὶ Χριστιανοί, μάλιστα Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι. Ἐκεῖ ἤρχισαν νὰ συζητοῦν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστὰς καὶ νὰ διαδίδουν τὸν Χριστιανισμὸν μεταξὺ αὐτῶν. Ὁ Θεὸς εὐλογοῦσε τὰς προσπάθειάς των καὶ πολὺς ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον.

Πιθανώτατα μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἐπίστευσαν, ἦσαν καὶ πολλοὶ Ἑθνικοί. Ὅταν οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔμαθαν τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἔστειλαν τὸν Βαρνάβαν νὰ ἐξετάσῃ, νὰ διορθώσῃ καὶ νὰ στηρίξῃ τὴν νεογέννητον Ἐκκλησίαν. Ὁ Βαρνάβας, Ἑβραῖος τὴν καταγωγὴν, Ἑλληνιστὴς τὴν μόρφωσιν, ἀνὴρ ἀγαθός, πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καὶ πίστεως, ἦτο καταλληλότερος δι' αὐτὸ τὸ ἔργον. Ὅταν ἦλθε καὶ εἶδε τὴν θαυμαστὴν πρόοδον τοῦ Εὐαγγελίου, ἐχάρη πάρα πολὺ. Ἀνέλαβεν αὐτὸς τὴν ὅλην θρησκευτικὴν ἐργασίαν καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν μὲ θάρρος καὶ πειστικότητα. Τοὺς πιστοὺς ἐνίσχυε, τοὺς ὀλιγοπίστους ἐστήριζε, τοὺς ἀμφιβάλλοντας ἔπειθε, πολλοὺς δὲ Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς προσείλκυε. Μετ' ὀλίγον χρόνον λαὸς πολὺς προσετέθη εἰς τὴν νέαν πίστιν.

Ὁ Βαρνάβας ἀντελήφθη ἐκ τῶν πραγμάτων, ὅτι εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἠδύνατο νὰ γίνῃ σπουδαία ἐργασία. Τοῦ ἐχρειάζετο ὅμως ἓνας ἱκανὸς βοηθός. Τότε ἐσκέφθη τὸν Σαῦλον. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Σαῦλος εὕρσκετο εἰς τὴν Κιλικίαν καὶ ἐκεῖ περιωρισμένως εἰργάζετο. Ἡ Ἐκκλησία δὲν τοῦ εἶχεν ἀναθέσει ἀκόμη ἄλλην μεγαλύτεραν ἀποστολήν. Αὐτὸν ἔκρινεν ὁ Βαρνάβας ὡς κατάλληλον διὰ τὴν Ἀντιόχειαν. Ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Σαῦλος ἦτο ἑξοχον πνεῦμα. Ἑλληνιστὴς, ὅπως αὐτός, γνώστης ὀχι

Ἐρείπια τῆς Πύλης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν Ἀντιόχειαν.

μόνον τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ τῆς ἑλληνικῆς σκέψεως, θὰ εἰργάζετο με ἐπιτυχίαν μεταξύ τῶν Ἰουδαίων Ἑλληνιστῶν καὶ τῶν Ἑθνικῶν. Ἀλλως τε αὐτός, σύμφωνα με τὴν πρόγνωσιν τοῦ Θεοῦ, ἦτο ἀπόστολος Ἑθνῶν.

Ὅπως ἄλλοτε ὁ ἴδιος ὁ Βαρνάβας ὠδήγησε τὸν Σαῦλον εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἔτοι καὶ τώρα τὸν παρέλαβεν ἀπὸ τὴν Ταρσὸν καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Τὸν ἔθεσεν εἰς τὸν δρόμον τῆς μεγάλης του ἀποστολῆς. Ἐκεῖ ἐπὶ ἓνα κατὰ συνέχειαν ἔτος εἰργάσθησαν με ζῆλον οἱ δύο ἀπόστολοι καὶ ἐξεχριστιάνισαν πλῆθος λαοῦ. Ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία περιελάμβανε τότε χιλιάδας πιστῶν, ὥστε νὰ τὴν ὑπολογίζουσιν καὶ οἱ ἄλλοι κάτοικοι τῆς Ἀντιοχείας. Οἱ Ἀντιοχεῖς μάλιστα ὠνόμασαν αὐτοὶ πρῶτοι τοὺς πιστοὺς τῆς νέας θρησκείας Χριστιανοὺς. Τὸ ὄνομα αὐτὸ ἐδέχθησαν εὐχαρίστως οἱ πιστοὶ καὶ συνετέλεσαν, ὥστε νὰ ἐπεκταθῇ εἰς ὅλους τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Κυρίου.

Δὲν ἔλειψαν δὲ περιστάσεις νὰ δείξουν με ἔργα τὴν εὐσέβειάν των οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἀντιοχείας. Ἐνας προφήτης, ὁ Ἄγαβος, προεῖπεν, ὅτι θὰ ἐγίνετο λιμὸς μέγας εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. Καὶ ὁ λιμὸς αὐτὸς ἐγινε πράγματι ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος κατὰ τὸ 44 ἢ 45 μ. Χ. Οἱ Ἰουδαῖοι τῶν ἄλλων μερῶν ἔστειλαν βοηθήματα εἰς τοὺς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁμοθρήσκους των. Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ δὲν ἐλάμβανον βέβαια τίποτε ἀπὸ αὐτά. Δι' αὐτοὺς ὅμως ἐφρόντισαν οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἀντιοχείας.

Ἐκαμαν ἔρανον μεταξύ των, ἐμάζεψαν χρήματα καὶ τροφὰς καὶ ἔστειλαν αὐτάς εἰς Ἱεροσόλυμα με τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν. Αὐτοὶ δὲ ἐλθόντες ἔδωσαν τὰ βοηθήματα εἰς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ ὄχι εἰς τοὺς ἀποστόλους. Τοῦτο δέ, ἡ διότι οἱ πρεσβύτεροι ἦσαν οἱ διαχειρισταὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας ἢ πιθανώτερον, διότι οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν ἀποστόλων εἶχον διασκορπισθῇ εἰς τὴν οἰκουμένην.

19. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ
ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ

(Πράξ. ιγ', 1-12)

«Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ Ἔθνη». Μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν βοηθημάτων εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ἐπανήλθαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Μαζί των παρέλαβον τὸν Μᾶρκον, τὸν ὀνομαζόμενον καὶ Ἰωάννην, ἀνεψιὸν τοῦ Βαρνάβα (Κολοσ. δ', 10). Αὐτὸς δὲ ὁ Μᾶρκος ἀργότερον ἔγραψε τὸ δεῦτερον Εὐαγγέλιον.

Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν ἰδιαιτέρως ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ ὡς ἐπισημότεροι ὁ Συμεὼν, ὁ ἐπικαλούμενος Νίγερ, δηλαδὴ Μαῦρος, Λούκιος ὁ Κυρηναῖος καὶ Μανᾶν, ὁ ὁμογάλακτος τοῦ Ἑρώδου Ἀντύπα, τοῦ ἄλλοτε τετράρχου τῆς Γαλιλαίας. Καὶ μερικοὶ ἄλλοι προφηταὶ καὶ διδάσκαλοι ὑπῆρχον ἐκεῖ ὡς πνευματικοὶ προεστώτες καὶ βοηθοί.

Ὅλοι αὐτοί, ἀφοῦ προηγουμένως ἐνήστευσαν, συνήλθον εἰς κοινὴν προσευχήν. Λειτουργοῦντων δὲ αὐτῶν, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὑπέδειξε νὰ ἐκλέξουν τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον καὶ νὰ τοὺς στείλουν, διὰ νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ Ἔθνη. Ἐφάνέρωσε τοιοῦτοτρόπως ὁ Θεός, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Παλαιστίνης ἦτο ἓνα μικρὸν μέρος τῆς ὅλης οἰκουμένης Ἐκκλησίας. Ἐζήτησε δὲ εἰδικῶς τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον, διότι αὐτοὶ περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους πιστοὺς ἐνόησαν, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἦτο ἡ παγκόσμιος θρησκεία.

Τότε δὲ ἐνεθυμήθησαν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς ἀποστόλους, διὰ τῶν ὁποίων παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἐξέλθουν πρὸς ὅλην τὴν οἰκουμένην καὶ νὰ μαθητεύσουν πάντα τὰ Ἔθνη. Ἀφοῦ ἐνήστευσαν πάλιν καὶ προσηυχήθησαν, ἔβαλαν οἱ προεστώτες τῆς Ἐκκλησίας τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν χειροθεσίαν αὐτὴν ἔδωσαν τὰς εὐχὰς των καὶ τοὺς κατέστησαν τρόπον τινὰ ἀντιπροσώπους των εἰς τὸ μέγα ἔργον τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν Ἐθνῶν.

Ὁ Βαρνάβας καὶ ὁ Σαῦλος, προπεμπόμενοι ἀπὸ δλὴν τὴν Ἐκκλησίαν, ἐγκατέλειψαν τὴν Ἀντιόχειαν. Παρέλαβον μαζί των καὶ τὸν νεαρὸν Μᾶρκον. Κατῆλθον τὸν Ὀρόντην ποταμὸν καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ ἐπίνειον τῆς Ἀντιοχείας, τὴν Σελεύκειαν. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπλευσαν πρὸς τὴν Κύπρον. Ἐπρωτίμην τὴν Κύπρον, διότι αὕτη ὀλίγας μόνον ὥρας ἀπέειχε ἀπὸ τὴν Σελεύκειαν, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ Βαρνάβας ἦτο Κύπριος καὶ θὰ εἶχεν ἀσφαλῶς πολλοὺς φίλους καὶ γνωρίμους ἐκεῖ. Ἐπὶ

Χάρτης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τὸν Α' μ.Χ. αἰῶνα.

πλέον, πολυάριθμοι Ἑβραῖοι εἶχον ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν μεγάλονησον αὐτὴν ὡς ἐργάται τῶν μεταλλείων χαλκοῦ. Καὶ Χριστιανοὶ ἄρκετοὶ κατοικοῦσαν εἰς τὴν Κύπρον. Ἀπεβιβάσθησαν πρῶτον εἰς τὴν Σαλαμίνα, εἰς τὴν συναγωγὴν τῆς ὁποίας καὶ ἐκήρυξαν. Ἐπειτα διέσχισαν κατὰ μῆκος τὴν νῆσον, κηρύττοντες εἰς τὰς πόλεις τῆς. Κατέληξαν δὲ εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον, ὅπου ἦτο ἡ πόλις Πάφος, ἡ ἔδρα τοῦ διοικητοῦ τῆς νήσου.

Διοικητὴς ἀνθύπατος ἦτο τότε ὁ Σέργιος Παῦλος, ἀνὴρ συνετός, ἐρευνητικός, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸν πόθον νὰ γνωρίσῃ τὴν

ἀλήθειαν. Διὰ τοῦτο ἴσως καὶ εἶχε μαζί του κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε συνήθειαν ἓνα μάγον Ἰουδαῖον ὀνομαζόμενον Βαριησοῦν ἢ Ἐλύμαν. Ὁ Σέργιος Παῦλος, ἀμέσως μόλις ἐπληροφορήθη τὴν ἄφιξιν τῶν ἀποστόλων, τοὺς ἐκάλεσε καὶ ἐπεζήτησε τοῦ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀνθυπάτου προσεπάθησε νὰ ἀντιδράσῃ ὁ μάγος. Αὐτὸς, πανουργὸς καθὼς ἦτο, ἀντελήφθη, ὅτι ἂν ὁ Σέργιος ἐπίστευεν εἰς τὸν Χριστόν, αὐτὸς οὐδεμίαν θέσιν θὰ εἶχε πλησίον του. Θὰ ἀπεδιώκετο πλέον ὅχι ἀπλῶς ὡς ἄχρηστος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιβλαβής. Ἰσως δέ, ἂν ἐφανερώοντο αἱ ἀγυρτίαι του, καὶ νὰ ἐτιμωρεῖτο.

Ἀντέλεγε λοιπὸν εἰς τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ προσεπάθει μὲ σοφίσματα καὶ πανουργίας νὰ διαστρέψῃ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τὴν πίστιν. Τότε ὁ Σαῦλος, ὁ ὁποῖος ἐδέχετο μὲν μίαν εἰλικρινῇ συζήτησιν, ἀλλ' ἀπεστρέφετο τὴν δολιότητα, φωπισθεὶς ὑπὸ Πνεύματος Ἁγίου, ἐγνώρισεν ἀμέσως καὶ ἐφάνέρωσε τὴν δολιότητα τοῦ μάγου.

— Υἱέ διαβόλου, τοῦ εἶπε μὲ ὀργήν, σὺ ποῦ ἔχεις τὴν ψυχὴν γεμάτην δόλον καὶ ραδιουργίαν, ἐχθρὲ τῆς δικαιοσύνης, δὲν θὰ παύσης λοιπὸν νὰ διαστρέφῃς τὰς ὁδοὺς τοῦ Κυρίου; Διὰ νὰ τιμωρηθῇς σὺ, ἀλλὰ καὶ νὰ προφυλαχθοῦν οἱ ἄλλοι ἀπὸ τὰς ραδιουργίας σου, ἡ χεὶρ Κυρίου σὲ καταδικάζει νὰ μείνης τυφλὸς μέχρι καιροῦ.

Καὶ πράγματι ἀμέσως σκότος ἐσκέπασε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ μάγου. Δὲν ἔβλεπε πλέον καθόλου οὔτε τὸν ἀνθύπατον οὔτε τοὺς ἀποστόλους. Ἀπλῶνε τὰ χέρια του καὶ ζητοῦσε ἀνθρώπους νὰ τὸν καθοδηγήσουν.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἀνθύπατον. Ἀντελήφθη, ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του ἀνθρώπους πολὺ ἰσχυροτέρους ἀπὸ τὸν μάγον, ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ. Ἐπίστευσεν εἰς αὐτούς, ἐζήτησε καὶ ἐδιδάχθη τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν. Ἐθαύμασε τὸ ὕψος τῆς νέας θρησκείας, ἐβαπτίσθη καὶ ἔγινε Χριστιανός. Ἡ τύφλωσις τοῦ μάγου ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀνθυπάτου Σεργίου Παύλου. Καὶ ἔτσι ὁ ἐπιστήμων αὐτός—διότι ἦτο καὶ μαθηματικὸς—ἔγινε ὁπαδὸς τοῦ Χριστοῦ.

20. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ
ΠΕΡΙΕΡΧΕΤΑΙ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

(Πράξ. ιγ', 13-52)

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀπόστολος Σαῦλος ἐκήρυξεν εἰς τὴν Πάφον, ἐτιμώρησε τὸν Ἑλύμαν καὶ ἐξεχριστιάνισε τὸν Σέργιον Παῦλον, ἔγινεν ἀρχηγὸς τῆς ἱεραποστολικῆς ομάδος. Αὐτὸς τώρα θὰ ὀμιλῇ, αὐτὸς θὰ ἀπολογηται. Αὐτὸς θὰ διευθύνῃ τὴν περιοδείαν. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν δὲ αὐτὴν ἔπαυσε νὰ λέγεται Σαῦλος. Ἔλαβεν ὡς μόνιμον τὸ ὄνομα Παῦλος. Πιθανώτατα νὰ ἐλέγετο καὶ προηγουμένως Παῦλος, διότι, ὡς Ρωμαῖος πολίτης, ἐδικαιοῦτο νὰ φέρῃ ρωμαϊκὸν ὄνομα. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἐχρησιμοποιοῦσε. Τώρα ὁμως, ποῦ εἰσῆρχετο εἰς τὴν νέαν περίοδον τῆς δράσεώς του, δὲν θὰ ἐλέγετο πλέον Σαῦλος, ἀλλὰ Παῦλος, ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν.

Ἀπὸ τὴν Πάφον μὲ τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Μᾶρκον, ἐπέρασαν εἰς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὴν πόλιν Πέργην. Ὁ νεαρὸς Μᾶρκος ἐκουράσθη, φαίνεται, ἀπὸ τὰς ταλαιπωρίας τῆς περιοδείας καὶ ἀπεχώρισθη τότε ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Οἱ δύο ἀπόστολοι δὲν ἔμειναν σχεδὸν καθόλου εἰς τὴν Πέργην. Ἐπροχώρησαν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας. Ὑστερον ἀπὸ κοπιαστικὴν πορείαν πολλῶν ἡμερῶν εἰς δρόμον ἀνηφορικὸν καὶ ἀνώμαλον, ἔφθασαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας.

Ἡ Πισιδία ἦτο τμῆμα τῆς Γαλατίας, μεγάλης ρωμαϊκῆς ἐπαρχίας, καὶ εἶχεν ὡς πρωτεύουσαν τὴν Ἀντιόχειαν, κέντρον ὅλων τῶν ρωμαϊκῶν ἀποικίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Κατὰ τὴν συνήθειάν των ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἰσῆλθον εἰς τὴν συναγωγὴν τὸ Σάββατον. Εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχεν εἰδικὸς ἄνθρωπος διὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐρμηνείαν τῶν περικοπῶν τῆς Γραφῆς, ἡδύνατο ὁ ἀρχισυνάγωγος νὰ ἀναθέσῃ εἰς ἕνα ἐκ τῶν παρισταμένων τὸ ἔργον αὐτό.

Οἱ ἀρχισυνάγωγοι εἶδαν τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν νὰ κάθωνται μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ ἀντελήφθησαν, ὅτι εἶχον ἀπέναντί των ἐπισήμους καὶ εὐλαβεῖς ἐπισκέπτας. Πιθα-

νὸν ὁ Παῦλος, ὡς ραββῖνος τοῦ Ἰσραὴλ ποὺ ἦτο, νὰ ἔφερε καὶ τὰ διδάσκηματα ἐκεῖνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀνεγνώριζοντο οἱ ραββῖνοι. Ὅπως δὲ ποτε, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν περικοπῶν τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν, οἱ ἀρχισυνάγωγοι ἔστειλαν τὸν ὑπηρέτην καὶ παρεκάλεσαν τοὺς δύο ξένους νὰ ὁμιλήσουν μερικoὺς λόγους παρηγορίας πρὸς τὸν λαόν.

Ὁ Παῦλος ἔλαβε τὸν λόγον, ἐτόνισε μερικὰ σπουδαῖα σημεία τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ προσεῖλκυσε τὸ ἐνδιαφέρον ὧν. Ὑπενθύμισε τὸ ἐνδοξον παρελθόν τῶν προγόνων τῶν, ἀπὸ τοῦ Μωυσέως μέχρι τοῦ Δαβὶδ. Ἐτόνισε τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ Μεσσίου. Ὡμίλησε διὰ τὸν τελευταῖον μεγάλον προφήτην, Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, ὁ ὁποῖος ἔδειξε τὸν Μεσσίαν εἰς τὸν λαόν τοῦ Ἰσραὴλ. Ὁ Μεσσίας λοιπὸν ἦλθε καὶ μὲ τὸν σταυρικὸν θάνατον καὶ τὴν θαυμαστὴν ἀνάστασιν τοῦ ἔδωκε τὴν σωτηρίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

— Ἄνδρες ἀδελφοί, σεῖς οἱ ὁποῖοι κατὰγεσθε ἐκ τοῦ Ἀβραάμ, λέγει ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας, — ἄνδρες οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, λέγει πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς Ἐθνικοὺς, ἡ σωτηρία ἐστάλη δι' ὅλους σας. Μὴν ἀδιαφορήσετε δι' αὐτήν, διὰ νὰ μὴ πέσετε εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ λόγος τοῦ ἔκαμεν ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Πολλοὶ Ἰουδαῖοι μετὰ τὸ τέλος τῆς συναγωγῆς τὸν ἠκολούθησαν καὶ ἐζήτουν περισσοτέρας πληροφορίας, διὰ νὰ πεισθοῦν καλύτερα. Μεγαλύτερον ὅμως ἐνδιαφέρον ἔδειξαν οἱ Ἐθνικοί. Αὐτοὶ μάλιστα τὸν παρεκάλεσαν νὰ κηρύξῃ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους συμπατριώτας τῶν. Ἀλλ' ἡ προθυμία τῶν Ἐθνικῶν ἐπίκρανε τοὺς Ἰσραηλίτας. Αὐτοί, ἐγνωσταὶ καὶ ὑπερήφανοι, ἐπίστευαν ὅτι ὁ Θεὸς καὶ ὁ Μεσσίας εἶναι μόνον δι' αὐτοὺς καὶ ὄχι διὰ τὰ Ἐθνη. Ὅταν δὲ τὸ ἐπόμενον Σάββατον ὁ Παῦλος ὠμίλησε πρὸς τὸ πλῆθος τῶν Ἐθνικῶν, οἱ Ἰουδαῖοι μὲ φανατισμὸν ἀντέλεγον, ἐνέπαιζαν καὶ ἐβλασφημοῦσαν τὸ κήρυγμα.

— Πρὸς σᾶς ἔπρεπε νὰ κηρύξωμεν πρῶτον, τοὺς εἶπεν ὁ Παῦλος. Ἀλλ' ἐπειδὴ σεῖς ἀποκρούετε τὸ κήρυγμα, διὰ τοῦτο στρεφόμεθα πρὸς Ἐθνικοὺς καὶ καλοῦμεν αὐτοὺς διὰ τὴν αἰωνίαν ζωὴν. Ἄλλωστε ἐμὲ ὁ Θεὸς μὲ ἀνέδειξεν ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν.

Οἱ Ἑθνικοὶ ἐχάρησαν πολὺ, ὅταν ἤκουσαν τὰ παρήγορα λόγια τοῦ Παύλου. Ἐδέχθησαν εὐχαρίστως τὴν νέαν θρησκείαν, ἐπίστευσαν, ἐβαπτίσθησαν καὶ ἀπειτέλεσαν τὴν πρώτην χριστιανικὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας. Ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ὠργίσθησαν, διότι δὴθεν ἐπεριφρονήθησαν, καὶ ἐπροκάλεσαν διωγμὸν κατὰ τῶν ἀποστόλων. Ἐσυκοφάντησαν αὐτοὺς εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως, ἐξηρέθισαν μερικὰς θρησκοκλήπτους γυναῖκας, παρέσυραν καὶ μερικὰς ἄλλας ἐπισήμους γυναῖκας καὶ κατάρθωσαν νὰ ἐκδιώξουν τοὺς ἀποστόλους ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἔφυγαν καὶ ἐτίναξαν τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τὰ ὑποδήματα αὐτῶν· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶχε κηρυχθῆ εἰς τὴν ἐπίσημον πόλιν τῆς Πισιδίας. Οἱ δὲ ἐκεῖ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ Πνεύματος Ἁγίου.

21. Αἱ Περιπετεῖαι καὶ οἱ διωγμοὶ

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

(Πραξ. ιδ')

Οἱ ἀπόστολοι ἐγνώριζαν πολὺ καλὰ, ὅτι θὰ ὑποστοῦν διωγμοὺς κατὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Διὰ τοῦτο δὲν ἐξεπλήσσοντο, ὅταν ἐδιώκοντο οὔτε καὶ ἔχαναν τὸ θάρρος τῶν. Ἐχαιραν μάλιστα διότι ὑπέφεραν πρὸς χάριν τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Παῦλος λοιπὸν μὲ τὸν Βαρνάβαν ἐδιώχθησαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἀλλὰ δὲν ἐδειλίσαν· τὸναντίον γεμάτοι θάρρος ἐξεκίνησαν δι' ἄλλας πόλεις.

Ἐφθασαν εἰς τὸ Ἰκόνιον, σπουδαίαν καὶ ἀρχαιοτάτην πόλιν, κειμένην εἰς τὰ ὄρια τῆς Λυκαονίας καὶ τῆς Φρυγίας. Ἐκεῖ ὑπῆρχαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι καὶ εἶχαν εὐρύχωρον ὥραν συνάγωγῃν. Εἰς τὴν συνάγωγῃν, ὅπως συνήθως, ἔκαμε τὸ πρῶτον κήρυγμα ὁ Παῦλος. Ἐπειτα ὠμίλησε ἔξω πρὸς τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ἄλλους Ἑθνικοὺς. Τὸ κήρυγμα εὗρε καλὴν ὑποδοχὴν ἐκεῖ καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀπόστολοι ἔμειναν ἐπὶ ἀρκετὸν καιρὸν. Ἐκαμαν πολλὰ θαύματα καὶ προσείλκυσαν πολλοὺς εἰς Χριστόν. Μεταξὺ ἐκείνων ποὺ ἐπίστευσαν, καθὼς ἀναφέρει ἀρχαία παράδοσις, ἦτο καὶ ἡ ἁγία Θέκλα.

Ἄλλὰ οἱ Ἰουδαῖοι ἤρχισαν τὰς ἀντιδράσεις τῶν, ἐσυκοφάντησαν τοὺς ἀποστόλους, ἐξήγειραν πολὺν λαόν, παρέσυραν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας ἐναντίον αὐτῶν. Πολὺς λαὸς ὁμοῦ, καὶ μάλιστα οἱ πιστοί, ἐτάχθησαν μὲ τὸ μέρος τῶν ἀποστόλων καὶ προεκλήθη τοιοῦτοτρόπως σχίσμα εἰς τὴν πόλιν. Οἱ πιστοί, κατὰ σύστασιν βέβαια τῶν ἀποστόλων, δὲν ἐπρόβα-

Οἱ ἀπόστολοι Παῦλος καὶ Βαρνάβας εἰς Ἰλύστρα.

λαν ἀντίστασιν. Διὰ τοῦτο οἱ διώκται ἀπεθρασύνθησαν καὶ ὥρμησαν νὰ κακοποιήσουν καὶ νὰ λιθοβολήσουν τοὺς ἀποστόλους. Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἐγκατέλειψαν τὴν πόλιν καὶ μετέβησαν εἰς Ἰλύστρα.

Ἡ πόλις αὕτη ἀνῆκεν εἰς τὴν Λυκαονίαν καὶ ἐκατοικεῖτο ἀπὸ ὀλίγους Ῥωμαίους, Ἑλλήνας, Ἰουδαίους καὶ πολλοὺς βαρ-

βάρους. "Ολοι ἐγνώριζον τὴν ἑλληνικὴν, ἀλλ' οἱ ἐντόπιοι ὠμιλοῦσαν καὶ τὴν λυκαονικὴν γλῶσσαν. Ἐπειδὴ εἰς τὴν πόλιν δὲν ὑπῆρχε συναγωγή, ὁ Παῦλος ὠμίλησε πρὸς τὰ πλήθη ἔξω εἰς τοὺς πυλῶνας ἴσως τοῦ ναοῦ τοῦ Διός. Ἐκεῖ δὲ ἐκάθητο ἕνας ἀνὴρ χωλὸς ἐκ γενετῆς, ὁ ὁποῖος οὐδέποτε εἶχε περιπατήσει. Ἦκουσε μὲ προσοχὴν τὸ κήρυγμα καὶ ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται τὴν πίστιν μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του. Εἶδεν ὁ Παῦλος, ὅτι πιστὸν τὴν ἔχει καὶ τοῦ εἶπεν: «Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὁρθός». Ἀμέσως ὁ χωλὸς ἀνεπήδησε καὶ ἤρχισε νὰ περιπατῇ.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔκαμεν ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς κατοίκους. Ἐπίστευσαν, ὅτι οἱ δύο ἐκεῖνοι ἐπισκέπται δὲν ἦσαν ἄνθρωποι, ἀλλὰ θεοί. Ἐπεκράτει ἄλλως τε μεταξὺ αὐτῶν ἡ παράδοσις, ὅτι οἱ θεοὶ πέρνουν μορφὴν ἀνθρωπίνην καὶ παρουσιάζονται εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τὸν μὲν Βαρνάβαν διὰ τὸ λαμπρόν του παράστημα καὶ τὴν σοβαρότητά του τὸν ὠνόμασαν Δία. Τὸν δὲ Παῦλον, ἐπειδὴ αὐτὸς ὠμιλοῦσε καὶ ἐκήρυττε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸν ὠνόμασαν Ἑρμῆν. Ἀμέσως δὲ ὁ ἱερεὺς τοῦ Διὸς ἔλαβε τὰύρους, ἐφόρεσεν εἰς αὐτοὺς στεφάνους καὶ μαζὶ μὲ τὸν λαὸν ἦλθεν εἰς τοὺς πυλῶνας, διὰ νὰ θυσιάσῃ πρὸς τιμὴν τῶν δύο ἀποστόλων.

Ἐκεῖνοι, ὅταν ἀντελήφθησαν τὴν παρεξήγησιν, ἔσχισαν τὰ ἐνδύματά των, ὤρμησαν μέσα εἰς τὸν ὄχλον καὶ ἐφώνησαν:

— Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἄνθρωποι, ὅπως σεῖς· δὲν εἴμεθα θεοί, ἀλλὰ ἦλθομεν νὰ σᾶς διδάξωμεν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον καὶ μόνον πρέπει νὰ λατρεύετε.

Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας ἐσταμάτησαν τὴν θυσίαν.

Οἱ ἄνθρωποι ἀντελήφθησαν τὸ σφάλμα των. Ἐστενοχωρήθησαν, ἐδυσφόρησαν καὶ ἠγανάκτησαν κατὰ τῶν ἀποστόλων, διότι ἐξ αἰτίας αὐτῶν ἐγελοιοποιήθησαν εἰς τὰ μάτια τῶν ξένων. Ἀφορμὴν ἐζητοῦσαν νὰ τοὺς λιθοβολήσουν. Καὶ ἡ ἀφορμὴ ἐδόθη.

Οἱ φανατικοὶ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀντιοχείας καὶ τοῦ Ἰκονίου, χωρὶς νὰ φοβηθοῦν τοὺς κόπους ἑνὸς ταξιδίου διακοσίων καὶ πλέον χιλιομέτρων, ἦλθον εἰς Λύστρα καὶ ἤρχισαν νὰ κατηγοροῦν τοὺς ἀποστόλους. Ὁ λαὸς τότε ἠρεθίσθη περισσό-

τερον. Συνέλαβον τὸν Παῦλον, τὸν ἔσυραν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν ἤρχισαν νὰ τὸν λιθοβολοῦν. Καθὼς δὲ οἱ λίθοι ἔπιπταν μὲ ὀρμὴν καὶ ἐπλήγωναν τὸ σῶμα τοῦ Παύλου, αὐτὸς θὰ ἐνεθυμεῖτο κάποιον ἄλλον λιθοβολισμόν, τὸν ὁποῖον πρὸ δέκα περίπου ἔτων παρηκολούθησε καὶ ἐπεδοκίμασε. Δὲν εἶχεν ἔλθει ὁμοῦς ὁ καιρὸς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κόσμον αὐτόν. Ἐλπιτοῦμην μόνον. Οἱ διώκται τὸν ἐνόμισαν νεκρόν, τὸν ἄφησαν καὶ ἔφυγον.

Μετ' ὀλίγον οἱ μαθηταὶ τὸν ἐπανάφεραν εἰς τὰς αἰσθήσεις του. Τὸν ἐπεριποιήθησαν καὶ ὕγιῃ τὸν ἔστειλαν μαζί μὲ τὸν Βαρνάβαν εἰς τὴν πλησίον πόλιν, τὴν Δέρβην. Ἡ μικρὰ αὐτῇ πόλιν ἦτο τὸ τέρμα τῆς ἀποστολικῆς περιοδείας. Ἐκεῖ ὁ Παῦλος ἐκήρυξε καὶ προσελκυσσε πολλοὺς εἰς Χριστόν. Μεταξὺ τῶν πιστῶν ἦτο καὶ ἓνας νεανίας ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἐγένετο ἀκόλουθος τοῦ Παύλου καὶ ἐπίσκοπος ἔπειτα τῆς Ἐφέσου, ὁ Τιμόθεος. Αὐτὸς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εὕρισκετο εἰς Λύστρα καὶ παρηκολούθησε τὸν λιθοβολισμόν. Διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος τοῦ ἔγραψεν ἀργότερα: «Σὺ παρηκολούθηκάς μου τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένοντο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκόνῳ, ἐν Λύστροις. Οἷους διωγμοὺς ὑπήνεγκας!» (Β' Τιμόθ. γ', 10-11).

22. ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

(Πράξ. ιδ', 21 - ιε', 3)

Ἀπὸ τὴν Δέρβην οἱ ἀπόστολοι ἤμποροῦσαν νὰ κατέλθουν εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας καὶ ἀπὸ ἐκεῖ συντομώτατα νὰ φθάσουν εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. Ἐν τούτοις ὁ Παῦλος ἐπροτίμησε νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προηγουμένως εἶχε περάσει. Διέτρεχε βέβαια κινδύνους. Ἀλλ' αὐτοὺς δὲν τοὺς υπελόγιζε, προκειμένου νὰ στηρίξῃ τοὺς Χριστιανούς. Ἐπανηλθε λοιπὸν εἰς Λύστρα, ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον καὶ κατέληξεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας. Εἰς τὰς πόλεις αὐτὰς ἔκαμε πολλὰς συγκεντρώσεις τῶν Χριστιανῶν. Τοὺς ὠμίλησε

τούς παρεκάλεσε νά μείνουν σταθεροί εἰς τήν πίστιν καί νά μή φοβοῦνται τούς διωγμούς καί τὰς θλίψεις. Ἐτόνιζε δέ, ὅτι μέ πολλὰς θλίψεις θά κερδίσῃ ὁ πιστός τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

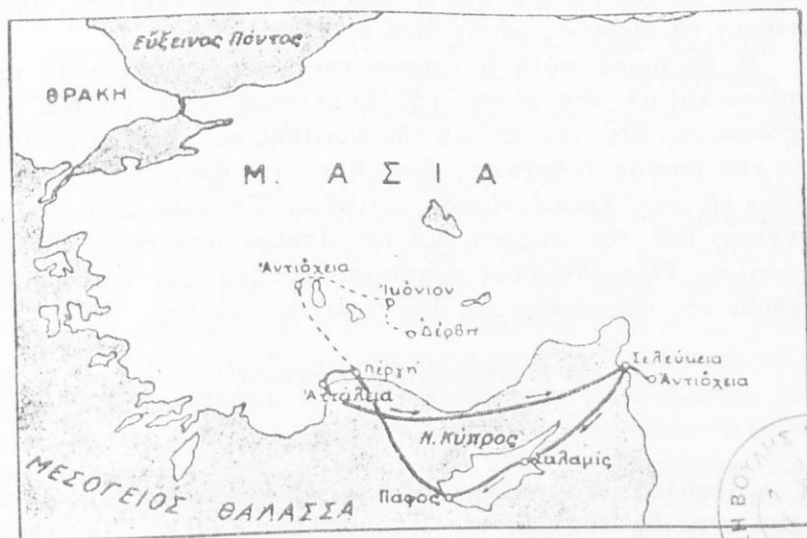
Εἰς ἐκάστην ἐκκλησίαν ἐχειροτόνησεν ἱερεῖς, τούς ὁποίους καί ἀφιέρωσεν εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ. Ἐπειτα διέσχισε τήν Πισιδίαν, ἔφθασεν εἰς τήν Πέργην, ὅπου καί ἐδίδαξε τὸ Εὐαγγέλιον. Κατέβη συνοδευόμενος πάντοτε ἀπὸ τὸν Βαρνάβαν εἰς τήν Ἀιτάλειαν, παράλιον πόλιν, καί ἀπὸ ἐκεῖ μέ πλοῖον ἐπανῆλθον εἰς τήν Ἀντιόχειαν. Τοιουτοτρόπως ἐκλείσαν τήν πρώτην ἀποστολικήν περιοδείαν. Εἰς τήν Ἀντιόχειαν ἐκάλεσαν ὅλους τούς Χριστιανούς καί διηγήθησαν εἰς αὐτούς ὅλα ὅσα ἔκαμε ὁ Θεὸς εἰς τὰ Ἔθνη. Ἐντύπωσιν ἔκαμεν εἰς ὅλους ἡ μεγάλη προθυμία, μέ τήν ὁποίαν οἱ Ἐθνικοὶ ἐδέχθησαν τὸν Χριστιανισμόν.

Ἄλλ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ γεγονός ἐγίνε μετ' ὀλίγον ἀφορμὴ μεγάλης ταραχῆς διὰ τήν Ἐκκλησίαν. Ἐπικρατοῦσε ἀνέκαθεν μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων ἡ ἀντίληψις, ὅτι ὁ Μεσσίας θά ἦτο ἰδικὸς τῶν μόνον Σωτὴρ καὶ Βασιλεὺς. Δὲν ἤθελαν νά παραδεχθοῦν, ὅτι ἦτο δυνατόν νά καλέσῃ εἰς τήν βασιλείαν του καί τὰ Ἔθνη. Αὐτοὶ ἐπίστευον, ὅτι αἱ Ἐθνικοὶ εἶναι ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀκάθαρτοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Τὰς ἰδέας δὲ αὐτὰς τὰς εἶχον πρὸ παντός οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὅταν ἀκόμη ἐγίναν Χριστιανοί, ἐπίστευαν, ὅτι οἱ Ἐθνικοὶ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νά γίνουν ἀμέσως Χριστιανοί. Ἐνόμιζαν, ὅτι ἔπρεπε πρῶτον νά δεχθοῦν τήν μωσαϊκὴν θρησκείαν καὶ κατόπιν νά βαπτισθοῦν. Καὶ εἰς μὲν τήν Ἱερουσαλήμ δὲν ἐγεννήθη τοιοῦτον ζήτημα, διότι ἐκεῖ δὲν ὑπῆρχον Ἐθνικοὶ-Χριστιανοί. Ἄλλ' εἰς τήν Ἀντιόχειαν καὶ τήν Μικρὰν Ἀσίαν ὑπῆρχον πάρα πολλοί.

Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀντιοχείας συναναστρέφοντο διαρκῶς μέ τούς Ἐθνικοὺς καὶ δὲν ἐσκανδαλίζοντο, τώρα ποὺ τούς ἔβλεπον Χριστιανούς. Μερικοὶ ὅμως Ἰουδαῖοι-Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ἦλθον ἀπὸ τήν Ἱερουσαλήμ, ἐσκανδαλίσθησαν πολύ. Ἀμέσως δέ, χωρὶς νά συνεννοηθοῦν μέ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, χωρὶς νά ἔχουν καμμίαν ἐξουσιοδότησιν ἀπὸ τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἱερουσαλήμ, ἤρχισαν νά κατηγοροῦν καὶ νά κατακρίνουν τούς Ἐθνικοὺς-Χριστιανούς. Ἐλεγον, ὅτι δὲν ὠφελεῖ αὐτούς τὸ

βάπτισμα, οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ σωθοῦν, ἐάν προηγουμένως δὲν ὑποβληθοῦν εἰς τοὺς τύπους τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας. Εἰς δὲ τοὺς Ἰουδαίους συνιστοῦσαν νὰ ἀποφεύγουν τὴν συναναστροφὴν μετὰ τοὺς Ἐθνικοὺς καὶ νὰ μὴ τοὺς θεωροῦν ἀδελφοὺς.

Τὰ ἀντιχριστιανικά αὐτὰ κηρύγματα ἔφεραν μεγάλην ταραχὴν μεταξὺ τῶν πιστῶν. Οἱ Ἐθνικοὶ διηρωτῶντο ἂν ᾔσαν πραγματι Χριστιανοὶ ἢ ἂν ἔπρεπε νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὰς δια-

Πρώτη περιοδεία τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

τάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀντιοχείας ἤρχισαν καὶ αὐτοὶ νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τοὺς ἄλλους Χριστιανούς. Ἄλλοι ὅμως ἀντέλεγαν εἰς τὰς ψευδοδιδασκαλίας αὐτάς. Τοιοῦτοτρόπως φιλονεικίαι καὶ σχίσματα ἐδημιουργήθησαν εἰς τὰς τάξεις τῶν Χριστιανῶν.

Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας πρὸ παντὸς ἠγανάκτησαν κατὰ τῶν ψευδαδελφῶν Ἰουδαίων. Μετὰ δύναμιν λόγου ἀπεδείκνυν μωρὰς τὰς διδασκαλίας τῶν. Ἐν τούτοις, τὸ δηλητήριον τῆς αἵρέσεως εἶχεν εἰσχωρήσει εἰς τὰς ψυχὰς πολλῶν. Παρὰ τὴν

καλήν των θέλησιν, δὲν ἐπανεπαύοντο εἰς τὰς βεβαιώσεις τῶν δύο ἀποστόλων. Ἦθελαν ἄλλας ἰσχυροτέρας βεβαιώσεις. Τότε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας ἀπεφάσισε νὰ στείλῃ τὸν Παῦλον, τὸν Βαρνάβαν, τὸν Τίτον (Γαλατ. β', 1) καὶ μερικοὺς ἄλλους ἐπισήμους Χριστιανοὺς εἰς Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ ἀναφέρουν καὶ νὰ συζητήσουν τὰ γενόμενα. Ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους τῆς Ἱερουσαλὴμ προήλθεν ἡ πλανημένη αὐτὴ διδασκαλία, ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔπρεπε νὰ διαψευσθῇ. Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἄλλωστε ὑπῆρχον οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ διδάσκαλοι καὶ ἐκεῖ ἦτο εὐκολώτερον νὰ συγκεντρωθοῦν ὅλοι οἱ ἀπόστολοι.

Ἡ ἐπίσημος αὐτὴ ἀντιπροσωπεῖα ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Παύλου καὶ μὲ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας ἐξεκίνησε διὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ. Εἰς τὰς πόλεις τῆς Φοινίκης καὶ τῆς Σαμαρείας, ἀπὸ τὰς ὁποίας διήρχοντο, διηγοῦντο τὴν θαυμασίαν προσέλευσιν εἰς τὸν Χριστιανισμὸν χιλιάδων Ἑθνικῶν. Συγχρόνως ἀνέφερον καὶ τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον μετέβαινον εἰς Ἱερουσαλὴμ. Τοιοῦτοτρόπως προπαρασκεύαζον τοὺς πιστοὺς νὰ δεχθοῦν τὰς ἀποφάσεις τῆς ἀποστολικῆς συνόδου.

23 Ἡ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

(Πράξ. ιε', 4 - 32)

Ὁ Παῦλος μὲ τὸν Βαρνάβαν καὶ τὰ ἄλλα μέλη τῆς ἀντιπροσωπείας ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ἐκεῖ ἔγιναν δεκτοὶ μὲ πολλὴν ἐγκαρδιότητα. Οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι μὲ τοὺς πρεσβυτέρους ὑπεδέχθησαν αὐτοὺς ὡς ἀδελφοὺς καὶ συνεργάτας. Ἐνώπιον δὲ αὐτῶν καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας διηγήθησαν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἑθνικῶν καὶ ἐβεβαίωσαν, ὅτι ὁ Θεὸς ἤνοιξε τοῖς Ἑθνεσι θύραν πίστεως.

Εἰς τοὺς λόγους των ἐν τούτοις ἤρχισαν νὰ ἀντιλέγουν ὅχι οἱ ἀπόστολοι ἢ οἱ πρεσβύτεροι, ἀλλὰ μερικοὶ Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι προήρχοντο ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν Φαρισαίων. Αὐτοὶ δὲν ἤμποροῦσαν νὰ ἐννοήσουν πῶς ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε ἦτο αὐστηρὸς Φαρισαῖος, κατέλυε τόσο φανερά τὸν μωσαϊκὸν νόμον. Ἐπέμειναν μὲ πείσμα, ὅτι οἱ Ἑθνικοὶ διὰ νὰ σω-

θοῦν, ἔπρεπε νὰ τηροῦν ὅλας τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Τοιοῦτοτρόπως ἤθελαν νὰ κλείσουν τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν εἰς τοὺς νεκροὺς τύπους τῶν μωσαϊκῶν ἐντολῶν καὶ νὰ τὴν καταστήσουν ἀπλῶς μίαν Ἰουδαϊκὴν αἵρεσιν.

Διὰ νὰ λυθῇ ἐπισημῶς τὸ ζήτημα καὶ νὰ ὀρισθῇ σαφῶς ἡ ἀλήθεια, ἐκλήθη ἡ ἀποστολικὴ σύνοδος ἐν Ἱερουσαλὴμ περὶ τὸ 50 μ. Χ. Εἰς αὐτὴν ἔλαβον μέρος ὅλοι οἱ ἀπόστολοι, ὁ Παῦλος καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, οἱ πρεσβύτεροι καὶ ὅσοι οἱ Χριστιανοί. Πρόεδρος ἦτο ὁ ἀδελφός-θεος Ἰάκωβος. Ἐκεῖ ἐξήτασαν λεπτομερῶς τὰ γεγονότα καὶ τὰ συνεζήτησαν πολὺ. Ἀσφαλῶς οἱ αὐστηροὶ Ἰουδαῖοι καὶ Φαρισαῖοι θὰ ἔφεραν τὰς ἀντιρρήσεις τῶν μὲ φανατισμὸν καὶ ζωνρότητα. Ὁ Παῦλος θὰ ὑπεστήριξε μὲ θάρρος καὶ ἐπιμονὴν τὴν ἀλήθειαν.

Πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Πέτρος καὶ ὑπενθύμισε τὸ γεγονὸς τῆς Καισαρείας. «Γνωρίζετε καλὰ, εἶπεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξέλεξεν ἐμὲ πρῶτον νὰ διδάξω καὶ βαπτίσω τοὺς Ἐθνικοὺς. Σὺς εἶπον, ὅτι εἰς τοὺς Ἐθνικοὺς ἐκείνους τῆς Καισαρείας ἔδωσεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὅπως τὸ ἔδωκε καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἰουδαίους. Οὐδεμίαν διάκρισιν ἔκαμε μεταξύ ἐκείνων καὶ ἡμῶν. Λοιπὸν τῶρα διατί ἀντιλέγετε εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ θέλετε νὰ βάλετε βαρὺν ζυγὸν εἰς τὸν τράχηλον τῶν Ἐθνικῶν - Χριστιανῶν;»

Ὅλοι ἐσίγησαν. Καὶ τότε ὁ Παῦλος μετὰ τοῦ Βαρνάβα διηγήθησαν πάλιν λεπτομερῶς ὅλα τὰ θαύματα καὶ τὰ σημεῖα, τὰ ὅποια ὁ Θεὸς ἔκαμε μεταξύ τῶν Ἐθνικῶν. Ἀπὸ τὰ γεγονότα δὲ αὐτὰ ἐφαίνετο καθαρῶτα ἡ θέλησις τοῦ Θεοῦ. Οἱ Χριστιανοὶ ἐπέιθοντο εἰς τὴν ἀλήθειαν ὁλοὲν καὶ περισσότερον. Οἱ ἀντιλέγοντες ἐσιώπησαν. Τελευταῖος ἀπὸ ὅλους ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ἀδελφός-θεος Ἰάκωβος Ἀνεκεφαλαίωσε τὰ λεχθέντα καὶ διετύπωσε τὰ συμπεράσματα τῆς συνόδου, τὰ ὅποια ἐπεκύρωσε μὲ γνώμας τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. «Αὐτὰ τὰ ὅποια εἶπον ὁ Πέτρος καὶ Παῦλος, εἶπεν ὁ Ἰάκωβος, ἀποδεικνύουν, ὅτι ὁ Θεὸς καλεῖ κατ'εὐθεΐαν τοὺς Ἐθνικοὺς εἰς τὴν νέαν θρησκείαν. Λοιπὸν ἐγὼ κρίνω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύν-

νωμεν τοὺς ἐξ Ἑθνῶν Χριστιανοὺς μὲ τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου.»

Ὁλόκληρος ἡ σύνοδος ἐδέχθη τοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ Ἰακώβου. Ἀπὸ συμφώνου δὲ ὅλοι ἀπεφάσισαν νὰ στείλουν μαζί μὲ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, τὸν Σίλαν καὶ τὸν Βαρσαββᾶν πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἀντιοχείας, διὰ νὰ ἀνακοινώσουν εἰς αὐτοὺς τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῆς ἀποστολικῆς συνόδου. Μάλιστα δὲ συνέταξαν καὶ μίαν ἐπιστολὴν, ἡ ὁποία ὡς ἐπίσημον ἔγγραφον ἐδόθη, διὰ νὰ ἀναγνωσθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν οἱ ἀπόστολοι γράφουν πρὸς τοὺς Ἀντιοχεῖς μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὅτι «ἔδοξε τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος». Τοιοῦτοτρόπως ἔληξε τὸ πολύκροτον αὐτὸ ζήτημα καὶ ἐδόθη ἐπίσημος λύσις. Οἱ δὲ δύο ἀπόστολοι μετὰ τῶν ἄλλων ἀντιπροσώπων ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν, ἀνέγνωσαν τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀνεκοίνωσαν τὰ ὅσα ἐγίναν πρὸς τοὺς ἐκεῖ Χριστιανοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐχάρησαν καὶ εἰρήνευσαν.

Ἐννοεῖται, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ιουδαϊζοντας ψευδαδέλφους δὲν ἠσύχασαν. Παρὰ τὴν γνώμην τῶν ἀποστόλων αὐτοὶ ἐξακολουθοῦσαν νὰ διδάσκουν τὰς αἰρετικές τῶν διδασκαλίας, ἰδίως δὲ κατεφέροντο ἐναντὶον τοῦ Παύλου καὶ διέδιδον, ὅτι αὐτὸς δὲν εἶναι ἀπόστολος καὶ συνεπῶς τὰ κηρύγματά του δὲν ἔχουν κύρος. Καὶ δὲν ἐτάρασσον μὲν ὅπως πρότερον τὴν Ἐκκλησίαν, πάντως ὅμως παρέσυρον ἀρκετοὺς μὲ τὸ μέρος των. Ἡ αἵρεσις τῶν ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ 70 μ.Χ., ὅποτε κατεστράφη ἡ Ἱερουσαλὴν καὶ κατηδαφίσθη ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος. Τότε ἄλλοι ἐξ αὐτῶν ἐσφάγησαν ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους καὶ ἄλλοι διεσκορπίσθησαν εἰς διάφορα μέρη καὶ τοιοῦτοτρόπως ἔσβυσεν ἡ αἵρεσις τῶν.

24. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ

(Πράξ. ιε', 35 - ις', 15)

Ὁ Παῦλος ἦτο ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, διὰ νὰ κηρύξῃ τὸν Χριστιανισμόν.

σμόν καί εἰς τοὺς Ἑθνικοὺς. Ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ κινούμενος ἐσκέφθη μὲ τὸν Βαρνάβαν διὰ τὸ νέον δρομολόγιον. Ἀπεφάσισαν νὰ περάσουν ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν πρώτην περιοδεῖαν εἶχον μεταβῇ. Ἀλλ' ὁ Βαρνάβας εἶχε μὲν τὴν καλὴν θέλησιν, δὲν εἶχεν ὅμως τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀντοχὴν διὰ τοὺς κόπους καὶ τὰς ταλαιπωρίας τῶν ἀποστολικῶν περιοδεϊῶν. Αὐτὸς ἦτο εὐγενής, γλυκύς, ὁ πρῶτος διδάσκαλος τῶν Χριστιανῶν. Ὁ Παῦλος ἦτο ἄνθρωπος τοῦ ἀγῶνος, ποὺ ἐγνώριζε νὰ ἀγωνίζεται, νὰ ὑπερνικᾷ τὰ ἐμπόδια καὶ νὰ προχωρῇ ἀποφασιστικῶς πρὸς τὸ ἔργον του. Ἦτο λοιπὸν δύσκολον νὰ συνεχίσουν μαζί τὴν περιοδεῖαν.

Τὴν περιοδεῖαν, τὴν ὁποῖαν ἐσχεδίαζαν νὰ κάμουν μαζί, τὴν ἔκανε ἀκόμη δυσκολωτέραν καὶ τὸ ὅτι ὁ νεαρὸς Μάρκος μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Βαρνάβα ἤθελε νὰ ἔλθῃ μαζί των. Ὁ Παῦλος ἀντέτεινε εἰς τὴν ἐπιθυμίαν αὐτὴν τοῦ Μάρκου καὶ ὑπενθύμισε εἰς τὸν Βαρνάβαν, ὅτι κατὰ τὴν προηγουμένην περιοδεῖαν ὁ Μάρκος εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐκουράσθη καὶ τοὺς ἐγκατέλειψε.

Ὁ Βαρνάβας ὑπεχώρησε εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου καὶ μὲ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Μάρκου ἔκαμε περιοδεῖαν εἰς τὴν Κύπρον. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὁ Βαρνάβας δὲν περιώδευσε πλέον μαζί μὲ τὸν Παῦλον, ἐνῶ ὁ Μάρκος ἀργότερον προσελήφθη ἀπὸ τὸν Παῦλον. Ἀρχαία παράδοσις ἀναφέρει, ὅτι ὁ Βαρνάβας ἔμεινε εἰς τὴν Κύπρον καὶ εἰργάσθη μέχρι τοῦ θανάτου του διὰ τὴν θεμελίωσιν καὶ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν νῆσον. Ἐπέθανε καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Σαλαμίνα, ὅπου καὶ μέχρι σήμερον δεικνύεται ὁ τάφος του.

Ἀφοῦ ἀνεχώρησε ὁ Βαρνάβας μὲ τὸν Μάρκον, ὁ Παῦλος παρέλαβε τὸν Σίλαν καὶ ἐξεκίνησε μὲ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπέρασε ἀπὸ τὴν Συρίαν καὶ τὴν Κιλικίαν καὶ ἐδίδασκε τοὺς Χριστιανούς. Ἐπῆγε εἰς τὰ μέρη τῆς Λυκαονίας καὶ ἔφθασε εἰς τὴν Δέρβην καὶ τὰ Λύστρα. Ἐκεῖ ἐπανεῦρε τὸν νεαρόν Τιμόθεον, τὸν ὁποῖον παρέλαβε μαζί του, διότι ἐξετίμησε τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν του. Μαζί μὲ αὐτὸν καὶ τὸν Σίλαν περιώδευσε εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Παντοῦ ἐκήρυτταν τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἀνεγίνωσκαν πρὸς ὅλους τὴν

ἐπιστολὴν τῆς ἀποστολικῆς συνόδου. Συνιστοῦσαν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς νὰ τηροῦν μὲ ἀκριβείαν, ὅσα οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπεφάσισαν, διὰ νὰ μὴ παρὰσυσροῦν εἰς πλάνας καὶ αἰρέσεις.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπέρασαν τὴν Φρυγίαν καὶ εἰσεχώρησαν εἰς τὴν Γαλατίαν. Εἰς τὴν Γαλατίαν φαίνεται ὅτι ἀρρώστησε ὁ Παῦλος καὶ ἠναγκάσθη νὰ μείνῃ ἀρκετὸν χρόνον ἐκεῖ. Ἐλαβε δὲ μεγάλας περιποιήσεις ἀπὸ τοὺς Γαλάτας. Εἰς αὐτοὺς ἔγραφε ἀργότερα ὅτι καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς των ἀκόμῃ, ἐὰν ἦτο ἀνάγκη θὰ τοῦ ἔδιδον (Γαλάτ. δ', 13 - 15). "Ἄν καὶ ἀσθενής, δὲν ἔπαυε τὸ κήρυγμα. Περιήρχετο βραδέως χωρὶς καὶ πόλεις καὶ ἵδρυσεν ὅχι μίαν ἀλλὰ πολλὰς Ἐκκλησίας. Ὁ ἴδιος ἀργότερα ἔγραψε μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας. "Ὅταν ἔγινε τελείως καλά, ἠθέλησε νὰ περιοδεύσῃ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Τὸ Πνεῦμα ὅμως τὸν ἠμπόδισε. Διὰ τοῦτο κατήλθε εἰς Μυσίαν μὲ σκοπὸν νὰ μεταβῇ εἰς Βιθυνίαν. Ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα καὶ πάλιν ἠμπόδισε αὐτοὺς.

"Ἦρχισαν τότε νὰ ἀποροῦν διὰ τὸ δρομολόγιον, πού ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσουν. Ἐφθασαν εἰς τὴν Τρωάδα, πόλιν παράλιον εἰς τὰ βορειοδυτικὰ μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου καὶ ἐστάματῃσαν. Ἐκεῖ πρὸς μεγάλην των χαρὰν συνηντήθησαν μὲ τὸν εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν. Ἀπεφάσισαν νὰ παραλάβουν καὶ αὐτὸν μαζί των. Ποῦ ὅμως θὰ ἐπήγαιναν;

Ἐκείνην τὴν νύκτα ὁ Παῦλος εἶδε ἓνα ὄραμα. Εἶδε νὰ παρουσιάζεται ἐνώπιόν του ἀνὴρ Μακεδών, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε: «Διὰ βὰς εἰς Μακεδονίαν βούληθῃς ἡμῖν». Ἐνόησαν οἱ ἀπόστολοι, ὅτι αὐτὸ ἦτο διαταγὴ τοῦ Θεοῦ νὰ μεταβοῦν εἰς Μακεδονίαν. Ἀμέσως δὲ μόλις εὗρηκαν πλοῖον, ἀνεχώρησαν. Ἐπλευσαν κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν Σαμοθράκην καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Νεάπολιν, πόλιν παράλιον τῆς Μακεδονίας, τὴν σημερινὴν Καβάλλαν.

Ἐπειτα ἦλθον εἰς Φιλίππους, πόλιν μεγάλην, ἡ ὁποία ἀπεῖχε δεκαπέντε περίπου χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν Νεάπολιν. Ἡ πόλις αὕτῃ ἐκτίσθη ἀπὸ τὸν Φίλιππον πατέρα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ρωμαϊκὴ ἀποικία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐστρατοπ. δευε πάντοτε ἀρκετὸς ρωμαῖ-

κός στρατός. Πλουσία, ἐμπορική, ἐκατοικεῖτο ἀπὸ Ἑλλήνας, Ρωμαίους καὶ ὀλίγους Ἰουδαίους. Ἐκεῖ οἱ τρεῖς ἀπόστολοι ἀφοῦ ἔμειναν μερικὰς ἡμέρας ἄπρακτοι, ἤρχισαν κατόπιν τὴν διδασκαλίαν τῶν. Ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε συναγωγή, ἐδίδασκαν εἰς ἓνα τόπον, ὅπου ἐμαζεύοντο οἱ Ἑβραῖοι καὶ προσήυχοντο. Ἐπίστευσαν ἄρκετοί. Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο καὶ μιὰ γυνὴ πλουσία ἔμπορος πορφυρῶν. Αὕτῃ παρεκάλεσε τοὺς ἀποστόλους νὰ κατοικήσουν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ὅλον τὸν καιρὸν, ποῦ θὰ ἔμεναν εἰς Φιλιππους.

25. ΔΙΩΓΜΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ

(Πράξ. ιγ', 16 - 40)

Μερικὰς ἡμέρας ἀκόμη ὁ Παῦλος μετὸν Σίλαν μετέβαιναν εἰς τὸν τόπον τῆς προσευχῆς ἣ περιεφέροντο εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐδίδασκαν. Τὸ κήρυγμά των ἤρχισε νὰ προκαλῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν κατοίκων. Ἐγιναν δὲ θέμα κοινῆς συζητήσεως, ὅταν ἤρχισε νὰ διαφημίζῃ αὐτοὺς μία παιδίσκη, ἣ ὅποια κατείχετο ἀπὸ πνεῦμα πύθωνος. Ἐνα δηλαδὴ πνεῦμα πονηρὸν εἶχε καταλάβει τὴν κόρην ἐκείνην καὶ μετὸ στόμα τῆς ἔδινε πληροφορίας καὶ μαντείας. Μάλιστα οἱ κύριοι τῆς παιδίσκης ἐπωλοῦσαν τὰς πληροφορίας αὐτὰς καὶ ἐκέρδιζαν ἄρκετὰ χρήματα.

Ἡ κόρη λοιπὸν αὕτῃ παρακολουθοῦσε πολλὰς ἡμέρας τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ ἐφώναζε πρὸς τοὺς κατοίκους :

— Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι δοῦλοι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκουν εἰς ἡμᾶς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας.

Ἀλλὰ ὁ Παῦλος δὲν ἤθελε τοιαύτας ὑπόπτους διαφημίσεις. Ἐξεδίωξε λοιπὸν τὸ πονηρὸν πνεῦμα καὶ ἐθεράπευσε τὴν κόρην. Τότε ὅμως ἡ κόρη ἔχασε τὴν μαντικὴν τῆς δύναμιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐζημίωσε πολὺ τοὺς κυρίους τῆς. Ἐκεῖνοι ἠγανάκτησαν ἐναντίον τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα, τοὺς συνέλαβαν καὶ μετὰ φωνὰς καὶ κραυγὰς τοὺς ὠδήγησαν εἰς τὴν ἀγοράν, ὅπου οἱ δύο Ρωμαῖοι ἄρχοντες ἐδίκαζαν καὶ ἐκανόνιζαν τὰς υποθέσεις τοῦ λαοῦ. Δὲν ἐτόλμησαν ὅμως νὰ ὁμολογήσουν ὅτι οἱ ἀπόστολοι τοὺς ἐζημίωσαν οἰκονομικῶς, ἐπειδὴ ἐθερά-

πλευσαν τὴν παιδίσκην. Ἐπενόησαν ἄλλην κατηγορίαν. Ἐκρυψαν τὴν ιδιοτέλειάν των κάτω ἀπὸ τὴν φιλοπατρίαν.

— Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, εἶπαν, ἂν καὶ εἶναι Ἰουδαῖοι, τarrάσσουν τὴν πόλιν. Προσπαθοῦν νὰ μᾶς ἐπιβάλουν ἥθη, τὰ ὅποια δὲν ἀρμόζουν εἰς ἡμᾶς, πού εἴμεθα Ρωμαῖοι.

Ὁ λαὸς εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λόγων αὐτῶν ἐξηγέρθη. Οἱ στρατηγοί, οἱ ὅποιοι, ὅπως ὅλοι οἱ Ρωμαῖοι, περιφρονοῦσαν τοὺς Ἰουδαίους, διέταξαν τοὺς ραβδούχους νὰ δαίρουν τοὺς ἀποστόλους.

Οἱ ραβδοῦχοι ἐπῆραν τὰ στριμμένα μαστίγια τῶν, ἐγύμνωσαν τοὺς ἀποστόλους καὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς ραβδίζουν με δύναμιν καὶ τέχνην. Αὐτοὺς τοὺς ραβδισμοὺς θὰ εἶχε ὑπ' ὄψιν του ὁ Παῦλος, ὅταν ἀργότερα ἔγραφε διὰ τοὺς διωγμοὺς του πρὸς τοὺς Κορινθίους (Β' Κορινθίους ια', 25). Ἐπειτα οἱ στρατηγοὶ διέταξαν καὶ τοὺς ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ συνέστησαν αὐστηρὰν φρουρήσιν. Ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς ἔρριψε εἰς τὴν βαθυτέραν φυλακὴν. Διὰ μεγαλυτέραν ἀσφάλειαν ἔδεσε τὰ πόδια των εἰς δύο βαρεῖα ξύλα, ἐπίτηδες κατασκευασμένα.

Οἱ δύο ἀπόστολοι ἔχαιραν διὰ τὰ παθήματά των καὶ ἔψαλλαν ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν. Οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι με ἀπορίαν καὶ θαυμασμό τοὺς ἤκουαν. Κατὰ τὸ μεσονύκτιον ὅμως ἕνας ἰσχυρὸς σεισμός συνεκλόνησε ὁλόκληρην τὴν πόλιν. Ἰσχυρότερος ἦτο εἰς τὸ μέρος τῆς φυλακῆς. Τὰ θεμέλια τῆς φυλακῆς ἐσείσθησαν με ὀρμὴν· αἱ θύραι ἠνοιχθησαν. Τὰ δεσμὰ τῶν κρατουμένων συνετρίβησαν καὶ ἐλύθησαν. Τρομαγμένος ὁ δεσμοφύλαξ ἐξύπνησε καὶ ἔσπευσε πρὸς τὰ κελιά τῆς φυλακῆς. Ὅταν εἶδε τὰς θύρας ἀνοικτάς, ἐνόμισε, ὅτι οἱ κατάδικοι εἶχαν δραπετεύσει. Ἀμέσως ἐσκέφθη, ὅτι τὸν περιμένει σκληρὰ τιμωρία, ἴσως καὶ θάνατος, διότι θὰ ἐθεωρεῖτο ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀπόδρασιν. Ζαλισμένος ἐτράβηξε ἀπὸ τὴν ζώνην του ἕνα μαχαῖρι διὰ νὰ αὐτοκτονήσῃ.

Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Παῦλος ἀντελήφθη τὰς διαθέσεις τοῦ δεσμοφύλακος καὶ τοῦ ἐφώνασε :

— Μὴ ἐπιχειρήσῃς τίποτε κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ σου, διότι εἴμεθα ὅλοι ἐδῶ.

Ἐζήτησε τότε ὁ δεσμοφύλαξ καὶ τοῦ ἔφεραν φῶτα. Ἐπε-

θεώρησε τὴν φυλακὴν, εἶδε ὅλους τοὺς κρατούμενους εἰς τὰς θέσεις των καὶ συνήλθε ἀπὸ τὸν τρόπον. Ἀλλὰ τότε ἐσκέφθη, ὅτι ὁ σεισμὸς αὐτὸς καὶ τὸ ἄνοιγμα τῶν θυρῶν εἶναι ἀσφαλῶς ἔργον τοῦ Θεοῦ τῶν ἀποστόλων. Ἐπεσε ἀμέσως εἰς τὰ πόδια των καὶ τοὺς ἠρώτησε μὲ σεβασμόν:

— Κύριοι, τί πρέπει νὰ κάμω διὰ νὰ σωθῶ;

— Νὰ πιστεύσῃς εἰς τὸν Χριστὸν σὺ καὶ ἡ οἰκογένειά σου, τοῦ εἶπαν ἐκεῖνοι.

Τοὺς ὠδήγησε ἀμέσως εἰς τὸν οἶκόν του. Κατὰ τὰς μεσονυκτίους δὲ ἐκεῖνας ὥρας ἐκατηχήθη καὶ ἐβαπτίσθη μὲ ὄλην τὴν οἰκογένειάν του. Παρέθεσε ἔπειτα τράπεζαν καὶ συνέφαγαν μαζί μὲ τοὺς ἀποστόλους.

Τὴν ἐπομένην πρωΐαν οἱ στρατηγοὶ ἔστειλαν τοὺς ραβδούχους εἰς τὴν φυλακὴν μὲ διαταγὴν εἰς τὸν δεσμοφύλακα νὰ ἀπολύσῃ τοὺς δύο φυλακισμένους. Ἀλλ' ὁ Παῦλος διεμαρτυρήθη μὲ σθένος ἐναντίον τῶν στρατηγῶν.

— Εἴμεθα, εἶπε, Ρωμαῖοι πολῖται. Ἐδάρημεν καὶ ἐφυλακισθημεν ἀδίκως. Ζητοῦμεν ἱκανοποιήσιν. Πρέπει νὰ ἔλθουν ἐδῶ οἱ ἴδιοι οἱ στρατηγοὶ νὰ μᾶς βγάλουν ἀπὸ τὴν φυλακὴν.

Οἱ δύο στρατηγοὶ ἐφοβήθησαν πολὺ, ὅταν ἐπληροφορήθησαν, ὅτι οἱ δύο ἀπόστολοι ἦσαν Ρωμαῖοι πολῖται. Ἐγνώριζαν, ὅτι ἀδικία, καὶ μάλιστα τέτοια ἐξευτελιστικὴ ἀδικία, κατὰ Ρωμαίου πολίτου τιμωρεῖται αὐστηρότατα. Ἀρκοῦσε μία καταγγελία ἐκ μέρους τῶν ἀποστόλων, διὰ νὰ χάσουν τὴν θέσιν των ἴσως καὶ τὴν ζωὴν των. Ἦλθαν λοιπὸν φοβισμένοι καὶ ταπεινωμένοι, ἀπελευθέρωσαν μόνοι των τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ τοὺς συνώδευσαν ἔξω μὲ πολὺν σεβασμόν. Ἐπλήρωσαν ἔτσι τὴν ἀδικίαν, τὴν ὁποίαν τόσον ἀπερίσκεπτα εἶχαν διαπράξει.

26. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

(Πράξ. ιζ', 1-15)

Ὁ Παῦλος ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποφυλάκισίν του ἔμεινε ἀρκετὰς ἀκόμη ἡμέρας εἰς Φιλίππους. Ἐκήρυτε τὸν Χριστὸν καὶ προσεῖλκυε νέα μέλη εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἀλλὰ

δὲν ἔπρεπε νὰ μείνῃ πολὺ ἀκόμῃ ἐκεῖ. Εἶχε διαταχθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ διαβῇ εἰς Μακεδονίαν (κεφ. 24). Ἦτο λοιπὸν καιρὸς τῶρα νὰ μεταβῇ καὶ εἰς τὰς ἄλλας Μακεδονικὰς πόλεις. Μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς θερμὰς ἐκδηλώσεις ἀγάπης τῶν Φιλιππησίων Χριστιανῶν ἀνεχώρησε. Ἀκολουθῶν τὴν μεγάλην Ἑγνατίαν ὁδὸν ἐπέρασε ἀπὸ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ἀπολωνίαν καὶ ἦλθε εἰς Θεσσαλονίκην μαζί μὲ τοὺς βοηθοὺς του.

Ἡ πόλις αὕτῃ καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο μεγάλη, ἐμπορικὴ καὶ πλουσία. Ἐδιοικεῖτο ἀπὸ Ρωμαίους ἄρχοντας, οἱ ὅποιοι δὲν ὠνομάζοντο ὕπατοι ἢ πραΐτορες, ἀλλὰ πολιτάρχαι. Ἐκατοικεῖτο κυρίως ἀπὸ Ἑλλήνας, ἀρκετοὺς Ρωμαίους καὶ πολλοὺς Ἑβραίους, οἱ ὅποιοι εἶχαν καὶ συναγωγὴν. Κατὰ τὴν συνήθειάν του ὁ Παῦλος ἤρχισε τὸ κήρυγμά του εἰς τὴν συναγωγὴν. Τρία συνεχῇ Σάββατα διελέγετο πρὸς τοὺς Ἑβραίους. Ἀνέλυε δηλαδὴ εἰς αὐτοὺς, ὅπως ὁ διδάσκαλος πρὸς τοὺς μικροὺς μαθητάς, τὰς Γραφὰς καὶ ἀπεδείκνυε, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Μεσσίας. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἔγιναν Χριστιανοί. Μετ' ὀλίγον πολλοὶ εὐσεβεῖς Ἕλληνες ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ παρακολουθοῦσαν τὴν συναγωγὴν καὶ πολλαὶ γυναῖκες ἀπὸ τὰς ἐπισημοτέρας μάλιστα, ἐπίστευσαν εἰς τὴν νέαν θρησκείαν.

Ἡ ταχεῖα αὕτῃ διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὴν ὁποίαν μάλιστα ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος ἀναφέρει εἰς μίαν του ἐπιστολὴν (Α' Θεσσαλονικεῖς α', 5·β', 3), παρεκίνησε αὐτὸν νὰ μείνῃ ἀρκετὰς ἑβδομάδας εἰς Θεσσαλονίκην. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ οἱ Φιλιππησίοι, διὰ νὰ τὸν βοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον του, τοῦ ἔστειλαν δύο φορές βοηθήματα (Φιλιππησίους δ', 16). Ὁ Ἰάσων, νεοφώτιστος Χριστιανὸς τῆς Θεσσαλονίκης, διέθεσε τὸν οἶκον του ὡς κατοικίαν τῶν ἀποστόλων. Τοιοῦτοτρόπως τὸ κήρυγμα, χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Παύλου, τὴν βοήθειαν τῶν πιστῶν καὶ πρὸ παντὸς χάρις εἰς τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἔφερε πολλοὺς καρπούς.

Ἀλλὰ ἀκριβῶς αὕτῃ ἡ καρποφορία τοῦ κηρύγματος ἐξερθεῖσε μερικοὺς φανατικοὺς Ἰουδαίους. Αὐτοὶ μὲ ὑποσχέσεις ἢ καὶ μὲ πληρωμὴν παρέσυραν μερικοὺς ἀγοράους, ἀργασχοὺς δηλαδὴ καὶ πονηροὺς ἀνθρώπους, ἐναντίον τῶν

ἀποστόλων. Τοὺς ἔβαλαν καὶ ἐφώναζαν κατ' αὐτῶν, μολονότι οἱ ἀληταὶ αὐτοὶ οὔτε διὰ τὴν Ἰουδαϊκὴν οὔτε διὰ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ἐνδιεφέροντο. Ἐπληρώθησαν ὁμῶς καὶ ἔκαναν μεγάλην ὀχλαγωγίαν.

Αὐτοὶ λοιπόν, ἀκολουθοῦμενοι ἀπὸ τὸν περιέργον ὄχλον, ὥρμησαν νὰ συλλάβουν τοὺς ἀποστόλους εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰάσονος. Ἐπειδὴ ὁμῶς δὲν εὔραν αὐτοὺς ἐκεῖ, συνέλαβαν τὸν Ἰάσονα μαζί με ἄλλους ἀδελφούς καὶ διὰ μέσου τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως τοὺς ὠδήγησαν εἰς τοὺς πολιτάρχας. Ἐκεῖ οἱ Ἰουδαῖοι κατηγορήσαν τοὺς ἀποστόλους ὡς ταραχοποιούς καί, τὸ χειρότερον, τοὺς κατηγορήσαν, ὅτι συνωμοτοῦν κατὰ τοῦ Καίσαρος. Παρεξήγησαν ἢ καὶ διέστρεψαν ἐπίτηδες τοὺς λόγους τοῦ Παύλου περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ κατήγγειλαν με ὑποκριτικὴν ἀγανάκτησιν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι θέλουν δηθεῖν νὰ ἐγκαταστήσουν νέαν βασιλείαν καὶ νὰ καταργήσουν τὸν Καίσαρα.

Ὁ ὄχλος, παρασυρόμενος ἀπὸ τοὺς ἀγοραίους αὐτοὺς, ἐκράυγαζε με ἀγανάκτησιν. Οἱ πολιτάρχαι ἐφοβήθησαν καὶ ἐζήτησαν ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν Ἰάσονα. Ὁ Ἰάσων εὐυπόληπτος πολίτης τῆς Θεσσαλονίκης ἔδωκεν ἱκανὰς ἐξηγήσεις. Διέψευσε τὰς κατηγορίας καὶ ἀφέθη μαζί με τοὺς ἄλλους ἀδελφούς ἐλεύθερος. Κίνδυνος βέβαια ἐναντίον τῶν ἀποστόλων ἐκ μέρους τῶν ἀρχόντων δὲν ὑπῆρχε πλέον. Ὑπῆρχε ὁμῶς κίνδυνος ἐκ μέρους τῶν φανατισμένων Ἰουδαίων καὶ τῶν ἀγοραίων ἀνθρώπων. Πιθανὸν νὰ ἐφθάναν ἐκεῖνοι καὶ μέχρι ἐγκλήματος. Διὰ τοῦτο οἱ ἀδελφοὶ ἀπεφάσισαν καὶ ἔστειλον διὰ νυκτός εἰς Βέροϊαν τὸν Παῦλον με τὸν Σίλαν καὶ τὸν Τιμόθεον, ἐνῶ ὁ Λουκᾶς παρέμεινε εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Ἐκεῖ ὁ Παῦλος εὗρηκε πολὺ καλὴν ὑποδοχὴν, διότι οἱ Βεριοεῖς ἦσαν εὐγενέστεροι ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Θεσσαλονίκης. Με προσοχὴν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν συναγωγὴν ἤκουαν τὸ κήρυγμα καὶ προθύμως τὸ ἐδέχοντο. Εἰς ὀλίγον διάστημα ἐβαπτίσθησαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες. Αὐτοὶ ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν εἰς τὴν Βέροϊαν. Καὶ ἐφ' ὅσον τὰ κηρύγματα ἐξακολουθοῦσαν, οἱ πιστοὶ ἐπληθύνοντο.

Ἡ φήμη τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου ἔφθασεν εἰς Θεσσαλονίκην. Οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἄλλοι ἀγοραῖοι ἐξεμάνησαν καὶ πάλιν. Ἔσπευσαν εἰς τὴν Βέροϊαν καὶ ἤρχισαν νὰ φανατίζουσιν πάρα πολὺ τὸν ὄχλον ἐναντίον τοῦ Παύλου. Οἱ πιστοί, διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν πολύτιμον ζωὴν τοῦ ἀποστόλου, ἔστειλαν αὐτὸν μὲ συνοδείαν εἰς ἓνα παράλιον μέρος καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἔστειλαν μὲ πλοῖον εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὁ Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἔμειναν εἰς τὴν Βέροϊαν. Εἶχαν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀναχωρήσουν καὶ αὐτοὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας διὰ τὰς Ἀθήνας.

27. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

(Πράξ. ιζ', 15 - 34)

Αἱ Ἀθηναὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ποὺ τὰς ἐπεσκέφθη ὁ Παῦλος δὲν εἶχον βέβαια τὴν πρώτην αὐτῶν δύναμιν καὶ δόξαν. Οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι καὶ κυρίως ἡ ρωμαϊκὴ ὑποδουλώσις εἶχαν περιορίσει τὴν δόξαν τῶν Ἀθηναίων. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἔθεωρούντο καὶ ἦσαν ἀκόμη ἡ πόλις τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς σοφίας. Τὰ ὑπέροχα μαρμάρινα κτίρια, τὰ εὐρύχωρα στάδια, ἡ ὠραία ἀγορὰ μὲ τὰς πολυπληθεῖς στοάς, οἱ πλατεῖς δρόμοι καὶ αἱ ὠραῖαι πλατεῖαι καὶ πρὸ παντὸς τὸ ἀριστοῦργημα τῆς Ἀκροπόλεως ἔδιναν εἰς αὐτάς μοναδικὴν ὠραιότητα. Πληθος ἀπὸ ἀγάλματα ἐκοσμοῦσαν αὐτάς. Ἀγάλματα διασήμεων ἀνδρῶν, ἀγάλματα μυθικῶν προσώπων, ἰδίως δὲ ἀγάλματα θεῶν καὶ ἡμιθέων ἦσαν τοποθετημένα εἰς τὰς πλατείας καὶ κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν. «Εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔλεγε κάποιος Ρωμαῖος ποιητής, εὐκολώτερα ἢμπορεῖτε νὰ εὑρετε ἓνα Θεόν, παρὰ ἓνα ἄνθρωπον».

Εὐσεβεῖς καὶ δεισιδαίμονες οἱ Ἀθηναῖοι ἤθελαν νὰ γνωρίσουν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἢ τοὺς ἀληθινοὺς θεοὺς. Ἐπίστευαν εἰς τὴν πολυθεῖαν καὶ διὰ τοῦτο εἶχαν κατείδωλον, γεμάτην δηλαδὴ ἀπὸ εἰδωλα θεῶν, τὴν πόλιν των. Ἐφοβοῦντο ὅμως μήπως ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Δία, τὸν Ἀπόλλωνα, τὸν Ἑρμῆν τὴν Ἀθηνᾶ καὶ τοὺς ἄλλους γνωστοὺς θεοὺς, ὑπάρχει καὶ κανεὶς ἄλλος ἄγνωστος θεός. Διὰ τοῦτο ἔκαμαν καὶ βωμόν, τὸν ὁποῖον ἀφιέρωσαν τῷ Ἀγνώστῳ Θεῷ. Πολλοὶ τέτοιοι

βωμοί ύπηρχαν κατά μήκος τῆς ὁδοῦ, ἡ ὁποία ὠδηγοῦσε πρὸς τὸ Φάληρον.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἡσχολοῦντο ὅπως καὶ ἄλλοτε μὲ τὴν φιλοσοφίαν. Αἱ φιλοσοφικαὶ σχολαὶ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς δὲν ἔφθαναν βέβαια τὰς μεγάλας σχολὰς τῆς ἀρχαιότητος, οὔτε καὶ ἐξοῦσαν ὀνόμαστοι φιλόσοφοι. Ἀλλὰ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ κληρονομικότητος καὶ ἐξ ἀνατροφῆς ἀγαποῦσαν πάντοτε τὴν σοφίαν καὶ ἐρευνοῦσαν νὰ εὑρουν τὴν ἀλήθειαν. Ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ βεβαιώνεται, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πάντες οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ἢ κἀίρουν ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον.

Μεταξὺ τῶν φιλοσοφούντων τῆς ἐποχῆς διεκρίνοντο κυρίως οἱ στωϊκοὶ καὶ οἱ ἐπικουρεῖοι φιλόσοφοι. Οἱ στωϊκοὶ ἐδίδασκαν, ὅτι μόνον ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ κακία ἔχουν σημασίαν εἰς τὸν κόσμον αὐτόν. Διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ δίνῃ προσοχὴν εἰς τὰ ἄλλα πράγματα· οὔτε εἰς τὴν ὑγίαν ἢ τὴν ἀσθένειαν, οὔτε εἰς τὴν μόρφωσιν ἢ τὴν ἀμάθειαν, οὔτε εἰς τὸν πλοῦτον ἢ τὴν πτωχείαν, οὔτε εἰς τὴν χαρὰν ἢ τὸν πόνον. Ὁ θεὸς εἶναι, ἔλεγον, μία οὐσία, ποῦ γεμίζει τὸν κόσμον.

Ὑπεράνω ὅμως ἀπὸ τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὑπάρχει ἡ εἰμαρμένη, ἡ ὁποία ἐπιβάλλει τὰς θελήσεις της εἰς τὸ σῶμα. Τίποτε δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἀντισταθῇ εἰς αὐτήν. Ἐλευθερία λοιπὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον δὲν ὑπάρχει. Ὅ, τι κάμνει, καλὸν ἢ κακόν, τὸ κάμνει διότι τὸ διατάσσει ἡ εἰμαρμένη. Συνεπῶς δὲν ἔχει εὐθύνην διὰ τὰς πράξεις του. Ὁ κόσμος θὰ εἶναι πάντοτε ὁ ἴδιος, διότι ἡ ἰδίᾳ εἰμαρμένη κυβερνᾷ. Οἱ κακοὶ καὶ τὸ κακὸν θὰ ὑφίστανται πάντοτε χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐλπίς, ὅτι θὰ ἔλθῃ ποτὲ κανένας λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι ἀθάνατος. Ὅταν τὸ σῶμα πεθαίνῃ αὐτὴ ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὴν θεῖαν οὐσίαν.

Ἡ φιλοσοφία τῶν στωικῶν ἔκανε τὸν ἄνθρωπον σκληρόν καὶ ἀνάληπτον, ἐγέμιζε τὴν ψυχὴν μὲ λύπην καὶ ὠδηγοῦσε πολυλάκις μέχρις αὐτοκτονίας.

Οἱ δὲ ἐπικουρεῖοι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἶχαν ἀπομακρυνθῇ πολὺ ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ πρώτου διδασκάλου των.

τοῦ Ἐπικούρου. Ἐδίδασκαν, ὅτι ὁ κόσμος ἔγινε μόνος τοῦ ἀπὸ τὴν ἔνωσιν ὕλικῶν μορίων. Ὁ θεὸς δὲν ζῇ μέσα εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ ἔξω ἀπὸ αὐτόν. Δὲν παρακολουθεῖ οὔτε καὶ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν τύχην τοῦ κόσμου. Ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι πνεῦμα ἀθάνατον, ἀλλὰ ὕλη λεπτοτέρα ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ πεθαίνει, ὅπως καὶ τὸ σῶμα. Λοιπὸν μέλλουσα ζωὴ καὶ μέλλουσα ἀνταπόδοσις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ.

Οἱ λεγόμενοι ἠθικοὶ νόμοι πρέπει νὰ εἶναι σεβαστοί, μόνον ὅταν ἐξυπηρετοῦν τὸν ἄνθρωπον καὶ συμφωνοῦν μὲ τὰς ἐπιθυμίας του. Ὅταν ὅμως εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἀπολαύσεις τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιτρέπεται νὰ καταπατοῦνται. Ἡ ἀπόλαυσις τῶν ἀγαθῶν εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς. Οἱ κόποι καὶ αἱ θλίψεις εἶναι κακὸν καὶ πρέπει νὰ ἀποφεύγωνται. «Φάγωμεν, πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν» πέραν δὲ τοῦ τάφου οὐδέν· αὐτὸ θὰ ἤμποροῦσε νὰ εἶναι τὸ φιλοσοφικὸν ἀξίωμα τῶν ἐπικουρείων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἡ διδασκαλία ὅμως αὐτῇ, ταπεινῇ καὶ ὕλιστικῇ, ἔκανε τὸν ἄνθρωπον ὅμοιον πρὸς τὰ ἄλογα ζῷα.

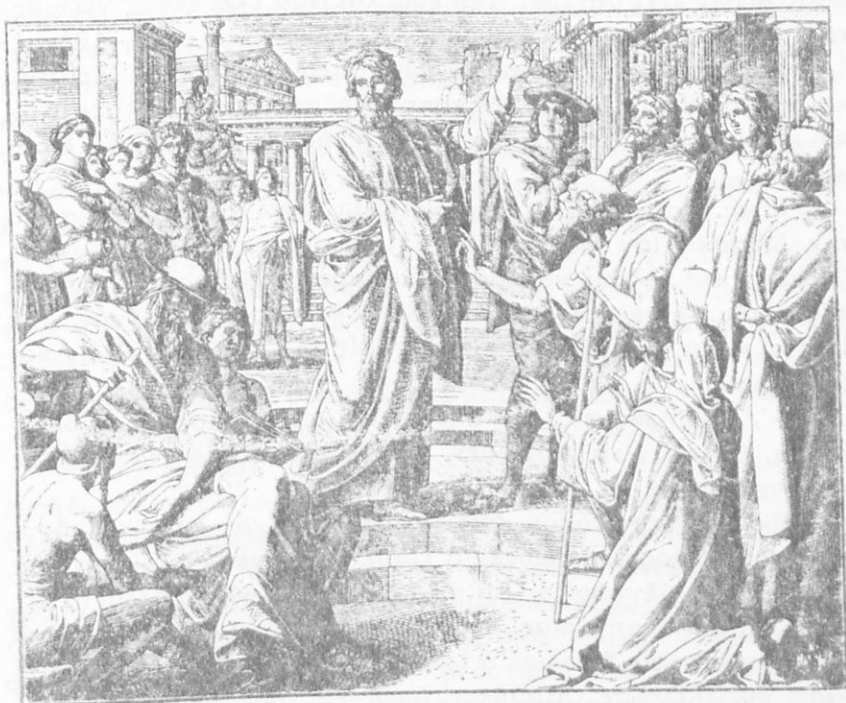
Αὐταὶ ἦσαν αἱ φιλοσοφικαὶ διδασκαλαί, αἱ ὁποῖαι περισσότερο ἐπικρατοῦσαν εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐνῷ δὲ αἱ διδασκαλαὶ τῶν μεγάλων ἀρχαίων φιλοσόφων ὡδηγοῦσαν τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν Θεόν, αὐταὶ τὸν ἀπεμάκρυναν ἀπὸ τὸν Θεόν. Τοῦ ἐνέβαλλαν τὴν ἀπιστίαν, τὸν ὡδηγοῦσαν πρὸς τὴν ἁμαρτίαν καὶ τοῦ ἔφεραν μελαγχολίαν καὶ δυστυχίαν. Φυσικά, ὅσοι ἐδίδασκαν καὶ ὅσοι ἐδέχοντο τὰς διδασκαλίας αὐτὰς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀκούσουν μὲ εὐχαρίστησιν καὶ νὰ δεχθοῦν μὲ προθυμίαν τὴν διδασκαλίαν τῆς νέας θρησκείας, τὴν ὁποίαν ἔφερε ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

28. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΚΗΡΥΤΤΕΙ ΤΗΝ ΝΕΑΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

(Πράξ. ιζ', 16 - 34)

Ὁ Παῦλος δὲν ἤρchiσε τὰ κηρύγματα ἀμέσως μόλις ἦλθεν εἰς Ἀθήνας. Ἐπερίμενε νὰ ἔλθουν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὴν Βέροιαν οἱ βοηθοὶ του, ὁ Σίλας, ὁ Λουκάς καὶ ὁ Τιμόθεος. Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀναμονῆς περιεφέρετο εἰς τὴν πόλιν.

Ἔβλεπε μὲ ἔκπληξιν τὸ πλῆθος τῶν ἀγαλμάτων καὶ ἐξηγεί-
 ρετο τὸ πνευμά του ἀπὸ τὰ πολλὰ αὐτὰ εἶδωλα καὶ τοὺς βω-
 μοὺς. Εἰς καμμίαν ἄλλην πόλιν δὲν εἶχε παρατηρήσει αὐτὸ τὸ
 φαινόμενον. Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς πολλὰς φορὰς ἐπεσκέφθη
 καὶ τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀπὸ ἐκεῖ ἤρχισε τὰς
 πρῶτας ἐνεργείας του. Συζητοῦσε μὲ τοὺς Ἰουδαίους διὰ θέ-

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διδάσκων εἰς τὰς Ἀθήνας.

ματα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ποὺ εἶχαν σχέσιν μὲ τὸν Χριστόν.
 Τὰς ὁμιλίας παρακολουθοῦσαν καὶ Ἕλληνες προσήλυτοι, οἱ
 ὅποιοι μάλιστα καὶ θὰ ἔγιναν ἀφορμὴ νὰ γίνῃ γνωστὸς ὁ
 Παῦλος καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους Ἀθηναίους.

Πρὸς τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους εἰς τὴν ἀγορὰν συνωμι-
 λοῦσε ἔπειτα ὁ Παῦλος καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας διελέγετο
 πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντάς. Τὰς διδασκαλίας

του ἐπρόσεξαν ἰδιαιτέρως μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἐπικουρεῖους καὶ τοὺς στωϊκοὺς, οἱ ὅποιοι καὶ ἐπαρξενεὐθήσαν πολὺ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἤκουαν. Ἐπειδὴ ἐπίστευαν, ὅτι αὐτοὶ μόνοι εἶναι σοφοὶ καὶ αὐτοὶ μόνοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλοῦν ἐπάνω εἰς ζητήματα θρησκευτικὰ καὶ φιλοσοφικά, ἀντέλεγαν εἰς τὸν Παῦλον. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἤμποροῦσαν νὰ τὸν ἀποστομώσουν, ἤρχισαν νὰ τὸν συκοφαντοῦν. Τὸν ὠνόμαζον σ π ε ρ μ ο λ ό γ ο ν διότι δηθὲν εἶχε μαζέψει ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ξένας γνώμας, τὰς ὁποίας τώρα προσπαθοῦσε νὰ σπείρῃ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἄλλοι, ὅταν τὸν ἤκουαν νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, τὸν κατηγοροῦσαν, ὅπως ἄλλοτε μερικοὶ κατηγορήσαν τὸν Σωκράτην, ὅτι διδάσκει καὶ νὰ δ α ι μ ό ν ι α.

Ἔτσι ἕνας θόρυβος ἐδημιουργήθη γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Παύλου. Ἡ περιέργεια ὅλων ἐκεντήθη. Ἦθελαν ἐπὶ τέλους νὰ μάθουν καθαρὰ τί ἐδίδασκε ὁ ἄνθρωπος αὐτός. Παρέλαβαν λοιπὸν αὐτὸν φιλόσοφοι καὶ λαός, τὸν ἔφεραν κάτω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν εἰς τὸν Ἀρειὸν Πάγον καὶ τοῦ εἶπαν :

— Ἀντελήφθημεν, ὅτι κηρύττεις μερικά παράξενα διδάγματα. Θέλομεν νὰ μάθωμεν, ποῖα εἶναι αὐτὴ ἡ νέα δι' ἡμᾶς διδασκαλία σου.

Ἐκεῖ, εἰς τὸν τόπον, ἀπὸ τὸν ὅποιον εἶχαν ὁμιλήσει τόσοι ρήτορες καὶ σοφοί, ἐκήρυξεν ὁ Παῦλος τὴν νέαν ἀληθινὴν σοφίαν. Ἐπειδὴ ἐγνώριζε, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ηὐχαριστοῦντο εἰς τὰς ὥρας δημηγορίας ἔκαμεν ἕνα ὑπέροχον λόγον, τοῦ ὁποίου περίληψιν διέσωσε ὁ ἱερὸς Λουκᾶς. Δὲν ὠμίλησε ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅπως εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλ' ὠμίλησε μὲ ἐπιχειρήματα ἀπὸ τὴν λογικὴν καὶ τὴν ἀληθινὴν φιλοσοφίαν.

— Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἶπεν, ἐγὼ σὰς θεωρῶ ὡς τοὺς περισσότερον φιλοθρήσκους ἀνθρώπους· διότι περιερχόμενος τὴν πόλιν σας εἶδον τὰ πολλὰ σεβάσματά σας καὶ μεταξὺ αὐτῶν εἶδον καὶ ἕνα βωμὸν ἀφιερωμένον τῷ Ἀ γ ν ὠ σ τ ῷ Θεῷ. Αὐτὸν τὸν Ἀγνώστου Θεόν, τὸν ὅποιον χωρὶς νὰ γνωρίζετε τιμᾶτε, αὐτὸν ἐγὼ κηρύττω πρὸς σὰς. Ὁ Θεὸς αὐτός δὲν εἶναι

μία άπλη δύναμις σκορπισμένη εἰς τὸν κόσμον· οὔτε εἶναι πάλιν ξένος καὶ ἄσχετος πρὸς τὸν κόσμον. "Οχι! Αὐτὸς ἔκαμε τὸν κόσμον καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν. Εἶναι Κύριος τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, χωρὶς νὰ ἔχη αὐτὸς κανένα κύριόν του.

Διὰ νὰ ἀντικρούσῃ δὲ τὴν διδασκαλίαν τῶν στωϊκῶν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι ἴσοι μεταξὺ τῶν καὶ τὴν πεποίθησιν τῶν Ἑλλήνων, ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐκτὸς ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι βάρβαροι ἐκήρυξε, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι δημιουργὸς ὅλων τῶν ἀνθρώπων. "Ἐπλασε ὅλα τὰ ἔθνη ἐξ ἐνὸς αἵματος, ἀπὸ μίαν δηλαδὴ οὐσίαν, καὶ ἔδωσε εἰς αὐτὰ τὸ δικαίωμα νὰ κατοικοῦν εἰς ὅλην τὴν Γῆν. Αὐτὸς δὲ ἔβαλε εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων τὸν πόθον νὰ ἀναζητοῦν, διὰ νὰ εὔρουν καὶ νὰ γνωρίσουν καλὰ τὸν Θεόν. "Αν καὶ ὁ Θεὸς δὲν εὐρίσκεται μακρὰν ἀπὸ ἕνα ἕκαστον, διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ ζῶμεν, κινούμεθα καὶ ἐσμέν· ἄλλωστε ἡμεῖς εἴμεθα γένος τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς δὲν πρέπει νὰ πιστεῦωμεν, ὅτι ὁ Θεὸς ὁμοιάζει μὲ τὰ εἶδωλα τὰ λίθινα ἢ τὰ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, τὰ ὁποῖα κατασκευάζουν οἱ ἄνθρωποι. Αὐτὸς εἶναι ἄπειρος· δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὰς ἰδικὰς μας ὑπηρεσίας, οὔτε καὶ ἀπὸ κανένα ἄλλο πρᾶγμα.

Μὲ τὸ πρῶτον αὐτὸ μέρος τοῦ λόγου τοῦ ὁ ἀπόστολος ἐπολέμησε τὰς πλανεμένας ἀντιλήψεις τῶν Ἀθηναίων περὶ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Φαίνεται δέ, ὅτι μὲ πολλὴν προσοχὴν παρηκολούθησαν τὰ θρησκευτικὰ καὶ φιλοσοφικὰ αὐτὰ διδάγματα οἱ Ἀθηναῖοι. "Ἐπειτα ὁ Παῦλος ἔστρεψε τὸν λόγον περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς σωτηρίας. Ὠμίλησε διὰ τὴν ἁμαρτίαν καὶ συνέστησε μετάνοιαν. Μὲ τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν πίστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν κατορθώνεται ἡ σωτηρία. «Εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἔδωσεν ὁ Θεὸς τὸ δικαίωμα νὰ κρίνῃ ὅλης τῆς οἰκουμένης τοὺς ἀνθρώπους ζῶντας καὶ νεκρούς, Αὐτὸν δὲ ὡς κύριον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἀνέστησεν ὁ Θεὸς ἐκ νεκρῶν...»

"Ὅταν ἤκουσαν περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν, ἄλλοι ἐξεπλάγησαν, ἄλλοι ἀντεῖπαν καὶ ἄλλοι περιέπαιζαν. Μερικοὶ ἐζήτησαν νὰ ὁμιλήσῃ ἐπάνω εἰς τὰ ζητήματα αὐτὰ καὶ πάλιν. Ἡ ὁμιλία ἐν τούτοις αὐτὴ ἔφερε κάποιον καρπόν. Ἐπίστευσαν μερικοὶ, μεταξὺ τῶν ὁποίων μία γυνὴ ὀνομαζομένη Λάμαρις

καὶ ἓνας Ἀρεοπαγίτης ὀνόματι Διονύσιος. Αὐτὸς δέ, ὅπως λέγει ὀρχαία παράδοσις, ἔγινε καὶ πρῶτος ἐπίσκοπος τῶν Ἀθηνῶν.

29. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΤΑΒΑΙΝΕΙ ΕΙΣ ΚΟΡΙΝΘΟΝ

(Πράξ. ιη', 1—8)

Εἰς τὰς Ἀθήνας δὲν ἔφερε σπουδαῖα ἀποτελέσματα τὸ κήρυγμα τοῦ Παύλου. Ἡ σοφία τῆς ἐποχῆς ἡμπόδισε τοὺς Ἀθηναίους νὰ δεχθοῦν τὴν αἰωνίαν σοφίαν τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος, ἂν καὶ εἶχεν ἀποφασίσει προηγουμένως νὰ μείνῃ εἰς Ἀθήνας, μέχρις οὗτο ἔλθουν ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν οἱ βοηθοὶ του, ἐγκατέλειψε τὴν πόλιν τῆς σοφίας, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Κόρινθον, τὴν πόλιν τοῦ πλοῦτου. Ἐπῆγαινε μὲ κάποιον δισταγμόν, διότι ἐσκέπτετο, ὅτι ἡ σοφία τοῦ κόσμου καὶ ὁ πλοῦτος δὲν ἀφήνουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστόν. Ὁ ἴδιος ἔγραψεν ἀργότερα πρὸς Κορινθίους, ὅτι «ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ πολλῷ ἦλθον πρὸς σᾶς» (Α' Κορινθίους β', 3).

Ἡ Κόρινθος, «ἡ πόλις τῶν δύο θαλασσῶν», ὅπως τὴν ὠνόμαζαν οἱ ποιηταί, ὡς ἐκ τῆς κεντρικῆς τῆς θέσεως, εἶχε σπουδαιότατον ἐμπόριον καὶ πολὺ μεγάλην κίνησιν. Πλοῦτος δὲ πολὺς ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη ἐμαζεύετο εἰς αὐτὴν καὶ τὴν ἔκανε τὴν πλουσιωτέραν πόλιν τῆς Ἑλλάδος. Συνέπεια δὲ τοῦ πλοῦτου ἦτο ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ ἀσωτία. Ὑπέροχα κτίρια, μεγαλοπρεπεῖς ναοὶ καὶ ὠραῖα ἀγάλματα—ὅσα εἶχεν ἀφήσει ὁ λεηλατήσας τὴν πόλιν Ρωμαῖος στρατηγὸς Μόμμιος (146 π.Χ.)—ἐκοσμοῦσαν αὐτὴν. Ἔνεκα τῆς ἐξαιρετικῆς θέσεως τῆς ὠρίσθη ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους πρωτεύουσα ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Οἱ κάτοικοί τῆς ἔφθαναν τὰς ἑκατὸ χιλιάδας, ἐνῷ οἱ δοῦλοι ὑπερέβαιναν τὰς τετρακοσίας χιλιάδας. Εἰς αὐτὴν κατοικοῦσαν καὶ πολλοὶ Ἰουδαῖοι, οἱ ὅποιοι εἶχαν καὶ συναγωγὴν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν μάλιστα αὐτὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἰουδαίων εἶχε αὐξηθῇ, διότι ἦλθαν πολλοὶ ἀπὸ τὴν Ρώμην. Αὐτοὶ εἶχαν διωχθῇ ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Κλαύδιον ἔνεκα τῶν ταραχῶν, ποὺ ἔκαμαν ἐκεῖ.

Μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἦλθαν ἀπὸ τὴν Ρώμην, ἦσαν καὶ δύο
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

σύζυγοι, ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα, οἱ ὅποιοι κατήγοντο ἀπὸ τὸν Πόντον. Μὲ αὐτοὺς πρῶτον ἐσχετίσθη ὁ Παῦλος. Ἐπειδὴ ἦσαν σκηνοποιοί, ὁ δὲ Παῦλος ἐγνώριζε τὴν τέχνην αὐτὴν, συνειργάζετο μὲ αὐτούς, διὰ νὰ ἐξοικονομῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ἀλλὰ δὲν ἐλησμόνησε καὶ τὸ κύριον ἔργον του, δηλαδή τὸ κήρυγμα. Ἦρχισε νὰ διδάσκη πρῶτον εἰς αὐτοὺς τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς ἔπεισε νὰ γίνουν Χριστιανοί. Κάθε δὲ Σάββατον μετέβαινε εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διελέγετο πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἕλληνας προσηλύτους. Ἐπεισε δὲ μερικοὺς νὰ βαπτισθοῦν εἰς Χριστόν. Πάντως ὁμοῦς δὲν ἐγίνετο σπουδαία ἐργασία.

Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἦλθαν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονικὴν ὁ Σίλας μὲ τὸν Τιμόθεον, οἱ ὅποιοι τοῦ ἔφερον ἐκ μέρους ἰσως τῶν Φιλιππησίων χρηματικὸν βοήθημα (Φιλιπ. δ', 15. Β' Κορ. ια', 9). Ἔτσι ὁ Παῦλος μὴ ἔχων τῶρα ἀνάγκην νὰ διαθέτῃ τὸν πολυτίμον χρόνον του διὰ βιοποριστικὴν ἐργασίαν, ἤρχισε νὰ κηρύττῃ μὲ μεγαλύτερον ζῆλον καὶ ἐπὶ περισσότερον χρόνον. Τότε δὲ ἔγραψε καὶ τὴν πρώτην του ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς.

Ὁ Σίλας καὶ ἰδίως ὁ Τιμόθεος ἐπληροφόρησαν τὸν Παῦλον, ὅτι ὁ διωγμὸς ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν τῆς Θεσσαλονικῆς ἐσυνεχίζετο· ἀλλὰ οἱ Χριστιανοὶ ἔμεναν σταθεροὶ καὶ ἀκλόνητοι εἰς τὴν πίστιν. Μερικοὶ μόνον ἀπὸ αὐτοὺς, ἔπειδὴ ἐνόμιζαν, ὅτι πολὺ συντόμως θὰ ἐγίνετο ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου, εἶχαν ἐγκαταλείψει τὰς ἐργασίας των καὶ ἐξοῦσαν εἰς βάρος τῶν πλουσίων ἀδελφῶν. Ἄλλοι πάλιν εἶχαν ἀνησυχίας διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀποθανόντων συγγενῶν των.

Ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν τῶν πληροφοριῶν ἔγραψε ὁ Παῦλος τὴν πρώτην ἐπιστολὴν του πρὸς Θεσσαλονικεῖς. Τοὺς συγχαίρει διὰ τὴν σταθεράν πίστιν καὶ τοὺς ὀνομάζει ὑπόδειγμα καλῶν Χριστιανῶν. Τοὺς συνιστᾷ κατόπιν νὰ ἐργάζωνται ὅπως καὶ πρότερον, διότι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι μὴ δὲ ἐσθιέτω. Περὶ δὲ τῆς δευτέρας παρουσίας τοὺς βεβαιώνει, ὅτι θὰ ἔλθῃ αἰφνιδίως, εἰς χρόνον ἄγνωστον. Οἱ δὲ ἀποθανόντες θὰ ἀναστηθοῦν τότε διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Κυρίου. Δίνει κατόπιν πολυτίμους συμβουλὰς περὶ τῆς συμπε-

ριφορᾶς, πού ἔπρεπε νά ἔχουν μεταξύ των καί πρὸς τοὺς ἀνωτέρους των. Τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν τὴν ἔστειλε πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς μὲ ἓνα Κορίνθιον Χριστιανὸν ἴσως κατὰ τὸ 52 μ.Χ.

Ἔπειτα ὁ Παῦλος ἡσχολήθη καί πάλιν μὲ τὸ κήρυγμα εἰς τὴν συναγωγὴν, ἀλλὰ οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἤθελαν νά πιστεύσουν. Ἀντέλεγαν εἰς τὸν Παῦλον, ἐβλασφημοῦσαν αὐτὸν καί ἐσυκοφαντοῦσαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Τότε ὁ Παῦλος, ἰδὼν ὅτι δὲν ὠφελοῦνται αὐτοὶ καθόλου, τοὺς ἐγκατέλειψε. Ἐτίναξε τὰ ἱμάτιά του καί εἶπε ὅπως ἄλλοτε εἰς τοὺς Ἰουδαίους τῆς Πισιδίας (κεφ. 20): «Ἡ εὐθύνη διὰ τὴν ἀπιστίαν σας θά βαρύνῃ ἐσᾶς. Ἐγὼ εἶμαι πλέον ἄθῳος. Σᾶς ἐγκαταλείπω καί σιρέφομαι πρὸς τοὺς Ἑθνικοὺς».

Ἐφυγε ἀπὸ τὴν συναγωγὴν, διὰ νά μὴ ξαναγυρίσῃ ποτὲ πλέον εἰς αὐτήν. Ἐκτοτε ἐκατόκησεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πλουσίου Ἑλλήνος Τίτου Ἰούστου, ὁ ὁποῖος εἶχε πιστεύσει καί βαπτισθῇ. Ἀλλὰ καί ὁ ἀρχισυνάγωγος Κρίσπος μαζί μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του ἐπίστευσε καί ἐγένε Χριστιανός. Φυσικά, παρητήθη ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχισυναγώγου καί ἀντικατεστάθη ἀπὸ τὸν Ἰουδαῖον Σωσθένην. Καί μερικοὶ ἀκόμη ἀπὸ τοὺς Ἑθνικοὺς Κορινθίους ἐπίστευσαν εἰς Χριστόν. Πάντως ὅμως μικρὸς ἦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν, μολονότι ἐπὶ τὸσον χρόνον ὁ Παῦλος ἐδίδασκεν ἐκεῖ.

30. ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟΝ

(Πράξ. ιη', 9 - 18)

Καί οἱ μεγάλοι ἄνδρες ἔχουν τὰς στιγμὰς τῆς ἀδυναμίας των. Ὁ ἄφοβος Παῦλος ἔβλεπε τὴν ἀπροθυμίαν τῶν Κορινθίων καί τὰς ἀντιδράσεις τῶν Ἰουδαίων καί κατελήφθη ἀπὸ κάποιαν ἀποθάρρυνσιν. Ἀλλὰ ὁ Κύριος μὲ ἓνα ὄραμα κατὰ τὴν νύκτα τὸν ἐνίσχυσε καί τοῦ εἶπε: «Μὴ φοβῆσαι· λάλησε τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καί μὴ σιωπήσῃς, διότι πολὺς λαὸς τῆς πόλεως αὐτῆς θά πιστεύσῃ. Ὅ,τιδήποτε καί ἂν συμβῇ, μὴ ταραχθῇς. Ἐγὼ εἶμαι μαζί σου καί κανεῖς δὲν θά ἡμπορέσῃ νά σὲ βλάψῃ». Χαίρων ὁ Παῦλος ἀπὸ τὴν πληροφορίαν αὐτὴν τοῦ Κυρίου μὲ

νέον θάρρος καὶ ἐνθουσιασμόν ἐκήρυττε τὸν Χριστόν. Πολὺ πλῆθος Ἑθνικῶν ἐπίστευε καὶ ὁλοῦν ἡ Ἐκκλησία τῆς Κορίνθου ἠύξανεν. Εἰς τοὺς Ἰουδαίους δὲν ἔδιδε σημασίαν.

Ἀλλὰ οἱ Ἰουδαῖοι ὠργίσθησαν ἐναντίον τοῦ Παύλου, διότι ἐχρησιμοποιοῦσε εἰς τὰ κηρύγματα τοῦ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην. Τὸ τελευταῖον αὐτὸ τὸ ἐθεώρησαν βεβήλωσιν κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ νόμου των. Ὅλοι μαζί ἐξηγέρθησαν ἐναντίον του. Τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν ἀνθύπατον. Ἀνθύπατος τότε ἦτο ὁ Λούκιος Γαλλίων, ἀνὴρ τίμιος καὶ συνετός, ἀδελφὸς τοῦ φιλοσόφου Σενέκα. Ἀπὸ αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἰδίως ὁ ἀρχισυνάγωγος Σωσθένης ἐζήτησαν τὴν καταδίκην τοῦ Παύλου.

— Αὐτός, ἔλεγαν, καταπατεῖ τὸν μωσαϊκὸν νόμον καὶ πείθει τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύουν εἰς κάποιον ἄλλον θεόν.

Ἐνῶ ὁ Παῦλος ἡτοιμάζετο νὰ ἀπολογηθῇ, τὸν ἐσταμάτησεν ὁ ἀνθύπατος. Εἶχεν ἀντιληφθῇ ἀμέσως τὴν συκοφαντίαν τῶν Ἰουδαίων, τὸν φθόνον ποὺ κυριαρχοῦσε εἰς τὰς καρδίας των, καὶ τοὺς εἶπε μὲ αὐστηρότητα :

— Ἐάν μὲν ἐπρόκειτο διὰ κανένα ἀδίκημα ἢ διὰ καμμίαν πονηράν πράξιν, τὴν ὁποίαν προβλέπουν οἱ ρωμαϊκοὶ νόμοι, θὰ ἐδεχόμην τὴν κατηγορίαν. Ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται περὶ λόγων καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου Ἰουδαϊκοῦ, δὲν θέλω νὰ γίνω κριτὴς ἐγώ. Λύσατε σεῖς μόνοι τὰς διαφοράς σας.

Καὶ τοὺς διέταξε νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τοῦ δικαστηρίου. Ἀλλ' ἐκεῖ ὑπῆρχαν καὶ πολλοὶ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι συμπαθοῦσαν τὸν Παῦλον καὶ ἀντιπαθοῦσαν τοὺς Ἰουδαίους. Ἀμέσως αὐτοὶ ἤρπασαν τὸν Σωσθένην καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν δέρουν ἐντὸς τῆς αἰθούσης. Ὁ Γαλλίων τοὺς εἶδεν, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε. Ἐσκέφθη, ὅτι αὐτὴ ἡ τιμωρία «ἄξιζε» εἰς τὸν πονηρὸν καὶ ταραχοποιὸν ἐκεῖνον ἀρχισυνάγωγον.

Ἐνα καὶ ἡμισυ ἔτος ἔμεινε ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον ἀρκετὸν δηλαδὴ χρόνον, ὅσον δὲν εἶχε μείνει εἰς ἄλλας μεγάλας πόλεις. Ἦτο πλέον καιρὸς νὰ ἀπέλθῃ. Πρὶν ὅμως φύγῃ, ἔγραψε δευτέραν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς. Φαίνεται, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἔστειλε τὴν πρώτην ἐπιστολὴν, ἐπέστρεψε καὶ τὸν ἐπληροφόρησεν, ὅτι ἐξακολουθοῦ-

ζουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ νὰ μεταδίδουν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου. Ὑπесχέθη, ὅτι θὰ τοὺς γράφῃ ἐπιστολάς καὶ ἀνεχώρησε. Παρέλαβε δὲ μαζί του τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν Πρίσκιλλαν. Αὐτοὶ ἦσαν ξένοι εἰς τὴν Κόρινθον καὶ δὲν εἶχαν σπουδαίους δεσμοὺς καὶ συμφέροντα ἐκεῖ. Ἄλλοι ἤμπορεῖ νὰ ἦσαν χρησιμώτεροι. Ἄλλωστε ὁ Παῦλος εἶδεν, ὅτι αὐτοὶ εἶχαν θερμὴν πίστιν.

Ἐφθασαν εἰς Κεγχρεάς, σπουδαῖον λιμένα τῆς Κορίνθου πρὸς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Ἐκεῖ ὁ Ἀκύλας ἔκοψε τὴν κόμην του, τὴν ὁποῖαν σύμφωνα μὲ τὰ Ἰουδαϊκὰ ἔθιμα εἶχεν ἀφήσει. Αὐτὸς εἶχεν ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ζήσῃ ἓνα χρονικὸν διάστημα μὲ νηστείαν καὶ ἐγκράτειαν. Καὶ δι' αὐτὸ ἄφησε τὴν κόμην του. Ὡνομάζετο δὲ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐγκρατείας Ν α ζ η ρ α ῖ ο ς. Τώρα εἶχε συμπληρωθῇ ὁ χρόνος τῆς εὐχῆς τοῦ ταξιδματος καὶ ἔκοψε τὴν κόμην. Κατὰ σύμπτωσιν ἔφευγε τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἓνα πλοῖον διὰ τὴν Συρίαν. Εἰς αὐτὸ ἐπεβίβασθησαν ὁ Ἀκύλας, ἡ Πρίσκιλλα καὶ ὁ Παῦλος με τοὺς βοηθοὺς του. Ἡ δευτέρα μεγάλη ἀποστολικὴ περιόδεια ἔτρεπε τώρα νὰ τελειώσῃ. Ἦτο καιρὸς νὰ πληροφορηθοῦν τὰ κατ' αὐτὴν οἱ ἀδελφοὶ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀσίας καὶ μάλιστα οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλήμ. Καὶ πρὸς αὐτοὺς μετέβαινε τώρα ὁ Παῦλος.

31. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ

(Πράξ. ιη', 19-28)

Ὁ Παῦλος ἤθελε νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας τὴν διάδοσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἰς Μακεδονίαν καὶ Ἑλλάδα. Ἦθελε νὰ συνδέσῃ τὰς Ἐκκλησίας αὐτάς ἀναμεταξύ των. Αὐτὸς δὲ ἦτο ὁ σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον ἐπήγαινε τὴν ὥρην εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐπειδὴ ὁμως ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα θὰ ἔμεναν εἰς τὴν Ἐφεσον, ἐξῆλθε μαζί των εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν καὶ ἔμεινεν μερικὰς ἡμέρας. Εὗρε ἐκεῖ μερικοὺς Χριστιανοὺς καὶ πολλοὺς Ἰουδαίους. Μὲ αὐτοὺς συνωμίλησεν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ προσεῖλκυσε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην των.

Τὸν παρακαλοῦσαν δὲ Χριστιανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι νὰ μείνῃ περισσότερον χρόνον μαζὶ των. Ἀλλ' ὁ Παῦλος ἠρνήθη, διότι, καθὼς εἶπεν, ἐβιάζετο νὰ μεταβῇ εἰς Ἱερουσαλήμ, ὥστε νὰ εἶναι ἐκεῖ κατὰ τὴν ἑορτήν. Ὑπεσχέθη ὅμως, ὅτι Θεοῦ θέλοντος, θὰ ἐπανήρχετο εἰς αὐτούς. Ἀπὸ τὴν Ἔφεσον ἔπλευσεν εἰς Καισάρειαν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλήμ. Φαίνεται, ὅτι εἰς τὴν πόλιν εἶχον ἐπικρατήσῃ μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν οἱ ἀδιάλλακτοι ὁπαδοὶ τῶν Ἰουδαϊκῶν θρησκευτικῶν ἐθίμων. Αὐτοὶ ἐνόμιζον, ὅτι ὁ Παῦλος καταλύει τὸν μωσαϊκὸν νόμον καὶ διαστρέφει τὸν Χριστιανισμόν. Διὰ τοῦτο τὸν ὑπεδέχθησαν ψυχρῶς καὶ ἴσως μὲ κάποιαν ἐχθρότητα.

Μὲ λύπην ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν εἶδε τὴν θλιβεράν αὐτὴν κατάστασιν. Ἐνόησεν ὅτι ἕνεκα τοῦ φανατισμοῦ τῶν Ἰουδαϊζόντων δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἐργασθῇ ἐκεῖ. Ἐγκατέλειψε λοιπὸν συντομώτατα τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ κατέβη εἰς τὴν προσφιλῆ του Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας. Μὲ χαρὰν ἐπανεῖδε καὶ ἐχαίρετῃ τοὺς ἐκεῖ Χριστιανούς. Ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτούς τὴν ἰδρυσιν νέων Ἐκκλησιῶν μεταξὺ τῶν Ἑθνικῶν, ἐστήριξεν αὐτούς εἰς τὴν πίστιν καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον χρόνον ἔφυγε, διὰ νὰ κάμῃ μίαν μικράν περιοδείαν εἰς μερικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Γαλατίας καὶ τῆς Φρυγίας καὶ ἐπεσκέφθη μὲ τὴν σειρὰν τὰς ἐκεῖ Ἐκκλησίας. Ἐμείνε μερικὰς ἡμέρας εἰς κάθε μίαν ἀπὸ αὐτὰς ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

Κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν ἕνας Ἰουδαῖος ὀνόματι Ἀπολλῶ, ποὺ κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Ἔφεσον. Αὐτὸς ἦτο πολὺ μορφωμένος φιλοσοφικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, ἐγνώριζε πολὺ καλὰ τὰς Γραφάς. Εἶχε πληροφορηθῇ μερικά πράγματα ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Κυρίου. Ἰδίως ἐγνώριζε καλὰ τὰ περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ ὅσα ἐκεῖνος εἶχεν εἶπει καὶ πράξει διὰ τὸν Χριστόν. Γεμᾶτος δὲ ζῆλον εἰσῆρχετο εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐδίδασκε τοὺς Ἰουδαίους μὲ πολλὴν δύναμιν ὅσα ἐγνώριζε περὶ τοῦ Κυρίου. Τὸ κήρυγμά του ἔκανε ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Μεγαλυτέραν ὅμως ἐντύπωσιν ἔκαμε εἰς τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν Πρίσκιλλαν. Αὐτοὶ ἐπλησίασαν τὸν Ἀπολλῶ καὶ τὸν

παρελαβαν μαζί των. Ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον ἐδίδασκαν εἰς αὐτὸν λεπτομερῶς τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου. Ὁ σοφὸς Ἀπολλῶ ἐδέχετο εὐχαρίστως τὴν διδασκαλίαν ἀπὸ τοὺς ἀπλοῦς αὐτοὺς σκηνοποιοὺς !

Ὅταν δὲ κατηρίσθη ἀρκετὰ εἰς τὴν χριστιανικὴν γνῶσιν, τότε ἐζήτησε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸ κήρυγμα. Κατὰ προτροπὴν ἴσως τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς Πρισκίλλης ἀπεφάσισε νὰ ἔλθῃ πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Κορίνθου. Πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἐφέσου ἔγραψαν νὰ ὑποδεχθοῦν καλὰ καὶ νὰ ἀκούσουν μὲ ἐμπιστοσύνην τὸν Ἀπολλῶ.

Ὁ νέος ἱεραπόστολος ἔφθασεν εἰς τὴν Κόρινθον. Μὲ τὸ κήρυγμά του τοὺς μὲν πιστοὺς ἐνίσχυε, τοὺς δὲ ἀπίστους προσείλκυεν. Εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ εἰς τὰς πλατείας μὲ δύναμιν μεγάλην ἐκήρυττε καὶ συζητοῦσε μὲ τοὺς Ἰουδαίους περὶ τοῦ Χριστοῦ. Ἀπεδείκνυε καθαρῶτα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἱσραφῶν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος εἶναι ὁ ἀληθινὸς Μεσσίας. Ἐστερέωνε τοιοῦτοτρόπως τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κορινθίων. Ἀργότερα δὲ ὁ Παῦλος εἰς μίαν τοῦ ἐπιστολῆν ἔγραφε πρὸς τοὺς Κορινθίους: «Ἐγὼ ἐφύττευσα, Ἀπολλῶ ἐπότισεν. ἀλλ' ὁ Θεὸς ἡύξανεν... Θεοῦ γὰρ ἐσμὲν συνεργοί» (Α' Κορινθίους γ', 6, 9).

Ἐνῶ ὁ Ἀπολλῶ μὲ τόσῃ ἐπιτυχίᾳ ἐργάζετο εἰς τὴν Κόρινθον, ὁ Παῦλος ἐτελείωσε τὴν περιοδείαν του καὶ κατέληξεν εἰς τὴν Ἐφεσον. Ἐκεῖ τώρα θὰ ἐργασθῇ ἀρκετὸν χρόνον. Ἡ Ἐφεσσος τότε ἦτο ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὁμοία πρὸς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ τὴν Ἀλεξανδρείαν. Ἐμπορικὴ, πλουσία, μὲ ἀσφαλῆ λιμένα, κέντρον τῶν ἄλλων μικρασιατικῶν πόλεων, ἔγινε ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους πρωτεύουσα τῆς Ἀσίας. Εἶχε μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομάς, μεταξύ τῶν ὁποίων ἐξεχώριζε ὁ ὠραιότατος καὶ ἐπιβλητικώτατος ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος.

Αὐτὸς οἰκοδομήθη μὲ συνεισφοράς ὄλων τῶν ἐλληνικῶν πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἀργότερα ἐκάη ἀπὸ τὸν Ἡρόστρατον. Ἀνοικοδομήθη ὅμως πάλιν μὲ πολλὰς δαπάνας καὶ πολλοὺς κόπους. Ποικιλόχρωμα μάρμορα ἐξελέγησαν καὶ συνεδυάσθησαν διὰ τὴν οἰκοδομὴν του. Πολυάριθμοι ὑψηλαὶ μαρ-

μάριναι στήλαι με ώραίας βάσεις καὶ καλλιτεχνικὰ κιονόκρανα ἐβάσταζαν τὴν στέγην. Ὡραιότατα ἀγάλματα τοῦ Πραξιτέλους καὶ τοῦ Φειδίου εὐρίσκοντο εἰς αὐτόν. Ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ὥραιότητα τῶν ἀγαλμάτων καὶ τοῦ ναοῦ ἀποτελοῦσε ἓνα ξύλινον κακότεχνον ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος, ἔργον κάποιου βαρβάρου Ἀσιάτου.

* Οἱ Ἑφέσιοι ὁμῶς ἐπίστευον, ὅτι τὸ ἔρριπεν ὁ Ζεὺς εἰς τὴν πόλιν των καὶ τὸ ἐτιμοῦσαν πολὺ.

32. Η ΕΦΕΣΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΝΕΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

(Πράξ. ιθ', 1-20)

Ὁ Παῦλος ἐνόησεν, ὅτι εἰς τὴν Ἐφεσον ἤμποροῦσε νὰ γίνη μεγάλη θρησκευτικὴ ἐργασία. Ὅταν ἦλθε εἰς αὐτήν, εὗρηκε μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ δώδεκα Ἰουδαίους, οἱ ὅποιοι εἶχαν λάβει μὲν τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. Δὲν τοὺς εἶχε δοθῇ εὐκαιρία νὰ γνωρίσουν τὴν νέαν θρησκείαν. Ὅταν εἶδαν τὸν Παῦλον καὶ ἤκουσαν τὴν νέαν διδασκαλίαν, ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἐλαβαν δὲ Πνεῦμα Ἅγιον καὶ ἤρχισαν νὰ λαλοῦν ξένας γλώσσας καὶ νὰ προφητεύουν, πρὸς μεγάλην ἑκπληξιν τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων τῆς Ἐφέσου.

Πρὶν ἀρχίσῃ τὰς ὁμιλίας του πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς, ὁ Παῦλος ἐδίδασκε εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπὶ τρεῖς μῆνας κατὰ συνέχειαν. Ἐπειθε πολλοὺς Ἰουδαίους νὰ γίνουν χριστιανοί. Οἱ περισσότεροι ὁμῶς, ὅπως συνήθως, ἀντέλεγαν εἰς τὸν Παῦλον.

Τὸν ἐκακολογοῦσαν καὶ προσπαθοῦσαν νὰ ἐξεγείρουν τὰ πλήθη ἐναντίον του. Ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν τῶν φανατικῶν Ἰουδαίων ἐγκατέλειψε ὁ ἀπόστολος τὴν συναγωγὴν καὶ ἐστράφη πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς. Ὡς τόπον τῶν κηρυγμάτων του ἐξέλεξε μίαν εὐρύχωρον σχολήν, ἣ ὅποια ἀνῆκε εἰς κάποιον Ἑφέσιον ὀνομαζόμενον Τύραννον.

Δύο ὁλόκληρα ἔτη ἐκήρυττε ἐκεῖ καὶ πολὺς λαὸς ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐπίστευαν εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι ἀπὸ τὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατέβαιναν εἰς τὴν Ἐφεσον, ἤρχοντο καὶ ἤκουαν τὸ κήρυγμα. Αὐτοὶ δὲ μετέφεραν τὴν διδασκαλίαν εἰς

τὰς πατρίδας των. Τοιουτοτρόπως ἡ Ἐφεσος ἔγινε κέντρον χριστιανικῆς κινήσεως.

Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον ἔκανε μεγάλην ἐντύπωσιν, ἦσαν τὰ πολλὰ θαύματα τοῦ Παύλου. Ἐθεράπευε πολλοὺς ἀσθενεῖς καὶ πολλοὺς δαιμονιζομένους. Τόσην θαυματουργικὴν δύναμιν τοῦ ἔδωκεν ὁ Θεός, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ ἐνδύματά του, μὲ πίστιν λαμβανόμενα ἀπὸ τοὺς πάσχοντας, εἶχαν θεραπευτικὴν δύναμιν. Μανδήλια τῆς χειρὸς καὶ μανδήλια τῆς κεφαλῆς του, σιμικί ν θ ι α καὶ σ ο υ δ ᾱ ρ ι α, ὅπως ὀνομάζονται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ, ἐτοποθετοῦντο ἐπάνω εἰς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἐθεράπευαν.

Κατὰ πληξιν ἐπροξένησαν τὰ θαύματα αὐτὰ καὶ εἰς τοὺς πολλοὺς μάγους τῆς Ἐφέσου. Αὐτοὶ ὅμως ἐπίστευαν, ὅτι αἱ λέξεις καὶ τὰ ἐνδύματα τοῦ Παύλου εἶχαν κάποιαν μαγικὴν δύναμιν. Ἐνόμιζαν δέ, ὅτι ἐὰν καὶ αὐτοὶ μετεχειρίζοντο τὰς ἰδίας λέξεις, θὰ ἠμποροῦσαν νὰ κάνουν τὰ ἴδια θαύματα. Μάλιστα δὲ ἐπὶ τὰ παιδιὰ ἐνὸς Ἰουδαίου ἀρχιερέως, ὀνομαζομένου Σκευᾶ, τὰ ὁποῖα ἡσχολοῦντο μὲ τοὺς ἐξορκισμοὺς καὶ τας μαγείας, ἠθέλησαν νὰ ἐκδιώξουν, ὅπως ὁ Παῦλος, πονηρὰ πνεύματα,

Ἐπλησίασαν λοιπὸν ἓνα δαιμονιζόμενον καὶ ἐπανελάβαν πρὸς τὸ πονηρὸν πνεῦμα, ὅσα εἶχαν ἀκούσει νὰ λέγῃ ὁ Παῦλος: «Σὲ ἐξορκίζομεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον κηρύττει ὁ Παῦλος». Ἀλλὰ τὸ πονηρὸν πνεῦμα εἶπε: «Καὶ τὸν Ἰησοῦν γνωρίζω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσης. Σεῖς ὅμως ποῖοι εἴσθε; Ἀντὶ δὲ νὰ φύγῃ τὸ πνεῦμα, ὥρμησεν ὁ δαιμονιζόμενος, τοὺς συνέλαβε, τοὺς ἔδειρεν ἀγρίως, ἐξέσχισε τὰ ἐνδύματά των, γυμνοὺς δέ, τραυματισμένους καὶ κατατρομαγμένους τοὺς ἄφησε νὰ φύγουν.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἔγινε γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἐπροξένησεν εἰς αὐτοὺς φόβον μεγάλον. Οἱ πιστοὶ ὅμως ἐδόξαζαν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Τότε πολλοὶ μάγοι, οἱ τὰ περίεργα πράξαντες, ἐπίστευσαν εἰς Χριστὸν καὶ ἀπηνήθησαν τὴν μαγείαν. Μάλιστα δὲ ἔφεραν ὅλα τὰ μαγικά των βιβλία καὶ τὰ ἔκαυσαν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. Τὰ βιβλία αὐτὰ ἦσαν σπάνια καὶ ἐπικρα-

τοῦσε ἢ πεποιθήσις, ὅτι ὅποιος τὰ ἐμελετοῦσε ἐγίνετο μάγος. Δι' αὐτό ἦσαν πανάκριβα. Ἡ ἀξία των προχειρῶς ὑπελογίσθη εἰς πενήντα χιλιάδας ἀργυρῶν νομισμάτων. Οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἡὔξανε καὶ ἵσχυε.

Ἀπὸ τὴν Ἐφεσον ὁ Παῦλος ἔγραψε δύο ἐπιστολάς, μίαν πρὸς Γαλάτας καὶ μίαν πρὸς Κορινθίους. Εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Παύλου εἶχαν εἰσορμήσει οἱ Ἰουδαῖζοντες ψευδάδελφοι. Αὐτοὶ ἤθελαν νὰ νοθεύσουν τὸν Χριστιανισμόν καὶ νὰ ἐπιβάλουν τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος περισσότερον ἀπὸ ὅλους ἀντέλεγε καὶ ἐμαρταίωνε τὰς πονηράς των ἐνεργείας, αὐτοὶ τὸν ἐσυκοφαντοῦσαν καὶ διέδιδαν, ὅτι δὲν εἶναι ἀπόστολος. Συνιστοῦσαν δὲ εἰς τοὺς πιστοὺς νὰ μὴ δίνουν σημασίαν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου. Αὐτοὶ λοιπὸν φαίνεται, ὅτι ἐκλόνισαν ἀρκετοὺς Γαλάτας.

Δι' αὐτοὺς ποὺ εἶχαν κλονισθῇ ἔγραψε ὁ Παῦλος τὴν ἐπιστολὴν του. Ἀποδεικνύει εἰς αὐτὴν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἀληθινὸς ἀπόστολος καὶ ὅτι ἐκλήθη κατ' εὐθεϊαν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἀποδεικνύει ἀκόμη, ὅτι ὁ Μωσαϊκὸς νόμος κατηργήθη διὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι ἡ σωτηρία κερδίζεται ὅχι μὲ τοὺς νεκροὺς τύπους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀλλὰ μὲ τὴν ζωντανὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστόν.

Πρὸς δὲ τοὺς Κορινθίους, οἱ ὅποιοι εἶχον διαιρεθῇ εἰς κόμματα καὶ ἐξοῦσαν μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἄτακτον βίον, συνιστᾷ νὰ ἔχουν ἀγάπην καὶ ἐνότητα μεταξύ των, ἀφοῦ μία εἶναι ἡ πίστις των. Τοὺς προτρέπει νὰ εἶναι προσεκτικοὶ εἰς τὴν ζωὴν των διὰ νὰ ἀποφεύγωνται ἔτσι καὶ τὰ σκάνδαλα.

33. ΤΑΡΑΧΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΦΕΣΟΝ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ

ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ

(Πράξ. ιθ', 21-41)

Εἰς τὴν Ἐφεσον κάθε Μάγον ἐγίνοντο μεγάλοι ἐρτοὶ πρὸς τιμὴν τῆς Ἀρτέμιδος. Εἰς λατρείαν μὲν τῆς θεᾶς ἔκαναν θυσίας καὶ ἄλλας λειτουργικὰς πράξεις· πρὸς ψυχαγωγίαν δὲ

τοῦ λαοῦ ἔκαναν ἀγῶνας, παραστάσεις καὶ ἄλλας διασκεδάσεις ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς θεᾶς. Πλήθος λαοῦ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη προσήρχετο εἰς τὴν ᾿Εφεσον. Τὴν ἐπιβλεψιν καὶ διεύθυνσιν τῶν ἑορτῶν εἶχον οἱ ἀσιάρχαι, ἄνδρες πλούσιοι καὶ εὐπόλητοι, οἱ ὅποιοι ἐξελέγοντο πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν κάθε ἔτος. Ὅλον τὸ ἔτος, ἰδίως δὲ κατὰ τὰς ἑορτὰς αὐτάς, ἐπωλοῦντο μικρὰ ἀργυρᾶ ὁμοιώματα τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ ναοῦ αὐτῆς. Αὐτὰ οἱ εἰδωολάτραι τὰ ἔφεραν μαζί τινος ὡς φυλαχτὰ ἢ τὰ ἐκρεμοῦσαν εἰς τὰς οἰκίας των. Πολλάκις δὲ τὰ ἔθαπταν μὲ τὰ σώματα αὐτῶν ποῦ ἐπέθαιναν.

Ἐπειδὴ ἐγένετο μεγάλη κατανάλωσις ἀπὸ αὐτά, εἶχε δημιουργηθῇ ὁλόκληρη βιομηχανία εἰς τὴν ᾿Εφεσον, ἡ ὁποία ἀπασχολοῦσε πολλοὺς ἐργάτας. Ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Δημήτριος, ὁ ἐπικαλούμενος ἀργυροκόπος, εἶδεν ὅτι κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ἡλαττώθη πάρα πολὺ ἡ πώλησις τῶν ἀργυρῶν ὁμοιωμάτων. Εὐφυῆς καθὼς ἦτο, ἀντελήφθη, ὅτι αὐτὸ ὠφείλετο εἰς τὴν διάδοσιν τῆς θρησκείας τοῦ Παύλου. Ἐσκέφθη δέ, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀπαλλάξῃ ὅπωςδῆποτε τὴν πόλιν καὶ τὴν περιοχὴν ἀπὸ τὸν Παῦλον, διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ καὶ πάλιν τὸ ἐμπόριόν του.

Ἐκάλεσε λοιπὸν κατὰ τὸν Μάϊον, τὸν μῆνα τῶν ἑορτῶν, τοὺς πολυαριθμοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς τεχνίτας καὶ τοὺς εἶπε:

— Γνωρίζετε, ὅτι ἡ εὐπορία μας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πώλησιν τῶν ἀργυρῶν ναῶν. Ἀλλὰ βλέπετε, ὅτι ὁ Παῦλος ἐπεισε πολλὸν λαὸν τῆς Ἐφέσου καὶ ὅλης τῆς Ἀσίας, ὅτι αὐτὰ, τὰ ὅποια ἡμεῖς κατασκευάζομεν, δὲν εἶναι θεοί. Ἀντιλαμβάνεσθε βέβαια, ὅτι ἡμεῖς κινδυνεύομεν νὰ μείνωμεν χωρὶς ἐργασίαν. Τὸ δὲ χειρότερον, ὑπάρχει φόβος νὰ χάσῃ τὴν δόξαν τῆς ἡμετέρας θεᾶς, ἡ Ἀρτεμις, τὴν ὁποίαν ὅλη ἡ οἰκουμένη μέχρι σήμερον σέβεται.

Μὲ μεγάλην τέχνην ὁ Δημήτριος ἀνέμειξε τὸ συμφέρον μὲ τὴν θρησκείαν καὶ ἐφανάτισε τοὺς ἐργάτας. Ἐκεῖνοι, γεμάτοι θυμὸν καὶ φανατισμὸν, ἐξῆλθαν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἤρχισαν νὰ κραυγάζουν μὲ ὄλην τὴν δύναμιν: «Μεγάλη ἡ Ἀρτεμις τῶν Ἐφεσίων!» Ἀπὸ τὰς φωνάς των ἐταράχθη ἡ πόλις καὶ πολλὸς λαὸς τοὺς ἠκολούθησε, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ περὶ

τίνος ἐπρόκειτο. Αὐτοὶ δὲ ἔσπευσαν εἰς τὸ σπῖτι, ὅπου ἔμεναν ὁ Παῦλος. Ἐπειδὴ ὁμως δὲν εἶδον αὐτόν, ἤρπασαν τοὺς Μακεδόνας βοηθοὺς του, Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον, καὶ τοὺς ἔσυραν εἰς τὸ μεγάλο θέατρον τῆς Ἐφέσου. Ὅταν ὁ Παῦλος ἐπληροφορήθη τὰ γενόμενα, ἠθέλησε νὰ σπεύσῃ πρὸς τὸ θέατρον καὶ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη. Ἀλλ' οἱ μαθηταὶ τὸν ἡμπόδισαν. Καὶ μερικοὶ μάλιστα ἀσιάρχαι φίλοι του τοῦ παρήγγειλαν νὰ μὴ παρουσιασθῇ εἰς τὸν φανατισμένον ὄχλον, διότι θὰ ἐκάνονιζαν αὐτοὶ τὴν ὑπόθεσιν.

Ἐν τῷ μεταξύ εἰς τὸ θέατρον ἐγένετο ὄχλοβοή μεγάλη. Ἄλλοι ἄλλα ἔκραζαν. Οἱ περισσότεροι δὲν εἶχαν ἰδέαν περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Τότε ἐθεώρησε κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη ἕνας Ἰουδαῖος, ὀνόματι Ἀλέξανδρος καὶ νὰ ἀπολογηθῇ ὑπὲρ τῶν ὁμοθησέσκων του. Οἱ ἔθνικοι τὸν ἀνεγνώρισαν ὡς Ἰουδαῖον καὶ συνεπῶς ὡς πολέμιον τῆς Ἀρτεμίδος. Ὁργίσθησαν περισσότερον καὶ δὲν τὸν ἄφησαν νὰ ὁμιλήσῃ. Ἀλλωστε εἰς τὴν Ἐφεσον ἐτιμοῦσαν μὲν τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὸν πλοῦτον των, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμισοῦσαν. Ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν στιγμήν αὐτὴν τῆς ἐκρήξεως τοῦ πατριωτικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ τοὺς ἀντιπαθοῦσαν ἀκόμη περισσότερον. Ἡ ἐμφάνις λαιπὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου τοὺς ἐξηρέθισε πολὺ καὶ ἤρχισαν πάλιν νὰ κραυγάζουν: «Μεγάλη ἡ Ἀρτεμις τῶν Ἐφεσίων!» Ἐπὶ δύο ὥρας κατὰ συνέχειαν ἔκραυγάζαν, μέχρις ὅτου ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Γραμματεὺς.

Ὁ Γραμματεὺς εἶχε μεγάλην δύναμιν καὶ ἐξουσίαν εἰς τὴν Ἐφεσον. Ἦτο ὡσάν Δήμαρχος τῆς πόλεως. Αὐτὸς λοιπὸν ἐπέβαλε σιγὴν εἰς τὸν ὄχλον. Διὰ νὰ καταπραῖνῃ τὰ φανατισμένα πνεύματα, ἤρχισε νὰ ἐπαινῇ τὴν Ἀρτεμιν καὶ νὰ λέγῃ, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη καὶ πασίγνωστος θεὰ τῆς Ἐφέσου. Ἐπειτα ἐβεβαίωσεν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, τοὺς ὁποίους συνέλαβαν, οὔτε ἔκμαν οὔτε εἶπαν τίποτε κατὰ τῆς θεᾶς. Ἐάν δὲ ὁ Δημήτριος μὲ τοὺς τεχνίτας του ἔχῃ νὰ κατηγορήσῃ κανένα, ἅς τὸν καταγγείλῃ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν ἀνθυπάτων. Τοὺς συνέστησε νὰ ἀπέλθουν ἡσυχοὶ εἰς τὰς οἰκίας των, «διότι, εἴπε κινδυνεύομεν νὰ χαρακτηρισθῶμεν ὡς στασιασταί, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ καμμία αἰτία».

Οἱ ὄχλοι ἐπέισθσαν καὶ διελύθησαν ἡσυχῶς. Ὁ Παῦλος μέ τοὺς βοηθοὺς του διέφυγε τὸν κίνδυνον. Ἦτο ὁμῶς καιρὸς τώρα νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ἔφεσον, ἀφοῦ ἄλλωστε ἐπὶ τρία σχεδὸν ἔτη, ἀπὸ τὸ 54 ἕως τὸ 57, ἔμεινε εἰς αὐτήν. Καὶ προηγουμένως εἶχε κατὰ νοὺν νὰ ἀναχωρήσῃ. Εἶχε ἀνακοινώσει μάλιστα εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τὴν ἀπόφασίν του νὰ μεταβῇ εἰς Μακεδονίαν, Ἑλλάδα, Ἱερουσαλὴμ καὶ Ῥώμην. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ εἶχεν ἀποστείλει πρὸ ἑβδομάδων τρεῖς ἀπὸ τοὺς βοηθοὺς του τὸν μὲν Τιμόθεον καὶ Ἑραστον εἰς Μακεδονίαν, τὸν δὲ Τίτον εἰς Κόρινθον, διὰ νὰ τὸν περιμένουν εἰς τὰ μέρη αὐτά.

34. Η ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

(Πράξ. κ', 1 - 3)

Πολλοὶ κίνδυνοι ἀπειλοῦσαν τὰς Ἐκκλησίας. Πολλοὶ ψευδά-δελφοὶ Ἰουδαῖοι περιήρχοντο τὰς πόλεις καὶ ἐσυκοφαντοῦσαν τὸν Παῦλον καὶ διέστρεφان τὸν Χριστιανισμόν. Ἐπειτα πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς, κακομαθημένοι ἀπὸ τὴν προηγουμένην των ζωὴν, ἐπηρεασμένοι ἀπὸ ἰδέας καὶ ἔθιμα ξένα πρὸς τὸν Χριστιανισμόν, δὲν ἐζοῦσαν ὅπως ἀπαιτοῦσε ἡ νέα των πίστις. Ἰδίως δὲ πολλὰ ζητήματα ἐγεννήθησαν εἰς τὴν Κόρινθον.

Ὁ Ἀπολλῶ, ὁ γεμάτος ζῆλον ἱεραπόστολος, ἐπανῆλθε ἀπὸ τὴν Κόρινθον καὶ ἔδωσε εἰς τὸν Παῦλον μερικὰς δυσ-ἀρέστους πληροφορίας, τὰς ὁποίας ἐπεβεβαίωσαν καὶ ἄλλοι ταξιδιῶται. Οἱ Κορίνθιοι ἐξακολουθοῦσαν τὰς διαιρέσεις των, τὰς ἀπειθαρχίας των, τὸν ἄτακτον βίον. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοῦς, ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὰς ψευδολογίας τῶν Ἰουδαϊζόντων, ἔχασαν τὴν ἐμπιστοσύνην των πρὸς τὸν Παῦλον. Τοιοῦτοτρόπως ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἐκλονίζετο καὶ ὁ πολὺς λαὸς τοῦ Κυρίου ἐκινδύνευε.

Διὰ νὰ προλάβῃ ὁ Παῦλος μεγαλυτέρας ζημίας, ἀφοῦ ἀπεχαιρέτησε τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἐφέσου, ἐξῆλθεν εἰς περιοδεῖαν κατὰ τὸ ἔτος 57. Ἐπῆγε πάλιν εἰς τὴν Τρωάδα καὶ ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐξεδήλωσαν τὴν διάθεσιν νὰ διδασθοῦν τὸν Χριστόν, ἔμεινεν ἐκεῖ ὀλίγον διάστημα κηρύττων. Ἀλλ' ἔμεινε ἀκόμῃ, διότι ἐπερίμενε τὸν Τίτον, ὁ ὁποῖος θὰ τοῦ ἔφερεν εἰ-

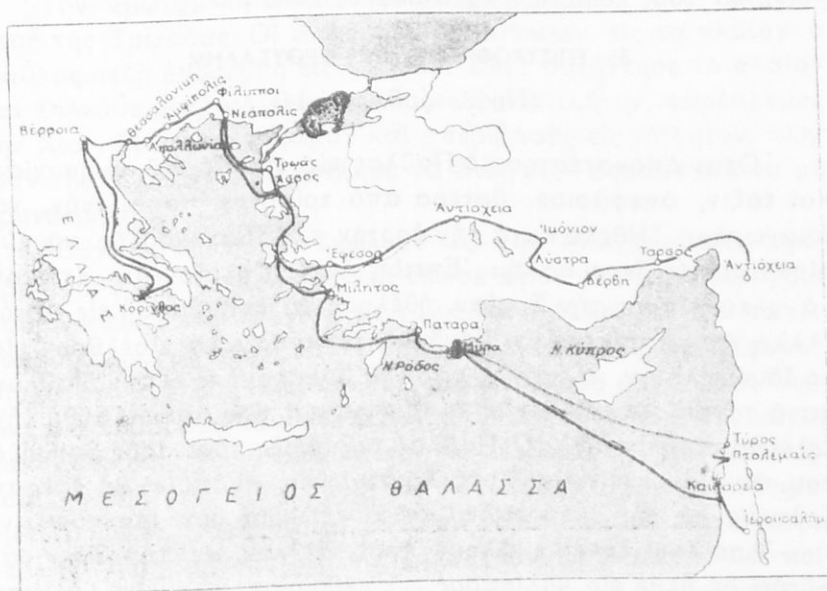
δήσεις από τὴν Κόρινθον. Ἐπειδὴ ὁμως ὁ Τίτος δὲν ἦλθε, ἔφυγε ὁ Παῦλος ἀπὸ τὴν Τρωάδα καὶ ἔπλευσε πρὸς τὴν Μακεδονίαν. Ἀπεβιβάσθη εἰς Νεάπολιν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθεν εἰς Φιλίππους.

Μὲ ἐνθουσιασμὸν πολὺν ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τοὺς Φιλιππησίους. Οἱ Φιλιππησιοὶ ἀγαποῦσαν πράγματι τὸν Παῦλον πάρα πολὺ. Ἐπανελημμένως δὲ ἔδειξαν τὴν ἀγάπην των μὲ τὰ πολλὰ βοηθήματα, τὰ ὅποια τοῦ ἔστελλαν, ἂν καὶ ἦσαν πτωχοί. Ἀναμφιβόλως ἡὐχαριστήθη ὁ Παῦλος, ὅταν εἶδε τοὺς Φιλιππησίους. Ἐκεῖ δὲ συνηντήθη μὲ τὸν Λουκᾶν καὶ τὸν Τιμόθεον, οἱ ὅποιοι τὸν ἐπερίμεναν.

Ἄλλ' ἡ χαρὰ τοῦ ἐμετριάζετο ἔνεκα τῶν ἀνησυχιῶν ποῦ εἶχε διὰ τὴν Κόρινθον. Ὁ ἴδιος ἔγραφε ὀλίγον ἀργότερα πρὸς τοὺς Κορινθίους, ὅτι ὅταν ἦλθε εἰς Μακεδονίαν δὲν εὔρε καμμίαν ἄνεσιν, ἀλλὰ διαρκῶς ἐθλίβετο ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν. «Ἐξωθεν μάχαι καὶ ἔσωθεν φόβοι», ἔγραφε (Β' Κορινθίους ζ', 5). Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ἦλθε ὁ Τίτος μὲ καλὰς εἰδήσεις. Οἱ Κορίνθιοι ἐπείσθησαν καὶ συνεμορφώθησαν πρὸς ὅσα ὁ Παῦλος τοὺς εἶχε παραγγέλλει. Μετενόησαν διὰ τὰς ἀτοξίας των. Ἐνα ἁμαρτωλὸν, ὁ ὁποῖος εἶχε κατασκανδαλίσαι τοὺς πιστοὺς, τὸν ἀπέκοψαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐμείναν ἐν τούτοις μερικοὶ ἰουδαῖζοντες, οἱ ὅποιοι ἐξακολουθοῦσαν τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Παύλου.

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν εἰδήσεων αὐτῶν ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν πρὸς Κορινθίους. Εἰς αὐτὴν τοὺς γράφει μὲ πολλὴν τρυφερότητα καὶ ἀγάπην. Τοὺς συμβουλεύει, ὥσάν στοργικὸς πατέρας νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τοὺς ἰουδαῖζοντας, τοὺς ὁποῖους ὀνομάζει «ψευδαποστόλους, δολίους ἐργάτας, ὑποκριτάς, ὄργανα τοῦ σατανᾶ». Τοὺς διαβεβαιώνει, ὅτι αὐτός εἶναι γνήσιος ἀπόστολος· ὅτι ἐκλήθη κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ ὅτι ἀνελήφθη καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν Οὐρανόν. Τοὺς συνιστᾷ νὰ προσέχουν εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὸν βίον. Τοὺς παρακαλεῖ νὰ συλλέξουν, ὅπως καὶ ἄλλαι Ἐκκλησίαι, ἐράνους διὰ τοὺς πτωχοὺς ἀδελφούς τῆς Ἰουδαίας. Τελευταῖα τοὺς στέλλει εὐλογίας καὶ ἐσπασμούς. Αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν ἔστειλε ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον μὲ τὸν Τίτον, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ συνέστησε νὰ τὸν περιμένῃ ἐκεῖ.

Αὐτὸς δὲ μὲ τοὺς ἄλλους βοηθοὺς ἐξηκολούθησε τὴν περιοδεῖαν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πιθανώτατα ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὴν Βέροian ἐπεσκέφθη καὶ ἄλλας πόλεις, τὰς ὁποίας προηγουμένως λόγῳ τῶν διωγμῶν δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ ἐπισκεφθῇ. Ἐκαμε δέ, καθὼς φαίνεται, περιοδεῖαν καὶ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ. Ἦκολούθησε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν μεγάλην Ἑγνατίαν ὁδόν, ἐπέρασε ἀπὸ τὴν Ἀχρίδα καὶ κατέληξε εἰς Δυρράχιον κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ (Ρωμ. ιε', 19). Ἡ περιοδεῖα του ὁμῶς αὐτὴ δὲν

Τρίτη περιοδεῖα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

φαίνεται νὰ διήρκεσε πολλοὺς μῆνας. Ἀλλωστε εἶχε τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπισκεφθῇ βραδύτερον τὰ μέρη αὐτὰ καὶ νὰ παραμείνῃ ἐπὶ περισσότερον χρόνον εἰς τὴν Ἠπειρον (Τίτον γ', 12). τὸν δὲ Τίτον νὰ ἀποστείλῃ εἰς Ἰλλυρικὸν (Β'. Τιμόθ. δ', 10). Τώρα ἐβιάζετο νὰ κατεβῇ εἰς Κόρινθον.

Ὅταν ἦλθε εἰς αὐτὴν, ἔκαμε ἀμέσως ἐκκαθάρισιν τῶν ψευδαδελφῶν, διότι ἐφ' ὅσον ἐκεῖνοι ἔμενον, θὰ ἐδημιουργοῦσαν ζητήματα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐνουθέτησε ἔπειτα καὶ παρηγό-

ρησε τοὺς πιστοὺς. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἔγραψε περίφημον ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους. Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ὁ Παῦλος δὲν εἶχε μεταβῆ ἀκόμῃ εἰς τὴν Ῥώμην, οὔτε καὶ κανεῖς ἄλλος ἀπόστολος. Ἐν τούτοις ὑπῆρχον ἐκεῖ πολλοὶ Χριστιανοί. Διὰ τὴν καθοδήγησιν λριπὸν αὐτοὺς εἰς τὴν πίστιν καὶ νὰ διὰ τοὺς εἰδοποιήσῃ ὅτι σκέπτεται νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ, ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 58. Ἐν τῷ μεταξύ οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Κορίνθου φοβερὰ ὠργισμένοι ἐναντίον τοῦ Παύλου, συνώμοσαν ἐναντίον του. Ἐλαβαν τὴν ἀπόφασιν νὰ τὸν δολοφονήσουν μόλις θὰ τοὺς ἐδίδετο ἡ κατάλληλος εὐκαιρία.

35. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

(Πράξ. κ', β - κα' 14)

Ὅταν ἀποκατέστησε ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον ἡσυχίαν καὶ τάξιν, ἀπεφάσισε, ὕστερα ἀπὸ τρίμηνον παραμονήν, νὰ ἀναχωρήσῃ. Ἦθελε κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς νὰ εὐρίσκεται εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἐπειδὴ δὲ ἓνα πλοῖον ἦτο ἑτοιμον νὰ πλεύσῃ πρὸς τὴν Συρίαν, ἠθέλησε νὰ ἐπιβιβασθῇ εἰς αὐτό. Ἀλλὰ καὶ οἱ συνωμόται Ἰουδαῖοι ἔσπευσαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ ἴδιον πλοῖον, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ δολοφονήσουν τὸν Παῦλον κατὰ τὸν πλοῦν. Εὐτυχῶς ἡ συνωμοσία τῶν ἀπεκαλύφθη τὴν τελευταίαν στιγμὴν. Ὁ Παῦλος παρέλαβε τότε τοὺς βοηθοὺς του, ὡς καὶ τοὺς Κορινθίους Χριστιανούς, οἱ ὅποιοι θὰ ἔφεραν ἐράνους εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀνεχώρησε διὰ Μακεδονίαν.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἔστειλε ὅλους τοὺς ἄλλους εἰς τὴν Τρωάδα, αὐτὸς δὲ ἦλθε εἰς Φιλίππους. Ἐπεθύμησε νὰ μείνῃ ὀλίγας ἀκόμῃ ἡμέρας εἰς τὴν πόλιν τῶν ἐκλεκτῶν ἐκείνων Χριστιανῶν, μετὰ τῶν ὁποίων εὐρίσκετο τότε καὶ ὁ Λουκᾶς. Μετὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα ἔπλευσε μαζί μὲ τὸν Λουκᾶν πρὸς τὴν Τρωάδα. Ἐμείνε ἐκεῖ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἐκήρυττε τὸ Εὐαγγέλιον. Μάλιστα κατὰ τὴν τελευταίαν ἑσπέραν ἡ αἵθουσα τοῦ τρίτου πατώματος, ὅπου ἐγίνετο τὸ κήρυγμα, ἐγέμισεν ἀσφυκτικῶς. Πολλοὶ ἐκάθηντο καὶ εἰς τὰ παράθυρα. Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν πολλῶν λαμπάδων ἤρχισε ὁ Παῦλος τὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν παρέτεινε πέραν ἀπὸ τὸ μεσονύκτιον. Ἀλλὰ τότε συνέβη ἓνα δυστύχημα.

“Ένας νεανίας, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο ἐπάνω εἰς τὸ παράθυρον, κατελήφθη ἀπὸ βαθὺν ὕπνον· ἔχασε τὴν ἰσορροπίαν του καὶ ἔπεσε κάτω. “Ὅλοι κατῆλθον ταχέως καὶ τὸν εὗρον αἰμοσταγῇ καὶ νεκρόν. Ἄλλ’ ὁ Παῦλος μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ τὸν ἀνέστησε, πρὸς μεγάλην ἔκπληξιν καὶ χαρὰν τῶν πιστῶν. Κατόπιν ἀνῆλθαν πάλιν εἰς τὸ ὑπερφόν. Ἐτέλεσαν τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ παρηκολούθησαν τὴν συνέχειαν τῆς διδασκαλίας μέχρι τῆς αὐγῆς.

Τὴν πρωτὴν οἱ ἀπόστολοι ἀπεχαιρέτησαν τοὺς Χριστιανούς τῆς Τρωάδας. Οἱ ἄλλοι ἐπιβιβάσθησαν εἰς τὸ πλοῖον· ὁ Παῦλος πεζῇ ἐπορεύθη εἰς Ἀσσόν. Ἐκεῖ συνήντησε τὸ πλοῖον καὶ ἔπλευσε μαζί μὲ τοὺς ἄλλους εἰς Μυτιλήνην, παρέπλευσε τὴν Χίον, ἔφθασε εἰς Σάμον καὶ ἀπεβιβάσθη εἰς Μίλητον, πλησίον τῆς Ἐφέσου. Δὲν ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς Ἐφεσον διὰ νὰ μὴ χρονοτριβήσῃ.

Ἔστειλε ὅμως καὶ ἐκάλεσε εἰς τὴν Μίλητον τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔδωσε πρὸς αὐτοὺς ὑπερόχους συμβουλὰς. Τοὺς ὑπενθύμισε τὸν ζῆλον, ἀλλὰ καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην, μὲ τὴν ὁποίαν αὐτὸς εἰργάσθη εἰς τὴν Ἐφεσον. Μολονότι πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ κινδύνους ὑπέστη, ἐν τούτοις μετὰ θάρρους πάντοτε ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν πρὸς Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς. Τώρα μεταβαίνει εἰς Ἱερουσαλὴμ κατ’ ἐντολὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπου τὸν ἀναμένουν θλίψεις καὶ πειρασμοὶ μεγάλοι. Ἴσως νὰ μὴ τὸν ἐπανίδουν πλέον. Αὐτοὶ τώρα ἔπρεπε ν’ ἀγρυπνοῦν καὶ νὰ προσέχουν τὸ χριστιανικὸν ποίμνιον. Περισσότερον ὅμως πρέπει νὰ προσέχουν τὸν ἑαυτὸν των διὰ νὰ μὴ παρασυρθοῦν εἰς ἁμαρτίας καὶ αἱρέσεις. Νὰ ἀποφεύγουν τὴν φλυαρίαν. Νὰ ἔχουν ὡς παράδειγμα αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τρία ἔτη ἐνῶ ἐκήρυττεν εἰς τὴν Ἐφεσον εἰργάζετο συγχρόνως, διὰ νὰ τρέφῃ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τοὺς βοηθοὺς του.

— Προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ καὶ ἐνθυμηθῆτε, ὅτι ἐπὶ τρία ἔτη ἕνα ἕκαστον ἀπὸ σὰς νύκτας καὶ ἡμέραν μετὰ δακρύων σὰς συνεβούλευον. Καὶ τώρα σὰς ἐμπιστεύομαι, ἀδελφοί μου, εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

Γουπετήσας δὲ προσευχήθη μὲ ὅλους μαζί πρὸς τὸν

Θεόν. Μὲ πόνον ψυχῆς τὸν συνώδευσαν μέχρι τοῦ πλοίου καὶ τὸν ἀπεχαιρέτησαν κλαίοντες. Ἐκλαίον δὲ ὅλοι διότι ἐπίστευον, ὅτι διὰ τελευταίαν φορὰν ἔβλεπον τὸν ἀγαπητὸν τῶν ἀπόστολων.

Ἀπὸ τὴν Μίλητον ἔπλευσαν εἰς Κῶν καὶ Ρόδον καὶ ἀπεβιβάσθησαν εἰς Πάταρα τῆς Κιλικίας. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ μὲ ἄλλο πλοῖον παρέπλευσαν τὴν Κύπρον, τὴν Συρίαν καὶ ἔφθασαν εἰς Τύρον. Ἐμείναν εἰς αὐτὴν ἑπτὰ ἡμέρας, μέχρις ὅτου ἐξεφόρτωσε τὸ πλοῖον. Ἐπειτα ἔπλευσαν πρὸς Πτολεμαῖδα καὶ ἔμειναν μίαν ἡμέραν. Ὑστερα πεζοποροῦντες ἦλθον εἰς Καισάρειαν, ὅπου ἐφιλοξενήθησαν προθύμως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διακόνου Φιλίππου. Τότε ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν ὁ προφήτης Ἄγαβος.

Αὐτὸς ἐπῆρε τὴν ζώνην τοῦ Παύλου καὶ ἔδεσε αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας. Ἐπειτα δὲ ἐπροφήτευσεν, ὅτι ἀναμένουν τὸν Παῦλον εἰς Ἱερουσαλὴμ δεσμὰ καὶ θλίψεις. Ὅλοι δὲ τότε, συνοδοὶ καὶ ἐντόπιοι, παρακαλοῦσαν μὲ δάκρυα τὸν Παῦλον νὰ μὴ μεταβῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀλλ' αὐτὸς εἶπεν, ὅτι εἶναι ἕτοιμος ὅχι μόνον νὰ δεθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Παρηγόρησε τοὺς θλιμμένους Χριστιανούς καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ ἐπαναλάβουν μετ' αὐτοῦ: «τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γινέσθω».

36. ΣΥΛΛΗΨΙΣ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

(Πράξ. κα', 15-40)

Ἀφοῦ ἀνεπαύθη ὀλίγας ἡμέρας ὁ Παῦλος εἰς Καισάρειαν ἐπορεύθη μὲ τοὺς συνοδοὺς του, εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Τὸν συνώδευαν ἀκόμη καὶ μερικοὶ μαθηταὶ ἀπὸ τὴν Καισάρειαν. Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐδέχθησαν μὲ πολλὴν χαρὰν τὸν Παῦλον. Τὴν δὲ ἐπομένην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰακώβου συνεκεντρώθησαν ὅλοι οἱ πρεσβύτεροι. Ἐκεῖ ὁ Παῦλος διηγήθη λεπτομερῶς τὴν θαυμασίαν ἱστορίαν τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου μεταξὺ Ἑθνικῶν καὶ Ἰουδαίων εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς

τὴν Ἑλλάδα. Ὅλοι ἐθαύμασαν τὸ ἔργον τοῦ Παύλου καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν. Ἀλλὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργον δὲν θὰ ἦσαν εἰς θέσιν νὰ τὸ ἐκτιμήσουν οἱ πολλοὶ Ἰουδαῖζοντες Χριστιανοί. Αὐτοὶ πολὺ πιθανὸν καὶ νὰ ἐσκανδαλίζοντο ἐναντίον τοῦ Παύλου, διότι θὰ τὸν ἐθεωροῦσαν πολέμιον τοῦ Νόμου.

Ἐπρεπε λοιπὸν ὁ Παῦλος νὰ κάμῃ κάποιαν πρᾶξιν μετὰ τὴν ὁποίαν θὰ προσείλκυε καὶ αὐτῶν τὴν ἐκτίμησιν καὶ θὰ ἐπρολάμβανε τοιοῦτοτρόπως νέαν διαίρεσιν τῆς Ἐκκλησίας. Μερικοὶ λοιπὸν ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ συνέστησαν νὰ πληρώσῃ τὰ ἔξοδα τῆς κουρᾶς μερικῶν Ἰουδαίων Χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι εἶχον εὐχήν. Αὐτοὶ δηλαδὴ, σύμφωνα μετὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν νόμον, εἶχον τάξει, ὅπως ἄλλοτε ὁ Ἀκύλας (κεφ. 30), νὰ μὴ κόψουν ἐπὶ ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα τὴν κόμην των, νὰ μὴ πλύνουν οἶνον καὶ οἰνοπνευματώδη ποτὰ καὶ νὰ ζήσουν μετὰ ἐγκράτειαν. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς εὐχῆς ἔπρεπε ἕκαστος ἀπὸ αὐτοὺς νὰ κόψῃ τὰ μαλλιά του. Νὰ προσφέρῃ δὲ εἰς τὸν ναὸν ἕνα ἄμνόν πρὸς ὀλοκαύτωςιν, ἕνα ἄλλον ἄμνόν ὡς θυσίαν διὰ τὰς ἁμαρτίας του, ἕνα ἐρίφιον ὡς εἰρηνικὴν προσφορὰν καὶ μερικὰ φαγητὰ καὶ ποτὰ.

Ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος διὰ τὴν ὁδηγήσιν πρὸς τὸν Χριστὸν τοὺς ἀνθρώπους, ἐγένετο τοῖς πᾶσι τὰ πάντα καὶ τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἐδέχθη τὴν πρότασιν, ἔστω καὶ ἂν τὰ ἔξοδα ἦσαν πολλὰ. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ἐπομένην ἔληξε τὸ τάξιμον αὐτῶν τῶν Ναζηραίων παρέλαβε καὶ συνώδευσε αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερόν. Ἐκεῖ ἐνώπιον Ἰουδαίων, Χριστιανῶν καὶ μὴ, ἐπλήρωσε τὰ ἔξοδα καὶ ἔκαμε τὰς ἀπαιτουμένας διατυπώσεις. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ καθήσυχασε τὰς ἀσθενεῖς συνειδήσεις τῶν ἀδελφῶν.

Ἄλλ' ὁ κίνδυνος ἐξέσπασε ἀπὸ ἄλλο μέρος. Τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς Πεντηκοστῆς πλῆθος Ἰουδαῖοι ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ διάφορα μέρη. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχαν καὶ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀσίας, ἀρχαῖοι γνώριμοι καὶ διώκται τοῦ Παύλου. Αὐτοὶ ἐθεώρησαν κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξοντώσουν ἐκεῖ τὸν ἐχθρόν των. Ἐπὶ τὰς ἡμέρας ὕστερα ἀπὸ τὸ προαναφερθὲν γεγονός, ἐνώπιον πλῆθους Ἰουδαίων ἐπάνω εἰς τὸν ναὸν ὤρμησαν, συνέλαβον τὸν Παῦλον καὶ ἐφώνησαν πρὸς τοὺς ἄλλους:

— "Ἄνδρες ἀδελφοί, βοηθήσατέ μας ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ. Αὐτὸς διδάσκει Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς κατὰ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Αὐτὸς ἐμόλυνε τὸν ναὸν μας, διότι ἔφερε μέσα εἰς αὐτὸν Ἑλληνας.

Ἡ τελευταία αὐτὴ κατηγορία ἦτο καθαρὰ συκοφαντία. Εἶχε βέβαια ὁ Παῦλος Ἑλληνας βοηθοὺς, ἐγύριζε μαζὶ τῶν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἔφερεν ἐντὸς τοῦ ναοῦ. Ὁ λαὸς ὅμως ἐπίστευσε τὴν κατηγορίαν. Ἐταράχθη καὶ ὥρμησε μὲ μανίαν ἐναντίον τοῦ Παύλου. Τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ὥθησαν ἔξω ἀπὸ τὸν ναὸν, ἔξω δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν αὐλὴν, διὰ νὰ τὸν φονεύσουν. Μάλιστα οἱ φύλακες, ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν μήπως ὁ φόνος γίνῃ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν καὶ μολυνθῇ ὁ ναός, μόλις ὁ ὄχλος ἐξηλθεν, ἔκλεισαν ἀμέσως τὰς θύρας. Ἐξω δὲ εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Ἑθνῶν, ὁ φανατισμένος ὄχλος ἤρχισε νὰ κτυπᾷ μὲ μανίαν τὸν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν. Θὰ τὸν ἐφόνευαν δὲ ἀσφαλῶς ἐπὶ τόπου, ἂν δὲν ἐπενέβαινεν ὁ Ρωμαῖος χιλιάρχος.

Αὐτός, μόλις ἐπληροφορήθη τὰ τῆς ὀχλαγωγίας, παρέλαβεν ἀμέσως ἑκατοντάρχους καὶ στρατιώτας ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ πλησίον στρατώνας καὶ ὥρμησέν ἀνιάμεσα εἰς τὰ πλήθη. Ἀπέσπασεν ἀπὸ αὐτὰ τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἔδεσε μὲ δύο ἀλύσεις. Κατόπιν ἠρώτησε νὰ μάθῃ περὶ τίνος ἐπρόκειτο. "Ὅλοι μαζὶ ἐκραύγαζαν τόσον πολὺ, ὥστε δὲν ἤμπόρεσε νὰ μάθῃ τίποτε. Δι' οὗτὸ διέταξε νὰ ὀδηγήσουν τὸν Παῦλον εἰς τὸ φρούριον. Ἄλλ' ἦτο τόση ἡ μανία καὶ ἡ ὁρμὴ τοῦ πλήθους κατὰ τοῦ Παύλου, ὥστε μὲ μεγάλῃν δυσκολίαν κατῴρθωσαν οἱ στρατιῶται νὰ ἀπωθήσουν τὰ πλήθη καὶ νὰ προφυλάξουν τὸν Παῦλον. Τὰ πλήθη ἐξηγριώθησαν, διότι διέφυγε τὸ θυμὰ τῶν καὶ ἐφώναζαν: «Αἶρε τοῦτον!»

Μέσα εἰς τὴν γενικὴν αὐτὴν σύγχυσιν ὁ Παῦλος μόνον διετήρει τὴν ἡρεμίαν του. Ἐστράφη πρὸς τὸν χιλιάρχον, τοῦ ὠμίλησεν ἑλληνιστί καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὰ πλήθη. Τοῦ εἶπε δέ, ὅτι εἶναι. Ἰουδαῖος μὲν, ἀλλὰ κατάγεται ἀπὸ τὴν Ταρσόν. Ὁ χιλιάρχος ἡσύχασε κάπως ὅταν εἶδεν, ὅτι ἔχει ἐνώπιόν του ἕνα ἑλληνιστὴν Ἰουδαῖον μορφωμένον, ὁ ὁποῖος μάλιστα δὲν ἦτο ἀπὸ τὴν Ἱερου-

σαλήμ· ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Ταρσόν. Ἐπίστευσεν, ὅτι ὁ Ταρσεὺς αὐτὸς θὰ ἦτο ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὸν συνήθη φανατισμόν, ποὺ εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἱερουσαλήμ. Τοῦ ἐπέτρεψε λοιπὸν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη.

37. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

(Πράξ. κβ', 1—κγ', 11)

Καταπληγωμένος ὁ Παῦλος, γεμάτος αἵματα, ἤρεμος ὅμως καὶ γαλήνιος, ἐστάθη εἰς μίαν βαθμίδα τῆς κλίμακος, ἐκίνησε τὴν χεῖρα πρὸς τὰ πλήθη καὶ ἀφοῦ ἀποκατεστάθῃ μεγάλη ἡσυχία, ὡμίλησεν εἰς τὴν ὁμιλουμένην ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν. Διηγῆθη εἰς αὐτοὺς τὴν καταγωγὴν του, τὴν μόρφωσιν ποὺ ἔλαβε πλησίον τοῦ γνωστοῦ διδασκάλου του Γαμαλιήλ, τὸν μεγάλον ζῆλον, ποὺ εἶχεν ὑπὲρ τοῦ νόμου τοῦ Μωϋσέως. Μάλιστα ἀνέφερεν, ὅτι ἔνεκα τοῦ μεγάλου ζήλου του κατεδίωξε μέχρι θανάτου τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ. Εἶπε μάλιστα ὅτι εἶχε λάβει παρὰ τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἐντολὴν καὶ συστάσεις νὰ διώξῃ καὶ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Δαμασκοῦ.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀκροατὰς τοῦ Παύλου, οἱ ὅποιοι τὸν εἶχον γνωρίσει προηγουμένως, θὰ ἐνεθυμοῦντο ὅλα αὐτά. Τὸ πλῆθος μὲ μεγαλυτέραν ἡσυχίαν καὶ προσοχὴν τὸν ἤκουεν. Ἐξιστόρησε ὕστερον τὸ ὄραμα ποὺ εἶδεν ἔξω ἀπὸ τὴν Δαμασκόν, ὅλα ὅσα τοῦ συνέβησαν μέσα εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν ἐντολήν, ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός, νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ Ἕθνη.

Τὴν στιγμὴν ὅμως ποὺ ἀνέφερε τὰ Ἕθνη, ἐξέσπασε τρομερωτέρα ἢ ὀργὴ τῶν Ἰουδαίων. Ἦρχισαν νὰ κραυγάζουν πάλιν μὲ μανίαν, νὰ πετοῦν τὰ ἐνδύματά των καὶ νὰ ρίπτουν εἰς τὸν ἀέρα κονιορτόν. Μέσα δὲ ἀπὸ ὅλας τὰς κραυγὰς, ἐξεχώριζον αἱ λέξεις : «Αἶρε τοῦτον· δὲν πρέπει νὰ ζήσῃ πλέον αὐτός». Ὁ χιλιάρχος, ἐπειδὴ ἐφοβήθη μήπως γίνουν μεγαλύτεραι ταραχαί, διέταξε νὰ φέρουν τὸν Παῦλον εἰς τὸν στρατῶνα καὶ νὰ τὸν μαστιγώσουν. Ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζε τὴν ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν, ὑπέθεσεν, ὅτι κάτι προσβλητικὸν εἶπεν ὁ Παῦλος πρὸς τὰ πλήθη καὶ ἐπροκάλεσε ἔτσι τὴν μανίαν των. Ἐπὶ πλέον

ἐπίστευεν, ὅτι διὰ τῆς μαστιγώσεως θὰ ἠνάγκαζε τὸν ἀπόστολον νὰ τοῦ φανερῶσῃ τὴν ἀλήθειαν, διότι ἐνόμιζεν, ὅτι κατὰ αὐτὸς τοῦ ἔκρυπτεν. "Ὅταν ὅμως ὁ Παῦλος εἶδε τὸν ἐκατόνταρχον νὰ πλησιάζῃ μὲ τὸ μαστίγιον εἰς τὰς χεῖρας, τοῦ εἶπεν :

— Ἐπιτρέπεται λοιπὸν νὰ μαστιγώνουν Ῥωμαῖον πολίτην καὶ μάλιστα ἄθῳν :

Ὁ ἐκατόνταρχος ἔσπευσε καὶ ἐπληροφόρησε τὸν χιλιάρχον ὅτι ὁ δεσμώτης εἶναι Ῥωμαῖος πολίτης. Ἐκεῖνος ἐφοβήθη· ἦλθεν εἰς τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἠρώτησεν :

— Εἶσαι λοιπὸν Ῥωμαῖος πολίτης :

— Βεβαίως, εἶπεν ὁ Παῦλος.

— Ἐγὼ ἐπλήρωσα πολλά, διὰ νὰ ἀποκτήσω τὴν Ῥωμαϊκὴν ὑπηκοότητα, εἶπεν ὁ χιλιάρχος.

— Ἐγὼ ὅμως, εἶπεν ὁ Παῦλος, ἐγεννήθην Ῥωμαῖος πολίτης.

"Εἶτοι ἀπέφυγε τὰς μαστιγώσεις. Ὁ χιλιάρχος βέβαια συνεπάθησε τὸν Παῦλον καὶ ἐπεθύμει νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ. Ἄλλ' ἐφ' ὅσον ἔγινε στάσις διὰ ζητήματα τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας καὶ ὁ Παῦλος κατηγορεῖτο ἐκ μέρους τῶν Ἰουδαίων, ἔπρεπε νὰ γίνῃ κάποια δίκη. Σύμφωνα δὲ μὲ τὰ Ἰουδαϊκὰ ἔθιμα, τὸ συνέδριον τῆς Ἱερουσαλὴμ ἦτο ἀρμόδιον διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν. Τὴν ἐπομένην, λοιπὸν, ἐκάλεσε ὁ χιλιάρχος τὸ συνέδριον καὶ ὠδήγησε ἐνώπιον αὐτῶν λυμένον τὸν Παῦλον. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐπληροφορεῖτο καὶ ὁ ἴδιος τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν κατηγορεῖτο ὁ Παῦλος καὶ ἀναλόγως κατόπιν θὰ ἀπεφάσιζε. Διὰ κάθε δὲ ἐνδεχόμενον παρέλαβε μαζὶ τοῦ ἀρκετοῦς στρατιώτας.

Παρατήρησε κατὰματα ὁ Παῦλος τοὺς συνέδρους καὶ εἶπε :

— Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ ἔζησα καὶ ἐφέρθην ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ μὲ ἀγαθὴν συνείδησιν.

Τὸ συνέδριον καὶ μάλιστα ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας, ὠργίσθη ὅταν ἤκουσε τὸν Παῦλον νὰ ὀνομάζῃ αὐτοὺς ἀδελφούς. Διέταξε καὶ τὸν ἐκτύπησαν εἰς τὸ στόμα.

— Ὁ Θεὸς θὰ κτυπήσῃ καὶ σέ, εἶπεν ὁ Παῦλος, τοῖς κεκοινιαμένε· διότι κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν σὺ ὁ δικαστὴς παρανομεῖς, ἀφοῦ διατάσσεις νὰ μὲ κτυπήσουν, χωρὶς νὰ πταίω.

— Τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ ἀπειλεῖς μὲ τοιοῦτον τρόπον : τοῦ εἶπον οἱ ἄλλοι.

— Δὲν ἐγνώριζα, ἀδελφοί, ὅτι εἶναι ἀρχιερεὺς, ἀπήντησεν ὁ Παῦλος. Ἄλλωστε ὁ Θεὸς διατάσσει: ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.

Ὁ Παῦλος ἀντελήφθη ἀπὸ τὰς γενομένας συζητήσεις, διὰ τὸ ἓνα μέρος τῶν συνέδρων ἦσαν Σαδδουκαῖοι, τὸ δὲ ἄλλο μέρος ἦσαν Φαρισαῖοι. Εἶπε λοιπὸν μεγαλοφώνως:

— Ἐγώ, ἄνδρες ἀδελφοί, εἶμαι Φαρισαῖος, υἱὸς Φαρισαίου, καὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν κρίνομαι, διότι πιστεύω εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἐπροκάλεσαν φοβερὰν φιλονικίαν καὶ σύγχυσιν μετὰ τῶν συνέδρων. Οἱ μὲν Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἐπίστευον εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, ἐφώναζον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἐντελῶς ἀθῶος. Οἱ Σαδδουκαῖοι, ποὺ δὲν ἐπίστευαν καθόλου εἰς τὴν ἀνάστασιν, κατηγοροῦσαν τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἐκήρυτταν ἔνοχον.

Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ μὲ χειρονομίας καὶ κραυγὰς ὤρμησαν πρὸς τὸν Παῦλον καὶ προσεπάθουν νὰ τὸν σύρουν βιαίως πρὸς τὸ μέρος τῶν. Ἐπάνω δὲ εἰς τὴν μανίαν τῶν ὑπῆρχε φόβος νὰ τὸν διαμελίσουν. Ὁ χιλιάρχος, φοβηθεὶς διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Παύλου, διέταξεν ἀμέσως τοὺς στρατιώτας του καὶ τὸν ἤρπασαν ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τὸν ἔφεραν πάλιν εἰς τὸν στρατῶνα.

Κατὰ τὴν νύκτα ὁ Κύριος παρουσιάσθη εἰς τὸν Παῦλον καὶ τοῦ εἶπεν: «Ἐχε θάρρος, Παῦλε. Ὅπως ὠμίλησες εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, τοιοῦτοτρόπως θὰ κηρύξης τὸ Εὐαγγέλιον καὶ εἰς τὴν Ῥώμην».

38. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΝ

(Ἠραῖ. κγ', 12 - κδ', 23)

Τὴν ἐπομένην συνεκεντρώθησαν πάλιν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερικοί πρεσβύτεροι. Ἦσαν καταπικραμένοι καὶ ἀγανακτημένοι, διότι ἔνεκα τῶν διαιρέσεων καὶ φιλονικιῶν τῶν ἔχασαν μέσα ἀπὸ τὰ χέρια τῶν τὸν Παῦλον. Πῶς τώρα θὰ κατώρθωναν νὰ

δικάσουν καὶ καταδικάσουν αὐτόν; Κατὰ τὴν προηγουμένην ὁμῶς ἐσπέραν σαράντα φανατισμένοι πονηροὶ Ἰουδαῖοι ἔκαμαν συνωμοσίαν νὰ ἐξοντώσουν τὸν Παῦλον. Ὁρκίσθησαν νὰ μὴ φάγουν καὶ νὰ μὴ πίνουν τίποτε, ἂν πρῶτον δὲν φονεύσουν αὐτόν. Ἐπῆγαν δὲ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους καὶ ἀνεκοίνωσαν μυστικά τὴν πονηράν των ἀπόφασιν. Εἶπαν δὲ εἰς αὐτούς, νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν χιλιάρχον νὰ στείλῃ τὸν Παῦλον εἰς τὸ συνέδριον, τάχα διὰ νὰ τὸν ἀνακρίνουν καλύτερον. Καθ' ὁδὸν δὲ αὐτοὶ θὰ ὥρμουσαν κατὰ τῶν στρατιωτῶν καὶ μέσα εἰς τὴν σύγχυσιν θὰ τὸν ἐφόνευον.

Εὐτυχῶς ἡ συνωμοσία των ἀπεκαλύφθη ἀμέσως. Ὅταν ἐσυζητοῦσαν τὰ ἐγκληματικά των σχέδια, ἐστέκετο κοντὰ των, χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθοῦν, ἓνα παιδί καὶ ἤκουσε τὰ πάντα. Τὸ παιδί αὐτὸ ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Παύλου, υἱὸς τῆς ἀδελφῆς του. Ἔσπευσε λοιπὸν ἀμέσως καὶ ἐφάνέρωσεν ὅλα εἰς τὸν θεῖον του. Ὁ Παῦλος ἔστειλεν αὐτοστιγμὴ τὸ παιδί εἰς τὸν χιλιάρχον. Ἐκεῖ δὲ αὐτὸ ἐπανέλαβε λεπτομερῶς ὅσα ἤκουσεν.

Ὁ χιλιάρχος, διὰ νὰ προλάβῃ τὸ ἐγκλημα, ἐκάλεσε ἀμέσως δύο ἑκατοντάρχους. Τοὺς διέταξε νὰ ἐτοιμάσουν διακοσίους στρατιώτας, ἑβδομήντα ἵππεις, διακοσίους τοξότας καὶ ἀρκετὰ κτήνη. Τὴν ἐνάτην δὲ ἐσπερινὴν τοὺς διέταξε καὶ παρέλαβαν μυστικά τὸν Παῦλον. Τὸν ἔβαλαν ἐπάνω εἰς ἓνα ζῶον καὶ ὑπὸ τὴν ἀσφαλῆ αὐτὴν συνοδείαν τὸν παρέδωσαν εἰς Καισάρειαν πρὸς τὸν ἡγεμόνα Φήλικα. Μάλιστα δὲ ἔγραψε ὁ χιλιάρχος πρὸς τὸν Φήλικα καὶ ἐπιστολὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξέθετε τὰ κατὰ τὸν Παῦλον.

Τοῦ ἔγραψε δηλαδὴ, ὅτι τὸν Παῦλον, Ρωμαῖον πολίτην, ἀδίκως, καθ' ὅσον αὐτὸς ἐξηκρίβωσεν, ἠθέλησαν νὰ τὸν δικάσουν καὶ νὰ τὸν φονεύσουν οἱ Ἰουδαῖοι. Χάριν δὲ ἀσφαλείας τὸν ἔστελλεν εἰς Καισάρειαν καὶ συγχρόνως—ἔγραφε—εἰδοποίησε καὶ τοὺς κατηγοροὺς νὰ παρουσιασθοῦν εἰς Καισάρειαν, διὰ νὰ γίνῃ ἐκεῖ νέα δίκη. Δικαστὴς ἔπρεπε νὰ εἶναι αὐτὸς ὁ Φήλιξ.

Ὅταν ὁ Φήλιξ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν, εἶπε εἰς τὸν Παῦλον, ὅτι θὰ τὸν ἀκούσῃ ἀπολογούμενον, ἀμέσως μὲν ἔλθουν

ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ κατήγοροί του. Διέταξε δὲ τοὺς στρατιώτας νὰ τὸν φρουροῦν εἰς τὸ πραιτώριον.

Ὁ Φῆλιξ δὲν ἦτο εὐθύς καὶ ἀγαθὸς διοικητής. Ἀνῆκε κάποτε εἰς τὴν τάξιν τῶν δούλων. Ἀπηλευθερώθη ὅμως καὶ κατώρθωσε νὰ γίνῃ ἑπαρχὸς τῆς Ἰουδαίας. Πρὸς τοὺς ἀνωτέρους ἦτο ταπεινὸς κόλαξ πρὸς τοὺς κατωτέρους σκληρὸς. Κάθε ταραχὴν τοῦ λαοῦ κατέπνιγε εἰς τὸ αἷμα. Ἐδολοφόνησε μάλιστα καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰωνάθαν, εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ὁποίου ὤφειλε τὴν θέσιν του. Ἐζοῦσε βίον παράνομον καὶ ἄσωτον. Εἶχε δὲ ὡς σύζυγον τὴν κόρην τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα τοῦ Α', αὐτοῦ ποῦ εἶχε φυλακίσαι ἄλλοτε τὸν Γέτρον (κεφ. 17) Αὐτὸς λοιπὸν θὰ ἐγένετο τώρα ὁ δικαστὴς τοῦ Παύλου.

Πέντε ἡμέρας ὕστερα ἦλθαν εἰς Καισάρειαν ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας, μερικοὶ πρεσβύτεροι καὶ ἓνας δικηγόρος ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ συνεδρίου. Ἐνώπιον τοῦ Φήλικος, παρόντος καὶ τοῦ Παύλου, ἤρχισεν ὁ δικηγόρος μὲ στόμφον τὸ κατηγορητήριον. Διὰ νὰ προσελκύσῃ δὲ τὴν εὐνοίαν τοῦ Φήλικος, τοῦ ἀπηύθυνε μερικὰς εὐτελεῖς κολακείας.

— Διὰ σοῦ, τοῦ εἶπεν, ἀπολαμβάνομεν μεγάλην εἰρήνην εἰς τὸ ἔθνος μας. Χάρις εἰς τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν πρόνοιάν σου μεγάλα ἔργα ἐγιναν εἰς τὴν χώραν μας. Πανταχοῦ δὲ καὶ πάντοτε σὺ εἶσαι ἡ ἐλπίς μας, κράτιστε Φῆλιξ.

Ἔπειτα κατηγόρησε τὸν Παῦλον, ὅτι παρακινεῖ εἰς στάσιν τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι πρωτοστατεῖ εἰς τὴν διάδοσιν τῆς αἰρέσεως τῶν Ναζωραίων καὶ ὅτι ἠθέλησε νὰ βεβηλώσῃ τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος.

— Καὶ ἡμεῖς μὲν τὸν συνελάβαμεν καὶ θὰ τὸν ἐδικάζαμεν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον, ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ χιλιάρχος μὲ πολλὴν βίαν τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς χεῖρας μας.

Ὁ Ἀνανίας μὲ τοὺς ἄλλους ἀντιπροσώπους ἐπεβεβαίωσαν ἐντόνως τοὺς λόγους τοῦ δικηγόρου.

Ἀφοῦ ἐτελείωσαν, ἤρχισεν ὁ Παῦλος μὲ ἀξιοπρέπειαν καὶ ἡρεμίαν τὴν ἀπολογίαν του:

— Καὶ ἐγὼ χαίρω, διότι θὰ ἀπολογηθῶ σήμερα ἐνώπιόν σου, εἶπε πρὸς τὸν Φήλικα, ἐπειδὴ γνωρίζω, ὅτι ἀπὸ πολλὰ ἔτη εἶσαι διοικητὴς τοῦ ἔθνους τούτου καὶ συνεπῶς γνωρίζεις

πολύ καλὰ πρόσωπα καὶ πράγματα. Μὲ κατηγοροῦν, ὅτι ἐξεγείρω εἰς στάσιν τὸν λαόν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἄλλ' ἐγώ, μόλις πρὸ δώδεκα ἡμερῶν εὐρισκόμεν ἐἰς τὴν πόλιν καὶ οὔτε κἀν μὲ εἶδον νὰ ἔρχωμαι εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν λαόν, οὔτε εἰς τὴν συναγωγὴν, οὔτε εἰς τὰς ὁδοὺς. Εἰς τὸν ναόν εἰσῆλθον μόνον ἐγώ, διότι εἶμαι γνήσιος Ἰουδαῖος· δὲν εἶμαι λοιπὸν ἱερόσυλος. Ἐπειτα, διὰ τὰς δύο αὐτὰς κατηγορίας, ποὺ λέγουν, δὲν ἔχουν νὰ παρουσιάσουν κανένα μάρτυρα. Ὁμολογῶ ὅμως, ὅτι εἶμαι Χριστιανός. Ἄλλ' ὡς Χριστιανὸς λατρεύω τὸν Θεὸν τῶν πατέρων μας. Πιστεύω εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν καὶ προσπαθῶ νὰ ζῶ εὐσυνειδήτως ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Ἀκούσας αὐτὰ ὁ Φῆλιξ ἐνόησεν, ὅτι ὁ Παῦλος εἶναι ἄθῳ καὶ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι τὸν κατηγοροῦν ἕνεκα μίσους, ἐπειδὴ εἶναι Χριστιανός. Ἀπέπεμψε τοὺς Ἰουδαίους καὶ εἶπεν, ὅτι ὅταν ἔλθῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ ὁ χιλιάρχος, θὰ κάμῃ νέας ἀνακρίσεις. Τὸν δὲ Παῦλον διέταξε νὰ τὸν φυλάττουν εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Ἡρώδου καὶ νὰ τοῦ φέρωνται μὲ εὐγένειαν. Νὰ τὸν ἀφήνουν νὰ συναναστρέφεται ἐλευθέρως μὲ τοὺς φίλους του, ποὺ εὐρίσκοντο τότε εἰς Καισάρειαν, δηλαδὴ μὲ τὸν Λουκᾶν, τὸν Ἀρίσταρχον, τὸν διάκονον Φίλιππον καὶ τοὺς ἄλλους Χριστιανούς.

39. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΝΕΙ ΔΥΟ ΕΤΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ

(Πράξ. κδ', 24 — κε', 6)

Ὁ Φῆλιξ φαίνεται, ὅτι ἐγνώριζε πολλὰ πράγματα περὶ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Εἶχε σύζυγον Ἰουδαίαν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐπληροφορεῖτο περὶ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου καὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἐν γένει θρησκείας. Ἐζούσε ἔπειτα εἰς τὴν Καισάρειαν, ὅπου ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κορνηλίου (κεφ. 16) εἶχεν ἰδρυθῇ καὶ αὐξηθῇ ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Ἀπὸ τοὺς πιστοὺς εἶχε ἀσφαλῶς πληροφορηθῇ περὶ τῆς νέας θρησκείας.

Ἀπὸ τὸν ἱερὸν Λουκᾶν βεβαιώνεται ὅτι ὁ Φῆλιξ ἐγνώριζε ἀκριβέστερον τὰ περὶ τῆς νέας ὁδοῦ. Φαίνεται δέ, ὅτι παρὰ τὴν ἐγκληματικὴν του φύσιν εἶχε κάποιο ἐνδιαφέρον διὰ τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα.

Διὰ τοῦτο ὀλίγας ἡμέρας ὕστερα ἀπὸ τὰ γεγονότα αὐτὰ ἐκάλεσε τὸν Παῦλον καὶ τοῦ ἐζήτησε νὰ ἀναπτύξῃ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τῆς Δρουσίλλης τῆς συζύγου του τὰ τῆς νέας ὁδοῦ. Ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε τὸν χαρακτήρα καὶ τὴν ζωὴν τοῦ Φήλικος, ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ μελλούσης κρίσεως. Ἄλλοτε ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς ἤλεγξε τὸν Ἡρώδη. Τώρα ὁ Παῦλος ἤλεγξε τὸν Φήλικα μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν ποῦ ἔκαμε.

Περιέγραψε μὲ τόσῃ δυνάμει τὴν θεϊαν δικαιοσύνην καὶ τὴν κρίσιν, παρέστησε τόσον ζωηρὰ τὴν φοβερὰν εὐθύνην καὶ τιμωρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν, ὥστε ὁ Φήλιξ κατελήφθη ἀπὸ φόβον μέγαν. Ἐμφοβος δὲ γεγόμενος διέκοψε τὸν Παῦλον καὶ τοῦ εἶπε :

— Πήγαινε ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ θὰ σὲ καλέσω πάλιν, μόλις μοῦ δοθῇ εὐκαιρία.

Εὐκαιρίαι ἐδόθησαν πολλάι καὶ ἐκάλεσε τὸν Παῦλον ὁ Φήλιξ, ὅχι ὅμως διὰ νὰ τὸν συμβουλευθῇ περὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἐπιτόλαιος καὶ ἁμαρτωλὸς καθὼς ἦτο, δὲν ἤμποροῦσε νὰ προσέξῃ περισσότερον καὶ βαθύτερον τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν.

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας διελύθη ὁ φόβος του, ἐσκέφθη, ὅτι θὰ ἤμποροῦσε νὰ ἀφήσῃ τὸν Παῦλον ἐλεύθερον, ἐάν ἐλάμβανε ἀπὸ αὐτὸν κανένα σπουδαῖον δῶρον. Ἐγνώριζε ὅτι ὁ Παῦλος ἦτο Ρωμαῖος ὑπήκοος, τὸν ἔβλεπε ἐνδεδυσμένον ἀξιοπρεπῶς, ἐπληροφορεῖτο, ὅτι συνετηρεῖτο καλὰ εἰς τὴν φυλακὴν. Ὅλα αὐτὰ τὸν ἔκαμαν νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ Παῦλος θὰ εἶχε πολλὰ χρήματα. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν εἶχε, θὰ τοῦ ἔδιδον οἱ Χριστιανοί, διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀλληλοβοήθειαν τῶν ὁποίων εἶχε μάθει πολλὰ ὁ Φήλιξ.

Ἵσως ὁ Παῦλος νὰ εἶχε πράγματι χρήματα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἴτε ἀπὸ εἰσφορὰς τῶν Χριστιανῶν, ἢ πιθανώτερον, ἀπὸ τὴν ἀτομικὴν του περιουσίαν. Ἀλλὰ δὲν κατεδέχθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν δωροδοκίαν. Ἄλλωστε ὁ ρωμαϊκὸς νόμος ἀπηγόρευε αὐστηρῶς αὐτήν. Παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ὅμως πολλοὶ Ρωμαῖοι ὑπατοὶ ἐθησαύριζαν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἀπὸ τὰς δωροδοκίας.

Καὶ ὁ χαρακτήρ δὲ τοῦ Φήλικος ἦτο τέτοιος ὥστε νὰ μὴ δίδῃ καὶ τόσῃν σημασίαν εἰς τοὺς νόμους, προκειμένου αὐτὸς νὰ προσδεύσῃ καὶ νὰ πλουτήσῃ. Ἐκαλοῦσε λοιπὸν συχνὰ τὸν Παῦλον καὶ συνωμιλοῦσε μὲ αὐτὸν ἐπ' ἄρκετόν. Μὲ τρόπον τοῦ ἔδιδε νὰ ἐννόησῃ ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ ἦτο ζήτημα χρημάτων. Ἀλλὰ ματαιῶς ἐπερίμενε. Ὁ Παῦλος δὲν τοῦ ἔδιδε τίποτε.

Δύο ὁλόκληρα χρόνια ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ 58 ἕως τὸ 60. Τότε παρέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Ἰουδαίας ὁ διοικητὴς τῆς Συρίας, Πόρκιος Φῆστος. Ὁ δὲ Φῆλιξ ἐκλήθη εἰς τὴν Ρώμην νὰ ὁπολογηθῇ δι' ὠρισμένας καταγγελίας ἐκ μέρους τῶν Ἰουδαίων. Φεύγων δὲν ἀπελευθέρωσε τὸν Παῦλον. Τὸν ἐφυλάκισεν αὐστηρότερον, διὰ νὰ ἐξευμενίσῃ τοὺς Ἰουδαίους καὶ νὰ τοὺς πείσῃ νὰ μετριάσουν τὰς κατηγορίας των.

Ὁ Πόρκιος Φῆστος ἦτο ἄνθρωπος αὐστηρῶν ἀρχῶν καὶ δίκαιος. Εἶχεν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν ἡσυχίαν τοῦ λαοῦ. Διὰ νὰ γνωρίσῃ δὲ τὸν λαὸν καλύτερον καὶ διὰ νὰ μάθῃ τὰς ἀνάγκας του, ἀμέσως μόλις ἤλθεν εἰς Καισάρειαν ἔκαμε περιοδείαν. Καὶ πρῶτον ἐπεσκέφθη μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου καὶ ἔμεινε περισσότερον ἀπὸ δέκα ἡμέρας. Ἐκεῖ παρουσιάσθησαν ἐνώπιόν του ὁ ἀρχιερεὺς μὲ τοὺς ἐπισημοτέρους Ἰουδαίους καὶ ἤρχισαν νὰ κατηγοροῦν τὸν Παῦλον. Τὸν παρεκάλεσαν δὲ νὰ στείλῃ αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ δικασθῇ σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμά των, ἀπὸ τὸ συνέδριον.

Ἐννοεῖται, ὅτι ἐάν ὁ Παῦλος ἐστέλλετο, δὲν θὰ ἔφθανε ποτὲ εἰς Ἱερουσαλήμ. Αὐτοὶ εἶχον διοργανώσει μεγάλην συνωμοσίαν πονηρῶν ἀνθρώπων, νὰ τὸν θανατώσουν καθ' ὁδόν. Ὁ Φῆστος, εὐφυὴς καθὼς ἦτο, ὑπωπτεύθη φαίνεται τὴν συνωμοσίαν καὶ διέταξε νὰ κρατήσουν ἀσφαλῶς τὸν Παῦλον εἰς Καισάρειαν. Συνέστησε δὲ εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ στείλουν μίαν ἐπιτροπὴν ἐκ δυνάτων εἰς Καισάρειαν διὰ νὰ γίνῃ ἐκεῖ ἡ δίκη. Αὐτὸς ὁ ἴδιος θὰ ἀνελάμβανε νὰ δικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν καὶ νὰ ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον.

40. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΠΙΚΑΛΕΙΤΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ

(Πράξ. κε', 7 - κς', 32)

Οἱ Ἰουδαῖοι ἠλπίζαν νὰ ἐπιτύχουν ἀπὸ τὸν Φῆστον ὅ,τι δὲν κατώρθωσαν μὲ τὸν Φῆλικά. Δύο χρόνια δὲν ἐστάθησαν ἱκανὰ νὰ σβύσουν τὴν μανίαν τῶν. Διὰ τοῦτο σχεδὸν συγχρόνως μὲ τὸν Φῆστον ἔφθασαν καὶ αὐτοὶ εἰς Καισάρειαν. Μὲ μεγαλυτέραν σφοδρότητα κατηγοροῦσαν τῶρα πολλὰ καὶ βαρὲα αἰτιώματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου. Δὲν ἀπεδείκνυναν τίποτε ἀπὸ αὐτά, ποῦ ἔλεγαν. Ὁ Παῦλος μὲ πεποίθησιν εἰς τὴν ἀθωότητά του ἀπελογήθη καὶ ἀπέδειξε, ὅτι δὲν ἔπαισεν οὔτε ἀπέναντι τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου οὔτε ἀπέναντι τοῦ Ναοῦ οὔτε ἀπέναντι τοῦ Καίσαρος.

Ὁ Φῆστος εὐρέθη καὶ αὐτὸς εἰς ἀπορίαν. Δὲν ἐγνώριζε πῶς νὰ κανονίσῃ τὴν ὑπόθεσιν. Ἐπιθυμῶν νὰ φανῇ εὐχάριστος εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἠρώτησε τὸν Παῦλον, ἐὰν ἤθελε νὰ ἀνεβῇ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ δικασθῇ ἐν μέσῳ τῶν συμπατριωτῶν του. Ὁ Παῦλος εἶδε καὶ πάλιν τὸν κίνδυνον τῆς δολοφονίας του. Διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ τὸν ἑαυτὸν του, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὰς ἀτελειώτους αὐτὰς δίκας, εἶπε:

— Θέλω νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν δικαστήριον τῆς Ρώμης. Σὺ, Φῆστε, γνωρίζεις πολὺ καλὰ, ὅτι δὲν ἔχω ἀδικήσῃ καθόλου τοὺς Ἰουδαίους. Ἐὰν ἔπραξα κάτι ἄξιον θανάτου ἢ καὶ ἄν ἀπλῶς ἠδίκησα τοὺς Ἰουδαίους, εἴμαι ἔτοιμος νὰ ὑποστῶ τὸν θάνατον. Ἐὰν ὅμως δὲν ἔπαισα εἰς τίποτε ἀπὸ ὅσα μὲ κατηγοροῦν, δὲν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ μὲ χαρίσῃ εἰς αὐτοὺς. Εἴμαι Ρωμαῖος πολίτης καὶ Κ α ἱ σ α ρ α ἔ π ι κ α λ ο ῦ μ α ι.

Οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ὁ Φῆστος ἔμειναν ἔκπληκτοι. Δὲν ἐφάνταζοντο ποτέ, ὅτι ὁ Παῦλος θὰ ἐπεκαλεῖτο τὸν Καίσαρα. Ἐγνώριζαν δὲ πολὺ καλὰ, ὅτι ἐὰν ἓνας Ρωμαῖος πολίτης, κατηγορούμενος δι' οἰασδήποτε ἀδικίας ἐκτὸς φόνου, πειρατείας καὶ ἀνταρσίας, ἐπεκαλεῖτο τὸν Καίσαρα, ἔπρεπε νὰ σταλῇ εἰς τὴν Ρώμην, διὰ νὰ δικασθῇ ἀπὸ τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τοῦ αὐτοκράτορος.

Τότε ὁ Φῆστος ἐσκέφθη μαζὶ μὲ τὸ συμβούλιόν του καὶ

ἡρεύνησεν, ἄν ὁ Παῦλος ἦτο ἔνοχος εἰς βαρέα ἀδικήματα. Ἐπειδὴ δὲ ἐξηκρίβωσεν, ὅτι δὲν ἦτο ἔνοχος, ἐδέχθη τὴν προσφυγὴν καὶ εἶπε :

— Ἐφ' ὅσον ἐπικαλεῖσαι τὸν Καίσαρα, πρὸς τὸν Καίσαρα θὰ πορευθῇς.

Τοιοιτοτρόπως ἐτέθη τέρμα εἰς τὰς κατηγορίας τῶν Ἰουδαίων καὶ τὰς ἀκάρπους δίκας τῶν Ῥωμαίων δικαστῶν. Ἐπρεπε τώρα ὁ Φῆστος νὰ συγκεντρώσῃ ὅλας τὰς κατηγορίας καὶ τὰς μαρτυρίας, νὰ συντάξῃ καὶ ἰδικὴν του ἔκθεσιν καὶ νὰ στείλῃ αὐτὰ καὶ τὸν Παῦλον μαζί εἰς τὴν Ῥώμην. Ἀλλ' εὐρέθη εἰς μεγάλην ἀπορίαν, διότι δὲν εἶχε τίποτε νὰ γράψῃ ἐναντίον τοῦ Παύλου.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ὁ Ἀγρίππας ὁ Β', δισέγγονος Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου, υἱὸς Ἀγρίππα τοῦ Α' καὶ βασιλεὺς τῆς Γαλιλαίας, ἦλθε μὲ τὴν ἀδελφὴν του Βερενίκην εἰς Καίσαρειαν διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Φῆστον. Ἐπειδὴ δὲ ἔμειναν ἀρκετὰς ἡμέρας, εὗρε εὐκαιρίαν ὁ Φῆστος καὶ τοὺς ὠμίλησε περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Παύλου. Ἀνέφερε ὅλον τὸ ἱστορικόν, καθὼς καὶ τὰς ἀστηρίκτους κατηγορίας τῶν Ἰουδαίων.

— Ὅπως ἀντελήφθην, εἶπε, πρόκειται μᾶλλον περὶ θρησκευτικῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ περὶ ἐνὸς ἀποθανόντος Ἰησοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Παῦλος λέγει, ὅτι ζῇ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος ἐπεκαλέσθη τὸν Καίσαρα, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀποστείλω αὐτὸν εἰς τὴν Ῥώμην.

Ἡ περιέργεια τοῦ Ἀγρίππα ἐκεντήθη καὶ ἠθέλησε νὰ ἴδῃ καὶ ἀκούσῃ τὸν Παῦλον. Ὁ Φῆστος ὥρισε τὴν ἐπομένην ὥς ἡμέραν συναντήσεως. Μάλιστα δὲ πρὸς τιμὴν τοῦ βασιλέως ἐκάλεσε πολλοὺς προκρίτους Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς, ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς καὶ ἄλλους ἐπισήμους, νὰ παρευρεθοῦν εἰς τὴν συνάντησιν.

Πράγματι τὴν ἐπομένην, ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, τῆς Βερενίκης καὶ ἄλλου ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου, ὠδηγήθη ὁ Παῦλος. Ὁμίλησε πρῶτον ὁ Φῆστος. Ὁμολόγησεν, ὅτι τίποτε ἄξιον θανάτου δὲν ἔπραξε ὁ Παῦλος καὶ ὅτι θὰ τὸν στείλῃ πρὸς τὸν σύτοκράτορα, χωρὶς καὶ νὰ γνωρίζῃ τί νὰ γράψῃ πρὸς αὐτόν. Παρεκάλεσε δὲ τὸν βασιλέα Ἀγρίππαν νὰ ἀκούσῃ τὸν ὑπόδι-

κον, μήπως καὶ εὖρη καμμίαν αἰτίαν κατ' αὐτοῦ, ἱκανὴν νὰ γραφῇ εἰς τὴν ἔκθεσιν. Ὁ Ἀγρίππας εἶπεν εἰς τὸν Παῦλον νὰ ἀπολογηθῇ.

Τότε ὁ Παῦλος ἔκαμε μίαν ὑπέροχον καὶ ἀριστοτεχτικὴν ἀπολογίαν. Διηγῆθη τὴν προηγουμένην ζωὴν του καὶ τὴν θαυμασίαν ἐπιστροφὴν του εἰς τὸν Χριστόν. Ἀνέφερε τὴν ἐντολήν, πού τοῦ ἔδωσεν ὁ Θεός, νὰ κηρύξῃ τὴν νέαν θρησκείαν εἰς πάντα τὰ Ἔθνη. Ὁμίλησεν μὲ δύναμιν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὅλοι ἐκρέμοντο ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἀλλ' ὁ Φίλιππος, ὅταν ἤκουσε περὶ ἀναστάσεως, ἐφώνασε :

— Παραλογίζεσαι, Παῦλε. Τὰ πολλὰ γράμματα σοῦ ἐσύγχισαν τὸν νοῦν.

— Δὲν παραλογίζομαι, κράτιστε Φίλιππε, εἶπεν ὁ Παῦλος. Αὐτὰ τὰ ὁποῖα κηρύττω, εἶναι τὰ πάντα ἀληθινά. Τὰ προεἶπον ἄλλωστε καὶ οἱ προφῆται, ὅπως πολὺ καλὰ γνωρίζει καὶ ὁ βασιλεὺς.

Καὶ ὕστερα, στρεφόμενος πρὸς τὸν Ἀγρίππαν, εἶπε :

— Πιστεύεις, βασιλεῦ, εἰς τοὺς προφῆτας ; Ἐγὼ γνωρίζω, ὅτι πιστεύεις.

— Ὅλιγον ἀκόμη καὶ μὲ πείθεις νὰ γίνω Χριστιανὸς ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς.

— Εὐχομαι εἰς τὸν Θεόν, εἶπεν ὁ Παῦλος, νὰ γίνετε καὶ ὀλίγον καὶ πολὺ καὶ σὺ καὶ ὅλοι, ὅσοι μὲ ἀκούετε σήμερα, ὅπως εἶμαι ἐγὼ, χωρὶς βέβαια νὰ φέρετε τὰς ἀλύσεις αὐτάς.

Ἡ συνεδρίασις ἐλύθη καὶ ὁ Ἀγρίππας εἶπεν εἰς τὸν Φίλιππον, ὅτι οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἔπραξεν ὁ Παῦλος. Θὰ ἤμποροῦσε δὲ νὰ ἀπολυθῇ, ἐὰν δὲν ἐπεκαλεῖτο τὸν Καίσαρα.

41. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΜΗΝ

(Πράξ. ιζ', 1 - 13)

Ὁ Παῦλος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κρατηθῇ περισσότερον εἰς τὰς φυλακάς τῆς Καισαρείας. Ἐπρεπε νὰ ἀποσταλῇ τὸ συντομώτερον εἰς τὴν Ρώμην. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὰ ταξίδια, καὶ μάλιστα τὰ τόσον μακρυνά, δὲν ἦσαν εὐκόλα. Δὲν ὑπῆρχε

τακτική συγκοινωνία οὔτε καὶ εἰδικὰ ἐπιβατικά πλοῖα. Συνήθως τὰ πλοῖα ἦσαν φορτηγά. Ἐὰν δὲ τὸ φορτίον ἐπέτρεπε ἔπαιρναν καὶ ἐπιβάτας. Οὔτε πάλιν εἶχαν τὴν ἄνεσιν καὶ τὴν ταχύτητα τῶν σημερινῶν.

Τότε τὰ πλοῖα ἐκινουῦντο μὲ τὸν ἄνεμον. Εἶχον ἓνα ὕψηλό κατάρτι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκρέμετο ἓνα μεγάλο πανί, τὸ ἱστίον. Ἐνα δὲ ἄλλο μικρότερο πανί, ὁ ἀρτέμων, ὑψώνετο ἀπὸ τὸ μέρος τῆς πρῶρας. Διὰ τὴν κυβέρνησιν των εἶχον δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὴν πρύμνην δύο πηδάλια, τὰ ὁποῖα ὠμοῖαζον πρὸς μεγάλα κουπιά. Ὅταν ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου καὶ ἡ ὁρμὴ τῶν κυμάτων ἦτο μεγάλη, ἐδένετο ὅλο τὸ κύτος τοῦ πλοίου μὲ ἰσχυροὺς ζωστήρας, διὰ νὰ μὴ θραυσθῇ. Τέτοιο ἀσφαλῶς ἦτο τὸ πλοῖον, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐταξίδευε καὶ ὁ Παῦλος.

Καὶ ἰδού, ὀλίγας ἡμέρας ὕστερα ἀπὸ τὴν λαμπρὰν ἀπολογία, ἓνα πλοῖον, τὸ ὁποῖον προήρχετο ἀπὸ τὸ Ἀδραμύτιον τῆς Μυσίας, ἦτο ἐτοιμον νὰ πλεύσῃ ἀπὸ τὴν Καισάρειαν πρὸς τὰ μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Εἰς αὐτὸ ὁ Φῆστος ἐπεβίβασε τὸν Παῦλον καὶ μερικοὺς ἄλλους φυλακισμένους. Τοὺς ἔθεσεν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἐκατοντάρχου Ἰουλίου, εἰς τὸν ὁποῖον παρέδωκε, διὰ τὴν φρούρησιν τῶν ὑποδίκων, καὶ μίαν σπεῖραν πραιτωριανῶν στρατιωτῶν. Ἐπεβιβάσθη δὲ ὁ Παῦλος συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς βοηθοὺς του, τὸν εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν καὶ τὸν Μακεδόνα Ἀρίσταρχον. Ἐὰν οἱ ἄνεμοι ἦσαν εὐνοϊκοί, εἰς διάστημα ὀλίγων ἐβδομάδων θὰ ἔφθαναν εἰς Ρώμην. Ἀλλὰ συνήντησαν τόσας δυσκολίας, ὥστε ἑτερμάτισαν τὸ ταξιδίον των μετὰ πάροδον πολλῶν μηνῶν.

Τώρα μὲ εὐνοϊκὸν ἄνεμον ἀπέπλευσαν ἀπὸ τὴν Καισάρειαν καὶ τὴν ἐπομένην ἔφθασαν εἰς Σιδῶνα. Ἐκεῖ ὑπῆρχεν ἀξιόλογος χριστιανικὴ κοινότης, μὲ τὴν ὁποῖαν εἶχε γνωρισθῇ πρὸ ἐτῶν ὁ Παῦλος. Ἡθέλησε λοιπὸν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ ἴδῃ τοὺς ἀδελφούς. Ὁ ἐκατόνταρχος, ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, τοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, διὰ νὰ εὕρῃ περίθαλψιν καὶ χαρὰν ἐκ μέρους τῶν Χριστιανῶν.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἔπειτα ἔπλευσαν μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὰ Μύρα τῆς Λυκίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ συνήντησαν ἀντιθέτους ἀνέμους, ἐλοδοδρόμησαν καὶ ἀντὶ νὰ περάσουν νοτίως τῆς Κύπρου, διήλθον

βορείως καὶ παρέπλευσαν τὰ παράλια τῆς Κιλικίας καὶ Παμφυλίας μέχρι Μύρων. Ἐκεῖ ἀπεβιβάσθησαν ὅλοι. Φαίνεται, ὅτι αὐτὴ ἡ πόλις ἦτο τὸ τέλος τοῦ ταξιδίου διὰ τὸ Ἀδραμυττινὸν ἐκεῖνο πλοῖον. Εὐτυχῶς, ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἔνα ἀλεξανδρινὸν ἀρκετὰ μεγάλο πλοῖον μὲ φορτίον σίτου ἔφευγε διὰ τὴν Ἰταλίαν. Εἰς αὐτὸ ἐπεβιβάσθησαν ὅλοι.

Ἔπρεπε τώρα νὰ κατευθυνθοῦν πρὸς τὸν Μαλέαν, νὰ περάσουν τὸ Ἰόνιον καὶ νὰ στραφοῦν πρὸς τοὺς δυτικοὺς λιμένας τῆς Ἰταλίας. Ἀλλὰ τὸ ταξίδιον ὑπῆρξε πολὺ περιπετειώδες. Ἐπειδὴ οἱ ἄνεμοι ἦσαν ἀντίθετοι, μὲ δυσκολίαν καὶ βραδύτητα πολλὴν ἐφθασαν εἰς τὴν Κνίδον, δυτικῶς τῆς Καρίας. Ἀπὸ ἐκεῖ ἠνοιχθησαν πρὸς τὴν Μεσόγειον, ὅπου καὶ ἐταλαιπωρήθησαν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπὸ τοὺς ἀνέμους. Διὰ νὰ προφυλαχθοῦν κάπως ἀπὸ τὴν βιαιότητα τῶν ἀνέμων καὶ ἀναπαυθοῦν ὀλίγον, ἔπλευσαν νοτίως τῆς Κρήτης. Προσωρμίσθησαν εἰς ἓνα ἀφιλόξενον λιμένα, παρὰ τὴν πόλιν Λασαίαν, ὀνομαζόμενον Καλοὺς Λιμένας. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε σχεδὸν παρέλθει ὁ Ὀκτώβριος. Εἰσῆλθον εἰς ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὅποیان ἤρχιζαν συνήθως αἱ μεγάλαι τρικυμῖαι καὶ τὰ πλοῖα ἠναγκάζοντο νὰ διακόψουν διὰ τὴν ἄνοιξιν τὰ ταξιδιά των.

Ὁ Παῦλος, ἐπειδὴ προέβλεπε ταλαιπωρίας μεγάλας καὶ κινδύνους, ὑπέδειξε εἰς τὸν ἐκατόνταρχον, νὰ παραχειμάσουν εἰς τὸν ὄρμον ἐκεῖνον, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἦτο καὶ τόσον ἀσφαλής. Ἀλλὰ ὁ ἐκατόνταρχος ἐπείσθη μᾶλλον εἰς τὴν ἀντίθετον γνώμην τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ ναυκλήρου καὶ διέταξε νὰ ἀναχωρήσουν. Οἱ περισσότεροι ἔλεγαν νὰ μὴ συνεχίσουν τὸ ταξίδι διὰ τὴν Ἰταλίαν, ἀλλὰ νὰ πλεύσουν πρὸς τὸν Φοίνικα, ἓνα καλὸν λιμένα εἰς τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Κρήτης, πλησίον τῶν σημερινῶν Σφακίων. Ἀμέσως μόλις ἐκόπασαν οἱ βορειοδυτικοὶ ἄνεμοι καὶ ἐφύσηξε νότος, ἐνόμισαν, ὅτι ἐβελτιώθη ὁ καιρός. Ἐσήκωσαν τὴν ἄγκυραν καὶ παρέπλεον πρὸς τὰ δυτικὰ μέρη τῆς νήσου. Εἶχαν δὲ σκοπὸν νὰ προσορμισθοῦν εἰς Φοίνικα καὶ νὰ παραχειμάσουν ἐκεῖ.

42. ΜΕΓΑΛΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙΟΝ

(Πράξ. κζ', 14 - 44)

Μέχρις ενός σημείου τὸ πλοῖον ἐπροχώρουσε κανονικά. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ βελτίωσις τοῦ καιροῦ ἦτο προσωρινή. Μετ' ὀλίγον ἐξέσπασεν ἰσχυρότατος ἄνεμος, ὁ Εὐροκλύδων, ὀνομαστός διὰ τοὺς τυφῶνας, τὰς φοβερὰς δηλαδὴ θυέλλας καὶ τρικυμίας, ποὺ ἐξήγειρε. Ματαίως οἱ ναῦται προσπαθοῦσαν νὰ στρέψουν τὸ πλοῖον ἀντίθετα πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου. Ὁ Εὐροκλύδων, καθὼς κατέβαινε ὀρμητικὸς ἀπὸ τὰ Κρητικὰ ὄρη, παρέσυρε ἀκυβέρνητον τὸ πλοῖον. Μόλις δὲ παρὰ τὴν νῆσον Κλαύδην, τὴν ὀνομαζομένην σήμερα Γαῦδον, νοτιοδυτικῶς τῆς Κρήτης, κατάρθωσαν νὰ ἐλαττώσουν τὴν ταχύτητα καὶ νὰ ἀνασύρουν ἐπάνω εἰς τὸ κατάστρωμα τὴν λέμβον, τὴν ὁποίαν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐρρυμουλκοῦσαν. Ἐκεῖ δὲ κατόπιν μεγάλων προσπαθειῶν ἔδεσαν τὸ κύτος τοῦ πλοίου μὲ ἰσχυρὰς ζώνας, διὰ νὰ μὴ διαρραγῇ ἀπὸ τὰ κτυπήματα τῶν κυμάτων καὶ ἀποσπασθοῦν αἱ σανίδες.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἄνεμος ἐγένετο ὁλονὲν ἰσχυρότερος. Διὰ νὰ μὴ παρασυρθοῦν πρὸς τὰ ἀμμώδη μέρη τῆς Ἀφρικῆς, ἐκάτέβασαν τὸ μεγάλο ἰστίον. Ἄφησαν μόνον τὸν ἀρτέμονα, ὥστε νὰ κινῆται τὸ πλοῖον μὲ τὴν μικροτέραν δυνατὴν ταχύτητα. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὁ κίνδυνος δὲν ἐμετριάσθη. Τὸ πλοῖον, φορτωμένον καθὼς ἦτο, ἐκαλύπτετο ἀπὸ τὰ κύματα καὶ ἔτριζεν ἀπειλητικά. Διὰ νὰ τὸ ἐλαφρώσουν, ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν ἀρκετὸν φορτίον. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔρριψαν καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ σκεύη τοῦ πλοίου.

Ἐν τούτοις ὁ κίνδυνος ἐγένετο μεγαλύτερος, διότι ὁ ἄνεμος εἶχε μεταβληθῇ εἰς ὀρμητικωτάτην θυέλλαν. Ὁ οὐρανὸς εἶχε σκεπασθῇ ἀπὸ βαρύτατα νέφη. Καὶ καθὼς παραστατικῶς περιγράφεται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ, «μήτε ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαίνόντων ἐπὶ πλειόνας ἡμέρας, χειμῶνος τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου λοιπὸν περιῆρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σῶζεσθαι ἡμᾶς». Ὅλοι εἶχον ἀπελπισθῇ καὶ

ἐπερίμεναν ἀπὸ στιγμὴν εἰς στιγμὴν τὸ ναυάγιον. Λυπημένοι καὶ ἄθρμιοι, ἔμεναν νηστικοὶ τελείως.

Μεγαζὺ ὄλων ὁ Παῦλος μόνον, χάρις εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, διατηροῦσε τὴν ψυχραιμίαν του. Εἶχε πάντοτε ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ, ὅτι θὰ μετέβαινε εἰς τὴν Ρώμην. Δὲν ἦτο δυναιτὸν λοιπὸν νὰ πνιγῇ εἰς τὴν θάλασσαν, ὅσον θυελλώδης καὶ ἂν ἦ· ὁ καιρὸς. Ἔπειτα, εἰς ὄλον αὐτὸ τὸ διάστημα παρακαλοῦσε θερμῶς τὸν Θεὸν νὰ σώσῃ καὶ τοὺς ἄλλους ἐπιβάτας. Καὶ ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν προσευχήν του.

Τὴν νύκτα ἔστειλεν ἄγγελον καὶ τὸν ἐβεβαίωσε, ὅτι αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ ἐπιβάται θὰ σωθοῦν χάρις εἰς τὰς προσευχὰς του. Ἀέσας τὴν πρωίαν ὁ Παῦλος συεκέκντρωσε ὅλους καὶ ἐνῶ ὁ ἄνεμος ἐσύριζε καὶ τὰ κύματα ἔσπαναν μὲ κρότον, ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε.

— Ἔπρεπεν, ὦ ἄνδρες, νὰ μὲ εἶχατε ἀκούσει καὶ νὰ μὴ ἐγκαταλείψετε τὴν Κρήτην. Διότι ἔτσι θὰ ἀπεφεύγαμεν αὐτὴν τὴν τολαιωρίαν. Ἀλλὰ καὶ τῶρ τὸ Θεὸς μὲ ἐβεβαίωσε, ὅτι κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν θὰ χαθῇ. Κάπου εἰς κάποιαν νῆσον θὰ προσαραξωμεν. Λοιπὸν σᾶς παρακαλῶ νὰ ἀναλάβετε θόρρος καὶ εὐθυμίαν.

Ὅταν ἐπέρασαν ἀκόμη δέκα τέσσαρα ἡμερονύκτια, οἱ ναῦται ἤρθάνθησαν μίαν νύκτα, ὅτι ἔπλεον εἰς ὀρθάτῃ μέρη. Ἐρριψαν βολίδα καὶ εὖρον βάθος εἴκοσιν ὀργυίων. Ἐρριψαν πάλιν τὴν βολίδαν καὶ εὖρον βάθος δέκα πέντε ὀργυίων. Ἐνόησαν τότε διὰ ἐπρωχωροῦσαν πρὸς παρολίαν. Ἐπειδὴ ἦτο σκοτάδι καὶ δὲν ἔβλεπαν καθόλου, ἐφοβήθησαν μήπως πέσουν εἰς καμμίαν βραχώδη ἀκτὴν. Διὰ τοῦτο ἔρριψαν τέσσαρας ἀγκύρας ἀπὸ τὴν πρύμνην καὶ ἐκράτησαν ἀκίνητο τὸ πλοῖον.

Ὅλοι ἄνθρωποι ἐπερίμεναν μὲ ἀγωνίαν νὰ ἐξημερώσῃ. Οἱ ναῦται ὁμῶς ἐσκέφθησαν νὰ φύγουν κρυφίως ἐνωρίτερα. Ἐκὰτέβασαν λοιπὸν τὴν λέμβον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἠθέλησαν νὰ ἐσέλθουν εἰς αὐτήν, διὰ νὰ ρίψουν τάχα ἀγκύρας ἀπὸ τὴν πρῶσαν. Ὁ Παῦλος ἀντελήφθη τὰ σχέδιά των καὶ τὰ ἀπεκάλυψε. Οἱ δὲ σφαλιῶνται ἀπεκοψέν τὰ σχοινία καὶ ἄφησαν τὴν λέμβον νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὰ κύματα. Κατὰ σύστασιν δὲ τοῦ Παύλου ἔφαγαν ὅλοι καὶ ἐχάρησαν διὰ τὴν σωτηρίαν.

Μετά τὸ φαγητὸν καὶ ἐνῶ ἀκόμη ἦτο νύξ, ἔρριψαν τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ ἐλαφρώσουν περισσότερον τὸ πλοῖον. "Ὅταν ἐξημέρωσε, εἶδαν πράγματι ἐνώπιόν των ξηράν. Ἐκεῖ ὁμως δὲν ὑπῆρχε λιμὴν. Ἐκοψαν λοιπὸν τοὺς ἀγκύρας, ἀνέσυραν τὰ πηδάλια καὶ ὠθοῦμενοι ἀπὸ τὸν πνέοντα ἄνεμον διηύθυναν τὸ πλοῖον πρὸς μίαν λωρίδα γῆς, ἡ ὁποία εἰσχωροῦσε μέσα εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐκεῖ ἡ μὲν πρῶρα ἐσφηνώθη εἰς τὸν πυθμένα καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος, ἡ δὲ πρῶμνη διελύετο ἀπὸ τὰ ἰσχυρὰ κύματα.

"Ἐπρεπε τώρα νὰ ἐξέλθουν εἰς τὴν ξηράν, ὅπως ὁ καθένας ἠμποροῦσε. Οἱ στρατιῶται, ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν μήπως διαφύγουν οἱ κατάδικοι, ἐσκέφθησαν νὰ τοὺς φονεύσουν. Τοὺς ἠμπόδισεν ὁμως ὁ ἐκατόνταρχος, ὁ ὁποῖος κυρίως ἐνδιέφερετο διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Παύλου. Μετ' ὀλίγον ναῦται, στρατιῶται καὶ κατάδικοι, τρέμοντες ἀπὸ τὸ ψῦχος καὶ βρεχόμενοι ἀπὸ ραγδαίαν βροχήν, ἄλλοι κολυμβῶντες καὶ ἄλλοι ἐπάνω εἰς σανίδας, ἀπεζιβίσθησαν εἰς τὴν ἄγνωστον ξηράν. Ἐμετρήθησαν καὶ εὐρέθησαν διακόσιοι ἐβδομήκοντα ἕξ. Δὲν ἐχάθη κανένας. Ὁ λόγος τοῦ Παύλου ἀπεδείχθη ἀληθινός.

43. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΛΙΤΗΝ

(Πράξ. κη', 1 - 16)

Ἡ γῆ, εἰς τὴν ὁποίαν προσήραξαν, ἦτο ἡ νῆσος Μελίτη, ἡ γνωστὴ σήμερον μὲ τὸ ὄνομα Μάλτα. Ἐνας κόλπος τῆς ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ μέχρι σήμερα ὀνομάζεται κόλπος τοῦ Ἁγίου Παύλου. Ἡ νῆσος κατοικεῖτο ἀπὸ ἀρκετοὺς κατοίκους. Αὐτοὶ μολονότι «βάρβαροι» ἐπεριποιήθησαν μὲ προθυμίαν τοὺς ναυαγούς. Διὰ νὰ τοὺς προφυλάξουν ἀπὸ τὸ ψῦχος καὶ τὴν βροχήν, τοὺς παρέλαβαν εἰς ἕνα μεγάλο ὑπόστεγον καὶ ἤναψαν μεγάλην πυράν. Ἀλλὰ τότε συνέβη καὶ ἕνα ἐπεισόδιον, τὸ ὁποῖον ἐπροκάλεσε μεγάλην ἐκπληξιν εἰς αὐτοὺς.

Ὁ Παῦλος, συνηθισμένος πάντοτε νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ἄλλους, ἔπαιρνε φρύγανα πολλὰ καὶ ξύλα καὶ τὰ ἔρριπτε εἰς τὸ πῦρ. Αἴφνης ἀπὸ ἕνα δεμάτι φρύγανα ἐπήδησε μία ἔχιδνα, ἡ ὁποία συνήλθε ἀπὸ τὴν χειμερινὴν νάρκην

της ἔνεκα τῆς θερμότητος. Ἐδάγκασεν ἀμέσως τὸ χέρι τοῦ Πύλου καὶ ἐκρεμάσθῃ ἀπὸ αὐτό. Ἐπειδὴ δὲ τὸ δῆγμα τοῦ εἵδους αὐτοῦ τῆς ἐχίδνης ἦτο πάντοτε θανατηφόρον, διὰ τοῦτο καὶ οἱ κάτοικοι ἐπίστευσαν, ὅτι ὁ Πύλος θὰ ἐπέβαινε. Μάλιστα ἔλεγαν μεταξύ των, ὅτι αὐτός ἦτο ἀσφαλῶς φονεὺς καὶ ἐνῶ ἐσώθηκε ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὸν ἐτιμωροῦσε τώρα ἡ Θεία Δίκη.

Ἀλλὰ ὁ Παῦλος ἡρεμὸς ἀπέσπασε τὴν ἐχιδναν ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ τὴν ἔρριψε εἰς τὴν φωτιάν. Δὲν εφοβήθη τὸ δηλητήριο, διότι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς εἶχεν εἶπει περὶ τῶν ἀποστόλων, ὅτι «ὁ φεῖς ἄροῦσι κἄν θανάσιμόν τι πίωσιν, ὃ ὑμὴν βλάβη αὐτοῦς» (Μάρκ. ιχ', 18). Ὅταν οἱ κάτοικοι τὸν εἶδον νὰ μένη σῶος καὶ ἀβλαβής, ἐθαύμασαν τὴν μυστηριώδη ἀντοχήν του. Τὸν ἐθεώρησαν ὑπεράνθρωπον τὸν ἐπίστευσαν θεόν. Ἡ ὑτόληψις του ἐθεμελιώθη τοιοῦτοτρόπως μεταξύ τῶν ἀφελῶν ἐκείνων ἀνθρώπων.

Ὁ πλούσιος κυβερνήτης τῆς νήσου, ὁ Ποπλιος, ἐζήτησε καὶ ἐφιλοξένησε τὸν Παῦλον μετὰ τοὺς συνοδοῦς του τρεῖς ἡμέρας. Ἀνταποδίδων ὁ Παῦλος τὴν εὐεργεσίαν, ἐθεράπευσε θαυματουργικῶς τὸν πᾶτέρα τοῦ Ποπλίου, ὁ ὁποῖος ἔπασχεν ἀπὸ δυσεντερίαν καὶ πυρετούς. Τὸ νέον θῆμα ἔγινε πάλιν γνωστὸν εἰς ὅλην τὴν νήσον. Ὅσοι εἶχον ἀσθενεῖς, τοὺς ἔφεραν εἰς τὸν Παῦλον καὶ τοὺς ἐθεράπευεν. Εὗρε δὲ ἀσφαλῶς ὁ ἀπόστολος τότε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διδάξῃ τὴν νέαν θρησκείαν καὶ νὰ ἰδρύσῃ εἰς τὴν νήσον χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ ναυάγιον τοῦ πλοίου ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ σωθοῦν οἱ ἀγαθοὶ ἐκεῖνοι νησιῶται. Καὶ αὐτοί, διὰ νὰ δείξουν τὴν εὐγνωμοσύνην των, καθὼς διηγεῖται ὁ ἱερός ἱστορικός, μετὰ πολλὰς τιμὰς ἐτίμησαν αὐτοὺς.

Ἐπὶ τέλους οἱ μῆνες τοῦ χειμῶνος καὶ τῶν τρικυμιῶν ἐπέρασαν. Ἦλθε καιρὸς νὰ ἀποπλεύσουν διὰ τὴν Ἰταλίαν. Εὐτυχῶς, ὅτι παρεχίμαζεν εἰς τὴν Μελίτην ἓνα ἄλλο ἀλεξανδρινὸν πλοῖον. Εἰς αὐτὸ τρεῖς μῆνας μετὰ τὸ ναυάγιον ἐπεβίβάσθησαν ὁ ἐκατόνταρχος καὶ οἱ ὑπ' αὐτόν. Ἀπεχαιρέτη· ὁ Παῦλος τοὺς κατοίκους τῆς Μελίτης, ἐδέχθη ἀπὸ αὐτοὺς ὡς δῶρα μερικὰ ἐφόδια χρήσιμα διὰ τὸ ταξίδι καὶ ἀπέπλευσαν. Ἐφθασαν εἰς Συρακούσας, ὅπου καὶ ἔμειναν τρεῖς ἡμέρας. Ἀπὸ

ἐκεῖ ἔπλευσαν πρὸς τὸ Ρήγιον τῆς Ἰταλίας καὶ μετὰ δύο ἡμέρας κατέληξαν εἰς τοὺς Ποτιόλους, πόλιν ἐμπορικωτάτην εἰς τὸν κόλπον τῆς σημερινῆς Νεαπόλεως.

Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του ἐπάτησεν ὁ Παῦλος τὸ ἔδαφος τῆς Ἰταλίας. Ἐθάρτυσε τὸν ὠραιὸν αὐτῆς οὐρανὸν καὶ τὴν γαλανὴν τῆς θάλασσαν. Εἶδε τὴν ὠραίαν Πομπηίαν, ἣν ἔθαρτυσε τὸν καπνίζοντα Βεζούβιον, ὁ ὁποῖος ὕστερα ἀπὸ ὀλίγα ἔτη ἔμελλε νὰ θάψῃ καίω ἀπὸ τὴν τέφραν του τὴν Πομπηίαν καὶ ἄλλας δύο ἀκόμη πόλεις. Περισσότερον ὅμως ἀπὸ τὴν ὠραιότητα τῆς φύσεως καὶ τῶν πόλεων ἀπασχολοῦσε τὸν Παῦλον ἡ ὠραιότης τῆς νέας θρησκείας, τὴν ὁποίαν ἤλθε νὰ διαδώσῃ εἰς Ρώμην. Ἡ Ρώμη ἀπεῖχε πολὺ ἀκόμη ἀπὸ τοὺς Ποτιόλους. Ἀφοῦ ἐπτά ἡμέρας ἀνεπαύθη ὁ Παῦλος καὶ ἔλαβε θερμὸς περιποιήσεις ἐκ μέρους τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν, ἐξεκίνησε πεζοπορῶν διὰ τὴν Ρώμην.

Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ρώμης ἐπληροφορήθησαν, ὅτι ὁ μέγας ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν ὁ φημισμένος Παῦλος, ἔρχεται. Ἐξηλθαν λοιπὸν καθ' ὁμάδας καὶ προσπάντησαν αὐτόν, ἄλλοι μὲν εἰς τὸν Ἀππιον Φορον καὶ ἄλλοι εἰς τὰς Τρεῖς Ταβέρνας, ἐξήντα περίπου χιλιόμετρα νοτιώτερα ἀπὸ τὴν Ρώμην. Χαίρων διὰ τὴν συνάντησιν αὐτὴν ὁ Παῦλος καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν ἐπορεύετο μαζί με τοὺς ἀδελφοὺς. Μετ' ὀλίγον ἀντίκρυσε τὴν πόλιν. Εἶδε τὰ ὕψηλά τείχη τῆς μετὰ τὰς ἰσχυρὰς πύλας καὶ τοὺς πολεμικοὺς τῶν πύργους. Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς αὐτήν, παρεδόθη ἀπὸ τὸν ἐκατόνταρχον μαζί με τοὺς ἄλλους δεσμώτας εἰς τὸν στρατοπεδάρχην τῆς Ρώμης. Τὸ ταξιδιὸν του, μακρὸν καὶ κοπιαστικόν, ἔλαβε ἰέλως κατόπιν τόσων περιπετειῶν.

44. Ο ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΜΗΝ

(Πράξ. κη', 16 - 31)

Ὁ Παῦλος ἔφθασεν εἰς τὴν Ρώμην κατὰ τὸ 60 ἢ 61. Ἡ ἐμφάνισίς του εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν δικαστήριον ἐβράδυνε πολὺ νὰ πραγματοποιηθῇ. Ἐμεινε δύο ἔτη εἰς τὴν φυλακὴν. Εὐτυχῶς ὅμως, ὅτι δὲν ἐρρίφθη εἰς τὰς κοινὰς εἰρκτάς, ἀλλ' ἐφυλακίσθη εἰς ἓνα ἰδιωτικὸν δωμάτιον, φρουρούμενος ἀπὸ στρατιωτῶν.

Κατά τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τρεῖς ἦσαν οἱ συνήθεις τρόποι φυλακίσεως εἰς τὴν ρωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν. Κατὰ τὸν πρῶτον ὁ κατὰδικος ἐρρίπτετο εἰς ἀνήλους εἰρκτάς καὶ ἐδένετο μὲ ἀλύσεις, ὥστε νὰ μὴ ἡμπορῇ νὰ κινηθῇ. Συνήθως ἐδένετο εἰς βασιανιστικὰς στάσεις, ὅπως εἶχε δεθῇ ὁ Παῦλος μὲ τὸν Σίλαν εἰς Φιλίππους (κεφ. 25). Αὐτὸς ἦτο ὁ χειρότερος τρόπος φυλακίσεως. Κατὰ τὸν δεῦτερον τρόπον ἐτίθειτο ἀπλῶς ὁ φυλακισμένος ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψὶν συγκλητικοῦ τινος ἢ δικαστοῦ, ὁ ὁποῖος ἔδινε ἐγγύησιν δι' αὐτόν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον περὶωρίζοντο κυρίως ἐκεῖνοι, ποὺ ἀνήκον εἰς τὴν ἀνωτέραν τάξιν. Κατὰ τὸν τρίτον τρόπον τῆς φυλακίσεως ἐπετρέπετο εἰς τὸν κατηγορούμενον νὰ μένῃ εἰς ἰδικὸν τοῦ δωματίου εἰς τὴν πόλιν ὑπὸ τὴν φρουρῆσιν στρατιώτου. Ἐξηριᾶτο δὲ ἀπὸ τὸν στρατιώτην καὶ τὰς διαταγὰς ποὺ ἐδίδοντο ἢ αὐστηρὰ ἢ ἡ χαλαρὰ φρουρήσιν. Συνήθως, ἐπειδὴ ὁ στρατιώτης ἦτο ὑπεύθυνος μὲ τὴν ζωὴν τοῦ διὰ τὴν ἀσφαλῆ φρουρῆσιν τοῦ φυλακισμένου, ἐφρουροῦσε αὐτὸν αὐστηρὰ. Κατὰ τὴν νύκτα ἐκοιμάτο εἰς τὸ ἴδιον δωμάτιο καὶ ἔδινε τὴν ἀριστεράν του χεῖρα μὲ τὴν δεξιάν τοῦ κατιδίκου, διὰ νὰ ἀντιληφθῇ καὶ προλαβῇ καθε ἀπόπειραν δραπετεύσεως. Ἐπειδὴ δὲ οἱ στρατιῶται ἦσαν μᾶλλον τραχεῖς καὶ ἀγροῖκοι, ἐφέροντο σχεδὸν πάντοτε μὲ πολλὴν τραχύτητα πρὸς τὸν δεσμώτην.

Κατὰ τὸν τελευταῖον αὐτὸν τρόπον ἐφυλακίσθη ὁ μέγας ἀπόστολος εἰς τὴν Ρώμην. Πιθανὸν νὰ ἔζεθῃ μὲ ἀλύσεις, ἀν ὅχι εἰς ὅλον τὸν χρόνον τῆς φυλακίσεώς του, πάντως ὅμως κατα διαστήματα. Ἀλλωστε πολλάκις εἰς διαφόρους ἐπιστολάς του γράφει διὰ τὰς ἀλύσεις καὶ τὰ δεσμὰ τῆς Ρώμης. Φαίνεται ὅμως, ὅτι γενικῶς ἡ φυλάκισις του ἦτο μᾶλλον χαλαρά. Ὁ ἐκατόνταρχος ἀσφαλῶς θὰ εἶχε δώσει εἰς τὸν στρατοπεδάρχην ἀρίστης πληροφορίας διὰ τὸν Παῦλον. Αὐταὶ συνέπιπταν καὶ μὲ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Φήστου. Ὁ δὲ στρατοπεδάρχης διέταξε νὰ φρουροῦν αὐτὸν ἐπιεικῶς.

Ἐπειτα ἡ εὐγένεια καὶ ἡ ἀρετὴ τοῦ Παύλου καὶ ἡ μεγάλη του μόρφωσις ἐπέδρασαν ὀσφαλῶς πολὺ εἰς τοὺς φρουροὺς στρατιώτας. Δὲν εἶναι καθόλου ἀπίθανον νὰ ἔκαμε πολλοὺς ἀπὸ αὐτοὺς Χριστιανούς. Ἐπομένως θὰ ἐφρουρεῖτο ὅχι ἀπὸ

ἀγρίους πραιτωριανούς, ἀλλ' ἀπὸ ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς. Ὅπως δὴ τότε ἔμεινε εἰς τὴν οἰκίαν ἀνενόχλητος, ἐδέχετο κάθε ἐπισκέπῃ, ὡμιλοῦσε ἐλεύθερα πρὸς ὅλους καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστόν. Ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι περισσότερον βέβαια ἀπὸ κάθε ἄλλον ἐπεσκέττοντο τὸν σεβάσμιον ἀπόστολον καὶ ἐλάμβαναν παρηγορίαν καὶ συμβουλὰς, ἦσαν οἱ Χριστιανοί. Πολλάκις δὲ θὰ ἀντηχοῦσιν ἡ οἰκία ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς ὕμνους τῶν πιστῶν.

Ἡ φυλάκισις λοιπὸν αὐτῇ δὲν τοῦ ἐδυσκόλευσε τὸ ἀποστολικόν του ἔργον. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον χρόνον ἔγραφε πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῶν Φιλίππων :

«Θέλω, ἀδελφοί μου, νὰ μάθετε, ὅτι αἱ δυσμενεῖς περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας εὕρισκομαι, συνετέλεσαν μᾶλλον εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ δέσμευσίς μου διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἔγινε γνωστὴ μεταξὺ ὅλης τῆς φρουρᾶς τῶν πραιτωριανῶν καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους κύκλους τῶν κατοίκων τῆς Ρώμης. Οἱ πλεῖστοι δὲ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς, ἐνισχυθέντες ἐκ τῶν δεσμῶν μου εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Κύριον, κηρύττουν μὲ θάρρος τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου» (Φιλίπ. α', 12-14).

Ἐνα ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔργα, ποὺ ἔκαμε ὁ Παῦλος, ὅταν ἔφθασε εἰς τὴν Ρώμην, ἦτο νὰ ἐπικοινωνήσῃ πρὸς τοὺς ἐπισήμους Ἰουδαίους τῆς πόλεως. Πιθανὸν αὐτοὶ νὰ τὸν ἐγνώριζον ἐξ ὀνόματος ἢ καὶ ἀπὸ ἐπιστολᾶς τῶν συμπατριωτῶν τῶν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς κατατοπίσῃ ἀκριβῶς περὶ τοῦ ἔργου του καὶ περὶ τῶν ἐπεισοδίων, ποὺ συνεβήσαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν. Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξιν του ἐκάλεσε αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς εἶπεν :

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ χωρὶς νὰ πταίω εἰς τίποτε, παρεδόθην ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς χεῖρας τῶν Ρωμαίων. Αὐτοὶ πολλάκις μὲ ἀνέκριναν καὶ δὲν εὗρον τίποτε εἰς βῆρος μου. Θὰ μὲ ἀπέλυαν δέ, ἐὰν δὲν ἀντέλεγαν οἱ Ἰουδαῖοι. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἐπεκαλέσθην τὸν Καίσαρα. Δὲν θὰ κατηγορήσω τὸ ἔθνος μου, ἀλλὰ θὰ ὑπερασπίσω τὴν ἀθωότητά μου.

Ἐκεῖνοι ἀπήντησαν, ὅτι καμμίαν ἐπιστολὴν ἐναντίον αὐτοῦ, δὲν ἔλαβαν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Τοῦ εἶπον δὲ νὰ ἀναπτύξῃ

καὶ πρὸς αὐτοὺς τὰ τῆς νέας θρησκείας. Πράγματι εἰς ὠρισμένην ἡμέραν τοὺς ἐκάλεσε πάλιν καὶ ἐδίδαξεν εἰς αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ, ἀποδεικνύων αὐτὸν ὡς Μεσσίαν. Ἡ θαυμασία αὐτῇ διάλεξις ἄλλους μὲν ἔπεισεν, ἄλλους δέ, ὅπως ἦτο ἐπόμενον, ἐσκανδάλισε. "Ἐφυγαν φιλονικοῦντες σφοδρὰ μεταξὺ των. "Ἐκτοτε ὁ Παῦλος ἐπὶ διετίαν ὅλην ἔμεινε κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως». Μὲ τὰς τελευταίας αὐτὰς λέξεις τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ, τοῦ πρώτου ἱστορικοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας, κλείει ἡ ἐξιστόρησις τῶν ἀποστολικῶν πράξεων.

45. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ

«Τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν τὰ πάντα συνεργεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν», ἔγραφεν ὁ Παῦλος πρὸ καιροῦ εἰς τοὺς Ρωμαίους (Ρωμ. ἡ', 28). Ἡ φυλάκιοίς του εἰς τὴν Ρώμην, ἡ θλιβερὴ αὐτῇ περιπέτεια, ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ στερεωθοῦν εἰς τὴν πίστιν οἱ Χριστιανοὶ καὶ νὰ διαδοθῇ ὁ Χριστιανισμὸς μετὰ τῶν Ἑθνικῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων τῆς Ρώμης. Πολλὴν δὲ βοήθειαν ἔλαβεν ὁ Παῦλος εἰς τὸ ἔργον του καὶ μεγάλην παρηγορίαν εὔρε κατὰ τὸν χρόνον τῆς θλίψεώς του ἀπὸ τοὺς ἀγαπητοὺς αὐτοῦ συνοδοὺς: Τὸν Λουκᾶν τὸν ἀγαπητὸν τοῦ ἰατροῦ τὸν Τιμόθεον, ὁ ὁποῖος ἦτο τὸ γνήσιον τέκνον τοῦ ἐν πίστει τὸν Τυχικόν, ἀγαπητὸν ἀδελφόν καὶ πιστὸν διάκονον· τὸν Μᾶρκον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἄνδρας πλέον ὥριμος μὲ μεγάλην πίστιν καὶ αὐτοπάρνησιν· τὸν Ἀρίσταρχον τὸν Μακεδόνα, ὁ ὁποῖος μαζὶ μὲ τὸν Λουκᾶν ὑπῆρξε ὁ ἀχώριστος σύντροφός του κατὰ τὰ πέντε τελευταῖα ἔτη, καὶ ἀπὸ μερικοὺς ἄλλους. Δι' αὐτῶν ἐπικοινωνοῦσε στενότερα πρὸς τοὺς ἔξω Χριστιανούς καὶ διηύθυνε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης.

Μία μόνη λύπη ἐβάρυνε κάπως τὴν καρδίαν του· τὸ ὅτι,

φυλακισμένος καθὼς ἦτο, δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς ἄλλας ἀγαπητάς του Ἐκκλησίας. Πέντε σχεδὸν ἔτη εἶχαν πορέλθει ἀπὸ τὴν ἡμέραν, πού συνελήφθη εἰς Ἱερουσαλήμ· πέντε ἔτη λοιπὸν εἶχε νὰ ἐξέλθῃ εἰς περιοδείαν. Ἀλλ' ὅτι δὲν ἤμποροῦσε νὰ κάμῃ αὐτοπροσώπως τὸ ἔκανε μὲ τὰς ἐπιστολάς του. Ἀπὸ τὴν φυλακὴν τῆς Ρώμης ἔστειλε μερικὰς ἐπιστολάς γεμᾶτες ἀπὸ πατρικὰς συμβουλὰς πρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἄτομα.

Ἐγραψεν ἐν πρώτοις πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ Παῦλος δὲν εἶχεν ἐπισκεφθῇ οὔτε βέβαια εἶχεν ἰδρῦσει τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κολοσσῶν. Ἐν τούτοις ἐνδιέφερετο δι' αὐτήν. Ἀνησύχησε δὲ πολὺ ἀπὸ τὰς πληροφορίας, πού τοῦ ἔφεραν περὶ αὐτῆς. Ἐμοθεηθεὶς δηλαδή, ὅτι μεταξὺ τῶν Κολοσσαέων εἶχαν ἐισχωρήσει οἱ γνωστοὶ ψευδαδελφοὶ Ἰουδαῖοι καὶ ἄλλοι ψευδοφιλόσοφοι. Αὐτοὶ προσπαθοῦσαν νὰ κλονίσουν τὴν πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν, νὰ ἐπιβάλουν Ἰουδαϊκοὺς θεομοὺς καὶ νὰ μετοβάλουν τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν εἰς ἓνα εἶδος φιλοσοφικοῦ συστήματος.

Διὰ νὰ ἀναίρῃ τὰς ἐπιβλαβεῖς αὐτὰς διδασκαλίας ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν του. Εἰς αὐτὴν ὁμιλεῖ διὰ τὴν ἄπειρον ἀξίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ συνιστᾷ πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς νὰ μένουν πιστοὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς νέας θρησκείας, χωρὶς νὰ δίδουν σημασίαν εἰς τὴν κενὴν σοφίαν τῶν ἀνθρώπων.

Πρὸς τὸν Φιλήμονα, ὁ ὁποῖος ἔμενε εἰς τὴν πόλιν τῶν Κολοσσῶν, ἔγραψεν ὁ Παῦλος ἰδιαιτέραν ἐπιστολήν. Ὁ Φιλήμων ἐδιδάχθη τὸν Χριστιανισμόν ἀπὸ τὸν Παῦλον εἰς τὴν Ἔφεσον. Ὅταν ἦλθε εἰς τὴν πατρίδα του, τὰς Κολοσσάς, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον. Παρεχώρησε μάλιστα τὸν οἶκον του πρὸς χρῆσιν τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας. Ἀπὸ αὐτὸν ὁ δοῦλος τοῦ Ὀνήσιμος, φαίνεται, ὅτι εἶχε κλέψει μερικὰ χρήματα καὶ εἶχε δραπετεύσει εἰς Ρώμην. Ἐκεῖ ὁμοῦς προσεيلκύνθη ἀπὸ τὸν Παῦλον εἰς τὸν Χριστιανισμόν, μετενόησε καὶ παρεκάλεσε τὸν ἀπόστολον νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τὸν κύριόν του, διὰ νὰ τὸν δεχθῇ καὶ πάλιν. Ἐξ αὐτῆς τῆς ἀφορμῆς ἔγραψε ὁ Παῦλος τὴν ἐπιστολήν πρὸς Φιλήμονα καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ δεχθῇ καὶ πάλιν

τὸν μετανοήσαντα Ὀνήσιμον, οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπήτόν. Συγχρόνως δὲ τοῦ δίδει καὶ διαφόρους συμβουλὰς καὶ τὸν διαβεβαιώνει, ὅτι ἐλπίζει νὰ ἀποφυλακισθῇ καὶ νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτοὺς σύντομα. Τὰς δύο αὐτὰς ἐπιστολὰς ἔστειλε ὁ Παῦλος μὲ τὸν Τυχικόν καὶ τὸν Ὀνήσιμον. Τότε δὲ ἔγραψε καὶ μίαν ἄλλην ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Λαοδικείας, ἡ ὁποία δυστυχῶς ἐχάθη.

Συγχρόνως μὲ τὰς ἐπιστολὰς αὐτὰς ἔγραψε καὶ μίαν ἄλλην πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἐφέσου. Ἦθελε νὰ προφυλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς αἵρετικούς, τοὺς «βαρεῖς λύκοις», ὅπως τοὺς εἶχε ἄλλοτε ὀνομάσει, καὶ νὰ τονίσῃ εἰς αὐτοὺς τὰ μεγάλα πνευματικὰ δῶρα, ποὺ ἔλαβαν μὲ τὸ νὰ γίνουν Χριστιανοί. Ὑπενθυμίζει λοιπὸν πόσον ἁμαρτωλοὶ καὶ δυστυχεῖς ἦσαν, πρὶν γίνουν Χριστιανοί, πόσον δὲ εὐτυχεῖς εἶναι τώρα. Τοὺς συνιστᾷ νὰ μένουν πιστοὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ ζοῦν, ὅπως διδάσκει ἡ νέα των θρησκεία. Τοὺς δίνει ὑπερόχους συμβουλὰς χριστιανικῆς ζωῆς καὶ εἰδικώτερα οἰκογενειακῆς ζωῆς. Μεταξὺ τῶν ἄλλων γράφει: «Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι ἐν Κυρίῳ... καὶ οἱ πατέρες ἐκτρέφετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου». Τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ἀπέστειλεν ἐπίσης μὲ τὸν Τυχικόν.

Ἄλλην ἐπιστολὴν ἔγραψε πρὸς τοὺς Φιλιπησίους ἀπὸ τὴν ἐξῆς ἀφορμὴν: Οἱ Φιλιπῆσιοι γεμᾶτοι πάντοτε ἀγάπην διὰ τὸν Παῦλον, ἔστειλαν εἰς αὐτόν μὲ τὸν Ἐπαφρόδιτον χρήματα. Ἀλλὰ ὁ Ἐπαφρόδιτος, ὅταν ἦλθε εἰς τὴν Ρώμην, ἡσθένησε βαρέως καὶ ἀνησύχησαν πολὺ οἱ Φιλιπῆσιοι. Ὁ Παῦλος, διὰ νὰ τοὺς καθησυχάσῃ, ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἔστειλε μὲ τὸν Ἐπαφρόδιτον, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐν τῷ μεταξὺ ἀναρρώσει. Εἰς αὐτὴν τοὺς εὐχαριστεῖ διὰ τὴν ἀγάπην των καὶ τὴν βοήθειάν των, τοὺς πληροφορεῖ διὰ τὰ κατ' αὐτόν, τοὺς συνιστᾷ νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τοὺς αἵρετικούς, τοὺς συμβουλευε πατρικῶς καὶ τοὺς βεβαιώνει, ὅτι πολὺ σύντομα θὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ. Τοιοῦτοτρόπως ὁ μέγας τῶν Ἑθνῶν ἀπόστολος, καὶ φυλακισμένος ἀκόμη, ἐξακολουθοῦσε τὴν μέριμναν περὶ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν (Β' Κορινθίους ια', 28).

46. Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Ἡ ἀπελευθέρωσις, τὴν ὁποῖαν ὁ Παῦλος εἰς τὰς ἐπιστολάς του προανήγγειλε, ἐπραγματοποιήθη. Ἡτῶσθη ἀπὸ τὸ αὐτοκρατορικὸν δικαστήριον καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν-φυλακὴν. Κατὰ δὲ τὸ ἔαρ τοῦ 64, γέρων πλέον καταβεβλημένος σωματικῶς, ἀκμαῖος ὁμῶς πνευματικῶς, ἐγκατέλιπε τὴν Ρώμην, διὰ νὰ κάμῃ τὴν τετάρτην καὶ τελευταίαν αὐτοῦ περιοδείαν. Ποῦ ἀκριβῶς ἐπῆγε δὲν γνωρίζομεν. Ἀπὸ τὰς πληροφορίας ὁμῶς τῶν Πατέρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἰδίου τοῦ Παύλου, συμπεραίνομεν ποῖα θὰ ἦσαν τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθη.

Φαίνεται, ὅτι ἀπὸ τὴν Ρώμην ἐπῆγε πρὸς τὴν Ἀσίαν. Ἡ πρώτη δὲ πόλις, τὴν ὁποῖαν ἐπεσκέφθη ἦτο ἡ Ἔφεσος. Ἐχάρη ἀναμφιβόλως πολὺ ὅταν εἶδε τοὺς ἀγαπητοὺς του Χριστιανούς, μὲ τοὺς ὁποίους τρία ἔτη προηγουμένως συνέζησε. Συνεβούλευσε αὐτοὺς καὶ τοὺς κατέστησε προσεκτικούς ἀπέναντι τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχε καιρὸν νὰ μείνῃ πολὺ, ἔφυγε καὶ ἄφησε ὡς ἀντιπρόσωπόν του τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐφέσου, τὸν Τιμόθεον. Ὁ Τιμόθεος τῶρα θὰ διωργάνωνε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ θὰ ἐσυνέχιζε τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου του.

Ὁ Παῦλος πιθανώτατα μετέβη εἰς Κολοσσάς, ὅπως ἄλλωστε εἶχε ὑποσχεθῇ εἰς τὸν Φιλήμονα Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπῆγε πρὸς τὴν Μακεδονίαν. Ἀσφαλῶς ἐπεσκέφθη πρῶτον τοὺς ἀγαπητοὺς του Φιλιππησίους καὶ ἔπειτα περιώδευσε εἰς τὴν ἄλλην Μακεδονίαν. Κατὰ τὴν περιοδείαν ἔγραψε μίαν θαυμασίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Τιμόθεον, διὰ τῆς ὁποίας τὸν συμβουλεῖ πῶς νὰ ποιμαίνῃ τὴν ἐκκλησίαν. Ἐνεκα τούτου καὶ ἡ ἐπιστολὴ ὠνομάσθη ποιμαντορικὴ.

Ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν ἐπέστρεψε πιθανῶς δι' ὀλίγον διάστημα εἰς τὴν Ἔφeson. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μαζί μὲ τὸν Τίτον ἔπλευσε εἰς Κρήτην. Εἰς τὴν ἑλληνικὴν αὐτὴν μεγαλόνησον ὑπῆρχον Χριστιανοί. Ἐδίδασκε πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τοὺς ἐθνικούς· τοὺς μὲν ἐστήριξε, τοὺς δὲ ἐξεχριστιάνισεν. Ἐτακτοποίησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀνεχώρησε ἀπὸ ἐκεῖ, ἀφοῦ ἄφησε ὡς ἐπίσκοπον

Κρήτης τὸν Τίτον, διὰ τὴν συνεχίσει καὶ τελειώσει τὸ ἔργον. Πρὸς τὸν Τίτον ἔγραψε βραδύτερον μίαν ἐπιστολὴν ποιμαντορικὴν, εἰς τὴν ὁποίαν τοῦ ἔδιδε, ὅπως καὶ εἰς τὸν Τιμόθεον πολυτίμους ποιμαντορικὰς ὁδηγίας. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς τὸν παρακαλοῦσε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Νικόπολιν, διὰ νὰ παραχειμάσουν ἐργαζόμενοι ἐκεῖ. Ἀπὸ τὴν τελευταίαν αὐτὴν παράγραφον τῆς ἐπιστολῆς φαίνεται ὅτι ὁ ἀκούραστος ἀπόστολος, ἀφοῦ ἐπεσκέφθη τὴν Μιλητον καὶ τὴν Κόρινθον, ἦλθε καὶ ἐκήρυξεν εἰς Νικόπολιν καὶ τὰ γύρω μέρη τῆς Ἡπείρου. Πιθανώτατα ἀπὸ ἐκεῖ διεπεραιώθη εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ κατέληξε εἰς τὴν Ρώμην.

“Ὅταν ἔφθασε εἰς Ρώμην, τὰ πράγματα ἦσαν πολὺ ταραγμένα. Οἱ Χριστιανοὶ κατεδιώκοντο ἀγρίως καὶ ἐβασανίζοντο σκληρά. Ὁ αὐτοκράτωρ Νέρων, διὰ νὰ σκεπάσῃ τὰ ἐγκλήματα τοῦ καὶ νὰ διασκεδάσῃ τὴν λαϊκὴν ὀργήν, εἶχεν ἐξεγείρει φοβερὸν διωγμὸν ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν. Ἐνας Ρωμαῖος ἱστορικός, ὁ Τάκιτος, ἀναφέρει, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ ἐβασανίζοντο καὶ ἐθανατώνοντο κατὰ πολλοὺς τρόπους. Ἐρράπτοντο εἰς δέρματα θηρίων καὶ κατεσπαράσσοντο ἀπὸ σκυλιά. Ἄλλοι ἐδέοντο εἰς πασσάλους, ἠλείφοντο μὲ εὐφλέκτους ὕλας καὶ μόλις ἤρχιζε ἡ νύξ, ἐκαίοντο, διὰ νὰ φωτίζουσιν τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας. Διὰ τὰς φρικαλέας αὐτὰς ἐκτελέσεις διέθεσε ὁ Νέρων καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς κήπους του. Τὸ ἔδαφος τῆς Ρώμης ἐβάφετο ἀφθόνως μὲ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων καὶ ἐστρώνετο μὲ τὴν στάκτην τῶν σωμάτων των.

Εἰς τὸσον τραγικὴν ἐποχὴν ἦλθε ὁ μέγας ἀπόστολος εἰς Ρώμην. Πρὶν ἢ προφθάσῃ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τοὺς καταδιωκομένους ἀδελφούς, συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη. Ὑπεβλήθη εἰς

Ἡ εἰκὼν ἀνευρέθη εἰς τινὰ κατακόμβην τῆς Ρώμης τὸ 1922. Ἀνήκει εἰς τὸν 2ον αἰῶνα καὶ πιστεύεται, ὅτι παριστάνει τὸν ἀπόστολον Παῦλον.

πρώτην αὐστηράν ἀνάκρισιν, ἀλλὰ δὲν κατεδικάσθη. Ἐρρίφθη ὁμῶς εἰς ἀπαισίαν φυλακὴν ὡς κακοῦργος. Ἐκεῖ ὑπέφερε πολὺ. Τότε ἔγραψε τὴν δευτέραν ποιμαντορικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Τιμόθεον. Εἰς αὐτὴν ἐκτὸς ἀπὸ τὰς σπουδαίας συμβουλὰς ποῦ τοῦ δίνει, γράφει καὶ τὴν ἰδικὴν του κατὰστασιν. Εἶναι μόνος μαζί με τὸν Λουκᾶν, διότι ὁ Τίτος εὐρίσκεται εἰς Δαλματίαν καὶ οἱ ἄλλοι εἰς ἄλλα μέρη. Ἄν θέλῃ ὁ Τιμόθεος μετὰ τὸν Μάρκον, ἃς ἔλθουν εἰς τὴν Ρώμην πρὸ τοῦ χειμῶνος.

Εἰκὼν παριστάνουσα τοὺς ἀποστόλους Πέτρον καὶ Παῦλον. Ἀνευρέθη εἰς κατακόμβην τῆς Ρώμης.

Μετὰ τὸν χειμῶνα θὰ εἶναι πλέον ἀργά, ὁ θάνατος πλησιάζει. Δὲν τὸν φοβεῖται ὁμῶς. Μὲ ἀγαθὴν τὴν συνείδησιν καὶ πλήρη πεποιθήσιν εἰς τὸν Θεὸν τὸν περιμένει. «Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἡγωνίσμαι—γράφει—τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα. Λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος» (Β' Τιμόθ. δ', 7).

Δὲν γνωρίζομεν, ἐὰν ἐπρόλαβε νὰ ἔλθῃ ὁ Τιμόθεος. Μετ' ὀλίγον ὁ γηραιὸς ἀπόστολος κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Ἡρεμος καὶ χαίρων ἐβάδισε πρὸς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν. Προσηυχήθη, ἐγονυπέτησε καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν. Ὁ δήμιος κατὰφερε μετὰ ὀρμὴν τὴν σπάθην καὶ ἀπέκοψε τὴν τιμίαν κεφαλὴν. Τὸ σῶμα αἱματοβαμένον καὶ ἀκρωτηριασμένον ἔπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος. Ἡ ἀγία ὁμῶς ψυχὴ του παρελήφθη ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐμαρτύρησε κατὰ τὸ 67 μ.Χ.

Αἱ ἐκκλησίαι δὲν θὰ τὸν ἴδουν πλέον. Ἡ Ἀσία, ἡ Μακεδονία, ἡ Ἑλλάς καὶ αἱ ἄλλαι χώραι δὲν θὰ ἀκούσουν τὰ φλογερὰ αὐτοῦ κηρύγματα. Τὰ ὅσα ὁμῶς ἤκουσαν, θὰ τὰ ἐνθυμοῦνται πάντοτε καὶ θὰ εὐγνωμονοῦν αἰωνίως τὸν μέγαν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν. Αἱ δὲ ἐπιστολαὶ του θὰ εἶναι πηγὴ παντοτεινῆς διδασκαλίας διὰ τοὺς Χριστιανοὺς ὄλων τῶν αἰώνων.

47. ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΣ

“Ολοι οἱ χριστιανοὶ καὶ ἰδίως ὅσοι ἐγινώρισαν προσωπικῶς τὸν μεγάλον ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν, συνεκινήθησαν βέβαια πολὺ δταν ἔμαθαν τὸν ἔνδοξον μαρτυρικὸν θανατὸν τοῦ Ἐχαιρον μὲν διότι οὐτός, λιτρωμένος ἀπο τοὺς κόπους τῆς παρούσης ζωῆς, εὐρίσκεται μαζὶ μὲ τὸν Κύριον εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, ἐλυποῦντο ὅμως διότι ἔχουσιν ἓνα στοργικὸν πατέρα, ἓνα ἀγοπητὸν ἀδελφὸν καὶ ἓνα ἐμπνευσμένον διδάσκαλον. Πρὸ ὀλίγου χρόνου οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν εἶχαν πενθήσει τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου, ὁ ὁποῖος ἦτο καὶ σεβαστὸς ἐπίσκοπος τῆς Ἱερουσαλὴμ.

Ὁ γέρων ἱεράρχης, ἀγωνιστὴς καὶ φρουρὸς τῆς ὀρχαιοτάτης ἀπὸ ὅσας τὰς Ἐκκλησίας δὲν εἶχε ἀπομακρυνθῇ καθόλου ἀπὸ τὴν ἁγίαν πόλιν. Μόνος ἐκυβερνοῦσε μὲ σύνεσιν μεγάλῃ καὶ ἀγάπῃν ὃχι μόνον τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας γύρω Ἐκκλησίας. Ἐξοῦσε ζωὴν ἀσκητικὴν ἀφωσιωμένος ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸν Θεόν. Οὔτε κρέας ἔτρωγε οὔ ε οἶνον καὶ οἶνοπνευματώδη ποτὰ ἔπινε. Ποτὲ δὲν ἐξύρισε τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν πώγωνά του. Ἐστεροῦσε τὸν ἑαυτὸν του, καὶ ἀπὸ τῶς ἀθωωτέρας τέρψεις. Πάντοτε δέ, διὰ τὰ μεγάλα καθήκοντα τοῦ ἐπέτρεπον, προσήύχετο γονυπετῆς πρὸς τὸν ἀδελφὸν καὶ Κύριόν του Ἰησοῦν.

Ἀπὸ τῶς πολλὰς καὶ μακρὰς γονυκλισίας τὰ γόνατά του, ἀναφέρει κάποιος ἱστορικὸς τῆς Ἐκκλησίας, εἶχαν σκληρυνθῇ. Παρακαλοῦσε δὲ τὸν Κύριον πάντοτε ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν, ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων καὶ ὑπὲρ τῶν Ἑθνικῶν. Ἀγαποῦσε πολὺ τὸν λαόν. Ἐκανε πλῆθος καλὰ ἔργα πρὸς ὅλους. Ὑπερήσπιζε μὲ θάρρος πάντοτε τοὺς ἀδικουμένους. Ἀγαποῦσε πολὺ τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰργάζετο διὰ τὴν ἐπικράτησιν αὐτῆς. “Ολοι οἱ Χριστιανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι, τὸν ἐτιμοῦσαν πολὺ καὶ τὸν ὠνόμαζαν δίκαιον. Καὶ κάποιος Ἑβραῖος ἱστορικὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Ἰωσηπος, ἐκφράζεται μὲ πολὺν θαυμασμὸν διὰ τὸν δίκαιον Ἰακώβον.

Ἀλλ’ ἡ μεγάλη του ἀρετὴ καὶ ἡ ὑπόληψις ἐπροκάλεσε τὸν φθόνον καὶ τὴν ὀργὴν τῶν ἀρχιερέων καὶ ὅλου τοῦ συνεδρίου

Περὶ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου λέγεται, ὅτι ἐκήρυξε εἰς τὴν Σκυθίαν, τὴν Γαλατίαν, τὴν Βιθυνίαν. εἰς τὸ Βυζάντιον, ὅπου μάλιστα ἵδρυσεν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐχειροτόνησε τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον οὗτης. Ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθε εἰς τὴν Θράκην, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Ἀχαιοῖν. Ἐκεῖ λέγεται, ὅτι κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἐσταυρώθη ἐπάνω εἰς μίαν ἐλοῖαν. Τὸ λείψανόν του λέγεται ὅτι ἐτάφη εἰς Πάτρας. Ἀργότερα μετεφέρθη τὸ ἱερόν του λείψανον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Περὶ τοῦ Φιλίππου λέγεται, ὅτι ἐκήρυξεν εἰς Φρυγίαν. Εἰς τὴν Ἱεράπολιν δὲ τῆς Φρυγίας ἀπέθανε μορτικὸν θάνατον κρεμασθεὶς ἀπὸ ἑνα μαρμάρινον στῆλον μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

Ὁ Ναθαναὴλ ἢ Βαρθολομαῖος, ὁ φίλος τοῦ Φιλίππου, ἐδίδασκε εἰς τὰς Ἰνδίας, εἰς τὴν Ἀροβίαν καὶ τὴν Ἀρμενίαν. Οἱ Ἀρμένιοι ἰδιαιτέρως μέχρι σήμερον τιμοῦν αὐτόν. Δύο φορές ἐμορτύρησε: τὴν πρώτην φοράν ἐδέθη ἐπὶ ἀρκετὸς ὥρας ἐπάνω εἰς σταυρόν, ἀλλ' ἀπελύθη τὴν δευτέραν φοράν εἰς τὴν Κιλικίαν ἐκαρφώθη ἐπὶ σταυροῦ καὶ ἀπέθανε.

Περὶ τοῦ Θωμᾶ ἀναφέρεται, ὅτι ἔφθασε κηρύττων μέχρις Ἰνδιῶν. Εἰς μεταγενεστέραν δὲ ἐποχὴν ἐζοῦσαν ἐκεῖ πιστοί, οἱ ὅποιοι ἐλέγοντο Χριστιανοὶ τοῦ Θωμᾶ.

Ὁ Σίμων, ὁ Κανανίτης, ὁ ζηλωτής, ὅπως λέγεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν, ἐδίδασκε εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν Κυρήνην καὶ ἄλλα μέρη τῆς Ἀφρικῆς. Λέγεται, ὅτι ἔφθασε καὶ μέχρι τῶν Βρετανικῶν νήσων, ὅπου καὶ ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον.

Ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο καὶ Θαδδαῖος, ἐδίδασκε εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Συρίαν, τὴν Ἀραβίαν, εἰς τὴν Περσίαν καὶ εἰς ἄλλους Σημιτικὸς λαούς.

Ὁ Ματθαῖος, ὁ ὁποῖος ἐξελέγη ἀπόστολος ἀντὶ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου, ἦλθε ὡς κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου εἰς Αἰθιοπίαν, ὅπου καὶ ἐθανατώθη. Κατ' ἄλλην πληροφορίαν ἐθανατώθη εἰς τὴν Ἰουδαίαν λιθοβοληθεὶς ὑπὸ τοῦ ὄχλου.

Ὁ δὲ ἀπόστολος Πέτρος, ὀλίγον χρόνον ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποστολικὴν σύνοδον, ἦλθε εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ὅπου ἔμενε καὶ ὁ Παῦλος. Συναναστρέφετο ἐλευθέρως τοὺς ἐξ Ἑθνῶν Χριστιανούς, χωρὶς νὰ κάνῃ καμμίαν διάκρισιν μεταξύ αὐτῶν

καὶ τῶν Ἰουδαίων Χριστιανῶν. Ὅταν ὁμῶς ἦλθαν μερικοὶ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ὁ Πέτρος ἐφοβήθη μήπως σκανδαλισθοῦν ἐκεῖνοι, ἐὰν τὸν ἔβλεπαν μεταξὺ τῶν Ἑθνικῶν Χριστιανῶν καὶ διὰ τοῦτο ἔπαυσε νὰ συναναστρέφεται αὐτοὺς. Ἀλλ' ὁ Παῦλος τοῦ ὑπειθύμισε τὴν ἀπόφασιν τῆς συνέδου καὶ τοῦ ὑπέδειξε, ὅτι πρέπει νὰ ἔχη τὴν αὐτὴν συμπεριφορὰν πρὸς ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς, Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς.

Ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Πέτρος ἐξῆλθε εἰς μεγάλην περιοδεῖαν. Ποῦ ἀκριβῶς μετέβη, δὲν γνωρίζομεν. Ἰσως περιώδευσε εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἔφθασε μέχρι Κορίνθου. Μερικοὶ λέγουσιν, ὅτι μετέβη καὶ εἰς τὴν Ρώμην. Ἀπο μίαν τοῦ ἐπιστολῆν φαίνεται, ὅτι ἐκήρυξε εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἐπέθανε σύμφωνα μὲ τὴν προφητείαν τοῦ Κυρίου μαρτυρικὸν θάνατον. Καθὼς λέγει ἡ ἀρχαία παράδοσις, ἐσταιρῶθη μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

Ὁ Πέτρος ἔφησε δύο σπουδαίας καθολικὰς ἐπιστολάς. Ἡ πρώτη ἐστάλη πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τοῦ Πόντου, τῆς Γαλιτίας, τῆς Καππαδοκίας, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Βιθυνίας. Εἰς τὰς ἐπιστολάς του ἀποδεικνύει διὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Μεσσίας, πρὸς τὸν ὁποῖον ὀφείλουσιν ὅλοι πιστεῖν καὶ ὑπακοήν, διὰ νὰ εὕρουν σωτηρίαν.

Χάρις εἰς τὰς περιοδείας τῶν ἀποστόλων τὸ Εὐαγγέλιον εἶχε διαδοθῇ εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Οἰκουμένης. Αὐτὸ δὲ εἶχε ὑπ' ὄψιν ὁ μέγας ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν ἀπὸ τὴν φυλακὴν τῆς Ρώμης ἔγραφε πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον ἐκηρύχθη ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ οὐρανὸν (Κολοσσαεῖς α', 23).

49. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἀπέθανον δὲ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Συγκεντρωμένοι εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εὐτυχεῖς μετοξὺ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἁγίων, ὕμνον καὶ δοξάζουν τὸν Διδάσκαλον καὶ Κύριον. Ἐνας μόνον ἀπὸ αὐτοὺς ἔζησε περ σότερον, ὁ ἀγαπημένος μαθητὴς, ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. Μόνος αὐτὸς περιώδευε τώρα εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν.

Ἐπεσκέπτετο τὰ μέρη, εἰς τὰ ὅποια εἶχε κηρύξει ὁ Παῦλος, ἐστήριζε τοὺς Χριστιανοὺς καὶ διοργάνωνε τὰς Ἐκκλησίας. Εἰσ-
ήρχετο εἰς τὰς πόλεις τῶν Ἑθνικῶν, ἐδίδασκε τὴν ἀλήθειαν
καὶ προσεῖλκυε πολλοὺς. Ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν πρόοδον ὅλων
τῶν Χριστιανῶν καὶ ἐνὸς ἐκάστου ἰδιαίτερως.

Κάποιος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς, Κλήμης ὁ Ἀλεξαν-
δρεὺς, διηγεῖται, ὅτι ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης εἰς μίαν του πε-
ριοδεῖαν συνήντησεν ἕνα νεανίαν εὐσεβῆ. Τὸν ἐπῆρε ὑπὸ τὴν
προστασίαν του καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤμποροῦσε βέβαια νὰ τὸν ἔχη
μαζί του, τὸν ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως. Δυ-
στυχῶς ὅμως ὁ νεανίας ἐκεῖνος περιεπλέχθη εἰς κακὰς συνα-
ναστροφὰς καὶ σιγὰ, σιγὰ ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν
ζωὴν. Ἐγινε ἀμαρτωλὸς καὶ ἔζησε ἐν μέσῳ ἀμαρτωλῶν. Ἀπὸ
τὰς μικροτέρας ἀμαρτίας ἐπροχώρησε εἰς τὰς μεγαλυτέρας
καὶ κατέληξε νὰ γίνῃ ληστής καὶ φονεὺς.

Ὑστερα ἀπὸ ἔτη, ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, γέρων πλέον,
ἐπανῆλθε εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μὲ πόνον ψυχῆς ἐπληρο-
φορήθη τὸ θλιβερὸν κατάντημα τοῦ προστατευομένου του.
Ὡσὰν στοργικὸς πατέρας ἠθέλησε τότε νὰ ἐπανεύρῃ τὸ ἀπο-
λωλὸς τέκνον καὶ παρὰ τὴν γεροντικὴν του ἡλικίαν ἐξῆλθε εἰς
τὰ ὄρη. Περιεπλανήθη εἰς τὰ μονοπάτια καὶ τὰ δάση, μεχρις
οὗ συνήντησε τὸν ληστήν. Ἐκεῖνος ἀνεγνώρισε ἀμέσως τὸν
ἀπόστολον καὶ κατελήφθη ἀπὸ τόσῃ ἐντροπῇ, ὥστε ἐπεχεί-
ρησε νὰ φύγῃ. Ἄλλ' ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς τὸν ἠκολούθησε.
«Τέκνον μου, τοῦ ἐφώναξε, διατί ἀποφεύγεις τὸν πατέρα σου;»
Συνεκινήθη ὁ ληστής, ἐσταμάτησεν, ἔπεσεν εἰς τὰ πόδια τοῦ
σεβαστοῦ γέροντος καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξω-
μολογήθη τὰς ἀμαρτίας του. Ἡ εἰλικρινὴς μετάνοια τὸν ἔσωσε
ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν καὶ τὴν αἰώνιαν καταδίκην.

Ἐκτοτε ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης παρέμεινε εἰς τὴν Ἐφε-
σον ὡς ἀρχιερεὺς ὅλης τῆς Ἀσίας. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει
ὅτι κατὰ τὸν διωγμὸν τοῦ αὐτοκράτορος Διοιτιανοῦ (81 - 96)
συνελήφθη, ὡδηγήθη εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἐβασανίσθη. Ἀπὸ ἐκεῖ
ἐξωρίσθη εἰς τὴν νῆσον Πάτμον, ὅπου καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ
Θεοῦ ἀποκαλύψεις, τὰς ὁποίας ἔγραψε εἰς τὴν Ἀποκά-

λυσί ν του. Μετά δὲ τὸν θάνατον τοῦ Δομιτιανοῦ ἐπανήλθε εἰς τὴν Ἔφεσον, ὅπου καὶ ἔμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του.

Προσήρχετο πάντοτε εἰς τὰς συναθροίσεις τῶν πιστῶν καὶ ἐδίδασκε. Διηγείτο ὅσα εἶδε καὶ ἄκουσε ἀπὸ τὸν Κύριον. «Καὶ ἡμεῖς ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ», ἔλεγε περὶ τοῦ Χριστοῦ. «Ἡμεῖς κηρύττομεν καὶ ἐπιβεβαιώνομεν ὅσα ἠκούσαμεν, ὅσα εἶδομεν καὶ παρετηρήσαμεν με τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν καὶ ὅσα αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν» (Ἰωάν. α', 1-2).

Μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν ἤκουον οἱ Χριστιανοὶ τὰς ὥρας διηγήσεις του. Ὡφελοῦντο καὶ προώδευον πάρα πολὺ εἰς ἀρετὴν. Ἀπὸ τοὺς περισσότερον ἐναρέτους μαθητὰς του ἐξέλεξε ὁ εὐαγγελιστὴς μερικοὺς καὶ τοὺς ἔκαμε ἐπισκόπους εἰς διαφόρους πόλεις. Ὅταν δὲ ἐγήρασε ἀκόμη περισσότερον καὶ δὲν ἤμποροῦσε νὰ βαδίζῃ, ἐφέρετο ἐπὶ ἐνὸς φορείου εἰς τὰς συγκεντρώσεις τῶν πιστῶν. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ὀμιλῇ πολὺ, ἐπανελάμβανε μόνον τὰς λέξεις: «Τεκνία, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Τεκνία, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

— Διδάσκαλε, τοῦ εἶπεν ἓνας ἀπὸ τοὺς μαθητὰς, διατί πάντοτε τὸν αὐτὸν μόνον λόγον ἐπαναλαμβάνεις;

— Διότι, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, ἐὰν αὐτὸν τηρήσετε, εἶναι ἀρκετόν.

Εἰς βαθύτατον γῆρας γύρω εἰς τὸ ἑκατοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τραϊανοῦ (98 - 117 μ.Χ.) παρέδωκεν ἡρεμα τὸ πνεῦμα του πρὸς τὸν Κύριον. Ἐπένθησαν οἱ ἀδελφοὶ τὸν σεπτὸν γέροντα, ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὴν Ἔφεσον καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγα ἔτη οἰκοδόμησαν ἐπάνω εἰς τὸν τάφον του μεγαλοπρεπὴ νάον.

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἄφησεν εἰς ἡμᾶς τὰ πολύτιμα γραπτὰ αὐτοῦ ἔργα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἀποκάλυψιν, ποὺ ἔγραψε δταν εὐρίσκετο εἰς τὴν Πάτμον, ἔγραψε κατὰ τὸ διάστημα ποὺ ἔμεινε εἰς τὴν Ἔφεσον τὸ Εὐαγγέλιόν του, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει μὲ δύναμιν πολλὴν τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου. Ἐγραψε καὶ τρεῖς ἐπιστολάς, εἰς τὰς ὁποίας συμβουλεύει τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ἔχουν ἀγάπην μετοξύ των. Αὕτῃ δὲ ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, λέγει, θὰ εἶναι ἀπόδειξις, ὅτι

ἔχομεν ἀγάπην καὶ πρὸς τὸν Θεόν. «Ἀγαπητοί, γράφει πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς, ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ... Ἐάν τις εἴπῃ, ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισεῖ, ψεύστης ἐστὶ... Τεκνία, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ γλώσσῃ, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ».

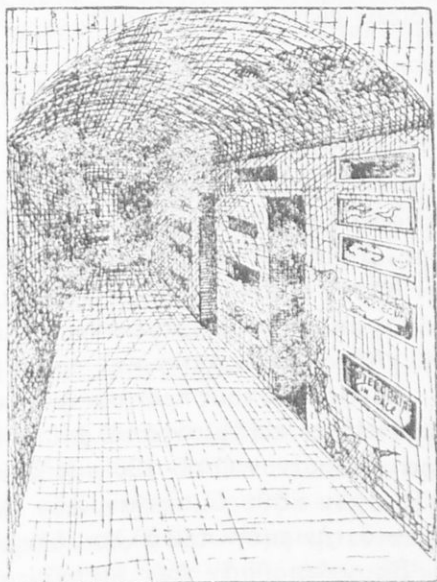
Δικαίως ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς ὠνομάσθη «εὐαγγελιστὴς τῆς ἀγάπης».

50. Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ 1ΟΥ Μ. Χ. ΑΙΩΝΟΣ

Χάρis εἰς τὰς φροντίδας τῶν ἀποστόλων περὶ τὸ τέλος τοῦ 1ου μ.Χ. αἰῶνος ἡ ζωὴ τῶν Χριστιανῶν εἶχε διοργανωθῆ τελειότερα. Τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας εἶχαν οἱ ἀποστολοὶ, ὅσον ἐζοῦσαν. Πολὺ ἐνωρὶς ὁμῶς ἐχειροτόνησαν ὡς βοηθοὺς τῶν, ἐπισκόπους, πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ ἀνέθεσαν εἰς αὐτοὺς τὴν διοίκησιν τῶν Ἐκκλησιῶν. Οἱ κληρικοὶ αὐτοὶ εἶχον ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῶν δικαίωμα νὰ τελοῦν τὰ μυστήρια, νὰ διευθύνουν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ κηρύττουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἐξαιρετικὴν φροντίδα κατέβαλλαν διὰ τὸ κήρυγμα. Ἐκτὸς μάλιστα ἀπὸ τοὺς κληρικοὺς ἐκήρυττον καὶ λαϊκοί, καὶ μάλιστα ὅσοι εἶχαν πορὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἰδικὸν χάρισμα, οἱ ὅποιοι ἐκαλοῦντο «προφῆται» ἢ «διδάσκαλοι». Κήρυγμα ἐγένετο εἰς κάθε εὐκαιρίαν, ἀπαραιτήτως δὲ κατὰ τὰς συναθροίσεις τῶν πιστῶν.

Τακτικώτατα συνηθροίζοντο οἱ πιστοὶ καὶ μάλιστα κατὰ τὰς Κυριακὰς εἰς τοὺς εὐκτηρίους οἴκους. Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν διωγμῶν συνεκεντρῶνοντο εἰς ὑπογείους νσούς, εἰς τὰς κατακόμβας, αἱ ὅποιοι ἐχρησίμευον καὶ ὡς κοιμητήρια. Ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς Ἰουστίνος, ὁ ὅποιος ἐγεννήθη περὶ τὸ τέλος τοῦ 1ου αἰῶνος, περιγράφει ὡς ἐξῆς τὰς συναθροίσεις καὶ τὴν λατρείαν τῶν πιστῶν. «Κατὰ τὴν Κυριακὴν συγκεντρωνόμεθα ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν ἀγρῶν. Ἀναγινώσκομεν περικοπὰς ἀπὸ τὰ βιβλία τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν προφητῶν. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ προεστὼς τῆς Ἐκκλησίας

ὁμιλεῖ καὶ συμβουλεύει τοὺς πιστοὺς νὰ ἐφαρμόζουν εἰς τὴν ζωὴν των ὅσα διδάσκουν τὰ ἱερὰ βιβλία. Ἔπειτα ἐγειρόμεθα ὅλοι καὶ προσευχόμεθα μαζί. Ὑστερα προσφέρεται ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ προεστὼς ἀναπέμπει μεγαλοφώνως προσευχὰς καὶ εὐχαριστίας, ὁ δὲ λαὸς λέγει: «Ἀμήν». Ἔπειτα καθένas ἀπὸ τοὺς πιστοὺς προσέρχεται καὶ μεταλαμβάνει ἀπὸ τὰ δῶρα τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Εἰς δὲ τοὺς ἀπόντας στέλλονται αὐτὰ διὰ τῶν διακόνων». Τοιοῦτοτρόπως τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἀποτελοῦσε τὸ κέντρον τῆς χριστιανικῆς λατρείας. Καὶ τὰ ἄλλα μυστήρια ἐτελοῦντο ἐπίσης, ὅταν παρουσιάζετο περίστασις.

Ἀποφῆς στοᾶς
ἀπὸ τὰς κατακόμβας τῆς Ρώμης.

Εἰς τὰς συγκεντρώσεις καὶ τὰς τελετὰς αὐτὰς ἐψάλλοντο ὕμνοι. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ψαλμοὺς καὶ τὰς ᾠδὰς τῆς Ἀγίας Γραφῆς, εἶχαν συνθέσει οἱ πιστοὶ καὶ ἰδιαιτέρους ὕμνους. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συνιστᾷ μάλιστα εἰς τοὺς ἀδελφοὺς νὰ ψάλλουν πρὸς τὸν Θεὸν ὄχι μόνον μετὰ τὸ στόμα, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν καρδίαν. Διακρίνει δὲ τὰ θρησκευτικὰ αὐτὰ ἄσματα εἰς ψαλμοὺς, εἰς ὕμνους καὶ εἰς ᾠδὰς πνευματικὰς. Μερικοὶ πιστεύουν, ὅτι εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου μία παράγραφος ἀποτελεῖ ὕμνον, τὸν ἑξῆς:

«Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ
Ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι
ᾧφθι ἀγγέλοις
Ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσι
Ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ
Ἀνελήφθη ἐν δόξῃ».

(Α' Τιμοθ. γ', 16)

Ἄρχαιότατος ἐκκλησιαστικὸς ὕμνος εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ δοξολογία, ἡ ὁποία ἤρχιζεν ἀπὸ τὸν ἀγγελικὸν ὕμνον: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ...» καὶ ἐτελείωνεν εἰς τὸν στίχον: «Καθ' ἐκαστην ἡμέραν εὐλογῶ Σε καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά Σου, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος». Ὅλα αὐτὰ κατὰ τὰς συγκεντρώσεις ἐψάλλοντο ἀπὸ ὠρισμένους ψάλτας, μαζί με τοὺς ὁποίους ἔψαλλε καὶ ὁ λαός.

Τὰ ἤθη τῶν Χριστιανῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἦσαν πολὺ καθαρὰ. Προσπάθισαν νὰ τηροῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ προοδεύουν εἰς πίστιν καὶ ἀρετὴν. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἰδιαίτερος καὶ πάλιν ἐχαρακτήριζε αὐτοὺς, ἦτο ἡ ἀγάπη ποὺ ἔτρεφαν πρὸς ὅλους, ὅχι μόνον πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς καὶ φίλους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλοθρήσκους καὶ ἐχθρούς. Τὴν ἀγάπην τῶν αὐτὴν ἐξεδήλωναν μὲ σπουδαῖα ἔργα φιλανθρωπίας. «Πόσον ἀγαπῶνται οἱ Χριστιανοί!» ἔλεγαν μὲ θαυμασμὸν οἱ Ἑθνικοί. «Αὐτοὶ ἀγαπῶνται καὶ πρὶν ἀκόμη γνωρισθοῦν».

Ἐνας ἀπὸ τοὺς πρώτους ἀπολογητὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ Ἀριστείδης, εἰς μίαν ἀπολογίαν πρὸς τὸν Ρωμαῖον αὐτοκράτορα Ἀδριανὸν (117 - 138 μ.Χ.), ἔγραφεν, ὅτι «οἱ Χριστιανοὶ ἀπέφευγαν κάθε ἁμαρτίαν. Δὲν ἔλεγαν ψέμματα, δὲν ἐπεβουλεύοντο τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου, δὲν ἐπιθυμοῦσαν τὰ ξένα πράγματα. Ἐσυγχωροῦσαν τοὺς λυποῦντας αὐτοὺς. Ἐκάναν τὸ καλὸν καὶ εἰς τοὺς ἐχθρούς των. Ὅταν οἱ δοῦλοι ἐγίνοντο Χριστιανοί, τοὺς ὠνόμαζον καὶ αὐτοὺς ἀδελφούς. Ἐφέροντο μὲ ταπεινοφροσύνην καὶ καλωσύνην πρὸς ὅλους. Ὑπερήσπιζαν τὰ ὀρφανὰ ἀπέναντι ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἤθελαν νὰ τὰ βλάψουν. Ἐὰν ὑπῆρχε κανεὶς πτωχὸς μετὰ τῶν καὶ αὐτοὶ δὲν εἶχαν πλοῦσις τὰ μέσα νὰ τὸν βοηθήσουν, ἐνήστευον δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἔδιδαν τὰς τροφὰς των εἰς τὸν πεινῶντα. Ἐὰν ἐπέθαινε κανεὶς ἐκ τῶν ἀδελφῶν, αὐτοὶ ἔχαιραν καὶ ἐδόξαζαν τὸν Θεόν. Συνώδευαν τὸ σῶμα εἰς τὸν τάφον, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἀπλοῦ ταξιδίου ἀπὸ ἑνα τόπον εἰς ἄλλον. Ὅταν ἐγεννᾶτο κανὲν παιδί, ἐδόξαζαν τὸν Θεόν· ἐὰν τὸ παιδί ἐπέθαινε εὐχαριστοῦσαν τὸν Θεόν, διότι τὸ παρέλαβε εἰς τὸν Οὐρανὸν καὶ δὲν τὸ ἄφησε εἰς τὴν γῆν νὰ μολυνθῇ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν

Ἐξοῦσαν μὲ παραδειγματικὴν τιμιότητα καὶ προσοχήν. Ἀπέφευγαν ἐπιμελῶς νὰ ἐπιδείξουν τὰ καλὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἔκαναν. Τοῦναντίον, ἐλάμβαναν ὅλα τὰ μέτρα, διὰ νὰ μὴ γίνουν γνωστὰ αὐτὰ εἰς τοὺς ἄλλους. Ἐκάστην πρωΐαν καὶ ὥραν ἐδοξολογοῦσαν τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἀγαθὰ ποὺ τοὺς ἔδινε. Ἐπίσης πρὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ μετὰ τὸ φαγητὸν εὐχαριστοῦσαν τὸν Θεόν. Μὲ τὸν τρόπον δὲ αὐτόν, ποὺ ἐξοῦσαν ἀπελάμβαναν καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον τὴν ὡραιότητα τοῦ κόσμου».

Ἡ ἀρετὴ των ἐδίδασκε ὅλους καὶ ἔπειθε πολλοὺς νὰ γίνουν Χριστιανοί. Αὐτοὶ ἦσαν πραγματικὸν φῶς εἰς τὸν κόσμον. Αὐτοὶ ἐπραγματοποιοῦσαν μὲ τὴν ἀγίαν των ζωὴν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου: «Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς Οὐρανοῖς».

51. ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Οἱ ἄνθρωποι, οἱ πιστοὶ καὶ οἱ ἄπιστοι, ἔβλεπαν καὶ βλέπουν μὲ θαυμασμὸν τὸ μέγα ἔργον, τὸ ὁποῖον εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν κατῴρθωσαν οἱ ἀπόστολοι. Πραγματικά, μέγα καὶ πρωτοφανὲς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι τὸ ἔργον των. Αὐτοί, ἀμόρφωτοι ψαράδες τῆς Τιβεριάδος, ἄγνωστοι εἰς τὸν κόσμον, δειλοὶ καὶ περιφρονημένοι Ἑβραῖοι, ἐξηλθαν εἰς τὴν οἰκουμένην νὰ διαδώσουν μίαν νέαν θρησκείαν. Καὶ ἔπρεπε πρὸς τοῦτο νὰ καταλύσῃν τὴν Ἰουδαϊκὴν καὶ τὰς ἐθνικὰς θρησκείας. Ἄλλ' αὐταὶ αἱ θρησκεῖαι ἦσαν πολὺ στενὰ συνδεδεμέναι πρὸς τὰ ἄτομα καὶ τὰς κοινωνίας.

Οἱ Ἰουδαῖοι, φανατικοὶ καὶ μισαλλόδοξοι, ἐπίστευαν ὅτι αὐτοὶ εἶναι ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ. Ἡ θρησκεία των τοὺς ἤτο πάρα πολὺ ἱερά, αἰώνιον ἐθνικὸν σύμβολον, δῶρον πολῦτιμον ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Ὅλας τὰς ἄλλας θρησκείας καὶ ὅσους ἀνῆκαν εἰς αὐτὰς τοὺς ἐθεωροῦσαν βεβήλους καὶ ἁμαρτωλοὺς. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ ἐτολμοῦσε νὰ ἐκφρασθῇ ἀνευλαβῶς κατὰ τοῦ Νόμου καὶ κατὰ τῶν Προφητῶν. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον, ποὺ θὰ ἐτολμοῦσε νὰ τοὺς διδάξῃ

ἄλλην θρησκείαν Ὁ φανατισμός των με τὴν παραμικροτέραν ἀφορμὴν ἤρειζετο. Ἔτσι δὲ ἐξηγεῖται ὁ πόλεμος, τὸν ὁποῖον ἔκαμαν κατὰ τῶν ἀποστόλων. Τὸ συνέδριόν των καὶ οἱ ἄρχοντες ἐλάμβαναν τὰ σκληρότερα μέτρα ἐναντίον αὐτῶν. Δὲν ἐδίσταζαν καὶ μέχρι φόνων καὶ δολοφονιῶν νὰ φθάνουν. Ὅπου δὲ ἡ ἰδική των δύναμις δὲν ἔφθανε κατέφευγαν εἰς τὴν ρωμαϊκὴν ἐξουσίαν. Κατασυκοφαντοῦσαν τοὺς ἀποστόλους εἰς τὸ πλῆθος καὶ εἰς τὰς ἀρχάς, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἐξόντωσίν των.

Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἑθνικοὶ ἀντέδρασαν καὶ ἐπολέμησαν πάρα πολὺ τὴν νέαν θρησκείαν. Αὐτοὶ εἶχαν συνηθίσει εἰς τὸς λαμπράς τελετὰς τῆς ἐθνικῆς θρησκείας καὶ εἰς τὰς ἀπολαύσεις, πού ἐπέτρεπε αὐτή. Ἡ ἱστορία των, τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμά των, ἡ ἐπιστήμη των καὶ ἡ τέχνη, ὅλη ἡ ζωὴ των ἦσαν στενῶς συνδεδεμένα με τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν. Καὶ τώρα ἐκλοῦντο νὰ ἀπαρνηθοῦν ὅλα αὐτὰ ὡς ψευδῆ καὶ νὰ ἀκολουθήσουν τὴν νέαν θρησκείαν. Αὐτὴ δὲ ἡ νέα θρησκεία θὰ τοὺς ἔδωκε μίαν βασιλείαν ἐπάνω εἰς τοὺς Οὐρανοὺς καὶ τοὺς ἐδίδασκε νὰ θυσιάσουν τὸν ἐγωισμόν, τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὰς ἀπολαύσεις των. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἀνεχθοῦν αὐτὴν τὴν ἐπανάστασιν;

Ἐπειτα οἱ Ἑθνικοὶ φιλόσοφοι, ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἐπίστευε, ὅτι κατέχει αὐτὸς μόνος τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δεχθοῦν διδασκαλίαν ἀπὸ ἄλλους καὶ μάλιστα ἀπὸ Ἑβραίους ψαράδες. Δὲν ἤθελαν νὰ ἀκούσουν τίποτε διὰ τὴν νέαν θρησκείαν. Καὶ ἂν κάποτε ἤκουον καμμίαν διδασκαλίαν τῆς, τὴν ἐχαρακτήριζαν ὡς μωρίαν. Ἡμεῖς κηρύττομεν, ἔλεγεν ὁ Παῦλος, Χριστὸν τὸν Ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον Ἑλλήσι δὲ μωρίαν» (Α' Κορινθ. α', 23).

Οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες με ὑποψίαν μεγάλην ἔβλεπαν τὴν νέαν θρησκείαν. Τὴν ἐθεωροῦσαν ἀντίθετον ὅχι μόνον πρὸς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ Κράτος. Ἐπίστευαν, ὅτι ὑπονομεύει τὴν ἀσφᾶλειαν τοῦ Κράτους, δημιουργεῖ συνωμοσίας καὶ προκαλεῖ ταραχάς. Ἐπειτα, ὁ αὐτοκράτωρ ἦτο μέγας ἀρχιερεὺς εἰς τὰς ἐθνικὰς θρησκείας, μερικὲς δὲ φορές ἐλάτρευετο καὶ ὡς θεός.

Φυσικά δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἀνεχθῇ ἄλλον θεὸν καὶ ἄλλην θρησκείαν. Διὰ τοῦτο αὐτοκράτορες καὶ ἄρχοντες ἐχαρκτηρίσαν τὴν Χριστιανικὴν Θρησκείαν ὡς ἀπηγορευμένον σωματεῖον καὶ ἐκήρυξαν σκληρὸν διωγμὸν ἐναντίον της.

Ἔτσι λοιπὸν Ἰουδαῖοι καὶ Ἑθνικοί, ἄρχοντες καὶ λαὸς ἐξηγέρθησαν ἐναντίον τῆς νέας θρησκείας καὶ ἐπεδίωκαν μὲ κάθε τρόπον τὴν ἐξόντως τῶν ἀποστόλων. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, διηγούμενος τοὺς διωγμοὺς ποὺ ὑπέστη αὐτός, ἔγραφε πρὸς τοὺς Κορινθίους: «Ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον. Τρίς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην... κινδύνοις ληστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ Ἑθνῶν, κινδύνοις ἐν θαλάσῃ, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρήμῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδελφοῖς. Ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίᾳ πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψυχῇ καὶ γυμνότητι (Β' Κορινθ. ια', 23-27).

Καὶ ὅμως παρ' ὅλους τοὺς ἀπεριγράπτους αὐτοὺς διωγμοὺς οἱ ἀπόστολοι ἐκήρυξαν τὸν Χριστὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Πρὶν ἀκόμη περάσῃ ὁ 1ος αἰὼν, ἡ νέα θρησκεία εἶχε θεμελιωθῇ εἰς τὴν Παλαιστίνην μὲ σπουδαῖα κέντρα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Καισάρειαν. Εἶχε διαδοθῇ εἰς τὴν Συρίαν, τὴν Ἀσσυρίαν, τὴν Ἀσίαν, τὴν Αἴγυπτον, τὴν Θράκην, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ἑλλάδα. Εἶχε ἐξαπλωθῇ εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Ἀφρικὴν καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ἄκρα τοῦ γνωστοῦ κόσμου. Εἰς ἑκατομμύρια ἔφθαναν οἱ Χριστιανοὶ τοῦ 1ου αἰῶνος. Ἕνας Ρωμαῖος ἱστορικός ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἔγραφε πρὸς τὸν αὐτοκράτορά του: «Δὲν ἔμεινε πόλις ἢ χωρίον ἢ καὶ ἀγρὸς ἀκόμη εἰς τὸν ὅποιον νὰ μὴ ἔχη διαδοθῇ ἡ νέα θρησκεία. Οἱ νοοὶ τῶν θεῶν μας ἔχουν πλέον ἐρημωθῇ.

† Πλίνιος ὁ νεώτερος

Ἐπαυσαν πλέον νά προσφέρωνται εἰς αὐτοὺς θυσίαι». Καὶ οἱ ἀπόστολοι, διωκόμενοι πάντοτε, ἔφευγαν ἀπὸ τὴν μίαν χώραν εἰς τὴν ἄλλην καὶ κάτω ἀπὸ τὰ μάτια τῶν διωκτῶν ἱδρυαν Ἐκκλησίας. Καὶ αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς διώκτας ἔκαναν Χριστιανούς. Ἡ Ἰουδαϊκὴ καὶ αἱ ἐθνικαὶ θρησκείαι εἶχαν ἀρχίσει νὰ ὑποχωροῦν. Δὲν ἤμποροῦσαν πλέον νὰ ἀντιπαραταχθοῦν πρὸς τὴν δύναμιν τῆς νέας θρησκείας. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, μερικὰ χρόνια πρὶν ἀποθάνῃ, ἔβλεπε τὸν καταπληκτικὸν αὐτὸν θρίαμβον τοῦ Χριστιανισμοῦ, μοναδικὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἔλεγε: «Αὕτη ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν» (Α' Ἰωάν. ε', 5)

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας	Σελ. 5
2. Οἱ ἔνδεκα ἀπόστολοι ἐκλέγουν νέον ἀπόστολον, τὸν Ματθαῖον	» 7
3. Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον κατέρχεται εἰς τοὺς μαθητάς	» 9
4. Οἱ ἀπόστολοι ἱδρύουν τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν	» 11
5. Θαύματα τῶν ἀποστόλων	» 14
6. Τὸ συνέδριον λαμβάνει μέτρα κατὰ τῶν ἀποστόλων	» 16
7. Ἡ ζωὴ τῶν πρώτων Χριστιανῶν	» 19
8. Ἐνα θλιβερόν γεγονός μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν	» 21
9. Οἱ ἀπόστολοι καταδικάζονται ἀπὸ τὸ συνέδριον	» 23
10. Ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος	» 25
11. Ὁ Χριστιανισμὸς διαδίδεται εἰς τὴν Σαμάρειαν	» 29
12. Ἐνας ἐπίσημος Ἑθνικός γίνεται ἀπόστολος	» 31
13. Ὁ διώκτης Σαοὺλ γίνεται ἀπόστολος	» 34
14. Ὁ νέος ἀπόστολος κηρύττει τὸν Χριστιανισμὸν	» 37
15. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος κηρύττει εἰς διάφορα μέρη τῆς Παλαιστίνης	» 39
16. Ἐνας Ἑθνικός ἀξιωματικὸς γίνεται Χριστιανός	» 43
17. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος φυλακίζεται εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ	» 45
18. Ἡ Ἱδρυσις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ἀντιόχειαν	» 48
19. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀρχίζει τὴν πρώτην ἀποστολικὴν περιοδείαν	» 51
20. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος περιέρχεται τὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας	» 54
21. Αἱ περιπέτειαι καὶ οἱ διωγμοὶ τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 56
22. Ἐπεισόδια εἰς Ἀντιόχειαν μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν	» 59
23. Ἡ ἀποστολικὴ σύνοδος	» 62
24. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀρχίζει τὴν δευτέραν ἀποστολικὴν περιοδείαν	» 64
25. Διωγμὸς τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τοὺς Φιλίππους	» 67
26. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὰς πόλεις τῆς Μακεδονίας	» 69
27. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς Ἀθήνας	» 72
28. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος κηρύττει τὴν νέαν θρησκείαν εἰς τὰς Ἀθήνας	» 74
29. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μεταβαίνει εἰς Κόρινθον	» 76

30.	Επεισόδια εις την Κόρινθον	Σελ. 80
31.	Τὸ τέλος τῆς δευτέρας περιοδείας	» 83
32.	Ἡ Ἔφεσος γίνεται νέον χριστιανικὸν κέντρον	» 86
33.	Ταραχαὶ εἰς τὴν Ἔφεσον ἐκ μέρους τῶν Ἑθνικῶν	» 88
34.	Ἡ τρίτη περιοδεία τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 91
35.	Ἐπιστροφή εἰς Ἱερουσαλήμ	» 94
36.	Σύλληψις καὶ κίνδυνος τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ	» 96
37.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου	» 99
38.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στέλλεται εἰς τὴν Καισάρειαν	» 101
39.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μένει δύο ἔτη εἰς τὴν φυλακὴν	» 104
40.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπικαλεῖται τὸν Καίσαρα	» 107
41.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στέλλεται εἰς Ρώμην	» 109
42.	Μεγάλαι περιπέτειαι κατὰ τὸ ταξίδειον	» 112
43.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος παραμένει εἰς τὴν Μελίτην	» 114
44.	Ὁ Παῦλος εἰς τὴν Ρώμην	» 116
45.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπὸ τὴν φυλακὴν μεριμνᾷ διὰ τοῦς Χριστιανοὺς	» 119
46.	Ἡ τελευταία περιοδεία τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 122
47.	Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόςθεος	» 125
48.	Τὸ κήρυγμα τῶν ἄλλων ἀποστόλων	» 127
49.	Ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης	» 129
50.	Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Ἰου μ.Χ. αἰῶνος	» 132
51.	Τὸ ἔργον τῶν ἀποστόλων	» 135

ΠΙΝΑΞ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤΩΝ

«Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει».	Σελ. 15
«Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην!»	» 27
Ἡ θέσις ὅπου ἐλιθοβολήθη ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος	» 29
Χάρτης τῆς ἀρχικῆς περιοδείας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου	» 38
Χάρτης τῆς περιοδείας τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου	» 41
Τὸ ὄραμα τοῦ Πέτρου	» 42
Ἐρείπια τῆς Πύλης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς Ἀντιόχειαν.	» 49
Χάρτης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τὸν Α΄ μ.Χ. αἰῶνα	» 52
Οἱ ἀπόστολοι Παῦλος καὶ Βαρνάβας εἰς Λύστρα	» 57
Χάρτης τῆς πρώτης περιοδείας τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 61
Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διδάσκων εἰς τὰς Ἀθήνας	» 75
Χάρτης τῆς δευτέρας περιοδείας τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 82
Χάρτης τῆς τρίτης περιοδείας τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 93
Ὁ ἀπόστολος Παῦλος	» 123
Οἱ ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος	» 124
Ἀποψις στοᾶς ἀπὸ τὰς κατακόμβας τῆς Ρώμης	» 133

ΕΚΔΟΣΙΣ Ε'. 1970 (ΙV) ΑΝΤΙΤΥΠΑ 95.000 — ΣΥΜΒΑΣΙΣ 2011 / 6-4-1970

*Εκτύπωσης: Χ. Παλούμπα - Δ. Χέλμης Βιβλιοδεσία : Β. Χρονόπουλος - Α. Β. Παλούμπα

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

0020556264

